

ΟΔΗΓΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2025-2026

ταῖς ἡμέταις· χαίρειτε·

τῶν λιθοσμιῶν· ἡ χάρις τῆς
ἐν ἡμῖν· ἐν παντί·

τοῦ ἐν αὐτοῖς πρὸς αὐτὸν
τοῦ ἐν αὐτοῖς πρὸς αὐτὸν
φιλοπυχίας· ἐν·
μὲν αὖτε ἐν αὐτοῖς ἐν αὐτοῖς

μὲν αὖτε· πρὸς αὐτοῖς ἐν αὐτοῖς
καὶ ἐν αὐτοῖς ἐν αὐτοῖς
ἐν αὐτοῖς· ἐν αὐτοῖς ἐν αὐτοῖς
ἐν αὐτοῖς ἐν αὐτοῖς ἐν αὐτοῖς

Αφορά τους φοιτητές και τις φοιτήτριες
του Νέου Προγράμματος Σπουδών
(έτος εισαγωγής 2023-2024 και εξής)

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΘΕΟΛΟΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ
ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

ΟΔΗΓΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2025–2026

*Αφορά τους φοιτητές και τις φοιτήτριες
του Νέου Προγράμματος Σπουδών
(έτος εισαγωγής 2023-2024 και εξής)*

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΟΔΗΓΟΥ ΣΠΟΥΔΩΝ ΠΠΣ

ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΟΣ, Αναπλ. καθηγητής (συντονιστής)

ΕΛΕΝΗ ΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΥ, ΕΔΙΠ

ΕΥΣΤΡΑΤΙΟΣ ΜΟΥΡΑΤΙΔΗΣ, ΕΔΙΠ

***Εξώφυλλο:** Αγίου Γρηγορίου του Θεολόγου, Λόγος περί φιλοπτωχίας. Κώδικας I. M. Διονυσίου Αγίου Όρους 61, φ. 142r (Πηγή: Αρχείο Μικροταινιών Πατριαρχικού Ιδρύματος Πατερικών Μελετών).*

***Επιμέλεια εξωφύλλου:** Δημοσθένης Κακλαμάνος*

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Α'. ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	7
ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΟΥ ΑΠΘ	7
Β'. Η ΘΕΟΛΟΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ	9
ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΗΣ ΘΕΟΛΟΓΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ	10
Γ'. ΤΟ ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ	12
ΚΑΙ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ	12
ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ	12
1. ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ	12
2. ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ	12
3. ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ	16
4. ΟΙ ΤΟΜΕΙΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ	17
5. ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ ΤΜΗΜΑΤΟΣ	20
Ε.ΔΙ.Π. – ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΣΣΕΣ ΞΕΝΩΝ ΓΛΩΣΣΩΝ - Ε.Τ.Ε.Π.	22
ΑΠΟΣΠΑΣΜΕΝΟΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΚΑΙ	
ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	23
Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ	23
ΟΜΟΤΙΜΟΙ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ	24
ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΘΕΝΤΕΣ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ	24
ΔΙΑΤΕΛΕΣΑΝΤΕΣ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ	24
ΔΙΑΤΕΛΕΣΑΝΤΕΣ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ ΤΗΣ ΕΝΙΑΙΑΣ ΘΕΟΛΟΓΙΚΗΣ	
ΣΧΟΛΗΣ	25
Δ'. ΤΟ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ	26
1. ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΚΑΙ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟΥ	
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ	26
2. ΣΥΣΤΗΜΑ ECTS	27
3. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ	28
4. ΕΥΡΩΠΑΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ERASMUS+ 2021-2027	28
5. ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΣΠΟΥΔΩΝ	30
6. ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΙ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ	31

7. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ	
ΙΚΑΝΟΤΗΤΑΣ	32
Ε'. ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ.....	33
ΣΤ'. ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΤΟΥ ΑΠΘ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΦΟΙΤΗΤΕΣ.....	36
Ζ'. ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ.....	37
Η'. ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ.....	38
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ	39
1. Κατάλογος Υποχρεωτικών και Υποχρεωτικών κατ' επιλογήν Μαθημάτων	40
ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΩΝ.....	44
ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΩΝ ΚΑΤ' ΕΠΙΛΟΓΗΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ	44
2. Κατάλογος Μαθημάτων Ελεύθερης Επιλογής.....	71
ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΕΛΕΥΘΕΡΗΣ	
ΕΠΙΛΟΓΗΣ	76
1. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΙΚΡΟΔΙΔΑΣΚΑΛΙΩΝ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ	
ΑΣΚΗΣΗΣ ΦΟΙΤΗΤΩΝ ΣΕ ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	119
2. ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗΣ	121
3. ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ ΣΤΗ ΨΑΛΤΙΚΗ-ΧΟΡΩΔΙΑ	
ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ	122
4. ΑΣΚΗΣΗ ΣΤΗΝ ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ ΚΑΙ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ	
ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ	123
5. ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΤΟΜΕΑ ΛΑΤΡΕΙΑΣ, ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ	
ΤΕΧΝΗΣ	123
6. ΑΣΚΗΣΗ ΑΠΟΓΡΑΦΙΑΣ-ΑΓΙΟΓΡΑΦΕΙΟ	124
ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΕΣ ΔΟΜΕΣ.....	125
1. Κέντρο Αγίου Δημητρίου και Αγίου Γρηγορίου Παλαμά	125
2. Εργαστήριο Παιδαγωγικής-Χριστιανικής Παιδαγωγικής.....	126
3. Εργαστήριο Βιβλικών Σπουδών.....	127
4. Εργαστήριο Ιστορίας, Πολιτικής, Διπλωματίας και Γεωγραφίας της	
Εκκλησίας	128
5. Εργαστήριο Λειτουργικών Μελετών.....	130

6. Εργαστήριο Ψηφιακής Καινοτομίας στη Θεολογία και τον Πολιτισμό	131
ΝΗΣΙΔΑ Η/Υ.....	133
ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΑΠΘ	134
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΗΛΕΦΩΝΩΝ & ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΩΝ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΥ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΜΕΛΩΝ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ.....	134
ΚΑΙ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ	134

Χαιρετισμός του Προέδρου του Τμήματος Κοινωνικής Θεολογίας και Χριστιανικού Πολιτισμού, Καθηγητή Απόστολου Φ. Κραλίδη

Μιλώντας σήμερα για την σπουδή στην θεολογία, έναν όρο με ελληνική προέλευση, αναφερόμαστε στην συστηματική, επιστημονική εξέταση της θρησκευτικής παράδοσης και των επιπτώσεων της θρησκείας στην καθημερινή ζωή. Η συνάντηση του Χριστιανισμού με την ελληνική σκέψη έδωσε ώθηση στην ανάπτυξη της θεολογίας με τη μορφή της κατανόησης και ερμηνείας της έννοιας του θείου, της αποκάλυψης του Θεού στον άνθρωπο και ειδικότερα του Τριαδικού Θεού. Η εμπειρική θεολογία, που ως βιωματική μέθεξη αναζητά τον Θεό, αποτέλεσε την βάση για την σταδιακή ανάπτυξη της θεολογίας μέσα σε ένα δομημένο ακαδημαϊκό πλαίσιο. Πρόκειται για τον έλλογο χαρακτήρα της, με τις δικές της μεθοδολογικές αρχές, όχι για ξηρή γνωστική διεργασία, αλλά για σύζευξη γνώσης και διδασκαλίας των χριστιανικών αληθειών, ανακαινισμό του ανθρώπου, στάση ζωής και προσφοράς στον σύγχρονο κόσμο.

Κατά μία ευρύτερη άποψη, η προσέγγιση της θεολογίας γίνεται σε συνάφεια με τον πολιτισμό που παρήγαγε και παράγει η Εκκλησία από την ίδρυσή της έως σήμερα, την μελέτη της ορθόδοξης ζωής και παράδοσης και των μνημείων λόγου και τέχνης. Το Τμήμα Κοινωνικής Θεολογίας και Χριστιανικού Πολιτισμού της Θεολογικής Σχολής του Α.Π.Θ., με επικαιροποιημένα τα Προγράμματα Σπουδών, με νέα μεταπτυχιακά προγράμματα, που διακρίνονται για το υψηλό επίπεδο της έρευνας, επιδιώκει με το εκπαιδευτικό και ερευνητικό του έργο να συμβάλει στην προβολή της Ορθόδοξης Θεολογίας, των πατερικών σπουδών, του θεολογικού διαλόγου με τον σύγχρονο κόσμο και του Χριστιανικού Πολιτισμού στις διάφορες εκφάνσεις του. Οι φοιτητές μας από την Ελλάδα και το εξωτερικό επιβεβαιώνουν το υψηλό επίπεδο των σπουδών στο Τμήμα.

Καλωσορίζουμε τις νέες φοιτήτριες και τους νέους φοιτητές και σας συγχαίρουμε για την εισαγωγή σας στο Τμήμα Κοινωνικής Θεολογίας και Χριστιανικού Πολιτισμού. Ως νέες και νέους συναδέλφους, σας ευχόμαστε κατά την διάρκεια των σπουδών σας να γνωρίσετε τα κείμενα και τα σύμβολα, να κατανοήσετε τις θεολογικές έννοιες, την ιστορία της Εκκλησίας, την πολιτιστική κληρονομιά, την λειτουργική παράδοση, την έννοια της ετερότητας και τη σημασία του διαλόγου, την κοινωνική και παιδαγωγική διάσταση των θεολογικών σας γνώσεων και τον ρόλο που μπορείτε να διαδραματίσετε ως νέοι επιστήμονες στην κοινωνία. Μαζί με όσους φοιτούν στο Τμήμα μας, παρά τις όποιες δυσκολίες ή αντιξοότητες, σας προτρέπουμε να αναπτύξετε ακόμη περισσότερο ένα πνεύμα ενθουσιασμού και να διακριθείτε είτε ως αυριανοί εκπαιδευτικοί και ερευνητές είτε ως κληρικοί και στελέχη της Εκκλησίας.

Εμείς, οι πανεπιστημιακοί σας δάσκαλοι θα είμαστε δίπλα σας, αρωγοί στην διάρκεια των σπουδών σας, που ξεκινούν για πολλούς από εσάς αυτή την ακαδημαϊκή χρονιά και συνεχίζονται κανονικά για όλους τους άλλους.

Ο Τριαδικός Θεός να σας δίνει υγεία, δύναμη και προκοπή στις σπουδές σας!

Α'. ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Ταχυδρομική Διεύθυνση: Πανεπιστημιούπολη, 54124 Θεσσαλονίκη
Τηλεφωνικό κέντρο: +30 2310996000

Πληροφορίες σχετικά με το ΑΠΘ : <https://www.auth.gr/>

ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΟΥ ΑΠΘ

1. Πρυτανεία

ΠΡΥΤΑΝΗΣ

Κυριάκος Αναστασιάδης

Καθηγητής του Τμήματος Ιατρικής, Σχολή Επιστημών Υγείας

☎ +30 2310 996715, 6728, 6703

e-mail: rector@auth.gr, rector-secretary@auth.gr

ΑΝΤΙΠΡΥΤΑΝΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ

Ιωάννης Ρέκανος

Καθηγητής του Τμήματος Ηλεκτρολόγων Μηχανικών και Μηχανικών Υπολογιστών,
Πολυτεχνική Σχολή

☎ +30 2310 996826, 6848, 4033

e-mail: vice-rector-rc@auth.gr, vrect-rc-secretary@auth.gr

ΑΝΤΙΠΡΥΤΑΝΗΣ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Νικόλαος Μαγγιώρος

Καθηγητής του Τμήματος Θεολογίας, Θεολογική Σχολή

☎ +30 2310 996712, 6713

e-mail: vice-rector-ac@auth.gr, vrect-ac-secretary@auth.gr

ΑΝΤΙΠΡΥΤΑΝΗΣ ΔΙΕΘΝΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ, ΕΞΩΣΤΡΕΦΕΙΑΣ, ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ
ΦΟΙΤΗΤΙΚΗΣ ΜΕΡΙΜΝΑΣ

Ιάκωβος Μιχαηλίδης

Καθηγητής του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας, Φιλοσοφική Σχολή

☎ +30 2310 996711, 6716

e-mail: vice-rector-ec@auth.gr, vrect-ec-secretary@auth.gr

2. Συμβούλιο Διοίκησης

ΕΣΩΤΕΡΙΚΑ ΜΕΛΗ

Κυριάκος Αναστασιάδης, Πρύτανης και Πρόεδρος του Σ.Δ., Καθηγητής του Τμήματος Ιατρικής
της Σχολής Επιστημών Υγείας

e-mail: anastasi@auth.gr

Ευστράτιος Στυλιανίδης, Καθηγητής του Τμήματος Μηχανικών Χωροταξίας και Ανάπτυξης της
Πολυτεχνικής Σχολής

e-mail: sstyl@plandevel.auth.gr

Χαράλαμπος Φείδας, Καθηγητής του Τμήματος Γεωλογίας της Σχολής Θετικών Επιστημών
e-mail: hfeidas@geo.auth.gr

Γρηγόριος Ζαρωτιάδης, Καθηγητής του Τμήματος Οικονομικών Επιστημών της Σχολής Οικονομικών και Πολιτικών Επιστημών
e-mail: gzarotia@econ.auth.gr

Απόστολος Αποστολίδης, Καθηγητής του Τμήματος Γεωπονίας της Σχολής Γεωπονίας, Δασολογίας και Φυσικού Περιβάλλοντος
e-mail: apaposto@agro.auth.gr

Γεώργιος Ζωγραφίδης, Καθηγητής του Τμήματος Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής της Φιλοσοφικής Σχολής
e-mail: zograf@edlit.auth.gr

ΕΞΩΤΕΡΙΚΑ ΜΕΛΗ

Νικηφόρος Σταματιάδης, Καθηγητής του Πανεπιστημίου Kentucky, ΗΠΑ
e-mail: nikstamat@ad.auth.gr

Ειρήνη Αγγελιδάκη, Καθηγήτρια του Technical University of Denmark (DTU), ΔΑΝΙΑ
e-mail: iria@ad.auth.gr

Δημήτριος Παπαντώνης, Ομότιμος Καθηγητής του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου
e-mail: papan@ad.auth.gr

Δημήτριος Βάββας, Καθηγητής Οφθαλμολογίας /Διευθυντής Αμφιβληστροειδούς, Harvard Medical School, ΗΠΑ
e-mail: vavvas@ad.auth.gr

Γεώργιος Τσατσαρώνης, Καθηγητής Πολυτεχνείου Βερολίνου, ΓΕΡΜΑΝΙΑ
e-mail: gtsatsaronis@ad.auth.gr

3. Σύγκλητος

Το ανώτατο διοικητικό όργανο του Πανεπιστημίου είναι η Σύγκλητος.

Β'. Η ΘΕΟΛΟΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ

Η Θεολογική Σχολή Θεσσαλονίκης λειτουργεί από το 1942, αν και η ίδρυσή της προβλεπόταν από την ίδρυση του Πανεπιστημίου, το 1925. Από το 1964 η Σχολή, τροποποιώντας τον κανονισμό λειτουργίας της, χώρισε τις προπτυχιακές σπουδές σε τρία Τμήματα. Απ' αυτά το τρίτο, της Κοινωνικής Διακονίας, δεν λειτούργησε αποδοτικά, επειδή δεν προσήλθε σ' αυτό ικανοποιητικός αριθμός φοιτητών. Τα άλλα δύο Τμήματα, δηλαδή αυτό της Θεολογίας και αυτό της Ποιμαντικής, λειτούργησαν αποδοτικά για μία περίπου εικοσαετία, έχοντας ενιαία διοίκηση, τον κοινό σύλλογο των καθηγητών της Σχολής. Με το νόμο για τα Α.Ε.Ι. 1268/82 επιβλήθηκε και η διοικητική διάκριση μεταξύ των δύο Τμημάτων της Σχολής, τα οποία από το 1982 λειτουργούν αυτόνομα και το καθένα διοικείται από τη Γενική του Συνέλευση. Η στελέχωση των Τμημάτων έγινε από το προσωπικό που υπηρετούσε ήδη στη Σχολή [Υ.Α. Β2/5216/21-10-82 (ΦΕΚ 229/25-10-1982 τεύχος Ν.Π.Δ.Δ.)]. Με το Π.Δ. 316 (Φ.Ε.Κ. 166/ 6.10.94 τεύχος Α') το Τμήμα Ποιμαντικής μετονομάστηκε σε Τμήμα Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας, χωρίς να αλλάξει το γνωστικό του αντικείμενο. Με το ΦΕΚ 5710/24.12.2020, τ. Β', το Τμήμα Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας μετονομάστηκε σε Τμήμα Κοινωνικής Θεολογίας και Χριστιανικού Πολιτισμού, χωρίς να αλλάξει το γνωστικό του αντικείμενο.

Σύμφωνα με το νόμο 1351/1983, άρθρο 6, παρ. 10, «οι πτυχιούχοι των Τμημάτων Ποιμαντικής των Πανεπιστημίων Αθηνών και Θεσσαλονίκης έχουν δικαίωμα διορισμού στην εκκλησιαστική, Γενική και Τεχνική-Επαγγελματική Εκπαίδευση».

Στη Θεολογική Σχολή λειτουργεί Βιβλιοθήκη ([link](#)), η οποία προέκυψε από την ενοποίηση των επιμέρους βιβλιοθηκών των παλιών Σπουδαστηρίων της Σχολής, που ήταν κατεσπαρμένες σ' όλο το κτίριο. Η Βιβλιοθήκη είναι πλούσια και οργανωμένη και διαθέτει αναγνωστήριο. Η διοίκησή της ασκείται από την Κοσμητεία της Σχολής.

Η Θεολογική Σχολή εξέδιδε επιστημονικό περιοδικό με τίτλο «Επιστημονική Επετηρίδα Θεολογικής Σχολής-Α.Π.Θ.», το οποίο κατ' αρχήν αποτελούσε έναν ενιαίο τόμο, που περιελάμβανε συνεργασίες μελών Δ.Ε.Π. όλης της Θεολογικής Σχολής. Από το 1990 η Επετηρίδα εκδιδόταν σε δύο ανεξάρτητα τεύχη, ένα από κάθε Τμήμα της Σχολής. Σήμερα τα ηλεκτρονικά περιοδικά **Σύνθεσις** του Τμήματος Θεολογίας ([link](#)) και **Κόσμος** του Τμήματος Κοινωνικής Θεολογίας και Χριστιανικού Πολιτισμού ([link](#)) αντικατέστησαν τις Επιστημονικές Επετηρίδες των δύο Τμημάτων.

Επιπλέον, η Θεολογική Σχολή μετέχει στο Κέντρο Βυζαντινών Ερευνών ([link](#)), το οποίο υπάρχει στη Σύγκλητο του Α.Π.Θ. Το Κ.Β.Ε. αποτελείται από πέντε Τμήματα (Μεσαιωνικής Ελληνικής Φιλολογίας, Βυζαντινής Ιστορίας, Βυζαντινής Αρχαιολογίας και Τέχνης, Βυζαντινής Θεολογίας, Βυζαντινού Δικαίου) και διοικείται από πενταμελές διοικητικό συμβούλιο, στο οποίο η Θεολογική Σχολή εκπροσωπείται από ένα μέλος.

ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΗΣ ΘΕΟΛΟΓΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ

Όργανα διοικήσεως της Θεολογικής Σχολής είναι η Κοσμητεία και ο Κοσμήτορας [Ν. 4957/2022 (ΦΕΚ 141 Α'), άρθρο 22].

1. Κοσμητεία

Η Κοσμητεία της Σχολής απαρτίζεται από τον Κοσμήτορα, τους Προέδρους των Τμημάτων, τους Διευθυντές Τομέων, τους εκπροσώπους των φοιτητών (ποσοστό 10% των μελών της Κοσμητείας, με ελάχιστη εκπροσώπηση ενός (1) φοιτητή ανά κύκλο σπουδών), καθώς και έναν εκπρόσωπο, ανά κατηγορία, των μελών του Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού (ΕΕΠ), των μελών του Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού (ΕΔΙΠ) και των μελών του Ειδικού Τεχνικού Εργαστηριακού Προσωπικού (ΕΤΕΠ) [Ν. 4957/2022 (ΦΕΚ 141 τ. Α'), άρθρο 23].

ΚΟΣΜΗΤΟΡΑΣ

πρωτοπρ. Αθανάσιος Γκίκας, Καθηγητής

☎ +302310 996676, +30 2310 996699

e-mail : agikas@past.auth.gr

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Απόστολος Κραλίδης, Καθηγητής

☎ +302310 997020

e-mail : akralid@past.auth.gr

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ

Ηλίας Ευαγγέλου, Καθηγητής

☎ +302310 991369

e-mail : iliasev@theo.auth.gr

ΔΙΕΥΘΥΝΤΕΣ ΤΟΜΕΩΝ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Άννα Καραμανίδου, Καθηγήτρια (Τομέας Αγίας Γραφής και Πατερικής Γραμματείας)

☎ +302310 996945

e-mail : annakarm@past.auth.gr

Παναγιώτης Τζουμέρκας, Αναπλ. καθηγητής (Τομέας Ιστορίας, Δόγματος, Διορθόδοξων και Διαχριστιανικών Σχέσεων)

☎ +302310 996686

e-mail : tzoumerk@past.auth.gr

Δημοσθένης Κακλαμάνος, Αναπλ. καθηγητής (Τομέας Λατρείας, Αρχαιολογίας και Τέχνης)

☎ +302310 996966

e-mail : dkaklama@past.auth.gr

Γεώργιος Γκαβαρδίνας, Αναπλ. καθηγητής (Τομέας Δικαίου, Οργανώσεως, Ζωής και Διακονίας της Εκκλησίας)

☎ +302310 991347

e-mail : ggavard@past.auth.gr

ΔΙΕΥΘΥΝΤΕΣ ΤΟΜΕΩΝ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ

Μόσχος Γκουτζιούδης, Καθηγητής, (Τομέας Βιβλικής Γραμματείας και Θρησκευολογίας)

☎ +302310 997946

e-mail : moschosg@theo.auth.gr

Αθανάσιος Αθανασιάδης, Αναπλ. καθηγητής (Τομέας Εκκλησιαστικής Ιστορίας, Χριστιανικής Γραμματείας, Αρχαιολογίας και Τέχνης)

☎ +302310 997045

e-mail : thanosatha@theo.auth.gr

Γρηγόριος Λιάντας, Αναπλ. καθηγητής (Τομέας Δογματικής Θεολογίας)

☎ +302310 997476

e-mail : gliantas@theo.auth.gr

Αθανάσιος Στογιαννίδης, Αναπλ. καθηγητής (Τομέας Λατρείας, Χριστιανικής Αγωγής και Εκκλησιαστικής Διοίκησης)

☎ +302310 996627

e-mail : athastog@theo.auth.gr

Νικόλαος Κόιος, Αναπλ. καθηγητής (Τομέας Ηθικής και Κοινωνιολογίας)

☎ +302310 998972

e-mail : nkoios@theo.auth.gr

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΕΕΠ

Χρυσούλα Παπαδοπούλου

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΕΔΙΠ

Νικόλαος Τσιρέβελος

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΕΤΕΠ

Αικατερίνη Στράτου

Βασιλική Σγουρνίου (αναπλ. μέλος)

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΙ ΦΟΙΤΗΤΩΝ

Δεν έχουν οριστεί

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΚΟΣΜΗΤΕΙΑΣ

Ζαχαρένια Συμεωνίδου

Διοικητικό προσωπικό

☎ +30 2310 996698

e-mail : srenia@theosch.auth.gr

Γ'. ΤΟ ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Το Τμήμα Κοινωνικής Θεολογίας και Χριστιανικού Πολιτισμού του Α.Π.Θ. αποσκοπεί στην «κατάρτιση στελεχών ικανών για το έργο του θεολόγου επιστήμονα ως κληρικού και ως καθηγητού θρησκευτικών μαθημάτων καθώς και στην προετοιμασία ερευνητών που θα ασχοληθούν με τη θεολογία στους ποικίλους τομείς αυτής».

Το Τμήμα παρέχει:

1. Πτυχίο Θεολογίας
2. Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΔΜΣ) με τίτλο «Ορθόδοξη Θεολογία και Χριστιανικός Πολιτισμός» στις εξής ειδικεύσεις: α) Βιβλικών, Πατερικών, Αγιολογικών και Θρησκευολογικών Σπουδών, β) Ιστορίας, Δόγματος, Φιλοσοφίας και Αρχαιολογίας, γ) Εφαρμοσμένης Θεολογίας, χωρίς δίδακτρα ([link](#)).
3. Διδακτορικό Δίπλωμα (ΔΔ) Θεολογίας, το οποίο είναι ενιαίο και ανεξάρτητο από την ειδίκευση ([link](#)).
4. Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΔΜΣ) με τίτλο «Σπουδές στην Ιστορία, την Πνευματικότητα, την Τέχνη και τη Μουσική Παράδοση του Αγίου Όρους», με δίδακτρα ([link](#)).
5. Διδρυματικό Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΔΜΣ) με τίτλο «Ελλάδα: Εκκλησιαστική Ιστορία και Πολιτισμός», σε συνεργασία με το Τμήμα Κοινωνικής Θεολογίας και Θρησκευολογίας του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, με δίδακτρα ([link](#)).
6. Διδρυματικό Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΔΜΣ) με τίτλο «Θρησκευτικός και Προσκυνηματικός Τουρισμός», σε συνεργασία με το Τμήμα Διοίκησης Οργανισμών, Μάρκετινγκ και Τουρισμού Διεθνούς Πανεπιστημίου της Ελλάδος, με δίδακτρα ([link](#)).

ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Όργανα διοίκησης του Τμήματος είναι η Συνέλευση, το Διοικητικό Συμβούλιο, ο Πρόεδρος και ο Αντιπρόεδρος του Τμήματος [Ν. 4957/2022 (ΦΕΚ 141 Α'), άρθρο 28].

1. ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ

Πρόεδρος: Απόστολος Κραλίδης, Καθηγητής

Αντιπρόεδρος: Αθανάσιος Παπαρνάκης, Καθηγητής

2. ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Η Συνέλευση Τμήματος συγκροτείται με βάση το άρθρο 29 του Ν. 4957/2022 (ΦΕΚ 141 Α').

Οι αρμοδιότητες της Συνέλευσης του Τμήματος ορίζονται από το άρθρο 30 του Ν. 4957/2022 (ΦΕΚ 141 Α') και από λοιπές διατάξεις του εν λόγω νόμου, του Οργανισμού, του Εσωτερικού Κανονισμού και της κείμενης νομοθεσίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Απόστολος Κραλίδης, καθηγητής
Γνωστικό αντικείμενο: «Ιστορία Θρησκειών»
☎ +302310 997020
e-mail: akralid@past.auth.gr

ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ

Αθανάσιος Παπαρνάκης, καθηγητής
Γνωστικό αντικείμενο: «Βιβλική Θεολογία και Ερμηνεία της Παλαιάς Διαθήκης»
☎ +302310 997119
e-mail: apaparna@past.auth.gr

ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ

Κωνσταντίνος Χρήστου
Γνωστικό αντικείμενο: «Εκκλησιαστική Ιστορία»
☎ +302310 996656
e-mail: konchris@past.auth.gr

Συμεών Πασχαλίδης
Γνωστικό αντικείμενο: «Πατρολογία - Αγιολογία»
☎ +302310 996964
e-mail: spaschal@past.auth.gr

Βασίλειος Τσίγκος
Γνωστικό αντικείμενο: «Δογματική της Ορθοδόξου Καθολικής Εκκλησίας»
☎ +302310 996962
e-mail: vtsigkos@past.auth.gr

Βασίλειος Κουκουσάς
Γνωστικό αντικείμενο: «Πηγές της Εκκλησιαστικής Ιστορίας»
(βρίσκεται σε τετραετή αναστολή καθηκόντων)
☎ +302310 997482
e-mail: vkukusas@past.auth.gr

πρωτοπρ. Αθανάσιος Γκίκας
Γνωστικό αντικείμενο: «Ποιμαντική και Εξομολογητική»
☎ +302310 996676
e-mail: agikas@past.auth.gr

Αρχιεπίσκοπος Αμερικής Ελπιδοφόρος (Ιωάννης) Λαμπρυνιάδης
Γνωστικό αντικείμενο: «Συμβολική, Διορθόδοξες και Διαχριστιανικές Σχέσεις»
(βρίσκεται σε αναστολή καθηκόντων)
☎ +302310 991332
e-mail: lambriniadis@past.auth.gr

Μιλτιάδης Βάντσος
Γνωστικό αντικείμενο: «Χριστιανική Ηθική και Βιοηθική»
(βρίσκεται σε εξάμηνη εκπαιδευτική άδεια)
☎ +302310 997163
e-mail: mvantsos@past.auth.gr

Κωνσταντίνος Κωτσιόπουλος
Γνωστικό αντικείμενο: «Κοινωνιολογία του Χριστιανισμού»
☎ +302310 996515
e-mail: kkotsiop@past.auth.gr

Δημήτριος Νικολακάκης
Γνωστικό αντικείμενο: «Εκκλησιαστικό Δίκαιο»
☎ +302310 996697
e-mail: dnik@past.auth.gr

Άννα Καραμανίδου
Γνωστικό αντικείμενο: «Εκκλησιαστική Γραμματεία από την Άλωση (1453) μέχρι σήμερα»
☎ +302310 996945
e-mail: annakarm@past.auth.gr

Αικατερίνη Τσαλαμπούνη
Γνωστικό αντικείμενο: «Καινή Διαθήκη. Ερμηνεία, Θεολογία και Ιστορία Χρόνων»
☎ +302310 991161
e-mail: etsala@past.auth.gr

Σουλτάνα Λάμπρου
Γνωστικό αντικείμενο: Εκκλησιαστική Γραμματεία από τον 9° έως τον 15° αιώνα»
☎ +302310 996943
e-mail: slabrou@past.auth.gr

Θεόδωρος Πιτταράς
Γνωστικό αντικείμενο: «Πατρολογία. Χριστιανική Γραμματεία από τον 1° έως τον 8° αιώνα»
☎ +302310 996986
e-mail: pittaras@past.auth.gr

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΕΣ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ

πρωτοπρ. Χρήστος Φιλιώτης-Βλαχάβας
Γνωστικό αντικείμενο: «Ιστορία Δογμάτων»
☎ +302310 991332
e-mail: filiotis@past.auth.gr

Γεώργιος Γκαβαρδίνας
Γνωστικό αντικείμενο: «Κανονικό Δίκαιο»
☎ +302310 991347
e-mail: ggavard@past.auth.gr

Ευαγγελία Δάφνη

Γνωστικό αντικείμενο: «Παλαιά Διαθήκη – Μετάφραση των Ο'»

☎ +302310 996963

e-mail: edafni@past.auth.gr

Κωνσταντίνος Μποζίνης

Γνωστικό αντικείμενο: «Ιστορία της Αρχαίας και Βυζαντινής Φιλοσοφίας»

☎ +302310 996953

e-mail: cbozinis@past.auth.gr

πρωτοπρ. Βασίλειος Γεωργόπουλος

Γνωστικό αντικείμενο: «Σύγχρονες Χριστιανικές Αιρέσεις»

☎ +302310 996949

e-mail: georgopv@past.auth.gr

Δημοσθένης Κακλαμάνος

Γνωστικό αντικείμενο: «Αγιολογία-Υμνολογία»

☎ +302310 996966

e-mail: dkaklama@past.auth.gr

Παναγιώτης Τζουμέρκας

Γνωστικό αντικείμενο: «Εκκλησιαστική Ιστορία και Σύγχρονος Βίος των νεοτέρων Ορθόδοξων Εκκλησιών»

☎ +302310 996686

e-mail: tzoumerkass@past.auth.gr

πρωτοπρ. Γρηγόριος Σταμκόπουλος

Γνωστικό αντικείμενο: «Εφαρμογές της Πληροφορικής»

☎ +302310 996966

e-mail: telem@past.auth.gr

πρωτοπρ. Χρυσόστομος Νάσσης

Γνωστικό αντικείμενο: Πηγές της Θείας Λατρείας, Βυζαντινή Λειτουργική Παράδοση»

☎ +302310 996677

e-mail: nassis@past.auth.gr

Ιωάννης Λιάκος

Γνωστικό αντικείμενο: «Εκκλησιαστική Μουσική και Ψαλτική Τέχνη»

☎ +302310 996672

e-mail: liakos@past.auth.gr

ΕΠΙΚΟΥΡΟΙ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ

Αγγελική Τριβυζαδάκη

Γνωστικό αντικείμενο: «Χριστιανική και Βυζαντινή Αρχαιολογία και Τέχνη»

☎ +302310 991383

e-mail: atrivyza@past.auth.gr

Ευάγγελος Πεπές

Γνωστικό αντικείμενο: «Χριστιανική Παιδαγωγική: Θεωρία και Πράξη»

☎ +302310 996968

e-mail: pepes@past.auth.gr

Στυλιανός Χαραλαμπίδης

Γνωστικό αντικείμενο: «Οικουμενική Κίνηση. Διορθόδοξες Σχέσεις»

☎ +302310 996987

e-mail: charalas@past.auth.gr

Εμμανουήλ Ξυνάδας

Γνωστικό αντικείμενο: «Χριστιανικός Πολιτισμός και Παράδοση»

☎ +302310 996961

e-mail: exynadas@past.auth.gr

πρωτοπρ. Στυλιανός Χατζήγρηγορίου

Γνωστικό αντικείμενο: «Λειτουργική. Ιστορία και Θεολογία της Λατρείας»

☎ +302310 996677

e-mail: stylxatz@past.auth.gr

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ Ε.ΔΙ.Π.

Παρασκευή Παπαδημητρίου

Ελένη Χρυσάφη (αναπλ. μέλος)

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ Ε.Τ.Ε.Π.

Βασιλική Σγουρνιού

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΦΟΙΤΗΤΩΝ

Δεν έχει οριστεί

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ

Δεν έχει οριστεί

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

Ζωή Κοπαΐλα

3. ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Απόστολος Κραλίδης, καθηγητής

☎ +302310 997020

e-mail: akralid@past.auth.gr

ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ

Αθανάσιος Παπαρνάκης, καθηγητής

☎ +302310 997119

e-mail: apaparna@past.auth.gr

ΔΙΕΥΘΥΝΤΕΣ ΤΟΜΕΩΝ

Τομέας Αγίας Γραφής και Πατερικής Γραμματείας

Άννα Καραμανίδου, καθηγήτρια

☎ +302310 996945

e-mail: annakarm@past.auth.gr

Τομέας Ιστορίας Δόγματος Διορθόδοξων και Διαχριστιανικών Σχέσεων

Παναγιώτης Τζουμέρκας, αναπλ. καθηγητής

☎ +302310 996686

e-mail: tzoumerk@past.auth.gr

Τομέας Λατρείας, Αρχαιολογίας και Τέχνης

Δημοσθένης Κακλαμάνος, αναπλ. καθηγητής

☎ +302310 996966

e-mail: dkaklama@past.auth.gr

Τομέας Δικαίου, Οργανώσεως, Ζωής και Διακονίας της Εκκλησίας

Γεώργιος Γκαβαρντίνας, αναπλ. καθηγητής

☎ +302310 991347

e-mail: ggavard@past.auth.gr

4. ΟΙ ΤΟΜΕΙΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Ο Τομέας είναι η ακαδημαϊκή μονάδα που συντονίζει τη διδασκαλία μέρους του γνωστικού αντικείμενου του Τμήματος, το οποίο αντιστοιχεί σε συγκεκριμένο πεδίο της επιστήμης. Όργανα του Τομέα είναι η Γενική Συνέλευση του Τομέα και ο Διευθυντής του [άρθρο 24 Ν. 4957/2022 (ΦΕΚ 141 Α')].

Α. Τομέας Αγίας Γραφής και Πατερικής Γραμματείας

Καλύπτει τη γνωστική περιοχή της έρευνας και διδασκαλίας των θεμάτων που συνδέονται με εισαγωγικά, ιστορικά, θεολογικά και φιλολογικά ζητήματα της Αγίας Γραφής, της Πατερικής Γραμματείας και των συναφών αντικειμένων καθώς και τη γνωστική περιοχή των θεμάτων που αφορούν στη σημασία και σπουδαιότητα αυτών των κειμένων για τη σύγχρονη ζωή της Ορθόδοξης Εκκλησίας και για τη σύγχρονη διανόηση. Παράλληλα, εξετάζεται η γλώσσα των βιβλικών και εκκλησιαστικών κειμένων, ως μέρος της συνέχειας της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας μέχρι την εξέλιξή της στη Νέα Ελληνική. Ειδικότερα, μελετώνται ζητήματα που εμπίπτουν στα παρακάτω γνωστικά αντικείμενα: α) της Παλαιάς Διαθήκης, β) της Καινής Διαθήκης, με μελέτη της κριτικής του κειμένου της, των εισαγωγικών ζητημάτων που αφορούν στη σύνταξη των βιβλίων της, της ερμηνείας των κειμένων της με βάση τον φιλολογικό και θεολογικό σχολιασμό τους, καθώς και με μελέτη των ερμηνευτικών τρόπων προσέγγισης του καινοδιαθηκικού κειμένου, αρχαίων και νεοτέρων, και με εμβάθυνση στη θεολογία τους. Τα θέματα μελετώνται διεπιστημονικά, αλλά και σε συνάρτηση με όλα τα άλλα γνωστικά αντικείμενα του Τμήματος, αποβλέποντας σε μία ενιαία και ενοποιητική θεολογική γνώση, σύμφωνα με το πνεύμα της Ορθόδοξης Θεολογίας, γ) της Πατρολογίας, σε όλη την έκταση του αντικείμενου στην ευρύτερη μορφή της Χριστιανικής Γραμματείας (από την Αποστολική εποχή ως την περίοδο της Τουρκοκρατίας), και της Αγιολογίας ως γνωστικού τομέα της

Πατρολογίας, που ασχολείται με το θεολογικο-φιλολογικό πλαίσιο της αναπτύξεως της αγιολογικής γραμματείας και της ειδολογικής εξέλιξής της από την περίοδο των διωγμών ως τη μεταβυζαντινή περίοδο, δ) της Θρησκευσιολογίας, με τη μελέτη τόσο των εισαγωγικών θεμάτων, όσο και, κυρίως, της ιστορίας των Θρησκειών και του διαλόγου, κυρίως των μεγάλων μονοθεϊστικών Θρησκειών (Χριστιανισμού, Ιουδαϊσμού και Ισλάμ), στην ιστορική εξέλιξή του και το θεολογικό περιεχόμενό του.

ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ:

Άννα Καραμανίδου, καθηγήτρια

ΜΕΛΗ:

Συμεών Πασχαλίδης, καθηγητής
Απόστολος Κραλίδης, καθηγητής
Αθανάσιος Παπαρνάκης, καθηγητής
Αικατερίνη Τσαλαμπούνη, καθηγήτρια
Σουλτάνα Λάμπρου, καθηγήτρια
Θεόδωρος Πιτταράς, καθηγητής
Ευαγγελία Δάφνη, αναπλ. καθηγήτρια
Ελένη Αντωνοπούλου, ΕΔΙΠ
Γεωργία Χριστοδούλου, ΕΔΙΠ

Β. Τομέας Ιστορίας, Δόγματος, Διορθοδόξων και Διαχριστιανικών Σχέσεων

Καλύπτει α) τη γνωστική περιοχή της σπουδής των ιστορικών πηγών, των ιστορικών σχέσεων μεταξύ των Ορθοδόξων Πατριαρχείων και των τοπικών εκκλησιών, των εκκλησιαστικών εξελίξεων μέχρι σήμερα, όπως επίσης και των θεσμών της Ορθοδόξου Εκκλησίας διαχρονικά, της ερμηνείας των εκκλησιαστικών γεγονότων, ιδίως εκείνων που καθόρισαν την πορεία των λαών της Ευρώπης, αλλά και ερμηνεύουν την Ορθόδοξη Διασπορά ανά τον κόσμο, β) τη γνωστική περιοχή της ερμηνείας των διατυπώσεων της Ορθοδόξου πίστεως, με τη μελέτη των συνοδικών και δογματικού περιεχομένου κειμένων σε μία συνέχεια γραμματείας, εκκλησιαστικής ζωής και μαρτυρίας του εκκλησιαστικού σώματος, διερευνώντας το ιστορικό φιλοσοφικό υπόβαθρο των διατυπώσεων της πίστεως, αλλά και τις αντιθέσεις και παρερμηνείες που οδήγησαν στη διάσπαση της χριστιανοσύνης, για μία ακριβή κατανόηση του σύγχρονου κόσμου προς διακονία του ανθρώπου ως υπαρκτικής οντότητας του σύγχρονου κόσμου. Με τα επιμέρους γνωστικά αντικείμενα: Ερμηνεία των δογματικών και συμβολικών κειμένων, Ιστορία των Δογμάτων, Δογματική της Ορθοδόξου Εκκλησίας, Συμβολική - Διορθόδοξες και Διαχριστιανικές Σχέσεις, Φιλοσοφία και Μελέτη των χριστιανικών αιρέσεων ο υποτομέας του Δόγματος επιχειρεί να διεισδύσει επιπλέον στο διεθνές περιβάλλον και να μελετήσει την οικουμενικότητα της Ορθοδοξίας σε διάλογο με τη λοιπή χριστιανοσύνη, με τον πολιτισμό, την κοινωνία, τις Φυσικές Επιστήμες, την Τεχνολογία και τη σύγχρονη διάνοηση, διευκολύνοντας την επικοινωνία των Ορθοδόξων ανά τον κόσμο και διερευνώντας τη δυνατότητα συγκροτήσεως ενός πραγματικού διαλόγου.

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ:

Παναγιώτης Τζουμέρκας, αναπλ. καθηγητής

ΜΕΛΗ:

Κωνσταντίνος Χρήστου, καθηγητής
Βασίλειος Τσίγκος, καθηγητής

Βασίλειος Κουκουσάς, καθηγητής
Ελπιδοφόρος Λαμπруνιάδης, Αρχιεπίσκοπος Αμερικής, καθηγητής
π. Χρήστος Φιλιώτης-Βλαχάβας, αναπλ. καθηγητής
Κωνσταντίνος Μποζίνης, αναπλ. καθηγητής
π. Βασίλειος Γεωργόπουλος, αναπλ. καθηγητής
Στυλιανός Χαραλαμπίδης, επίκ. καθηγητής
Εμμανουήλ Ξυνάδας, επίκ. καθηγητής
Αναστασία Αγγελοπούλου, ΕΔΙΠ
Ευστράτιος Μουρατίδης, ΕΔΙΠ
Γεώργιος Σίσκος, ΕΔΙΠ

Γ. Τομέας Λατρείας, Αρχαιολογίας και Τέχνης

Καλύπτει το γνωστικό αντικείμενο της ιστορικής, θεολογικής και δεοντολογικής εξέτασης και ερμηνείας της θείας λατρείας και χριστιανικής αρχαιολογίας σ' όλες τις εκφάνσεις τους, δηλαδή: της λατρείας, του κηρύγματος, της υμνογραφίας, του εορτολογίου, της αγιολογίας, της αγιογραφίας, της αρχιτεκτονικής, της γλυπτικής, της ζωγραφικής, της μικροτεχνίας και της εκκλησιαστικής μουσικής, ως ζωντανών και δομικών στοιχείων της ζώσας εκκλησιαστικής κοινότητας και ως διαχρονικού αποθέματος λόγου, πράξης και πολιτισμού.

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ:

Δημοσθένης Κακλαμάνος, αναπλ. καθηγητής

ΜΕΛΗ:

π. Γρηγόριος Σταμκόπουλος, αναπλ. καθηγητής
π. Χρυσόστομος Νάσσης, αναπλ. καθηγητής
Ιωάννης Λιάκος, αναπλ. καθηγητής
Αγγελική Τριβυζαδάκη, επίκ. καθηγήτρια
π. Στυλιανός Χατζηγηρηγορίου, επίκ. καθηγητής
Ελένη Χρυσάφη, ΕΔΙΠ
Παρασκευή Παπαδημητρίου, ΕΔΙΠ
Ιωάννης Σαρηγιαννίδης, ΕΔΙΠ
Κωνσταντίνος Σκύφτας, ΕΤΕΠ

Δ. Τομέας Δικαίου, Οργάνωσης, Ζωής και Διακονίας της Εκκλησίας

Καλύπτει το γνωστικό αντικείμενο της διδασκαλίας και έρευνας θεμάτων που αναφέρονται στο δίκαιο και στην οργάνωση, στη ζωή, στη διακονία και στο ποιμαντικό έργο της Εκκλησίας (Κανονικό Δίκαιο και Εκκλησιαστική Νομοθεσία, Ποιμαντική, Ποιμαντική Ψυχολογία, Ψυχολογία, Παιδαγωγικά, Χριστιανική Ηθική και Βιοηθική, Κοινωνιολογία, Ιεραποστολική, Εξομολογητική), με ιδιαίτερο χαρακτηριστικό τη μελέτη των πηγών κατά την παράδοση της Ορθοδόξου Θεολογίας, την ερμηνεία τους κατά της αρχές της Πατερικής Γραμματείας και της λειτουργικής ζωής και των θεσμών της Εκκλησίας σε συνδυασμό με τα παραχθέντα πολιτιστικά, πολιτικά και κοινωνικά αγαθά και αποθέματα της Ορθοδόξου Εκκλησίας ως κοινής πορείας των λαών που έζησαν και ζουν στον ευρύτατο χώρο των Πρεσβυγενών Πατριαρχείων, των Νεότερων Πατριαρχείων, των Αυτόκεφάλων Εκκλησιών και της Διασποράς των Ορθοδόξων ανά τον κόσμο.

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ:

Γεώργιος Γκαβαρδίνας, αναπλ. καθηγητής

ΜΕΛΗ:

π. Αθανάσιος Γκίκας, καθηγητής

Μιλτιάδης Βάντσος, καθηγητής

Κωνσταντίνος Κωτσιόπουλος, καθηγητής

Δημήτριος Νικολακάκης, καθηγητής

Ευάγγελος Πεπές, επίκ. καθηγητής

5. ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών

Απόστολος Κραλίδης, καθηγητής (συντονιστής)

Βασίλειος Τσίγκος, καθηγητής

Δημήτριος Νικολακάκης, καθηγητής

Γεώργιος Γκαβαρδίνας, αναπλ. καθηγητής

Αγγελική Τριβυζαδάκη, επίκ. καθηγήτρια

Γεώργιος Σίσκος, ΕΔΙΠ

Ομάδα Εσωτερικής Αξιολόγησης (ΟΜΕΑ)

Αικατερίνη Τσαλαμπούνη, καθηγήτρια (συντονίστρια)

Άννα Καραμανίδου, καθηγήτρια

Σουλτάνα Λάμπρου, καθηγήτρια

Δημοσθένης Κακλαμάνος, αναπλ. καθηγητής

π. Χρυσόστομος Νάσσης, αναπλ. καθηγητής

Στυλιανός Χαραλαμπίδης, επίκ. καθηγητής

Επιτροπή Οδηγού Σπουδών

Α) Οδηγού σπουδών ΠΠΣ

Δημοσθένης Κακλαμάνος, αναπλ. καθηγητής (συντονιστής)

Ελένη Αντωνοπούλου, ΕΔΙΠ

Ευστράτιος Μουρατίδης, ΕΔΙΠ

Β) Οδηγού σπουδών ΠΜΣ

Δημοσθένης Κακλαμάνος, αναπλ. καθηγητής (συντονιστής)

Παρασκευή Παπαδημητρίου, ΕΔΙΠ

Ευστράτιος Μουρατίδης, ΕΔΙΠ

Επιτροπή διαχείρισης ιστοσελίδας

Συμεών Πασχαλίδης, καθηγητής

π. Γρηγόριος Σταμκόπουλος, αναπλ. καθηγητής (συντονιστής)

Στυλιανός Χαραλαμπίδης, επίκ. καθηγητής

Ευστράτιος Μουρατίδης, ΕΔΙΠ

Γεωργία Χριστοδούλου, ΕΔΙΠ

Επιτροπή Βιοηθικής

π. Αθανάσιος Γκίκας, καθηγητής

Μιλτιάδης Βάντσος, καθηγητής (συντονιστής)

π. Χρήστος Φιλιώτης-Βλαχάβας, αναπλ. καθηγητής
π. Βασίλειος Γεωργόπουλος, αναπλ. καθηγητής
Στυλιανός Χατζηγεωργίου, επίκ. καθηγητής

Εκπρόσωποι για τη Βιβλιοθήκη της Θεολογικής Σχολής

Κωνσταντίνος Μποζίνης, αναπλ. καθηγητής (συντονιστής)
Δημοσθένης Κακλαμάνος, αναπλ. καθηγητής
Παναγιώτης Τζουμέρκας, αναπλ. καθηγητής
Ιωάννης Λιάκος, αναπλ. καθηγητής
Γεώργιος Σίσκος, ΕΔΙΠ

Εκπρόσωποι στην Επιτροπή Κοινωνικής Πολιτικής

Κωνσταντίνος Κωτσιόπουλος, καθηγητής (συντονιστής)
Δημήτριος Νικολακάκης, καθηγητής
π. Χρήστος Φιλιώτης-Βλαχάβας, αναπλ. καθηγητής
Ευαγγελία Δάφνη, αναπλ. καθηγήτρια

Ε.ΔΙ.Π. – ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΣΣΕΣ ΞΕΝΩΝ ΓΛΩΣΣΩΝ - Ε.Τ.Ε.Π.

Ε.ΔΙ.Π.

Αναστασία Αγγελοπούλου, δρ Θεολογίας

e-mail: tessa@past.auth.gr

Ελένη Αντωνοπούλου, δρ Οικονομίας Περιβάλλοντος

e-mail: eantonop@past.auth.gr

Ευστράτιος Μουρατίδης, δρ Πληροφοριακών Συστημάτων

e-mail: stmour@past.auth.gr

Παρασκευή Παπαδημητρίου, δρ Θεολογίας

e-mail: parpapadim@past.auth.gr

Ιωάννης Σαρηγιαννίδης, δρ Βαλκανικών Σπουδών

e-mail: isarigiannidis@past.auth.gr

Γεώργιος Σίσκος, δρ Θεολογίας

e-mail: gsiskos@past.auth.gr

Γιολάντα Σίσκου, δρ Θεολογίας

e-mail: gsiskou@past.auth.gr

Γεωργία Χριστοδούλου, δρ Θεολογίας

e-mail: gechrist@past.auth.gr

Ελένη Χρυσάφη, δρ Βυζαντινής Αρχαιολογίας

e-mail: echrys@past.auth.gr

Ε.Ε.Π. Διδασκάλισσες Ξένων Γλωσσών

Αγγλική Γλώσσα: Βασιλεία Καζαμία

email: vkazamia@lance.auth.gr

Γαλλική Γλώσσα: Χαρίκλεια Χατζημιχαήλ

e-mail: harahatzimihail@frl.auth.gr

Γερμανική Γλώσσα: Δάφνα Αγνή

email: agndaffa@lance.auth.gr

Ελληνική Γλώσσα: Γεωργία Γαβριηλίδου

email: ggavriil@smg.auth.gr

Ε.Τ.Ε.Π.

Βασιλική Σγουρνιού

email: vasosg@past.auth.gr

Κωνσταντίνος Σκύφτας

e-mail: kskyftas@past.auth.gr

ΑΠΟΣΠΑΣΜΕΝΟΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΚΑΙ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Αικατερίνη Αραμπατζίδου

e-mail: info@past.auth.gr

Ευφημία Τσιαρτσιάρη

e-mail: info@past.auth.gr

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ

ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΗ

Ζωή Κοπαΐλα

☎ +302310 996680

e-mail : zoikopaila@past.auth.gr

ΥΠΑΛΛΗΛΟΙ

Χριστίνα Λιόλια

☎ +302310 996682

e-mail : cliolia@past.auth.gr

Μιλτιάδης Ματσούκας, Δρ Θεολογίας

☎ +302310 996648

e-mail : mmatsouk@past.auth.gr

Αλεξία Σουκαρά

☎ +302310 996681

e-mail : alexias@past.auth.gr

Αλεξάνδρα Τσαρουχίδου

☎ +302310 996674

e-mail : atsarouc@past.auth.gr

Η Γραμματεία δέχεται μόνο από τις θυρίδες 12:00-13:00 μ.μ. καθημερινά και μόνο με την επίδειξη της ακαδημαϊκής ταυτότητας του φοιτητή.

ΟΜΟΤΙΜΟΙ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Ιωάννης Φουντούλης (†)
Μητροπολίτης Τυρολόης και Σερεντίου Παντελεήμων Ροδόπουλος (†)
Γεώργιος Στογιόγλου (†)
Στέργιος Σάκκος (†)
Μητροπολίτης Περγάμου Ιωάννης Ζηζιούλας (†)
Αντώνιος Παπαδόπουλος (†)
Χρίστος Κρικώνης (†)
Ευθύμιος Τσιγαρίδας
Χρήστος Βάντσος (†)
Παυσανίας Κουτλεμάνης (†)
Ευστράτιος Ζεγκίνης (†)
Σταύρος Καλαντζάκης
Σωτήριος Βαρναλίδης
Ηλίας Νικολακάκης
Βασίλειος Φανουργάκης
Γεώργιος Θεοδωρούδης
πρωτοπρ. Θεόδωρος Ζήσης
Αθανάσιος Καραθανάσης
Χρήστος Οικονόμου
Δέσπω Λιάλιου
Μιχαήλ Τρίτος
Ηρακλής Ρεράκης
Αρχιμ. Νικόδημος Σκρέττας
Μητρ. Αρκαλοχωρίου, Καστελλίου και Βιάννου Ανδρέας Νανάκης
Κυριακούλα Παπαδημητρίου

ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΘΕΝΤΕΣ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Πρωτοπρ. Ιωάννης Ρωμανίδης (†)
Χριστίνα Μπουλάκη-Ζήση
Στέργιος Τσιάμης (†)
Θεολόγος Αλιπράντης (†)
Αθανάσιος Αγγελόπουλος
Πρωτοπρ. Κωνσταντίνος Καραϊσαρίδης
Πρωτοπρ. Σπυρίδων Αντωνίου
Τρύφων Τσομπάνης
Θεόδωρος Γιάγκου

ΔΙΑΤΕΛΕΣΑΝΤΕΣ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Ιωάννης Μπάκας (†)

ΔΙΑΤΕΛΕΣΑΝΤΕΣ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ ΤΗΣ ΕΝΙΑΙΑΣ ΘΕΟΛΟΓΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ

(ΠΡΟ ΤΟΥ 1982)

Βασίλειος Ιωαννίδης

Αβέρκιος Παπαδόπουλος

Δημήτριος Πετρακάκος

Δημήτριος Μωραΐτης

Βασίλειος Έξαρχος

Κωνσταντίνος Μπόνης

Δημήτριος Κουϊμουτσόπουλος

Ιωάννης Τράκας

Γεράσιμος Κονιδάρης

Μάρκος Σιώτης

Μητροπολίτης Άνθιμος Σίσκος

Παρθένιος Πολάκης

Αθανάσιος Χαστούπης

Ιωάννης Καλογήρου

Παναγιώτης Χρήστου

Αρχιμ. Ιερώνυμος Κοτσώνης, μετέπειτα Αρχιεπίσκοπος Αθηνών

Σάββας Αγουρίδης

Ευάγγελος Θεοδώρου

Ανδρέας Παπαγεωργακόπουλος

Ιωάννης Αναστασίου

Κωνσταντίνος Καλοκύρης

Παναγιώτης Δημητρόπουλος

Ευάγγελος Σδράκας

Παναγιώτης Σιμωντάς.

Δ'. ΤΟ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

1. ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΚΑΙ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

Για την απόκτηση του πτυχίου του Τμήματος Κοινωνικής Θεολογίας και Χριστιανικού Πολιτισμού οι φοιτητές υποχρεούνται να παρακολουθήσουν και να εξετασθούν με επιτυχία σε 33 υποχρεωτικά γενικού υποβάθρου/κορμού (Υ), σε 2 υποχρεωτικά κατ' επιλογήν Σεμινάρια (ΥΕΣ), σε 6 κατ' επιλογήν Κατεύθυνσης, Κοινωνικής Θεολογίας και Μελέτης της Θρησκείας (ΥΕΚΘ) ή Χριστιανικού Πολιτισμού (ΥΕΧΠ) αντίστοιχα, και σε 8 ελεύθερης επιλογής (ΕΕ), συνολικά 49 μαθήματα και ξένη γλώσσα (Αγγλικά, Γαλλικά, Γερμανικά, Ελληνικά), και να συμπληρώσουν 155 διδακτικές ώρες και 240 ECTS.

Οι φοιτητές του Α' εξαμήνου μπορούν να δηλώσουν έξι (6) μαθήματα: πέντε (5) Υποχρεωτικά μαθήματα (ΥΜ) του Α' εξαμήνου και ξένη γλώσσα.

Οι φοιτητές του Β' εξαμήνου μπορούν να δηλώσουν έξι (6) Υποχρεωτικά Μαθήματα (ΥΜ) του Β' εξαμήνου.

Οι φοιτητές του Γ' εξαμήνου μπορούν να δηλώσουν επτά (7) Υποχρεωτικά Μαθήματα (ΥΜ).

Οι φοιτητές του Δ' εξαμήνου μπορούν να δηλώσουν επτά (7) Υποχρεωτικά Μαθήματα (ΥΜ).

Οι φοιτητές του Ε' εξαμήνου, αφού επιλέξουν Κατεύθυνση Σπουδών (Κοινωνικής Θεολογίας και Μελέτης της Θρησκείας ή Χριστιανικού Πολιτισμού) μπορούν να δηλώσουν δύο (2) από τα τρία (3) Υποχρεωτικά Μαθήματα Κατεύθυνσης», τα δύο (2) Υποχρεωτικά Μαθήματα (ΥΜ), καθώς και δύο (2) μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής (ΕΕ). Επισημαίνεται, ότι οι φοιτητές μπορούν να δηλώσουν ως μάθημα Επιλογής το τρίτο μάθημα της Κατεύθυνσης που έχουν επιλέξει ή ένα (1) από τα τρία (3) μαθήματα της άλλης Κατεύθυνσης (ΥΕΚΘ ή ΥΕΧΠ αντίστοιχα).

Οι φοιτητές του ΣΤ' εξαμήνου μπορούν να δηλώσουν δύο (2) από τα τρία (3) «Υποχρεωτικά Μαθήματα Κατεύθυνσης» (ΥΕΚΘ ή ΥΕΧΠ), τα δύο (2) Υποχρεωτικά Μαθήματα (ΥΜ), καθώς και δύο (2) μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής (ΕΕ). Επισημαίνεται, ότι οι φοιτητές μπορούν να δηλώσουν ως μάθημα Επιλογής το τρίτο μάθημα της Κατεύθυνσης που έχουν επιλέξει ή ένα (1) από τα τρία (3) μαθήματα της άλλης Κατεύθυνσης (ΥΕΚΘ ή ΥΕΧΠ αντίστοιχα).

Οι φοιτητές του Ζ' εξαμήνου μπορούν να δηλώσουν τα δύο (2) Υποχρεωτικά Μαθήματα (ΥΜ), ένα (1) Υποχρεωτικό Επιλογής Σεμινάριο (ΥΕΣ), ένα (1) Υποχρεωτικό Μάθημα Κατεύθυνσης (ΥΕΚΘ ή ΥΕΧΠ), καθώς και δύο (2) μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής (ΕΕ). Επισημαίνεται, ότι οι φοιτητές μπορούν να δηλώσουν ως μάθημα Επιλογής το δεύτερο μάθημα της Κατεύθυνσης που έχουν επιλέξει ή ένα (1) από τα δύο (2) μαθήματα της άλλης Κατεύθυνσης (ΥΕΚΘ ή ΥΕΧΠ αντίστοιχα).

Οι φοιτητές του Η' εξαμήνου μπορούν να δηλώσουν τα δύο (2) Υποχρεωτικά Μαθήματα (ΥΜ), ένα (1) Υποχρεωτικό Επιλογής Σεμινάριο (ΥΕΣ), ένα (1) Υποχρεωτικό Μάθημα Κατεύθυνσης (ΥΕΚΘ ή ΥΕΧΠ), καθώς και δύο (2) μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής (ΕΕ). Επισημαίνεται, ότι οι φοιτητές μπορούν να δηλώσουν ως μάθημα Επιλογής το μάθημα της άλλης Κατεύθυνσης (ΥΕΚΘ ή ΥΕΧΠ αντίστοιχα).

Εναλλακτικά μπορεί να επιλεγεί προαιρετικά η συγγραφή Πτυχιακής Εργασίας (ΠΕ) (10 ECTS) με παράλληλη απαλλαγή από 2 μαθήματα ελεύθερης επιλογής (ΕΕ), συνολικά 47 μαθήματα και ξένη γλώσσα (Αγγλικά, Γαλλικά, Γερμανικά, Ελληνικά) και Πτυχιακή εργασία, και να συμπληρώσουν 149 διδακτικές ώρες και 240 ECTS.

Οι τελικές εξετάσεις γίνονται προφορικά ή και γραπτά ή και μέσω εργασίας

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Το Προπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών (ΠΠΣ) του Τμήματος Κοινωνικής Θεολογίας και Χριστιανικού Πολιτισμού αποσκοπεί στην κατάρτιση επιστημόνων ικανών να ερευνούν, να μελετούν και να κατανοούν τις πηγές και τις εκφάνσεις της Ορθόδοξης Θεολογίας διαχρονικά, τα κείμενα της Παλαιάς και της Καινής Διαθήκης στις πρωτότυπες γλώσσες τους, καθώς και τη συναφή γραμματεία της εποχής τους, την πατερική και εκκλησιαστική γραμματεία, την ερμηνεία των θεολογικών διατυπώσεων, την ιστορία, τη λατρεία, την τέχνη, τον πολιτισμό και τους θεσμούς της Εκκλησίας καθεαυτής και σε σύγκριση με τη διαμόρφωση του εκάστοτε ιστορικού και κοινωνικού περιβάλλοντος, να προάγουν συνολικά την επιστήμη της Θεολογίας και τις θεολογικές σπουδές σε ακαδημαϊκό επίπεδο αναπτύσσοντας τη συνεργασία με τις υπόλοιπες ανθρωπιστικές επιστήμες και το διάλογο με τις φυσικές επιστήμες, και ειδικά να καλλιεργούν την Ορθόδοξη Θεολογία και το Χριστιανικό Πολιτισμό.

Σε εφαρμοσμένο επίπεδο το Π.Π.Σ. αποβλέπει σε μαθησιακά αποτελέσματα και δεξιότητες, που προσδίδουν ικανότητα προσφοράς υπηρεσιών από τους αποφοίτους του στους τομείς της Εκπαίδευσης, της Ορθόδοξης Εκκλησίας σε πανορθόδοξο επίπεδο, του πολιτισμού, του κοινωνικού έργου, και των ευρωπαϊκών και διεθνών θεσμών και οργανώσεων.

Βαθμολογία των φοιτητών

Η βαθμολογική κλίμακα, με την οποία υπολογίζονται οι βαθμοί επίδοσης των φοιτητών είναι δεκαβάθμια (0-10) και ο βαθμός μόνον του πτυχίου ακολουθεί την παρακάτω βαθμολογική κατανομή επιτυχίας με τους ακόλουθους χαρακτηρισμούς:

Άριστα: 8,50-10,00

Λίαν Καλώς: 6,50-8,49

Καλώς: 5,00-6,49

Ο ελάχιστος προαγωγίμος βαθμός είναι το 5.

Επίσημη διάρκεια του προγράμματος: 8 εξάμηνα, 240 ECTS. Ένα πλήρες ακαδημαϊκό έτος σπουδών ισοδυναμεί με 60 μονάδες ECTS (Ευρωπαϊκό σύστημα μεταφοράς και συσσώρευσης πιστωτικών μονάδων) και ένα πλήρες εξάμηνο σε 30 ECTS (1 ECTS=25-30 ώρες) (Εναρμόνιση της Ελληνικής Νομοθεσίας, Υ.Α. Φ5/89656/Β3, ΦΕΚ 1466/2007/Β, άρθρ. 1-3, σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή). Σε κάθε μάθημα αποδίδεται ο αριθμός των απαιτούμενων ECTS (≥ 2) που εκφράζει το φόρτο εργασίας που απαιτείται από το φοιτητή για την ολοκλήρωση ενός μαθήματος, εργαστηρίου, φροντιστηρίου, πρακτικής άσκησης κλπ. και ο τρόπος σπουδών χαρακτηρίζεται: Πλήρης φοίτηση.

2. ΣΥΣΤΗΜΑ ECTS

Το σύστημα ECTS = European Credit Transfer and Accumulation System (Ευρωπαϊκό Σύστημα Μεταφοράς και Συσσώρευσης Πιστωτικών μονάδων) είναι ένας συστηματικός τρόπος περιγραφής ενός εκπαιδευτικού προγράμματος με τη χρήση πιστωτικών μονάδων, οι οποίες απεικονίζουν το φόρτο εργασίας που απαιτείται για να επιτευχθούν οι στόχοι του προγράμματος. Ο φόρτος εργασίας αποτελείται από το χρόνο και την ποσότητα δουλειάς που χρειάζεται να καταβάλει ένας φοιτητής για να αποκτήσει τις γνώσεις και τις δεξιότητες που παρέχει η προγραμματισμένη διαδικασία μάθησης.

Ένα πλήρες εξάμηνο σπουδών θεωρείται ότι αντιστοιχεί σε 30 πιστωτικές μονάδες (που αντιπροσωπεύουν περίπου 900 ώρες φοιτητικής εργασίας). Επομένως, μία πιστωτική μονάδα αντιστοιχεί στο ένα τριακοστό (1/30) των απαιτούμενων πιστωτικών μονάδων κάθε εξαμήνου. Σε κάθε

επιμέρους εκπαιδευτικό στοιχείο του προγράμματος (μάθημα) απονέμονται πιστωτικές μονάδες ανάλογα με το φόρτο εργασίας, που επιβάλλουν οι διάφορες εκπαιδευτικές δραστηριότητες του στοιχείου (όπως παρακολούθηση διδασκαλίας, μελέτη, εργασίες, άσκηση, εξετάσεις). Ο φοιτητής που ολοκληρώνει με επιτυχία τη δουλειά που απαιτείται και αξιολογείται κατάλληλα, περνά το μάθημα και παίρνει τις πιστωτικές μονάδες ECTS του μαθήματος.

Συντονιστής Τμήματος για το σύστημα ECTS:

Ευάγγελος Πεπές, επίκ. καθηγητής

3. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

α) Μαθήματα

Στην αρχή κάθε εξαμήνου ο φοιτητής/η φοιτήτρια δηλώνει όποια μαθήματα επιθυμεί, από τον κατάλογο για το κάθε χειμερινό ή εαρινό εξάμηνο, που καλύπτουν 30 +/- 2 ECTS.

Ο φοιτητής έχει δικαίωμα να εξεταστεί στο τέλος κάθε εξαμήνου στα μαθήματα για τα οποία έχει υποβάλει έγκαιρα δηλώσεις, και μόνο σ' αυτά.

β) Μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής

Τα μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής επιλέγονται από το φοιτητή από έναν κατάλογο μαθημάτων που καταρτίζεται στην αρχή κάθε εξαμήνου, όπου κάθε μέλος ΔΕΠ προσφέρει μαθήματα της ειδικότητάς του.

4. ΕΥΡΩΠΑΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ERASMUS+ 2021-2027

Το Τμήμα Κοινωνικής Θεολογίας και Χριστιανικού Πολιτισμού συμμετέχει στο ευρωπαϊκό πρόγραμμα ERASMUS+ 2021-2027. Μέσω του προγράμματος Erasmus δίνεται η δυνατότητα σε προπτυχιακούς, μεταπτυχιακούς φοιτητές και σε υποψήφιους διδάκτορες να πραγματοποιήσουν ένα αναπόσπαστο κομμάτι των σπουδών τους στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Επίσης μέλη του Διδακτικού Προσωπικού έχουν την ευκαιρία με το ίδιο πρόγραμμα να πραγματοποιήσουν κινητικότητα με σκοπό τη διδασκαλία ή την επιμόρφωση, ενώ και το διοικητικό προσωπικό μπορεί να μετακινηθεί για επιμόρφωση.

Ειδικότερα περιλαμβάνει:

- Κινητικότητα φοιτητών για αναγνωρισμένες περιόδους Σπουδών.
- Κινητικότητα φοιτητών για Πρακτική Άσκηση.
- Το Ευρωπαϊκό Σύστημα Μεταφοράς και Συσώρευσης Πιστωτικών Μονάδων (ECTS).
- Το Παράρτημα Διπλώματος (DS).
- Κινητικότητα διδακτικού προσωπικού με σκοπό τη Διδασκαλία.
- Κινητικότητα διοικητικού και διδακτικού προσωπικού με σκοπό την Επιμόρφωση (Κατάρτιση).
- Γλωσσική προετοιμασία για εισερχόμενους και εξερχόμενους φοιτητές EILC).
- Εντατικά προγράμματα διδασκαλίας σύντομης διάρκειας (IP).
- Προγράμματα πανεπιστημιακής συνεργασίας σε θέματα αμοιβαίου ενδιαφέροντος (Θεματικά Δίκτυα).

Στο πλαίσιο του προγράμματος Erasmus το Τμήμα Κοινωνικής Θεολογίας και Χριστιανικού Πολιτισμού έχει εξασφαλίσει, για το ακαδημαϊκό έτος 2025-26, συνεργασία μέσω διμερών συμβάσεων, με τα εξής Ευρωπαϊκά Πανεπιστήμια:

Όνομα υπευθύνου	Πανεπιστήμιο	Erasmus Code	Subject Areas
Βάντσος Μιλτιάδης	Universitatea 'Aurel Vlaicu' din Arad	RO ARAD01	0221 - Religion and Theology
	Alexandru Ioan Cuza University of Iași	RO IASI02	0221 - Religion and Theology
	Karl-Franzens-Universität Graz	A GRAZ01	0221 - Religion and Theology
Δάφνη Ευαγγελία	Universität Salzburg	A SALZBUR01	0221 - Religion and Theology
	Humboldt-Universität zu Berlin	D BERLIN13	0221 - Religion and Theology
	Universität Duisburg-Essen	D ESSEN04	0221 - Religion and Theology
	Philipps-Universität Marburg	D MARBURG01	0221 - Religion and Theology
	Eberhard Karls Universität Tübingen	D TUBINGE01	0221 - Religion and Theology
	Ludwig-Maximilians-Universität München	D MUNCHEN01	0221 - Religion and Theology
	Universität Leipzig	D LEIPZIG01	0221 - Religion and Theology
	Itä-Suomen yliopisto	SF KUOPIO12	0221 - Religion and Theology
Κακλαμάνος Δημοσθένης	Universitatea din Craiova	RO CRAIOVA01	0221 - Religion and Theology
Καραμανίδου Άννα	Università Ca' Foscari Venezia	I VENEZIA01	022 - Humanities (except languages)
Κωτσιόπουλος Κωνσταντίνος	Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre	SK NITRA01	0314 - Sociology and cultural studies
Λάμπρου Σουλτάνα	Ludwig-Maximilians-Universität München	D MUNCHEN01	0221 - Religion and Theology
	Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre	SK NITRA01	0221 - Religion and Theology
Μποζίνης Κωνσταντίνος	Christian-Albrechts-Universität zu Kiel	D KIEL01	022 - Humanities (except languages)
Παπαδημητρίου Κυριακούλα	Charles University	CZ PRAHA07	0221 - Religion and Theology
	Universität Kassel	D KASSEL01	0221 - Religion and Theology
	Université Catholique de Lyon	F LYON10	0221 - Religion and Theology
	Universiteit van Amsterdam	NL AMSTERD01	0221 - Religion and Theology
Παπαρνάκης Αθανάσιος	Theological School of the Church of Cyprus	CY NICOSIA34	0221 - Religion and Theology
Πασχαλίδης Συμεών	Universitatea Valahia din Targoviste	RO TARGOVI01	0221 - Religion and Theology

Πεπές Ευάγγελος	Universitatea '1 Decembrie 1918' din Alba Iulia	RO ALBAIU01	0221 - Religion and Theology
Τσαλαμπούνη Αικατερίνη	Cardinal Stefan Wyszyński University in Warsaw	PL WARSZAW07	0221 - Religion and Theology
	Universitatea 'Babes-Bolyai' din Cluj-Napoca	RO CLUJNAP01	0221 - Religion and Theology
	University of Helsinki	SF HELSINK01	0221 - Religion and Theology
Φιλιώτης-Βλαχάβας Χρήστος	Universitatea din Bucuresti	RO BUCURES09	0221 - Religion and Theology
	Université catholique de Louvain (UCL)	B LOUVAIN01	0221 - Religion and Theology
	University of Malta	MT MALTA01	0221 - Religion and Theology
	Université de Strasbourg	F STRASBO48	0221 - Religion and Theology

Συντονιστής Τμήματος για το ECTS:

Ευάγγελος Πεπές, επίκ. καθηγητής

Συντονιστής Τμήματος για το Erasmus+:

Ευάγγελος Πεπές, επίκ. καθηγητής

Συντονιστής Τμήματος για το Erasmus+ International:

Ευάγγελος Πεπές, επίκ. καθηγητής

Για περαιτέρω πληροφορίες μπορείτε να επισκεφθείτε την ιστοσελίδα του Τμήματος Ευρωπαϊκών Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων ([link](#)), καθώς και την αντίστοιχη υποσελίδα του Τμήματος Κοινωνικής Θεολογίας και Χριστιανικού Πολιτισμού ([link](#)).

5. ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΣΠΟΥΔΩΝ

Για την προσαρμογή των φοιτητών στο ακαδημαϊκό περιβάλλον του ΑΠΘ, την παρακολούθηση της φοίτησής τους, τη διευκόλυνση φοιτητών με ειδικές ανάγκες, την πληροφόρηση των φοιτητών για τις παροχές του ΑΠΘ και την αντιμετώπιση των δυσκολιών τους, το Τμήμα ορίζει κάθε χρόνο καθηγητές του, προς τους οποίους οι φοιτητές μπορούν να απευθύνονται, ώστε να είναι αποτελεσματική η φοιτητική μέριμνα.

Σύμβουλοι Σπουδών για το τρέχον ακαδημαϊκό έτος είναι:

Α' Έτος

π. Χρυσόστομος Νάσσης, αναπλ. καθηγητής

Ευάγγελος Πεπές, επίκ. καθηγητής

Β' Έτος

Άννα Καραμανίδου, καθηγήτρια

Σουλτάνα Λάμπρου, καθηγήτρια

Εμμανουήλ Ξυνάδας, επίκ. καθηγητής

Γ' Έτος

Απόστολος Κραλίδης, καθηγητής
 Βασίλειος Τσίγκος, καθηγητής
 π. Βασίλειος Γεωργόπουλος, αναπλ. καθηγητής

Δ' Έτος

Δημοσθένης Κακλαμάνος, αναπλ. καθηγητής
 Παναγιώτης Τζουμέρκας, αναπλ. καθηγητής
 Στυλιανός Χαραλαμπίδης, επίκ. καθηγητής

Επί πτυχίω

Κωνσταντίνος Χρήστου, καθηγητής
 Συμεών Πασχαλίδης, καθηγητής
 Αικατερίνη Τσαλαμπούνη, καθηγήτρια

6. ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΙ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ

Οι ακαδημαϊκοί σύμβουλοι προσφέρουν εθελοντικά την εμπειρία που έχουν αποκομίσει πάνω σε θέματα εκπαίδευσης και σταδιοδρομίας. Οι σύμβουλοι παρέχουν καθοδήγηση για την ανάπτυξη και την επίτευξη ουσιαστικών εκπαιδευτικών, επαγγελματικών και προσωπικών στόχων. Οι ακαδημαϊκοί σύμβουλοι βοηθούν στην ενημέρωση για τις τελευταίες τάσεις σ' έναν συγκεκριμένο τομέα μελέτης, προτείνουν κατάλληλες αναγνώσεις, παρέχουν γενικές κατευθύνσεις που σχετίζονται με κάποιο τομέα που ενδιαφέρει τους φοιτητές, παρέχουν πληροφορίες για μεταπτυχιακές σπουδές στην Ελλάδα ή/και το εξωτερικό, ή παρέχουν πληροφορίες για επαγγελματικές προοπτικές και για την αγορά εργασίας. Οι συναντήσεις με τους ενδιαφερόμενους φοιτητές ή αποφοίτους γίνονται με προκαθορισμένα ραντεβού και σε συγκεκριμένες μέρες και ώρες που ορίζονται από τον ακαδημαϊκό σύμβουλο. Οι φοιτητές και απόφοιτοι που ενδιαφέρονται να κάνουν χρήση του θεσμού των ακαδημαϊκών συμβούλων για το τρέχον ακαδημαϊκό έτος θα πρέπει να επικοινωνήσουν με τους παρακάτω καθηγητές:

	Προπτυχιακές Σπουδές	Μεταπτυχιακά στην Ελλάδα	Μεταπτυχιακά στο εξωτερικό	Προοπτικές απασχόλησης στον κλάδο
Μιλτιάδης Βάντσος, καθηγητής	✓	✓	Γερμανία	✗
Άννα Καραμανίδου, Καθηγήτρια	✓	✓	Ιταλία	✗
Σουλτάνα Λάμπρου, Καθηγήτρια	✓	✓	Σλοβακία	✗
Αικατερίνη Τσαλαμπούνη, καθηγήτρια	✓	✓	Αγγλία, Φινλανδία	✗
π. Χρήστος Φιλιώτης-Βλαχάβας, αναπλ. καθηγητής	✓	✓	Γαλλία, Βέλγιο, Ρουμανία, Μάλτα, Αυστρία	✓

Κωνσταντίνος Μποζίνης, αναπλ. καθηγητής	✓	✓	Ελβετία	✓
Δημοσθένης Κακλαμάνος, αναπλ. καθηγητής	✓	✓	Ρουμανία	x

Για περαιτέρω πληροφορίες: Δομή Απασχόλησης και Σταδιοδρομίας (ΔΑΣΤΑ) ([link](#))

7. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑΣ

Αντικειμενικός σκοπός του μέτρου της Αξιολόγησης Μαθημάτων και Διδακτικής Ικανότητας (ΑΜΔΙ) είναι η έκφραση και καταγραφή της γνώμης των φοιτητών και φοιτητριών που παρακολουθούν την εκπαιδευτική διαδικασία για τη διδακτική ικανότητα των διδασκόντων και την καταλληλότητα των διανεμόμενων διδακτικών συγγραμμάτων. Μέχρι και το χειμερινό εξάμηνο του ακαδ. έτους 2011-2012 η αξιολόγηση στηριζόταν στη συμπλήρωση κατάλληλων ερωτηματολογίων, τα οποία οι διδάσκοντες διένειμαν στους φοιτητές κατά τη διάρκεια ενός μαθήματος προς το τέλος του εξαμήνου. Από το εαρινό εξάμηνο του ακαδ. έτους 2011-2012 η αξιολόγηση πραγματοποιείται κατά τη διάρκεια του τελευταίου μήνα κάθε εξαμήνου μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας που ανέπτυξε η Μονάδα Διασφάλισης Ποιότητας (ΜΟΔΙΠ) του ΑΠΘ. Η επεξεργασία των αποτελεσμάτων γίνεται αυτόματα και οι διδάσκοντες ενημερώνονται μέσω των ιστοσελίδων της ΜΟΔΙΠ μετά την κατάθεση των βαθμολογιών των μαθημάτων του εκάστοτε εξαμήνου. Τα αποτελέσματα της ηλεκτρονικής αξιολόγησης είναι στη διάθεση οποιουδήποτε έχει νόμιμο συμφέρον, μέσω της Γραμματείας του Τμήματος.

Ε'. ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ*

1. Μαθήματα (Παραδόσεις - Εξετάσεις)

1. Τα μαθήματα του χειμερινού εξαμήνου αρχίζουν το πρώτο 10ήμερο του Οκτωβρίου και διαρκούν 13 εβδομάδες. Το πρόγραμμα διδασκαλίας ανακοινώνεται στις αρχές του Σεπτεμβρίου.
2. Τα μαθήματα του εαρινού εξαμήνου αρχίζουν μετά τη λήξη των εξετάσεων του χειμερινού εξαμήνου και διαρκούν επίσης 13 εβδομάδες. Το πρόγραμμα διδασκαλίας του εαρινού εξαμήνου ανακοινώνεται τον Ιανουάριο.
3. Παραδόσεις που δεν γίνονται εξαιτίας Γενικών Συνελεύσεων ή εκδηλώσεων των φοιτητών και μέχρι δύο ημέρες ανά εξάμηνο, πρέπει να αναπληρώνονται.
4. Αν μία παράδοση μαθήματος δεν γίνει εξαιτίας του διδάσκοντος, αυτός οφείλει να μεριμνήσει για την αναπλήρωση της.
5. Σε περίπτωση που για λόγους ανωτέρας βίας (π.χ. ασθένεια) ένας διδάσκων προβλέπεται να απουσιάσει πάνω από μία εβδομάδα, ο αρμόδιος Τομέας οφείλει να ορίσει αντικαταστάτη. Οι διδάσκοντες οφείλουν να προγραμματίζουν τις εκτός Πανεπιστημίου απασχολήσεις τους έτσι ώστε να μην απουσιάζουν κατά την περίοδο διδασκαλίας των μαθημάτων.
6. Οι εξεταστικές περιόδους είναι τρεις: α) Ιανουαρίου, για τα μαθήματα του χειμερινού εξαμήνου. β) Ιουνίου, για τα μαθήματα του εαρινού εξαμήνου και γ) Σεπτεμβρίου (επαναληπτική), για τα μαθήματα των δύο εξαμήνων. Η διάρκεια κάθε εξεταστικής περιόδου είναι κατ' ανώτατο όριο τέσσερις εβδομάδες.
7. Το πρόγραμμα των εξετάσεων κάθε εξαμήνου ανακοινώνεται στην αρχή του εξαμήνου. Αν, για οποιοδήποτε λόγο, αποφασιστεί παράταση στη διδασκαλία του εξαμήνου, γίνεται παράλληλη μετατόπιση του. Το πρόγραμμα της περιόδου Σεπτεμβρίου ανακοινώνεται τον Ιούνιο.
8. Κάθε φοιτητής/τρια πρέπει να δηλώσει, να παρακολουθήσει και να εξεταστεί, σε κάθε εξάμηνο, στα μαθήματα ελεύθερης επιλογής, τα οποία επιλέγονται από τον κατάλογο μαθημάτων που ανακοινώνει το Τμήμα κατά την έναρξη του ακαδημαϊκού έτους, όπως επίσης έχει τη δυνατότητα μετά από έλεγχο των ECTS να επιλέξει μαθήματα από όλα τα Τμήματα του Α.Π.Θ. Σε όλη τη διάρκεια των σπουδών του ο φοιτητής/τρια μπορεί να επιλέξει οκτώ μαθήματα που τον/την ενδιαφέρουν από οποιοδήποτε άλλο Τμήμα του Α.Π.Θ.
9. Οι δηλώσεις για τα μαθήματα ελεύθερης επιλογής του χειμερινού και του εαρινού εξαμήνου γίνονται στην έναρξη του εξαμήνου.
10. Κανένας φοιτητής/τρια δεν έχει δικαίωμα προσέλευσης στην εξέταση των μαθημάτων εάν δεν έχει κάνει ηλεκτρονικά τη δήλωσή τους. Οι δηλώσεις των μαθημάτων ισχύουν για κάθε εξάμηνο και κατ' επέκταση για μία και μόνο - ακαδημαϊκή χρονιά.
11. Η εξεταστέα ύλη μαθήματος αντιστοιχεί στη διδασκαλία των 13 εβδομάδων και ανακοινώνεται από τον διδάσκοντα στην έναρξη του ακαδ. έτους.
12. Σε περίπτωση αντιγραφής κατά τη διάρκεια γραπτών εξετάσεων εφαρμόζεται η απόφαση της Συγκλήτου του Α.Π.Θ. (αριθμ. πρωτ. Α. 11508/14.6.1989), η οποία προβλέπει ποινή αποκλεισμού από όλα τα μαθήματα της επόμενης εξεταστικής περιόδου.
13. Η βαθμολογία των μαθημάτων πρέπει να κατατίθεται στη Γραμματεία το συντομότερο δυνατό και οπωσδήποτε όχι αργότερα από δέκα μέρες μετά το τέλος της εξεταστικής περιόδου.

* Το [πλήρες κείμενο](#) του Κανονισμού Προπτυχιακών Σπουδών είναι διαθέσιμο στην Ιστοσελίδα του Τμήματος.

14. Ο φοιτητής/τρια έχει το δικαίωμα να ενημερωθεί από το διδάσκοντα για τον τρόπο βαθμολόγησής του/της, ανεξάρτητα από το είδος της εξέτασης.

15. Αλλαγή καταχωρηθείσας βαθμολογίας δεν επιτρέπεται παρά μόνον με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος, ύστερα από έγγραφη αιτιολόγηση του διδάσκοντος η οποία συνοδεύεται και από το αναβαθμολογηθέν γραπτό.

16. Σε περίπτωση αποτυχίας σε υποχρεωτικό μάθημα, ο φοιτητής/τρια είναι υποχρεωμένος/η να το επαναλάβει, και επομένως να εξεταστεί σύμφωνα με τις νέες προϋποθέσεις αν υπάρξει οποιαδήποτε αλλαγή (π.χ. στην ύλη).

2. Προσωπικό - Διδασκαλία

1. Το έργο των μελών ΔΕΠ γενικά περιλαμβάνει τη διδασκαλία και την έρευνα, την καθοδήγηση μεταπτυχιακών και διδακτορικών εργασιών, και τη συμμετοχή τόσο στα συλλογικά όργανα όσο και σε διάφορες επιτροπές του Τμήματος.

2. Οι αναθέσεις των μαθημάτων γίνονται από τους Τομείς εντός του Μαΐου, για την επόμενη ακαδημαϊκή χρονιά.

3. Ανάθεση μαθήματος νέο-εισαγόμενου στο πρόγραμμα σπουδών πρέπει να γίνεται τουλάχιστον έξι (6) μήνες πριν από την έναρξη διδασκαλίας του.

4. Η Γ.Σ. του Τομέα επεξεργάζεται και καθορίζει την ύλη κάθε νέου μαθήματος.

5. Τα μέλη ΔΕΠ είναι υποχρεωμένα να έχουν τουλάχιστον έξι (6) ώρες διδασκαλίας την εβδομάδα σε κάθε εξάμηνο.

6. Σε περιπτώσεις μικρής ή μεσαίας διάρκειας αδειών (συνέδρια, μικρές εκπαιδευτικές, προσωπικές, κ.ά.), το μέλος ΔΕΠ που υποδεικνύεται ως αντικαταστάτης αναλαμβάνει όλες τις σχετικές υποχρεώσεις (μαθήματα, φροντιστήρια, εργαστήρια, εξετάσεις, επιτηρήσεις, αποτελέσματα εξετάσεων κ.ά.) για το αντίστοιχο χρονικό διάστημα.

7. Σε Συνέλευση του Τμήματος εντός του Μαΐου γίνεται απολογισμός της λειτουργίας του Τμήματος και προγραμματισμός για την επόμενη χρονιά (όπως π.χ. αλλαγές στο πρόγραμμα σπουδών) ύστερα από σχετικές εισηγήσεις της Επιτροπής Προγράμματος Σπουδών, των Διευθυντών των Τομών και του Προέδρου.

8. Το Τμήμα έχει Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών, η οποία προβλέπεται από το Νόμο και της οποίας η θητεία είναι ετήσια (Ακαδημαϊκό Έτος). Η Επιτροπή αποτελείται από έναν εκπρόσωπο κάθε Τομέα και τον αντικαταστάτη του και δύο εκπροσώπους των φοιτητών με τους αντικαταστάτες τους που ορίζονται από το φοιτητικό σύλλογο, και τον Πρόεδρο (ή τον Αναπληρωτή Πρόεδρο) του Τμήματος. Η Επιτροπή λειτουργεί καθ' όλη τη διάρκεια του έτους και συνεδριάζει αμέσως μετά τη συγκρότηση της με σκοπό τον προγραμματισμό για την υλοποίηση των συμπερασμάτων της Συνέλευσης του Τμήματος του Μαΐου. Επίσης συνεδριάζει οπωσδήποτε κάθε δύο μήνες κατά τη διάρκεια του διδακτικού χρόνου.

9. Στις αρμοδιότητες της Επιτροπής Προγράμματος Σπουδών είναι: α) Εισηγείται στη Συνέλευση του Τμήματος τις αλλαγές που πρέπει να γίνουν στο πρόγραμμα σπουδών ή τον κανονισμό σπουδών, ώστε να βελτιωθεί ή να εκσυγχρονισθεί το επίπεδο των σπουδών. Για την επίτευξη του σκοπού αυτού συγκεντρώνει από όλους τους φορείς τα απαραίτητα στοιχεία, όπως επίσης επιμέρους παρατηρήσεις των διδασκόντων και των φοιτητών. β) Είναι υπεύθυνη για το πρόγραμμα διδασκαλίας και το πρόγραμμα εξετάσεων σε συνεργασία με τον Πρόεδρο του Τμήματος. Εισηγείται στη Συνέλευση του Τμήματος τυχόν μεταβολές.

10. Τα διδακτικά βιβλία εγκρίνονται από τη Γ.Σ. του Τομέα που έχει την ευθύνη του μαθήματος και κατόπιν από τη Συνέλευση του Τμήματος, που έχει και την τελική ευθύνη της Οργάνωσης του Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών.

11. Ο κάθε φοιτητής/τρια, με τη δήλωση των μαθημάτων, επιλέγει, μέσα από το ηλεκτρονικό σύστημα Εύδοξος ([link](#)) και το σύγγραμμα που επιθυμεί να αποκτήσει για το κάθε μάθημα. Ο κάθε φοιτητής/τρια δικαιούται να επιλέξει μέσα από τον κατάλογο προτεινόμενων συγγραμμάτων ένα (1) μόνο σύγγραμμα για κάθε μάθημα. Η προμήθεια των συγγραμμάτων γίνεται από τα σημεία διανομής, όπως τα έχει καθορίσει ο εκάστοτε εκδοτικός οίκος μετά την αποστολή σε αυτόν της σχετικής κατάστασης δικαιούχων μετά το τέλος των δηλώσεων μαθημάτων και συγγραμμάτων.

ΣΤ'. ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΤΟΥ ΑΠΘ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΦΟΙΤΗΤΕΣ

Λειτουργία και απαιτήσεις του προπτυχιακού προγράμματος

Όλοι οι φοιτητές/τριες του ΑΠΘ έχουν τη δυνατότητα να ζητήσουν τη συνδρομή, για συγκεκριμένο κάθε φορά λόγο, ειδικών Υπηρεσιών του Πανεπιστημίου ([link](#)), όπως:

- Υπηρεσίες Υγείας
- Στέγαση
- Πανεπιστημιακή Φοιτητική Λέσχη
- Γραφείο Διασύνδεσης Σπουδών και Σταδιοδρομίας
- Υποτροφίες
- Σχολείο Νέας Ελληνικής Γλώσσας
- Κέντρο Διδασκαλίας Ξένων Γλωσσών
- Βιβλιοθήκη και Κέντρο Πληροφόρησης
- e-ΑΠΘ
- Πανεπιστημιακό Γυμναστήριο
- Πανεπιστημιακή Κατασκήνωση Καλάνδρας
- Παιδικό Κέντρο

προκειμένου να τους συνδράμουν σε προβλήματα που αντιμετωπίζουν κατά τη διάρκεια των σπουδών τους ή ακόμη και να γίνουν οι ίδιοι εθελοντές προσφέροντας τις υπηρεσίες τους σε συναδέλφους/συμφοιτητές τους που τις έχουν ανάγκη. Παράλληλα το Τμήμα Σπουδών ([link](#)) του ΑΠΘ εκδίδει στην αρχή κάθε ακαδημαϊκού έτους τον *ΟΔΗΓΟ* επιβίωσης του φοιτητή σε ηλεκτρονική μορφή (διατίθεται στην ιστοσελίδα του Τμήματος Σπουδών), με πληροφορίες για το ΑΠΘ και τη Θεσσαλονίκη. Επίσης οι φοιτητές/τριες μπορούν να αντλήσουν σημαντικές πληροφορίες από την ιστοσελίδα του Γραφείου Διασύνδεσης ([link](#)) που αποσκοπεί στην καλύτερη και αποτελεσματικότερη σύνδεση του Ιδρύματος με την αγορά εργασίας.

Ζ'. ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Στη Θεολογική Σχολή λειτουργεί Βιβλιοθήκη ([link](#)), η οποία προέκυψε από την ενοποίηση των επιμέρους βιβλιοθηκών των παλιών Σπουδαστηρίων της Σχολής, που ήταν κατεσπαρμένες σ' όλο το κτίριο. Η Βιβλιοθήκη είναι πλούσια και οργανωμένη, και διαθέτει αναγνωστήριο. Η διοίκησή της ασκείται από την Κοσμητεία της Σχολής.

Η συλλογή της Βιβλιοθήκης κατανέμεται στους εξής τομείς :

- Τμήμα Παλαιτύπων
- Αναγνωστήριο
- α' Βιβλιοστάσιο: Περιοδικά, Σειρές, Θεματικοί Κύκλοι, Μεταπτυχιακές και Διδακτορικές Εργασίες, Τμήμα Σλαβικών μελετών
- β' Βιβλιοστάσιο: κυρίως συλλογή

ΩΡΕΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ

Δευτέρα και Τετάρτη έως Παρασκευή: 08.30-15.00

Τρίτη: 08.30-18.00

Εορτές/Καλοκαίρι: Δευτέρα – Παρασκευή: 08.30-15.00

Η πρόσβαση στο υπόγειο και οι δανεισμοί υλικού ολοκληρώνονται έως και ένα τέταρτο πριν από τη λήξη του ωραρίου.

ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ

Μαγδαληνή Γρηγοράσκου

Αθηνά Κυμιωνάκη

Απόστολος Τζελιάτης

☎ +302310996690, +302310 996691, +302310 996692

e-mail : theolibrary@theosch.auth.gr

Η'. ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ

Το ακαδημαϊκό έτος αρχίζει την 1^η Σεπτεμβρίου και λήγει την 31^η Αυγούστου του επομένου ημερολογιακού έτους. Το εκπαιδευτικό έργο κάθε ακαδημαϊκού έτους διαρθρώνεται σε δύο εξάμηνα σπουδών, στο χειμερινό και στο εαρινό, καθένα των οποίων περιλαμβάνει 13 εβδομάδες διδασκαλίας και δύο ή τρεις εβδομάδες εξετάσεων.

- Το χειμερινό εξάμηνο αρχίζει την πρώτη εβδομάδα του Οκτωβρίου και λήγει το πρώτο δεκαπενθήμερο του Ιανουαρίου. Ακολουθεί η πρώτη εξεταστική περίοδος του χειμερινού εξαμήνου.
- Το εαρινό εξάμηνο αρχίζει το δεύτερο δεκαήμερο του Φεβρουαρίου και λήγει στα τέλη Μαΐου. Ακολουθεί η πρώτη εξεταστική περίοδος του εαρινού εξαμήνου.
- Κάθε εξάμηνο έχει δύο εξεταστικές περιόδους:
- Τα μαθήματα του χειμερινού εξαμήνου εξετάζονται κατά την περίοδο του Ιανουαρίου – Φεβρουαρίου και επαναληπτικώς κατά την περίοδο του Σεπτεμβρίου.
- Τα μαθήματα του εαρινού εξαμήνου εξετάζονται κατά την περίοδο του Ιουνίου και επαναληπτικώς κατά την περίοδο του Σεπτεμβρίου.

Οι εξεταστικές περιόδους του Ιανουαρίου - Φεβρουαρίου και Σεπτεμβρίου διαρκούν τρεις εβδομάδες, όλες όμως συνήθως επεκτείνονται σε μεγαλύτερο χρονικό διάστημα. Κάθε εξάμηνο, πριν την έναρξη της εξεταστικής περιόδου, οι φοιτητές/τριες έχουν το δικαίωμα και την υποχρέωση να αξιολογήσουν τα μαθήματα και τους διδάσκοντές τους, με στόχο τη βελτίωση της ποιότητας των σπουδών τους. Περισσότερες πληροφορίες είναι διαθέσιμες στην ιστοσελίδα της Μονάδας Διασφάλισης Ποιότητας (ΜΟΔΙΠ-ΑΠΘ [\[link\]](#)) και στην του Τμήματος.

- Κατά τους μήνες Ιούλιο και Αύγουστο δεν διεξάγονται μαθήματα ή εξετάσεις και θεωρούνται μήνες θερινών διακοπών. Επίσης, στις διακοπές συγκαταλέγονται:
- Οι διακοπές Χριστουγέννων: Από 24 Δεκεμβρίου ως 7 Ιανουαρίου.
- Οι διακοπές της Αποκριάς: Από την Πέμπτη της Τυροφάγου ως και την επομένη της Καθαρής Δευτέρας.
- Οι διακοπές του Πάσχα: Από τη Μεγάλη Δευτέρα ως την Κυριακή του Θωμά.
- Η 26^η Οκτωβρίου: Εορτή του πολιούχου της πόλης Αγίου Δημητρίου. Απελευθέρωση της Θεσσαλονίκης (Εθνική εορτή).
- Η 28^η Οκτωβρίου: Επέτειος του "ΟΧΙ" στον ιταλικό φασισμό (Εθνική εορτή).
- Η 17^η Νοεμβρίου: Επέτειος εξέγερσης του Πολυτεχνείου το 1973.
- Η 30^η Ιανουαρίου: Εορτή των Τριών Ιεραρχών (Θρησκευτική εορτή).
- Η 25^η Μαρτίου: Επέτειος της επανάστασης του 1821 εναντίον του τουρκικού ζυγού (Εθνική εορτή).
- Η 1^η Μαΐου: Πρωτομαγιά (Εργατική εορτή).
- Του Αγ. Πνεύματος: Κινητή θρησκευτική εορτή.

Ειδικά στο Τμήμα Κοινωνικής Θεολογίας και Χριστιανικού Πολιτισμού, λόγω της ιδιαιτερότητάς του, δεν γίνονται μαθήματα το απόγευμα της παραμονής των παραπάνω εορτών. Επιπλέον, μαθήματα δε γίνονται το απόγευμα της παραμονής και μέχρι 11 π.μ. της ημέρας των παρακάτω εορτών:

- Αγίου Γρηγορίου Παλαμά (14 Νοεμβρίου)
- Εισοδίων της Θεοτόκου (21 Νοεμβρίου)
- Αγίου Νικολάου (6 Δεκεμβρίου)
- Υπαπαντής (2 Φεβρουαρίου)
- Αγίου Γεωργίου (23 Απριλίου)
- Αγίων Κωνσταντίνου και Ελένης (21 Μαΐου)
- Αναλήψεως

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

1. Κατάλογος Υποχρεωτικών και Υποχρεωτικών κατ' επιλογήν Μαθημάτων

Με απόφαση της Συγκλήτου (συνεδρίαση αριθμ. 3134/31-8-2023), μετά από πρόταση του Τμήματος Κοινωνικής Θεολογίας και Χριστιανικού Πολιτισμού, το πρόγραμμα προπτυχιακών σπουδών έχει αναμορφωθεί. Το νέο πρόγραμμα ισχύει για όσους εισήχθησαν στο Τμήμα από το ακαδημαϊκό έτος 2023-2024 και μετά.

Α' ΕΞΑΜΗΝΟ			
ΚΩΔ.	ΤΙΤΛΟΣ	ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ΟΥΣΑ	ECTS
ΥΜ101	Η ΚΑΙΝΗ ΔΙΑΘΗΚΗ ΚΑΙ Ο ΚΟΣΜΟΣ ΤΗΣ	ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΤΣΑΛΑΜΠΟΥΝΗ	5
ΥΜ102	ΠΑΤΡΟΛΟΓΙΑ Ι. ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΠΑΤΡΟΛΟΓΙΑ – ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΚΑΙ ΘΕΟΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΠΑΤΕΡΩΝ ΤΩΝ ΤΕΣΣΑΡΩΝ ΠΡΩΤΩΝ ΑΙΩΝΩΝ	ΣΥΜΕΩΝ ΠΑΣΧΑΛΙΔΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ	5
ΥΜ103	ΠΗΓΕΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ	ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΡΗΣΤΟΥ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΤΖΟΥΜΕΡΚΑΣ	5
ΥΜ104	ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΤΩΝ ΒΙΒΛΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΚΕΙΜΕΝΩΝ	ΣΥΜΕΩΝ ΠΑΣΧΑΛΙΔΗΣ (υπεύθ.), ANNA ΚΑΡΑΜΑΝΙΔΟΥ, ΣΟΥΛΤΑΝΑ ΛΑΜΠΡΟΥ, ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΑΠΑΡΝΑΚΗΣ, ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΤΣΑΛΑΜΠΟΥΝΗ, ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΔΑΦΝΗ, ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΟΣ, ΓΕΩΡΓΙΑ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ	5
ΥΜ105	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΛΑΤΡΕΙΑ	π. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ ΝΑΣΣΗΣ	5
ΥΜ106 Α	ΞΕΝΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΗ ΘΕΟΛΟΓΙΚΗ ΟΡΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΑΓΓΛΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ	ΒΑΣΙΛΕΙΑ ΚΑΖΑΜΙΑ	5
ΥΜ106 Γ	ΞΕΝΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΗ ΘΕΟΛΟΓΙΚΗ ΟΡΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΓΑΛΛΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ	ΧΑΡΙΚΛΕΙΑ ΧΑΤΖΗΜΙΧΑΗΛ	5
ΥΜ106 ΓΕ	ΞΕΝΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΗ ΘΕΟΛΟΓΙΚΗ ΟΡΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΓΕΡΜΑΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ	ΑΓΝΗ ΔΑΦΦΑ	5
ΥΜ106Ε Λ	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ	ΓΕΩΡΓΙΑ ΓΑΒΡΙΗΛΙΔΟΥ	5

Β' ΕΞΑΜΗΝΟ			
ΚΩΔ.	ΤΙΤΛΟΣ	ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ΟΥΣΑ	ECTS
ΥΜ201	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΠΑΛΑΙΑ ΔΙΑΘΗΚΗ	ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΑΠΑΡΝΑΚΗΣ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΔΑΦΝΗ	5
ΥΜ202	ΠΑΤΡΟΛΟΓΙΑ ΙΙ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΚΑΙ ΘΕΟΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΠΑΤΕΡΩΝ ΑΠΟ ΤΟΝ 5° ΕΩΣ ΤΟΝ 8° ΑΙΩΝΑ	ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΠΙΤΤΑΡΑΣ	5
ΥΜ203	ΓΕΝΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ	ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΡΗΣΤΟΥ	5
ΥΜ204	ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΩΝ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΘΕΣΜΩΝ ΚΑΙ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ: ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟ ΚΑΙ ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΕΙΣ ΕΚΚΛΗΣΙΕΣ	ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΤΖΟΥΜΕΡΚΑΣ	5
ΥΜ205	ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΙ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΠΡΑΞΗ ΤΗΣ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	π. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ ΝΑΣΣΗΣ	5
ΥΜ206	ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗ	ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΤΡΙΒΥΖΑΔΑΚΗ	5
Γ' ΕΞΑΜΗΝΟ			
ΚΩΔ.	ΤΙΤΛΟΣ	ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ΟΥΣΑ	ECTS
ΥΜ301	ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΗΣ ΚΑΙΝΗΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ: ΙΣΤΟΡΙΑ, ΚΕΙΜΕΝΟ ΚΑΙ ΠΡΟΣΛΗΨΗ	ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΤΣΑΛΑΜΠΟΥΝΗ	5
ΥΜ302	ΠΑΤΡΟΛΟΓΙΑ ΙΙΙ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΚΑΙ ΘΕΟΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΠΑΤΕΡΩΝ ΑΠΟ ΤΟΝ 9° ΩΣ ΤΟΝ 15° ΑΙΩΝΑ	ΣΟΥΛΤΑΝΑ ΛΑΜΠΡΟΥ	4
ΥΜ303	ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΩΝ ΘΡΗΣΚΕΙΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΘΡΗΣΚΕΙΑΚΟΣ ΔΙΑΛΟΓΟΣ	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΡΑΛΙΔΗΣ	5
ΥΜ304	ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΩΝ ΔΟΓΜΑΤΩΝ	π. ΧΡΗΣΤΟΣ ΦΙΛΙΩΤΗΣ	4
ΥΜ305	ΑΡΧΕΣ ΚΑΙ ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΔΟΓΜΑΤΙΚΗΣ	ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΤΣΙΓΚΟΣ	4
ΥΜ306	ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΚΑΙ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ	ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΠΟΖΙΝΗΣ	4
ΥΜ307	ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΚΑΙ ΜΕΤΑΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΥΜΝΟΓΡΑΦΙΑ	ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΟΣ	4

Δ' ΕΞΑΜΗΝΟ			
ΚΩΔ.	ΤΙΤΛΟΣ	ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ΟΥΣΑ	ECTS
ΥΜ401	ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΠΑΛΑΙΑΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ	ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΑΠΑΡΝΑΚΗΣ	5
ΥΜ402	ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΚΑΙ ΘΕΟΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΑΛΩΣΗ ΧΡΟΝΩΝ	ANNA ΚΑΡΑΜΑΝΙΔΟΥ	4
ΥΜ403	ΓΕΝΙΚΗ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ	ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΠΕΠΕΣ	5
ΥΜ404	ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΥ	ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΩΤΣΙΟΠΟΥΛΟΣ	4
ΥΜ405	ΚΑΝΟΝΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ Ι. ΠΗΓΕΣ ΚΑΙ ΓΕΝΙΚΟ ΜΕΡΟΣ	ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΚΑΒΑΡΔΙΝΑΣ	5
ΥΜ406	ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ	ΙΩΑΝΝΗΣ ΛΙΑΚΟΣ	4
ΥΜ407	ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ, ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΨΗΦΙΑΚΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ	π. ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΣΤΑΜΚΟΠΟΥΛΟΣ	4
Ε' ΕΞΑΜΗΝΟ			
ΚΩΔ.	ΤΙΤΛΟΣ	ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ΟΥΣΑ	ECTS
ΥΜ501	ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ ΚΑΙ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ. ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ	π. ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΓΚΙΚΑΣ	5
ΥΜ502	ΣΥΜΒΟΛΙΚΗ-ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ-ΔΙΑΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ	ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΔΗΣ	5
ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΜΕΛΕΤΗΣ ΤΗΣ ΘΡΗΣΚΕΙΑΣ			
ΚΩΔ.	ΤΙΤΛΟΣ	ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ΟΥΣΑ	ECTS
ΥΕΚΘ1	ΘΡΗΣΚΕΙΑ ΤΟΥ ΑΡΧΑΙΟΥ ΙΣΡΑΗΛ ΚΑΙ ΘΕΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΠΑΛΑΙΑΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ	ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΑΠΑΡΝΑΚΗΣ	5
ΥΕΚΘ2	ΘΕΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΣ ΛΑΤΡΕΙΑΣ	π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ ΧΑΤΖΗΓΡΗΓΟΡΙΟΥ	5
ΥΕΚΘ3	ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΙΕΡΑΠΟΣΤΟΛΗΣ	ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΩΤΣΙΟΠΟΥΛΟΣ	5
ΥΕΚΘ4	ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ	π. ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΓΚΙΚΑΣ	5
ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ			
ΚΩΔ.	ΤΙΤΛΟΣ	ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ΟΥΣΑ	ECTS
ΥΕΧΠ1	ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ	ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΡΗΣΤΟΥ	5
ΥΕΧΠ2	ΨΗΦΙΑΚΗ ΤΕΧΝΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ	π. ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΣΤΑΜΚΟΠΟΥΛΟΣ	5
ΥΕΧΠ3	ΟΜΙΛΗΤΙΚΗ. ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΚΟΝΙΑ ΤΟΥ ΚΗΡΥΓΜΑΤΟΣ	ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΟΣ π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ ΧΑΤΖΗΓΡΗΓΟΡΙΟΥ	5

ΣΤ' ΕΞΑΜΗΝΟ			
ΚΩΔ.	ΤΙΤΛΟΣ	ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ΟΥΣΑ	ECTS
ΥΜ601	ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΕΣ ΑΙΡΕΣΕΙΣ	π. ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΓΕΩΡΓΟΠΟΥΛΟΣ	5
ΥΜ602	ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΩΝ ΣΛΑΒΙΚΩΝ ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΟΡΘΟΔΟΞΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ	ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΤΖΟΥΜΕΡΚΑΣ	5
ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΜΕΛΕΤΗΣ ΤΗΣ ΘΡΗΣΚΕΙΑΣ			
ΚΩΔ.	ΤΙΤΛΟΣ	ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ΟΥΣΑ	ECTS
ΥΕΚΘ5	Η ΚΑΙΝΗ ΔΙΑΘΗΚΗ ΚΑΙ Ο ΣΥΓΧΡΟΝΟΣ ΚΟΣΜΟΣ	ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΤΣΑΛΑΜΠΟΥΝΗ	5
ΥΕΚΘ6	Η ΜΕΛΕΤΗ ΤΗΣ ΘΡΗΣΚΕΙΑΣ ΣΤΟΝ ΣΥΓΧΡΟΝΟ ΚΟΣΜΟ	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΡΑΛΙΔΗΣ	5
ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ			
ΚΩΔ.	ΤΙΤΛΟΣ	ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ΟΥΣΑ	ECTS
ΥΕΧΠ4	ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΠΑΤΕΡΙΚΩΝ ΚΕΙΜΕΝΩΝ	ΣΟΥΛΤΑΝΑ ΛΑΜΠΡΟΥ ANNA ΚΑΡΑΜΑΝΙΔΟΥ	5
ΥΕΧΠ5	ΑΙΣΘΗΤΙΚΗ ΤΗΣ ΛΑΤΡΕΙΑΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ	ΙΩΑΝΝΗΣ ΣΑΡΗΓΙΑΝΝΙΔΗΣ ΕΛΕΝΗ ΧΡΥΣΑΦΗ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ	5
ΥΕΧΠ6	ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΗ ΤΩΝ ΒΙΒΛΙΚΩΝ ΚΕΙΜΕΝΩΝ	ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΤΣΑΛΑΜΠΟΥΝΗ	5

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΩΝ ΚΑΤ' ΕΠΙΛΟΓΗΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

ΔΜ = Διδακτικές μονάδες

ECTS = Ευρωπαϊκές πιστωτικές μονάδες

Υ = Υποχρεωτικό

ΥΕ = Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

Με απόφαση της Συγκλήτου (συνεδρίαση αριθμ. 3134/31-8-2023), μετά από πρόταση του Τμήματος Κοινωνικής Θεολογίας και Χριστιανικού Πολιτισμού, το πρόγραμμα προπτυχιακών σπουδών έχει αναμορφωθεί. Το νέο πρόγραμμα ισχύει για τους εισαχθέντες του ακαδημαϊκού έτους 2023-2024.

φ

Κωδικός	ΥΜ101	Τίτλος μαθήματος	Η ΚΑΙΝΗ ΔΙΑΘΗΚΗ ΚΑΙ Ο ΚΟΣΜΟΣ ΤΗΣ		
Διδάσκουσα: ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΤΣΑΛΑΜΠΟΥΡΗ					
Είδος μαθήματος: Υποχρεωτικό		Περίοδος τάξης: Χειμερινή		ECTS: 5	ΔΜ: 3
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ					
ΘΕΩΡΙΑ: Το μάθημα παρέχει α) βασικές πληροφορίες για το κείμενο της Καινής Διαθήκης και την ιστορία του, για τη συγκρότηση του κανόνα της Καινής Διαθήκης, για τις εκδόσεις και τις μεταφράσεις της, β) μία σύντομη εισαγωγή στα επιμέρους βιβλία της Καινής Διαθήκης (σχεδιάγραμμα και περιεχόμενο, ιστορικοφιλολογικά και ερμηνευτικά ζητήματα, θεολογική διδασκαλία του κάθε βιβλίου) και γ) ένταξη των κειμένων της Καινής Διαθήκης και των πρώτων αναγνωστών της στο πολιτισμικό και ιστορικό πλαίσιο της εποχής τους. ΑΣΚΗΣΗ (ΚΡΙΤΙΚΗ ΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ) Στην άσκηση του μαθήματος παρουσιάζεται η ιστορία της χειρόγραφης παράδοσης του κειμένου της Καινής Διαθήκης, οι κυριότεροι μάρτυρες του κειμένου, αρχαίες και νέες μεταφράσεις και διδάσκονται στοιχεία της κριτικής του κειμένου στο συγκεκριμένο παράδειγμα της κριτικής έκδοσης της Κ.Δ. από το Ινστιτούτο Nestle-Aland στο Münster της Γερμανίας. Τέλος η ιστορία της χειρόγραφης παράδοσης του κειμένου συνδέεται με τις πρακτικές γραφής και διάδοσης των ιδεών του αρχαίου κόσμου.					
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ					
ΘΕΩΡΙΑ1. (α) Εισαγωγικά στο μάθημα «Η Καινή Διαθήκη και ο κόσμος της» - ιστορία και περιεχόμενο του μαθήματος, στόχοι, τρόποι αξιολόγησης κτλ. (β) Τι είναι η Καινή Διαθήκη και από ποια βιβλία συναπαρτίζεται, (γ) Πριν από το κείμενο της Κ.Δ.: η Παλαιά Διαθήκη ως Γραφή της πρώτης Εκκλησίας και οι προφορικές παραδόσεις για τον Ιησού, (δ) Σκοπός και ρόλος των κειμένων της Καινής Διαθήκης στη ζωή της Εκκλησίας και στην ιστορία του πολιτισμού. 2. (α) Ο κανόνας της Καινής Διαθήκης: η ιστορία και η θεολογική του σημασία, (β) Τα εξωκανονικά («απόκρυφα») κείμενα και τα «άγραφα» λόγια του Ιησού. 3. Το ευαγγέλιο ως νέο φιλολογικό είδος – Ο Ιησούς και η Παλαιστίνη του 1^{ου} αι. μ.Χ. 4. Το συνοπτικό πρόβλημα. Τα ευαγγέλια κατά Μάρκον και το κατά Ματθαίον. 5. Το ευαγγέλιο κατά Λουκάν ευαγγέλιο. Το κατά Ιωάννην ευαγγέλιο. Σύγκριση του κατά Ιωάννην με τα συνοπτικά. 6. Πράξεις των Αποστόλων: Ο απόστολος Παύλος στις Πράξεις και στις επιστολές. Χρονολόγιο της ζωής και δράσης του Παύλου. Η ρωμαϊκή αυτοκρατορία κι η οργάνωσή της. 7. Α΄ και Β΄ επιστολές προς Θεσσαλονικείς. Το πρόβλημα της ψευδεπιγραφίας. Το εθνικό θρησκευτικό πλαίσιο των πρώτων χριστιανικών κοινοτήτων. 8. Προς Γαλάτας επιστολή. Προς Ρωμαίους επιστολή. Ο Ιουδαϊσμός της Διασποράς και η σχέση του με τις πρώτες χριστιανικές κοινότητες. 9. Α΄ και Β΄ Κορινθίους. Οι πρώτες χριστιανικές κοινότητες κι η οργάνωσή τους. 10. Επιστολές αιχμαλωσίας (Εφεσίους, Φιλιπησίους, Κολοσσαείς και Φιλήμονα). Οι κοινωνικές σχέσεις στον αρχαίο κόσμο και το ζήτημα της δουλείας. 11. Ποιμαντικές επιστολές (Α΄ και Β΄ προς Τιμόθεον, προς Τίτον): η δεύτερη γενιά των χριστιανών κι η σχέση τους με το εθνικό τους περιβάλλον. 12. Προς Εβραίους Επιστολή. Καθολικές επιστολές (Ιακώβου, Α΄ και Β΄ Πέτρου, Α΄, Β΄ και Γ΄ Ιωάννου, Ιούδα). Η δεύτερη γενιά των χριστιανών κι οι απαρχές της χριστιανικής παράδοσης. 13. Αποκάλυψη. Λατρεία του αυτοκράτορα / Αποκαλυπτική. ΑΣΚΗΣΗ 1. Εισαγωγή στο μάθημα της άσκησης – τεχνικές πληροφορίες του μαθήματος. Ιστορία του χειρόγραφου κειμένου: υλικά, τυπολογία χειρογράφων. Η θέση των χειρογράφων της Κ.Δ. στην αρχαία Εκκλησία. 2. Τα σημαντικότερα χειρόγραφα της Κ.Δ. Α΄: πάπυροι. 3. Τα σημαντικότερα χειρόγραφα					

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

Σ. ΑΓΟΥΡΙΔΗΣ, *Εισαγωγή εις την Καινήν Διαθήκη*, εκδ. Άρτος Ζωής, Θεσσαλονίκη 1991.

46

τείας (εκκλησιαστική ποίηση, αρχαίες εκκλησιαστικές διατάξεις, Σύμβολα πίστεως και λειτουργικά κείμενα). 6. Οι Απόστολικοί Πατέρες. 7. Οι αρχαίοι Απολογητές. Ελληνισμός, αίρεση και ορθοδοξία το 2^ο και 3^ο αιώνα: Χριστιανικά απόκρυφα, Γνωστικισμός και αντιαιρετικοί θεολόγοι (Ειρηναίος Λυώνος και Ιππόλυτος Ρώμης). 8. Οι Θεολόγοι της Μικράς Ασίας, η Αντιοχειανή και η Αλεξανδρινή Σχολή. 9. Οι μεγάλοι Αλεξανδρινοί Θεολόγοι: Κλήμης Αλεξανδρέως, Ωριγένης και Δίδυμος ο Τυφλός. 10. Αίρεση και Ορθοδοξία κατά τον 4^ο αιώνα: Ο Αρειανισμός και οι υπέρμαχοι του δόγματος της Νικαίας. 11. Οι Καππαδόκες Πατέρες (Α): Μέγας Βασίλειος και Γρηγόριος Νύσσης. 12. Οι Καππαδόκες Πατέρες (Β): Γρηγόριος ο Θεολόγος και Αμφιλόχιος Ικονίου. 13. Ιωάννης ο Χρυσόστομος και η Αντιοχειανή θεολογία.
ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ
Π. ΧΡΗΣΤΟΥ, <i>Εκκλησιαστική Γραμματολογία</i> , τ. Α', εκδ. Κυρομάνος, 2005.

Κωδικός	ΥΜ103	Τίτλος μαθήματος	ΠΗΓΕΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ		
Διδάσκοντες: ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΡΗΣΤΟΥ, ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΤΖΟΥΜΕΡΚΑΣ					
Είδος μαθήματος: Υποχρεωτικό		Περίοδος τάξης: Χειμερινή		ECTS: 5	ΔΜ: 3
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ					
Παρουσίαση και ανάλυση της Εκκλησιαστικής ιστορίας της Ελλάδος και του ελληνισμού, με βάση τις πηγές (δημοσιευμένες και αδημοσίευτες) του 17 ^{ου} , 18 ^{ου} , 19 ^{ου} και 20 ^{ου} αιώνα.					
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ					
1. Ανιχνεύσεις της ταυτότητάς μας στα μέσα του 17ου αιώνα. (Από το χρονικό του παπά-Συνοδινού). 2. Οι αναζητήσεις του ελληνισμού στις παραδουνάβιες ηγεμονίες και στη δυτικοευρωπαϊκή διασπορά, κατά τα τέλη του 18 ^{ου} αιώνα. 3. Νεομάρτυρες της Μεγάλης του Χριστού Εκκλησίας, μεταξύ 17 ^{ου} και 19 ^{ου} αιώνα. Από τα μαρτυρολόγια. 4. Ορθόδοξη πίστη και Έλληνες στα συντάγματα της Ελληνικής επανάστασης. 5. Κοινοτικές διενέξεις στον 19 ^ο αιώνα. Από τα αρχεία. 6. Προέλαση στην Ανατολή από τους Συλλόγους του εθνικού μας κέντρου. Της Αθήνας. Από καταστατικά συλλόγων και αρχεία. 7. Σχέσεις αρχιερέων και προξένων στην Οθωμανική αυτοκρατορία στο τέλος του 19 ^{ου} και αρχές του 20 ^{ου} . Από αρχεία. 8. Η Επισκοπική Σύνοδος της Θεσσαλονίκης μέσα από τον συνοδικό κώδικα (1891-1923). 9. Η διαμόρφωση της Επισκοπικής Συνόδου στην Εκκλησία της Κρήτης. Από αρχεία και εφημερίδες. 10. Το Μητροπολιτικό ζήτημα στην Εκκλησία Κρήτης. Από αρχεία και εφημερίδες. 11. Οικουμενικοί Πατριάρχες στην Οθωμανική αυτοκρατορία τον 20 ^ο αιώνα. Από αρχεία και εφημερίδες. 12. Πολιτειοκρατία και συναλληλία στην Εκκλησία της Ελλάδος. Από τις συνοδικές πηγές, εφημερίδες και τη βιβλιογραφία. 13. Ελευθέριος Βενιζέλος και Ελληνορθόδοξη Εκκλησία. Από αρχεία και εφημερίδες.					
ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ					
Α. ΝΑΝΑΚΗΣ, <i>Το Οικουμενικό Πατριαρχείο στην Ύστερη Οθωμανική Αυτοκρατορία</i> , εκδ. Μπαρμπουνακης, Θεσσαλονίκη 2013.					
Ε. ΚΩΣΤΑΡΙΔΗΣ, <i>Η σύγχρονος ελληνική Εκκλησία εν Αθήναις 1921</i> , εκδ. Μπαρμπουνάκης, Θεσσαλονίκη 2020.					

Κωδικός	ΥΜ104	Τίτλος μαθήματος	ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΤΩΝ ΒΙΒΛΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΚΕΙΜΕΝΩΝ		
Διδάσκοντες: ΣΥΜΕΩΝ ΠΑΣΧΑΛΙΔΗΣ (υπεύθ.), ANNA ΚΑΡΑΜΑΝΙΔΟΥ, ΣΟΥΛΤΑΝΑ ΛΑΜΠΡΟΥ, ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΑΠΑΡΝΑΚΗΣ, ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΤΣΑΛΑΜΠΟΥΝΗ, ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΔΑΦΝΗ, ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΟΣ, ΓΕΩΡΓΙΑ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ					
Είδος μαθήματος: Υποχρεωτικό		Περίοδος τάξης: Χειμερινή		ECTS: 5	ΔΜ: 3
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ					
Παρουσιάζεται σύντομα η ιστορία και η αδιάλειπτη συνέχεια της Ελληνικής γλώσσας, εστιάζοντας στην Κοινή Ελληνιστική και στη γλώσσα των Πατέρων και των εκκλησιαστικών κειμένων, και εκτίθενται ειδικότερα οι λόγοι που διαμόρφωσαν τη γλωσσική μορφή τους. Διδάσκεται η μορφολογία, η σύνταξη και το					

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

48

Διδάσκων: Π. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ ΝΑΣΣΗΣ

Είδος μαθήματος: Υποχρεωτικό	Περίοδος τάξης: Χειμερινή	ECTS: 5	ΔΜ: 3
------------------------------	---------------------------	---------	-------

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα προσφέρει μια ολοκληρωμένη εισαγωγή στη Χριστιανική Λατρεία, συνδυάζοντας ιστορική, θεολογική και μεθοδολογική προσέγγιση. Στις πρώτες εβδομάδες (1–3) εξετάζονται οι θεμελιώσεις και η πρώιμη μαρτυρία της λατρείας, με έμφαση στις καταβολές της στην Καινή Διαθήκη. Στις εβδομάδες 4–7 αναλύεται η ιστορική ανάπτυξη της λατρείας, οι αρχαίες λειτουργικές πηγές και η θεολογική και τελεστική ανάπτυξη των ιερών μυστηρίων και του εορτολογίου. Στις εβδομάδες 8–9 εξετάζονται οι λειτουργικοί τύποι της Ανατολής και της Δύσης, ενώ στις εβδομάδες 10–11 μελετώνται τα πρώιμα βυζαντινά λειτουργικά υπομνήματα και οι Θείες Λειτουργίες του Ιωάννου Χρυσοστόμου και του Μεγάλου Βασιλείου. Τέλος, στις εβδομάδες 12–13 το μάθημα επικεντρώνεται στις σύγχρονες λειτουργικές σπουδές και στη Λειτουργική Κίνηση, αναλύοντας τις σύγχρονες τάσεις, προκλήσεις και προοπτικές στη μελέτη και την πράξη της χριστιανικής λατρείας. Το πρόγραμμα συνδυάζει θεωρητική ανάλυση, μελέτη πρωτογενών πηγών και κριτική συζήτηση για την εξέλιξη της λατρείας από τις πρώτες χριστιανικές κοινότητες έως τη σύγχρονη εποχή.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ

1. Η Χριστιανική Λατρεία και η μελέτη της: μεθοδολογικές προσεγγίσεις. 2. Υλικός και τελετουργικός χαρακτήρας της Λατρείας: Αρχιτεκτονική, Λειτουργικές Τέχνες και Θεωρία της Τελετουργίας (Ritual Theory). 3. Οι καταβολές της Χριστιανικής Λατρείας στην Καινή Διαθήκη. 4. Η Χριστιανική Λατρεία από τον δεύτερο έως τον τέταρτο αιώνα. 5. Η ανάπτυξη του λειτουργικού έτους: Πάσχα, Χριστούγεννα και Θεοφάνεια. 6. Αρχαίες Εκκλησιαστικές Διατάξεις: Διδαχή, Αποστολική Παράδοση, Αποστολικές Διαταγές. 7. Βαπτιστικές και Μυσταγωγικές Κατηχήσεις: Κύριλλος Ιεροσολύμων, Αμβρόσιος Μεδιολάνων, Θεόδωρος Μοψουεστίας, Ιωάννης Χρυσόστομος. 8. Λειτουργικοί Τύποι της Ανατολής: Ιεροσόλυμα, Αίγυπτος, Συρία, Αρμενία. 9. Λειτουργικοί Τύποι της Δύσης: Ρωμαϊκή και μη-Ρωμαϊκή παράδοση. 10. Πρώιμα Βυζαντινά Λειτουργικά Υπομνήματα: Ψευδο-Διονύσιος Αρεοπαγίτης, Μάξιμος Ομολογητής, Γερμανός Κωνσταντινουπόλεως. 11. Οι Θείες Λειτουργίες του Ιωάννου Χρυσοστόμου και του Μεγάλου Βασιλείου. 12. Εισαγωγή στις σύγχρονες λειτουργικές σπουδές. 13. Η Λειτουργική Κίνηση: προκλήσεις και προοπτικές.

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

Π. ΕΥΔΟΚΙΜΩΦ, *Η προσευχή της Ανατολικής Εκκλησίας. Η Θεία Λειτουργία του αγίου Ιωάννου του Χρυσοστόμου*, εκδ. Αποστολική Διακονία της Εκκλησίας της Ελλάδος, Αθήνα 2019.
 Γ. ΦΙΛΙΑΣ, *Λειτουργική, τ. Α'*, εκδ. Γρηγόρης, Αθήνα 2006.
Σημειώσεις.

Κωδικός	ΥΜ201	Τίτλος μαθήματος	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΠΑΛΑΙΑ ΔΙΑΘΗΚΗ		
Διδάσκοντες: ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΑΠΑΡΝΑΚΗΣ (Τμήμα 1), ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΔΑΦΝΗ (Τμήμα 2)*					
Είδος μαθήματος: Υποχρεωτικό		Περίοδος τάξης: Εαρινή		ECTS: 5	ΔΜ: 3
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ					
Η γνωριμία με την Παλαιά Διαθήκη και ενημέρωση στα εισαγωγικά θέματα της σύνθεσής της (ιστορικά, φιλολογικά, γραμματολογικά) για το σύνολο της συλλογής και για καθένα από τα 49 της βιβλία ξεχωριστά. Εισαγωγή στο γνωστικό αντικείμενο της Παλαιάς Διαθήκης: α) κατανόηση της θέσης και της αξίας της στη θεολογική επιστήμη και την εκκλησιαστική θεολογία, β) ενημέρωση στα βασικά επιστημονικά θέματα της μελέτης της, γ) κατανόηση των βασικών ερευνητικών προβληματισμών, δ) παρακολούθηση των βασικών σταθμών της πορείας της σύγχρονης επιστημονικής έρευνας σε αυτά και αξιολόγηση των πορισμάτων της, ε) γνώση και κατανόηση των βασικών στοιχείων της διαμόρφωσής της και του περιεχομένου της.					
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ					
1. Εισαγωγικό. Ορολογία. Ορισμοί. Η επιστήμη της Εισαγωγής στην Π. Διαθήκη. Ιστορία του μαθήματος. 2. Γενική εισαγωγή: Η Παλαιά Διαθήκη ως ιστορία και αποκάλυψη 3. Η ιστορία του κανόνα της Παλαιάς Διαθήκης 4. Η ιστορία του κειμένου της Παλαιάς Διαθήκης. Αρχαίο κείμενο. 5. Η ιστορία του κειμένου της Παλαιάς Διαθήκης. Μεταφράσεις. Τα χειρόγραφα του Qumran 6. Η Μετάφραση των Ο': ιστορία, μέθοδος, σύγχρονη έρευνα 7. Ειδική εισαγωγή: Εισαγωγή στην Πεντάτευχο. Η σύνθεση της Πεντατεύχου 8. Τα βιβλία της Πεντατεύχου: συνθήκες συγγραφής, δομή, περιεχόμενο, διδασκαλία 9. Τα λοιπά ιστορικά βιβλία. 10. Τα ποιητικά βιβλία. 11. Τα προφητικά βιβλία Ι 12. Τα προφητικά βιβλία ΙΙ 13. Τα προφητικά βιβλία ΙΙΙ.					
ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ					
Σ. ΚΑΛΑΝΤΖΑΚΗΣ, <i>Επίτομη Εισαγωγή στην Παλαιά Διαθήκη</i> , εκδ. Γράφημα, Θεσσαλονίκη 2016. Α. ΧΑΣΤΟΥΠΗΣ, <i>Εισαγωγή στην Παλαιά Διαθήκη</i> , εκδ. Μπαλιάτσας Δημήτριος, 2017.					

* Η κατανομή φοιτητών στα δύο τμήματα θα γίνει με προσωπική δήλωση των φοιτητών στο ηλεκτρονικό σύστημα δήλωσης μαθημάτων.

Κωδικός	ΥΜ202	Τίτλος μαθήματος	ΠΑΤΡΟΛΟΓΙΑ ΙΙ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΚΑΙ ΘΕΟΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΠΑΤΕΡΩΝ ΑΠΟ ΤΟΝ 5° ΩΣ ΤΟΝ 8° ΑΙ.	
Διδάσκων: ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΠΙΤΤΑΡΑΣ				
Είδος μαθήματος: Υποχρεωτικό		Περίοδος τάξης: Εαρινή	ECTS: 5	ΔΜ: 3
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ				
Διδάσκονται ο βίος, τα έργα και η θεολογία των Πατέρων της Εκκλησίας που έζησαν από τον 5΄ μέχρι και τον 8΄ αιώνα. Παρουσιάζονται εισαγωγικά ιστοριογραφματολογικά στοιχεία για τον κάθε ένα από τους Πατέρες και του έργου τους. Επεξηγούνται και αναλύονται βασικές θεολογικές θέσεις της διδασκαλίας τους.				
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ				
1. Εισαγωγικό μάθημα σχετικό με τη σκέψη και τη διδασκαλία των πατέρων αυτής της περιόδου. 2. Αντιοχειανοί συγγραφείς με ιδιαίτερη αναφορά στον Νεστόριο Κων/πόλεως 3. Πρόκλος Κων/πόλεως: Τα κυριότερα σημεία του βίου, της εργογραφίας καθώς και εκτενή παρουσίαση της διδασκαλίας του. 4. Κύριλλος Αλεξανδρείας: Παρουσίαση του βίου, των συγγραμμάτων και της διδασκαλίας του. 5. Θεοδώρητος Κύρου: Βιογραφικά στοιχεία, γραμματεία και θεολογία. 6. Διονύσιος Αρεοπαγίτης (Ψευδο-Διονύσιος): Συγγραφείς, συγγράμματα και διδασκαλία των αρεοπαγητικών κειμένων. 7. Λεόντιος Βυζάντιος: Εξέταση του βίου, των συγγραμμάτων και της θεολογικής διδασκαλίας του. 8. Αναστάσιοι Σιναίτες: Παρουσίαση βίου, εργογραφίας και της διδασκαλίας των. 9. Μάξιμος ο Ομολογητής Ι: Κύρια σημεία του βίου, των έργων και της διδασκαλίας του. 10. Μάξιμος ο Ομολογητής ΙΙ: Εκτενέστερη παρουσίαση της θεολογίας του μέσα από κείμενα του ιερού πατρός. 11. Σωφρόνιος Ιεροσολύμων: Ο βίος, το συγγραφικό έργο και η θεολογία του. 12. Θεολόγοι της εικονομαχικής περιόδου: Ειδικότερα, βιογραφικά στοιχεία, συγγράμματα και διδασκαλία του Ιωάννη Δαμασκηνού. 13. Ο βίος, το συγγραφικό έργο και η διδασκαλία του Θεοδώρου Στουδίτη.				
ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ				
Π. ΧΡΗΣΤΟΥ, <i>Ελληνική Πατρολογία</i> , τ. Ε΄, εκδ. Κυρομάνος, Θεσ/νίκη 1992.				

Κωδικός	ΥΜ203	Τίτλος μαθήματος	ΓΕΝΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ	
Διδάσκων: ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΡΗΣΤΟΥ				
Είδος μαθήματος: Υποχρεωτικό		Περίοδος τάξης: Εαρινή	ECTS: 5	ΔΜ: 3
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ				
Παρουσιάζεται η ιστορική εξέλιξη και αξιολογούνται τα πιο σημαντικά γεγονότα που αφορούν στον ιστορικό βίο της Εκκλησίας και συνδέονται με τη φύση και την αποστολή της στον κόσμο, από το τέλος της Εικονομαχίας και εξής. Η βίος της Εκκλησίας του και η διαμόρφωση των σχέσεων με την πολιτεία. Η εξέλιξη του εκκλησιαστικού οργανισμού. Ο εκχριστιανισμός της Ευρώπης. Η διάσπαση του χριστιανικού κόσμου σε ανατολικό και δυτικό. Ο εσωτερικός βίος των Εκκλησιών. Οι σταυροφορίες. Οι απόπειρες επανένωσης.				
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ				
1. Εισαγωγικά. 2. Παράγοντες σύγκρουσης μεταξύ των εκκλησιών Ανατολής και Δύσεως. Η εκλογή του ι. Φωτίου πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως. 3. Η αποκατάσταση του Ιγνατίου και η σύνοδος της Κωνσταντινουπόλεως (869-870). 4. Η βυζαντινή ιεραποστολή στην Μοραβία. Κύριλλος και Μεθόδιος. 5. Ο εκχριστιανισμός των χωρών της Νοτιοανατολικής Ευρώπης. 6. Ο εκχριστιανισμός της Κεντρικής και Βόρειας Ευρώπης. 7. Η Εκκλησία της Κωνσταντινουπόλεως και η Ρωμαϊκή Εκκλησία έως τις αρχές του 11^{ου} αιώνα. 8. Σύγκρουση Ρώμης και Κωνσταντινουπόλεως και το σχίσμα του 1054. 9. Η εκκλησία της Δύσεως και ο «περί περιβολής» αγώνας του παπισμού εναντίον της αυτοκρατορικής εξουσίας. 10. Η Δυτική Εκκλησία. Εσωτερικός βίος. Οι Μεταρρυθμιστικές Σύνοδοι του 14^{ου} και του 15^{ου} αιώνα. 11. Η Ορθόδοξη Εκκλησία. Ανανέωση της Θεολογίας με τον άγιο Γρηγόριο τον Παλαμά. 12. Σχέσεις των Ορθοδόξων με την Δυτική Εκκλησία. Ενωτικές απόπειρες. 13. Συμπεράσματα.				
ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ				
Βλ. ΦΕΙΔΑΣ, <i>Εκκλησιαστική Ιστορία</i> , τ. Α', εκδ. Βλ. Φείδας, Αθήνα 2002.				

Κωδικός	ΥΜ204	Τίτλος μαθήματος	ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΩΝ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΘΕΣΜΩΝ ΚΑΙ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ: ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟ ΚΑΙ ΠΡΕΣΒΥΤΕΝΕΙΣ ΕΚΚΛΗΣΙΕΣ	
Διδάσκων: ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΤΖΟΥΜΕΡΚΑΣ				
Είδος μαθήματος: Υποχρεωτικό		Περίοδος τάξης: Εαρινή	ECTS: 5	ΔΜ: 3
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ				
Η διαμόρφωση και εξέλιξη των εκκλησιαστικών διοικητικών θεσμών και της εκκλησιαστικής γεωγραφίας. Το Πατριαρχικό σύστημα διοίκησης της Εκκλησίας ως εξέλιξη του μητροπολιτικού και εξαρχικού συστήματος. Η θεωρία της «Πενταρχίας» των Πατριαρχών. Η ιστορία του Οικουμενικού Πατριαρχείου, καθώς και των άλλων Πρεσβυγενών Εκκλησιών (Αλεξανδρείας, Αντιοχείας, Ιεροσολύμων και Κύπρου) καθώς και η ιστορία της Εκκλησίας στο Ανατολικό Ιλλυρικό και τον ευρύτερο ελλαδικό χώρο.				
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ				
1. Εισαγωγή στη διοικητική οργάνωση του Ρωμαϊκού κράτους και της χριστιανικής Εκκλησίας. 2. Το Μητροπολιτικό σύστημα διοίκησης. Οργάνωση, πλεονεκτήματα, προβλήματα. 3. Το ενδιάμεσο σύστημα της «Εξαρχίας». Η περίπτωση της Εκκλησίας της Κύπρου. 4. Το «Πατριαρχικό» σύστημα διοίκησης. Η θεωρία της Πενταρχίας των Πατριαρχών. 5. Όρια και δικαιοδοσίες των εκκλησιαστικών διοικήσεων. 6. Αποστολικότητα Ανδρέου και Ιωάννου στον Θρόνο της Κωνσταντινούπολης. 7. Πρεσβεία του θρόνου Κωνσταντινουπόλεως. Ο 28 ^{ος} κανών της Χαλκηδόνας. 8. Η εκκλησιαστική γεωγραφία του Οικουμενικού Πατριαρχείου. 9. Η Εκκλησία Αλεξανδρείας από την Α' στην Δ' Οικουμενική Σύνοδο. 10. Η Εκκλησία Αντιοχείας κατά τους πέντε πρώτους αιώνες. 11. Η διοικητική προαγωγή της Εκκλησίας των Ιεροσολύμων σε «Πατριαρχείο». 12. Η ιστορία της Εκκλησίας στο Ανατολικό Ιλλυρικό. 13. Η ιστορία της Εκκλησίας στον ελλαδικό χώρο.				
ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ				
Ι. ΜΠΑΚΑΣ, <i>Εκκλησία και χώρος στην Αίγυπτο: Προσέγγιση στην εκκλησιαστική γεωγραφία και διοίκηση της Αιγύπτου κατά τον 4^ο και 5^ο αιώνα</i> , εκδ. Μπαρμπουνάκης, Θεσσαλονίκη 2019. Ι. ΜΠΑΚΑΣ, <i>Η Εκκλησία πέρα από τον Ευφράτη. Ιστορία της εκκλησιαστικής οργάνωσης και διοίκησης της περιοχής κατά τον 5^ο αι.</i> , εκδ. Μπαρμπουνάκης, Θεσσαλονίκη 2015. Β. ΚΟΥΚΟΥΣΑΣ - Δ. ΒΑΛΑΗΣ, <i>Θέματα Εκκλησιαστικής Ιστορίας</i> , τ. Β', εκδ. Μπαρμπουνάκης, Θεσσαλονίκη 2011.				

Κωδικός	ΥΜ205	Τίτλος μαθήματος	ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΙ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΠΡΑΞΗ ΤΗΣ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ		
Διδάσκων: Π. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ ΝΑΣΣΗΣ					
Είδος μαθήματος: Υποχρεωτικό		Περίοδος τάξης: Εαρινή		ECTS: 5	ΔΜ: 3
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ					
Το μάθημα προσφέρει μια συνολική παρουσίαση του ισχύοντος λειτουργικού συστήματος της Ορθοδόξου Εκκλησίας. Περιλαμβάνει γνωριμία με τη λειτουργική παράδοση των σημαντικών εκκλησιαστικών κέντρων που συνέβαλαν στη διαμόρφωση του βυζαντινού λειτουργικού τύπου (Ιεροσόλυμα, Κωνσταντινούπολη, Άγιον Όρος) και μελέτη της πρώιμης παλαιστνιακής μοναστικής κληρονομιάς. Παρέχεται επίσης εις βάθος ανάλυση των εν χρήσει λειτουργικών βιβλίων της Ορθόδοξης Εκκλησίας. Τέλος, το μάθημα σκιαγραφεί τη διαχρονική πορεία τάξης των ακολουθιών του νυχθημέρου (Ώρες, Εσπερινός, Όρθρος) και του λειτουργικού έτους, καθώς και την εξέλιξη της βυζαντινής λειτουργικής συνθέσεως μέχρι τη σύγχρονη εποχή.					
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ					
1. Εισαγωγή. Οι λειτουργικοί τύποι της Ανατολής. 2. Καταβολές και ιστορικές φάσεις της βυζαντινής λειτουργικής παραδόσεως. 3. Η παλαιστνιακή μοναστική κληρονομιά. Το πρωτο-Σαββαϊτικό Τυπικό. 4. Ψαλτήριον και Ωρολόγιον. 5. Απόστολος και Ιερόν Ευαγγέλιον. 6. Ευχολόγιον. 7. Οκτώηχος και Πεντηκοστάριον. 8. Τριώδιον, Μηναίον και Προφητολόγιον. 9. Ιστορία, δομή και θεολογία του Εσπερινού. 10.					

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

Γ. ΦΙΛΙΑΣ, «ΕΙΚΩΝ ΤΩΝ ΜΕΛΛΟΝΤΩΝ» Ιστορικές και θεολογικές προσεγγίσεις στη λατρεία της Εκκλησίας, εκδ. Γρηγόρη, Αθήνα 2020.

Σημειώσεις.

52

Κωδικός	ΥΜ301	Τίτλος μαθήματος	ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΗΣ ΚΑΙΝΗΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ: ΙΣΤΟΡΙΑ, ΚΕΙΜΕΝΟ ΚΑΙ ΠΡΟΣΛΗΨΗ	
Διδάσκουσα: ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΤΣΑΛΑΜΠΟΥΡΝΗ				
Είδος μαθήματος: Υποχρεωτικό		Περίοδος τάξης: Χειμερινή	ECTS: 5	ΔΜ: 3
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ				
Το μάθημα της Ερμηνείας της Καινής Διαθήκης πληροφορεί για το αντικείμενο, τη μεθοδολογία και τον σκοπό της επιστήμης της Ερμηνείας, διδάσκει τα βήματα ερμηνείας των καινοδιαθηκικών κειμένων (επιστολών και ευαγγελίων) και προτείνει τρόπους σύνδεσης της ερμηνείας με προβληματισμούς και προκλήσεις του σύγχρονου ανθρώπου. Διαιρείται σε δύο μέρη: α) Ερμηνεία Επιστολών της Καινής Διαθήκης, και β) Ερμηνεία Συνοπτικών Ευαγγελίων. ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΕΠΙΣΤΟΛΩΝ ΚΑΙΝΗΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ: Το πρώτο μέρος του μαθήματος επικεντρώνεται Α' και Β' Θεσσαλονικείς επιστολές. Παρουσιάζονται τα εισαγωγικά θέματα των επιστολών και τα κοινωνικο-ιστορικά δεδομένα της εποχής, στα οποία εντάσσεται η κατάσταση των παραληπτών και το θέμα της γνησιότητας της Β' Θεσσ. Γίνεται εξήγηση του κειμένου και παράλληλα ερμηνεία και θεολογική ανάπτυξη των νοημάτων του,				

καθώς επίσης κι η σύνδεσή του με σύγχρονα ζητήματα. Για την ερμηνεία χρησιμοποιούνται η παραδοσιακή πατερική ερμηνευτική προσέγγιση σε συνδυασμό με σύγχρονες ερμηνευτικές μεθόδους, ανάλογα με την περίπτωση. **ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΣΥΝΟΠΤΙΚΩΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΩΝ:** Το δεύτερο μέρος του μαθήματος επικεντρώνεται στην ερμηνεία επιλεγμένων περικοπών των συνοπτικών ευαγγελίων. Εξετάζονται συγκριτικά τα κείμενα προκειμένου να αναδειχθούν οι ιδιαιτερότητές τους (ως προς τη γλώσσα και το ύφος, τις παραδόσεις και κυρίως τα θεολογικά τους θέματα). Το μήνυμα των περικοπών αυτών, στη συνέχεια, συνδέεται με σύγχρονους προβληματισμούς της κοινωνίας και προκλήσεις της Εκκλησίας σήμερα. Κατά την ερμηνεία/εξήγηση αξιοποιούνται τα ερμηνευτικά εργαλεία κι οι κριτικές μέθοδοι ερμηνείας της σύγχρονης καινοδιαθηκικής έρευνας, ο διεπιστημονικός διάλογος με άλλες επιστήμες (κυρίως ανθρωπιστικές) καθώς επίσης και η μακρόχρονη ιστορία της πρόσληψης αυτών των κειμένων.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ

ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΕΠΙΣΤΟΛΩΝ ΚΑΙΝΗΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ: 1. Γενικά για το μάθημα της Ερμηνείας της Καινής Διαθήκης. Η επιστολή ως γραμματειακό είδος. Εισαγωγικά ζητήματα των Παύλειων Επιστολών. 2. Εισαγωγικά ζητήματα της Α' Θεσσαλονικείς. 3. Η επίσκεψη του Παύλου στη Θεσσαλονίκη και η πρώτη εκκλησιαστική κοινότητα. 4. 1 Θεσσ. 1: Χαιρετισμός και ευχαριστία του Παύλου. 5. 1 Θεσσ 2:1-3:13: Ο Παύλος κι η σχέση του με την εκκλησία της Θεσσαλονίκης. 6. 1 Θεσσ 4:1-12: Προτροπές για ηθική καθαρότητα. 7. 1 Θεσσ 4:13-5:11: Η ανάσταση των νεκρών κι η Ημέρα της Παρουσίας. 8. 1 Θεσσ 5:12-28: Τελικές προτροπές και κατακλείδα της επιστολής. 9. Β' Θεσσαλονικείς: εισαγωγικά ζητήματα, αποκαλυπτική και εσχατολογία της πρώτης Εκκλησίας. 10. 2 Θεσσ 1: Εισαγωγή, χαιρετισμός της επιστολής. 11. 2 Θεσσ 2: Η έλευση του Κυρίου. 12. 2 Θεσσ 3: Πρακτικές οδηγίες για τη συμπεριφορά των μελών της εκκλησίας, κατακλείδα της επιστολής. 13. Συμπεράσματα.

ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΣΥΝΟΠΤΙΚΩΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΩΝ: 1. Εισαγωγικά για την ερμηνεία των βιβλικών κειμένων - Βήματα ερμηνείας των ευαγγελικών περικοπών. 2. Οι πρόλογοι των συνοπτικών ευαγγελίων: η περίπτωση του κατά Μάρκον ευαγγελίου. 3. Οι παραβολές στους τρεις συνοπτικούς: ιδιαίτερα γνωρίσματα, ιστορία της ερμηνείας, η δυνατότητα αξιοποίησής τους σήμερα. Το παράδειγμα της παραβολής του Σπορέως (Μκ 4:3-20 και παρ.). 4. Η Βασιλεία του Θεού ως δυναμική παρουσία μέσα στον κόσμο: παραβολή ζιζανίων (Μτ 13:24-43), παραβολή κόκκου σινάπεως και της ζύμης (Μκ 4:31-35). 5. Η Βασιλεία του Θεού ως κάλεσμα χωρίς κοινωνικές, θρησκευτικές και εθνικές διακρίσεις: η παραβολή του χαμένου προβάτου (Μτ 18:12-14 και παρ.), η παραβολή του Ασώτου (Λκ 15:11-32), η παραβολή του Καλού Σαμαρείτη (Λκ 10:25-37). 6. Η Βασιλεία του Θεού ως πρόκληση για ένα νέο ήθος ζωής: παραβολή των 10 παρθένων (Μτ 25:1-13), παραβολή της Τελικής Κρίσης (Μτ 25:31-46), παραβολή του κακού οφειλέτη (Μτ 18:23-35). 7. Η Βασιλεία του Θεού ως κατάφαση στον κόσμο: η παραβολή του Τελώνου και του Φαρισαίου (18:9-14) και το περιστατικό της συνάντησης του Ιησού με τον Ζακχαίο (Λκ 19:1-10). 8. Τα θαύματα στη συνοπτική παράδοση: ιδιαίτερα γνωρίσματα και είδη. Θέματα και μοτίβα. Σύγκριση με τα θαύματα του κατά Ιωάννην. Προβλήματα ερμηνείας. 9. Ερμηνευτικά παραδείγματα θαυμάτων (1): εκδιώξεις δαιμονίων. Πολιτισμικό πλαίσιο και ερμηνευτικές/θεολογικές προκλήσεις για το σήμερα. 10. Ερμηνευτικά παραδείγματα θαυμάτων (2): θαύματα ανάστασης / θεραπειών - ιδιαίτερα χαρακτηριστικά στο κατά Μάρκον. Ενδοκειμενικές συνδέσεις και θεολογικές προεκτάσεις του θέματος της ανάστασης. 11. Ερμηνευτικά παραδείγματα θαυμάτων (3): θαύματα δωρεάς και θαύματα σωτηρίας. Κοινωνικές προεκτάσεις. 12. Η επί του όρους ομιλία στο κατά Ματθαίον: οι μακαρισμοί (Μτ 5:1-11). Κοινωνικές και εκκλησιολογικές προεκτάσεις. 13. Το τέλος των τριών ευαγγελίων – Η περιγραφή του Πάθους και της Ανάστασης στους τρεις συνοπτικούς. Θεολογικά θέματα και εκκλησιολογικές προεκτάσεις.

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

Ι. ΓΑΛΑΝΗΣ, *Ερμηνευτικό υπόμνημα στις δύο προς Θεσσαλονικείς Επιστολές*, εκδ. Ostracon, Θεσσαλονίκη 2014.
 Σημειώσεις.

54

Κωδικός	ΥΜ303	Τίτλος μαθήματος	ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΩΝ ΘΡΗΣΚΕΙΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΘΡΗΣΚΕΙΑΚΟΣ ΔΙΑΛΟΓΟΣ	
Διδάσκων: ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΡΑΔΙΔΗΣ				
Είδος μαθήματος: Υποχρεωτικό		Περίοδος τάξης: Χειμερινή	ECTS: 5	ΔΜ: 3
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ				
Το μάθημα παρουσιάζει α) την ιστορία και διδασκαλία των θρησκειών της Ευρώπης (αρχαία ελληνική και ρωμαϊκή), της εγγύς Ανατολής (Μ. Ασία, Παλαιστίνη, Μεσοποταμία, Αίγυπτο) και της Ασίας (Βεδισμός, Ινδουϊσμός, Βραχμανισμό, Βουδισμό, Λαμαϊσμό, Κινεζικές και Ιαπωνικές θρησκείες) β) το Διαθρησκευτικό διάλογο μεταξύ των θρησκειών (Ιουδαϊσμός, Χριστιανισμός, Ισλάμ, λοιπές θρησκείες) τόσο κατά το παρελθόν, όσο και σήμερα.				
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ				
1. Η Ιστορία των Θρησκειών ως κλάδος της Θρησκευολογίας. Οι θρησκείες του κόσμου. Εισαγωγικά. 2. Οι θρησκείες της Αν. Μεσογείου α': Αρχαία ελληνική θρησκεία. Παρευξείνιος γώρος, Μ. Ασία, Μ. Ελλάδα. 3.				

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

Κωδικός	ΥΜ304	Τίτλος μαθήματος	ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΩΝ ΔΟΓΜΑΤΩΝ
---------	-------	---------------------	----------------------

Είδος μαθήματος: Υποχρεωτικό	Περίοδος τάξης: Χειμερινή	ECTS: 4	ΔΜ: 3
------------------------------	---------------------------	---------	-------

Η εποχή που ξεκινά από την αρχή του δεύτερου αιώνα μέχρι και το τέλος των οικουμενικών συνόδων είναι καθοριστική για την ανάπτυξη των χριστιανικών δογμάτων. Ειδικότερα, η διδασκαλία του συγκεκριμένου μαθήματος καλύπτει την εποχή μέχρι και την τέταρτη οικουμενική σύνοδο, εποχή κατά την οποία αναπτύχθηκαν κυρίως τα βασικά δόγματα, το τριαδολογικό και χριστολογικό σε μία αντιπαραβολή με τις μεγάλες αιρέσεις, όπως για παράδειγμα ο αρειανισμός και ο νεστοριανισμός. Τα δόγματα, καρπός κυρίως της συνοδικής πράξης της Εκκλησίας, αποσκοπούν στη διασφάλιση της σωτηρίας του ανθρώπου και του σύμπαντος κόσμου. Έχοντας ως προϋπόθεση τα κείμενα και τη διδασκαλία της Αγίας Γραφής, εξετάζεται το θρησκευτικό και πολιτιστικό περιβάλλον εντός του οποίου γεννήθηκε και αναπτύχθηκε η χριστιανική πίστη (ιουδαϊσμός, ελληνική σκέψη, ρωμαϊκή αυτοκρατορία). Οδηγός για τη διδασκαλία αποτελεί αναμφίβολα η κειμενική παράδοση της Εκκλησίας, που εκκινεί από τα κείμενα της Παλαιάς και της Καινής Διαθήκης, συνεχίζεται με τους αποστολικούς και τους απολογητές πατέρες, με τον άγιο Ειρηναίο, το Μ. Αθανάσιο, τους Καππαδόκες Πατέρες, τον Κύριλλο Αλεξανδρείας κ. α.

1. Γενική εισαγωγή: α. ορισμός του δόγματος, β. έννοια, χαρακτήρας και μέθοδος της ιστορίας των δογμάτων. Το περιβάλλον στο οποίο αναπτύχθηκε η χριστιανική πίστη (Ιουδαϊκός κόσμος, ελληνική παράδοση, imperium romanum). 2. Χριστιανική Αποκάλυψη και Ιστορία. Αγία Γραφή, Εκκλησία, Παράδοση. 3. Το πρόσωπο και το κήρυγμα του Χριστού (Ιωάννης, Αποστολικοί Πατέρες, Απολογητές). 4. Πρώτες νοθεύσεις της χριστιανικής δογματικής διδασκαλίας (Γνωστικισμός και δυαρχικά συστήματα). Η θεολογική συμβολή του αγίου Ειρηναίου. 5. Το τριαδικό δόγμα κατά τους τρεις πρώτους αιώνες. Μοναρχιανισμός. Αντίδραση κατά του Μοναρχιανισμού - Ωριγένης. 6. Το φαινόμενο του Αρειανισμού. Η θεολογία του Αρείου. Διάσπαση του αρειανισμού. Πνευματομάχοι. 7. Εκκλησιαστική και θεολογική αντιμετώπιση του Αρειανισμού. Η τριαδολογία των πατέρων του τετάρτου αιώνα (Μ. Αθανάσιος-Καππαδόκες πατέρες). 8. Συνοδική πράξη της Εκκλησίας για την αντιμετώπιση του Αρειανισμού: Το σύμβολο Νικαίας-Κωνσταντινουπόλεως. 9. Το χριστολογικό δόγμα - Αντιοχειανός και Αλεξανδρινός χριστολογικός τύπος. Απολλινάριος. 10. Χριστολογία Θεοδώρου Μομφουεστίας και Νεστορίου. Γένεση της νεστοριανής έριδας. 11. Η Χριστολογία του αγίου Κυρίλλου Αλεξανδρείας και η τρίτη Οικουμενική Σύνοδος. 12. Ο Μονοφυσιτισμός του Ευτυχούς και η αντιμετώπισή του. Η τέταρτη Οικουμενική Σύνοδος. 13. Όρος της Χαλκηδόνας και προεκτάσεις του χριστολογικού δόγματος.

Κ. ΣΚΟΥΤΕΡΗΣ, *Ιστορία Δογμάτων*, τ. Β', Αθήνα 2004.

Κωδικός	ΥΜ305	Τίτλος μαθήματος	ΑΡΧΕΣ ΚΑΙ ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΔΟΓΜΑΤΙΚΗΣ	
Διδάσκων: ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΤΣΙΓΚΟΣ				
Είδος μαθήματος: Υποχρεωτικό		Περίοδος τάξης: Χειμερινή		ECTS: 4 ΔΜ: 3
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ				
Θεολογικές αρχές, μέθοδος, περιεχόμενο και ιστορική επισκόπηση της Δογματικής.				
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ				
1. Έννοια, διαμόρφωση και ουσία του ορθοδόξου δόγματος. 2. Το ορθόδοξο δόγμα στην Εκκλησία και τη ζωή της. 3-4. Πηγές και θεμέλια του ορθοδόξου δόγματος. 5. Σύνδεση της Δογματικής με τη βιβλική μαρτυρία και την πατερική παράδοση, με το ήθος και τη λατρεία, με την θεωρία και πράξη της Εκκλησίας. 6-7. Ερμηνευτικές αρχές και προϋποθέσεις, θεολογικά κριτήρια και κλειδιά της Δογματικής της Ορθοδόξου Εκκλησίας. 8. Μέθοδος της Δογματικής. Η διπλή θεολογική μέθοδος των Ελλήνων Πατέρων και οι συνέπειες εφαρμογής της. 9. Περιεχόμενο της Δογματικής: Θεός, κόσμος, άνθρωπος. 10. Ιστορική επισκόπηση της δογματικής θεολογίας κατά την πρώτη χιλιετία. 11. Ιστορική επισκόπηση της δογματικής θεολογίας κατά τη δεύτερη χιλιετία. 12. Η Δογματική της Ορθοδόξου Εκκλησίας τον εικοστό αιώνα. 13. Η πρόσληψη του ορθοδόξου δόγματος στη σύγχρονη θεολογική έρευνα.				
ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ				
Β. ΤΣΙΓΚΟΣ, Περιχώρησις. Θεολογικό περιεχόμενο του όρου και εφαρμογές του κατά τη Δογματική της Ορθοδόξου Εκκλησίας, εκδ. Ostrakon, (β΄ έκδοση) Θεσσαλονίκη 2023.				

Κωδικός	ΥΜ306	Τίτλος μαθήματος	ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΚΑΙ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ	
Διδάσκων: ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΠΟΖΙΝΗΣ				
Είδος μαθήματος: Υποχρεωτικό		Περίοδος τάξης: Χειμερινή	ECTS: 4	ΔΜ: 3
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ				
Συστηματική παρουσίαση της εξέλιξης της φιλοσοφίας από τη γέννησή της στις ακτές της Μικράς Ασίας, τον 6 ^ο αιώνα π.Χ., μέχρι την ύστερη βυζαντινή περίοδο.				
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ				
1. Εισαγωγή στη φιλοσοφία. 2. Η σχολή της Μιλήτου (Θαλής, Αναξίμανδρος, Αναξίμενης). 3. Πυθαγόρας και πυθαγόρειοι. 4. Το γίνεσθαι του Ηράκλειτου και το είναι του Παρμενίδη. 5. Οι «πολυαρχικοί φιλόσοφοι» Εμπεδοκλής, Δημόκριτος, Αναξαγόρας. 6. Ο Σωκράτης και η σοφιστική κίνηση. 7. Πλάτωνας. 8. Αριστοτέλης. 9. Η ελληνιστική φιλοσοφία (Σκέψη, Στοά και Κήπος). 10. Νεοπλατωνισμός και Πλωτίνος. 11. Πρόσμιξη φιλοσοφικών ιδεών με το κήρυγμα των αποστόλων και των πατέρων της Εκκλησίας: οι απαρχές της βυζαντινής φιλοσοφίας. 12. Περίοδοι και κυριότεροι εκπρόσωποι της βυζαντινής φιλοσοφίας. 13. Πρωτοτυπία και ιδιότυπος χαρακτήρας της φιλοσοφίας τους αιώνες του Βυζαντίου.				
ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ				
Ν. ΜΑΤΣΟΥΚΑΣ, <i>Ιστορία της Φιλοσοφίας, Αρχαίας Ελληνικής – Βυζαντινής-Δυτικοευρωπαϊκής με σύνομη εισαγωγή στη Φιλοσοφία</i> , εκδ. Κυριακίδης, Θεσσαλονίκη 2016.				

Κωδικός	ΥΜ307	Τίτλος μαθήματος	ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΚΑΙ ΜΕΤΑΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΥΜΝΟΓΡΑΦΙΑ		
Διδάσκων: ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΟΣ					
Είδος μαθήματος: Υποχρεωτικό		Περίοδος τάξης: Χειμερινή		ECTS: 4	ΔΜ: 3
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ					
Παρουσιάζονται οι πηγές και τα είδη της βυζαντινής και μεταβυζαντινής Υμνογραφίας και η βασική υμνογραφική ορολογία. Γίνεται διεξοδική αναφορά στις κύριες περιόδους της λειτουργικής ποίησης. Εξετάζεται η					

προέλευση και η εξέλιξη της υμνογραφίας της αρχαϊκής Εκκλησίας, η γένεση και η εξέλιξη του Κοντακίου και του ασματικού Κανόνα. Παρουσιάζονται οι βασικότεροι υμνογράφοι της βυζαντινής και μεταβυζαντινής περιόδου και επιχειρείται ιστοριοφιλολογική και θεολογική προσέγγιση επιλεγμένων υμνογραφικών κειμένων.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ

1. Εισαγωγικά για τον επιστημονικό κλάδο της βυζαντινής και μεταβυζαντινής Υμνογραφίας, τη θέση του στην επιστήμη της Θεολογίας και τη συνάφειά του με άλλες ανθρωπιστικές επιστήμες. Εργαλεία μελέτης της Υμνογραφίας (Instrumenta Studiorum). Εγχειρίδια και Κλείδες. 2. Πηγές: Χειρόγραφες και έντυπες υμνογραφικές Συλλογές. Υμνογραφικά είδη – υμνογραφική ορολογία. 3. Η Υμνογραφία της αρχαϊκής Εκκλησίας. Η πρώτη λειτουργική ποίηση. 4. Η ακμή της Υμνογραφίας. Το Κοντάκιο: Γένεση – Ονομασία – Δομή, Περιεχόμενο, Γλώσσα του Κοντακίου. 5. Ρωμανός ο Μελωδός: Βιογραφικά - Υμνογραφικό έργο. Ιστοριοφιλολογική και θεολογική ανάλυση επίλεκτων Ρωμανικών Ύμνων. 6. Ο Ακάθιστος Ύμνος: Ιστοριοφιλολογική και θεολογική προσέγγιση. 7. Η ποίηση των Κανόνων: Γένεση και ονομασία του Κανόνα – Περιεχόμενο και χαρακτήρας – Βιβλικές ωδές και δομή – Γλώσσα και μέτρο. Ο Μέγας Κανών: Ιστοριοφιλολογική και θεολογική προσέγγιση. 8. Υμνογραφικά κέντρα και ποιητές των Κανόνων Ι: Σαββαΐτες υμνογράφοι (Ανδρέας Κρήτης, Ιωάννης Δαμασκηνός, Κοσμάς ο Μελωδός). Στουδίτες Υμνογράφοι (Θεόδωρος Στουδίτης, Ιωσήφ Στουδίτης, Κλήμης Στουδίτης, Κυπριανός Στουδίτης). Ιστοριοφιλολογική και θεολογική ανάλυση επίλεκτων Κανόνων. 9. Υμνογραφικά κέντρα και ποιητές των Κανόνων ΙΙ: Ιταλοέλληνες Υμνογράφοι (Μεθόδιος, Ιωσήφ ο Υμνογράφος, Γεώργιος, Θεοφάνης ο Γραπτός). Πατριάρχες και Επίσκοποι Υμνογράφοι: Γερμανός Α΄, Τάρασιος, Φώτιος, Γεώργιος Νικομηδείας, Ιωάννης Μαυρόπους. Μοναχοί Υμνογράφοι: Κασσιανή, Συμεών Μεταφραστής). Ιστοριοφιλολογική και θεολογική ανάλυση επίλεκτων Κανόνων. 10. Η παρακμή της Υμνογραφίας (14^ο αιώνας και εξής). 11. Υμνογράφοι της μεταβυζαντινής περιόδου Ι: Νικόλαος Μαλαξός, Μανουήλ Κορίνθιος, Μελέτιος Συρίγος. 12. Υμνογράφοι της μεταβυζαντινής περιόδου ΙΙ: Αθανάσιος Πάριος, Νικόδημος Αγιορείτης, Χριστοφόρος Προδρομίτης. 13. Βυζαντινοί και μεταβυζαντινοί Σχολιαστές ύμνων.

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

Κ. ΠΑΪΔΑΣ, *Εισαγωγή στη Βυζαντινή Ποίηση. Λόγια κοσμική ποίηση, θρησκευτική ποίηση και υμνογραφία*, εκδ. Γρηγόρης, Αθήνα 2006.

ΑΛ. ΖΕΡΒΟΥΔΑΚΗ, *Βυζαντινή Υμνογραφία. Θεωρία και Ανθολόγιο Κειμένων* (Κάλλιπος, Ανοικτές ακαδημαϊκές εκδόσεις, 2024 (ηλεκτρονικό σύγγραμμα).

Κωδικός	ΥΜ401	Τίτλος μαθήματος	ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΗΣ ΠΑΛΙΑΙΑΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ		
Διδάσκων: ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΑΠΑΡΝΑΚΗΣ					
Είδος μαθήματος: Υποχρεωτικό		Περίοδος τάξης: Εαρινή	ECTS: 5	ΔΜ: 3	
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ					
Το μάθημα περιλαμβάνει την ερμηνευτική ανάλυση εκλεκτών περικοπών από τα ιστορικά, διδακτικά και προφητικά βιβλία της Παλαιάς Διαθήκης από την Μετάφραση των Εβδομήκοντα (Ο΄) σε σύγκριση προς το Μασωριτικό κείμενο της Εβραϊκής Βίβλου. Στοχεύει στην εξοικείωση των φοιτητών με τις παραδοσιακές και σύγχρονες εξηγητικές και ερμηνευτικές μεθόδους της Παλαιάς Διαθήκης, στην κατανόηση της ποικιλίας των ερμηνευτικών επιλογών και προσεγγίσεων και στην εξάσκησή τους σε αυτές.					
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ					
1. Εισαγωγικά Ι: Ιστορία της έρευνας και ερμηνείας της Παλαιάς Διαθήκης. 2. Εισαγωγικά ΙΙ: Σύγχρονη ερμηνευτική ορολογία και μέθοδοι ερμηνείας ΙΙ. Διαθήκης. 3. Εισαγωγικά ΙΙΙ: εργαλεία, βασική βιβλιογραφία και πηγές (έντυπες και ηλεκτρονικές) ερμηνείας ΙΙ. Διαθήκης. 4. Το βιβλίο της Πεντατεύχου: Περιεχόμενα. Ιστορικά, φιλολογικά, ερμηνευτικά και θεολογικά ζητήματα. 5. Ερμηνεία της Εξόδου 20,1-17. (Ι) 6. Ερμηνεία της Εξόδου 20,1-17 (ΙΙ). 7. Τα προφητικά βιβλία: Περιεχόμενα. Ιστορικά, φιλολογικά, ερμηνευτικά και θεολογικά ζητήματα. 8. Η κριτική της λατρείας του Θεού. Ωσηέ-Αμώς. 9. Η κριτική της					

λατρείας του Θεού. Ησαΐας-Ιερεμίας. 10. Ο έλεγχος των ψευδοπροφητών από τον προφήτη Ιερεμία (Ι). 11. Ο έλεγχος των ψευδοπροφητών από τον προφήτη Ιερεμία (ΙΙ). 12. Η ευάρεστη στον Θεό λατρεία. Μιχ. 6,1-8 13. Ερμηνεία του Ιερεμία 38,31-34.

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

Σ. ΚΑΛΑΝΤΖΑΚΗΣ – ΑΘ. ΠΑΠΑΡΝΑΚΗΣ, *Από την Παλαιά στην Καινή Διαθήκη δια του Νόμου και των προφητών. Ερμηνεία του Δεκαλόγου και εκλεκτών περικοπών από τα προφητικά κείμενα*, εκδ. Γράφημα, 2022.

Κωδικός	ΥΜ402	Τίτλος μαθήματος	ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΚΑΙ ΘΕΟΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΑΛΩΣΗ ΧΡΟΝΩΝ
Διδάσκουσα: ANNA ΚΑΡΑΜΑΝΙΔΟΥ			
Είδος μαθήματος: Υποχρεωτικό		Περίοδος τάξης: Εαρινή	ECTS: 4 ΔΜ: 3
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ			
Οικείωση με την Εκκλησιαστική Γραμματεία της Μεταβυζαντινής περιόδου μέχρι σήμερα. Το μάθημα αποβλέπει στην εμπέδωση του βίου, του έργου και της διδασκαλίας των Πατέρων και των εκκλησιαστικών συγγραφέων της περιόδου μετά την Άλωση (από το 1453 και εξής). Διδάσκονται ο βίος, τα συγγράμματα και η διδασκαλία των Πατέρων και των εκκλησιαστικών συγγραφέων που έδρασαν στα μετά την Άλωση της Κωνσταντινουπόλεως χρόνια μέχρι σήμερα. Αντιμετωπίζονται τα σχετικά ιστορικά, φιλολογικά και κυρίως τα θεολογικά προβλήματα ανοίγοντας για την έρευνα νέες προοπτικές και σημαντικές αναθεωρήσεις. Επιχειρείται η εμπειριστατωμένη ανάλυση και ανατομία της σκέψης των πατέρων και εκκλησιαστικών συγγραφέων κάτω από την οποία αναπτύχθηκε η θεολογική σκέψη και η εξέλιξή της, σε σύγκριση με τους προγενέστερους πατέρες και εκκλησιαστικούς συγγραφείς.			
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ			
1. «Επόμενοι τοις θείοις Πατράσι». Εισαγωγή στη Χριστιανική Γραμματεία από το 1453 έως σήμερα. 2. Ομοιότητες και διαφορές της Χριστιανικής Γραμματείας της Τουρκοκρατίας σε σύγκριση με την ιστορία της υστεροβυζαντινής θεολογίας. 3. Η επιρροή της διδασκαλίας των προγενέστερων Πατέρων και του αγίου Γρηγορίου Παλαμά, στην Μεταβυζαντινή περίοδο. 4. Η ανάπτυξη της Χριστιανικής Γραμματείας της μεταρρυθμίσεως, της αντιμεταρρυθμίσεως, του ευσεβισμού και του διαφωτισμού. Εκπρόσωποι της Προτεσταντικής Θεολογίας (βίος-έργο-διδασκαλία). 5. Εκπρόσωποι της Ρωμαιοκαθολικής Θεολογίας (βίος-έργο-διδασκαλία). 6. Εκπρόσωποι του ευσεβισμού. Θεολογία των χρόνων του διαφωτισμού. 7. Ελληνική Θεολογία. Δογματικοί του ΙΣΤ' αι. (βίος-έργο-διδασκαλία). Ενωτικοί (βίος-έργο-διδασκαλία). 8. Ο αγώνας των Ομολογιών (1590-1752). Συγγραφείς των Ομολογιών (βίος-έργο-διδασκαλία). Εθναπόστολοι (βίος-έργο-διδασκαλία). 9. Οι από έδρας Θεολόγοι του ΙΖ' αι. (βίος-έργο-διδασκαλία). Ορθολογιστές ΙΣΤ' - ΙΘ' αι. (βίος-έργο-διδασκαλία). Αγιορείτες (βίος-έργο-διδασκαλία). 10. Ελληνική Θεολογία του ΙΘ' αι. 11. Ερμηνεία Πατερικών Κειμένων της Τουρκοκρατίας. 12. Ερμηνεία Πατερικών Κειμένων της Τουρκοκρατίας. 13. Ανακεφαλαίωση – Συμπεράσματα – Προοπτικές.			
ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ			
G. PODSKALSKY, <i>Η ελληνική θεολογία επί Τουρκοκρατίας 1453-1821. Η Ορθοδοξία στη σφαίρα επιρροής των δυτικών δογμάτων μετά τη μεταρρύθμιση</i> , εκδ. ΜΙΕΤ, Αθήνα 2008.			

Κωδικός	ΥΜ403	Τίτλος μαθήματος	ΓΕΝΙΚΗ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ
Διδάσκων: ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΠΕΠΕΣ			
Είδος μαθήματος: Υποχρεωτικό		Περίοδος τάξης: Εαρινή	ECTS: 5 ΔΜ: 3
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ			
Στο μάθημα εξετάζονται θέματα Γενικής Παιδαγωγικής, που αφορούν στο ρόλο όλων των παραγόντων της αγωγής οι οποίοι συμβάλλουν στη θεμελίωση της προσωπικότητας του παιδιού και του εφήβου και στη γόνιμη ένταξή του στην κοινωνία. Στη διδασκαλία δίνεται έμφαση στις βασικές αρχές της Παιδαγωγικής			

Ψυχολογίας και της Κοινωνικής Παιδαγωγικής, οι οποίες διευκολύνουν την επιστημονική προσέγγιση της έρευνας, της διδασκαλίας και της μάθησης, με την ενεργή συμμετοχή των φοιτητριών/ών (ομάδες έρευνας, case studies).

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ

1. Η ιστορία της αγωγής. Ο σκοπός και αναγκαιότητα της αγωγής 2. Μεθοδολογία της Κοινωνικής Έρευνας στην Παιδαγωγική Επιστήμη. 3. Κληρονομικότητα vs Κοινωνικοποίηση: αγωγή και περιβάλλον (οικογένεια, κοινωνία, εκκλησία, φορείς, διαπροσωπικές σχέσεις) 4. Προσωπική, γνωστική, κοινωνική και ηθική ανάπτυξη των παιδιών. 5. Νοημοσύνη 6. Κίνητρα και θεωρίες μάθησης, 7. Σχέσεις παιδαγωγού και παιδαγωγούμενου 8. Παιδαγωγικά προβλήματα (κοινωνικός αποκλεισμός, αναλφαβητισμός κ.ά). 9. Συμπεριφορά των μαθητών και διαχείριση της σχολικής τάξης 10. Σύγχρονες μέθοδοι και μέσα αγωγής. 11. Παιδαγωγική και Επιστήμες της Αγωγής 12. Κοινωνική Παιδαγωγική - Ετερότητα και αγωγή, 13. Η διά βίου μάθηση.

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

ΙΩ. ΚΟΓΚΟΥΛΗΣ, *Εισαγωγή στην Παιδαγωγική*, εκδ. Κυριακίδη ΙΚΕ, Θεσσαλονίκη 2016.

Κωδικός	ΥΜ404	Τίτλος μαθήματος	ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΥ		
Διδάσκων: ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΩΤΣΙΟΠΟΥΛΟΣ					
Είδος μαθήματος: Υποχρεωτικό		Περίοδος τάξης: Εαρινή		ECTS: 4	ΔΜ: 3
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ					
Εννοιολογική ανάπτυξη της Επιστήμης της Κοινωνιολογίας του Χριστιανισμού. Σχέσεις Ακαδημαϊκής Θεολογίας και Κοινωνιολογίας. Η κοινωνική διδασκαλία του Χριστιανισμού και η στάση του στα σύγχρονα κοινωνικά προβλήματα. Κοινωνιολογία του δόγματος της ηθικής και της λατρείας της Εκκλησίας. Ο διαλογικός χαρακτήρας του χριστιανισμού σε Οικουμενικό επίπεδο.					
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ					
1. Μεθοδολογικά Κοινωνιολογίας του Χριστιανισμού. 2. Κοινωνιολογία της Θείας Λατρείας. 3. Ευρωπαϊκός Διαφωτισμός και Χριστιανισμός. 4. Νεοελληνικός Διαφωτισμός και Χριστιανισμός. 5. Ανθρώπινα δικαιώματα, Θρησκευτική ελευθερία και Φονταμενταλισμός. 6. Ορθοδοξία και Ευρώπη. 7. Σύγκρουση και Διάλογος θρησκειών και πολιτισμών. 8. Παγκοσμιοποίηση και Χριστιανισμός. 9. Ορθοδοξία και Διεθνείς σχέσεις. 10. Χριστιανισμός και Πολιτική Οικονομία. 11. Πολιτική Κοινωνιολογία και Σχέσεις Εκκλησίας – Πολιτείας. 12. Εκκοσμίκευση, πολιτεία και θρησκεία. 13. Μεταμοντερνισμός, Θρησκεία και πολιτική.					
ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ					
Κ. ΚΩΤΣΙΟΠΟΥΛΟΣ, Κοινωνιολογία του Χριστιανισμού, εκδ. Μυγδονία, Θεσσαλονίκη 2018.					

Κωδικός	ΥΜ405	Τίτλος μαθήματος	ΚΑΝΟΝΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ Ι. ΠΗΓΕΣ ΚΑΙ ΓΕΝΙΚΟ ΜΕΡΟΣ		
Διδάσκων: ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΚΑΒΑΡΔΙΝΑΣ					
Είδος μαθήματος: Υποχρεωτικό		Περίοδος τάξης: Εαρινή		ECTS: 5	ΔΜ: 3
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ					
Οι φοιτητές διδάσκονται τα κεφάλαια που αναφέρονται στο γενικό μέρος του Κανονικού Δικαίου.					
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ					
1. Η έννοια του Κανονικού Δικαίου. Σχέσεις Δικαίου και Θεολογίας. Το Κανονικό Δίκαιο στη σύγχρονη έρευνα. 2. Θεμελιώδεις πηγές του Κανονικού Δικαίου (Αγία Γραφή, Ιερά Παράδοση, Ιεροί Κανόνες). 3. Η συγκρότηση των πρώτων κανονικών συλλογών. Το corpus canonum της Εκκλησίας. 4. Οι νομοκανονικές συλλογές: Νομοκάνονας σε ν' τίτλους, Νομοκάνονας σε ιδ' τίτλους. 5. Συμπληρωματικές πηγές. Ενδημούσα Σύνοδος Κωνσταντινουπόλεως. 6. Τα ερμηνευτικά υπομνήματα. 7. Κανονικές αποκρίσεις 8. Εξομολογητάρια. 9. Υστεροβυζαντινές κανονικές πηγές 10. Κανονικές πηγές της Τουρκοκρατίας. Το κανονικό έργο					

των Κολλυβάδων. 11. Μοναστηριακά Τυπικά και Μοναχικοί Κανόνες. 12. Σύγχρονοι Καταστατικοί Χάρτες των Εκκλησιών. 13. Το Κανονικό Δίκαιο σε θέματα Πανορθόδοξου ενδιαφέροντος.

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

Μητροπολίτου Τυρολόης και Σερεντίου ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΟΝΟΣ ΡΟΔΟΠΟΥΛΟΥ, *Επιτομή Κανονικού Δικαίου*, εκδ. Μέθεξις, Θεσσαλονίκη 2023.

Κωδικός	ΥΜ406	Τίτλος μαθήματος	ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ
---------	-------	------------------	-----------------------

Διδάσκων: ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΙΑΚΟΣ

Είδος μαθήματος: Υποχρεωτικό **Περίοδος τάξης:** Εαρινή **ECTS:** 4 **ΔΜ:** 3

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Οι φοιτητές θα αποκτήσουν βασικές γνώσεις για στοιχεία της Ψαλτικής τέχνης της ορθόδοξης εκκλησίας σε επίπεδο ιστορίας, μορφολογίας, έργου των μεγάλων μελοποιών, χειρόγραφης και έντυπης παράδοσης των μελών, εξέλιξης της σημειογραφίας. Παράλληλα, σε κάθε ενότητα θα ασκούνται στην σταδιακή εκμάθηση της εν χρήσει μουσικής σημειογραφίας, των μουσικών γενών, κλιμάκων κ.λπ.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ

1. Εισαγωγικά ιστορικά και τεχνικά στοιχεία. Η θεολογική διάσταση της ψαλτικής. Πρώτη επαφή με την σημειογραφία. 2. Χειρόγραφη παράδοση, στοιχεία ρεπερτορίου, Βασικές Ψαλτικές συλλογές. Χαρακτήρες ποσότητας, διατονικό γένος. 3. Μελοποιοί και μελοποιήσεις Βυζαντινής εποχής. Ασκήσεις παραλλαγής. 4. Η Κωνσταντινούπολη και το Οικουμενικό Πατριαρχείο ως διαχρονικό κέντρο ανάπτυξης της Ψαλτικής. Ασκήσεις παραλλαγής, χαρακτήρες ποιότητας. 5. Η αγιορείτικη Ψαλτική παράδοση. Μελοποιοί και έργα, μορφολογία και επιρροές. Ασκήσεις παραλλαγής, και μέλος. 6. Το μεταίχμιο μεταξύ Βυζαντινής και μεταβυζαντινής εποχής. Οι τελευταίοι μαΐστορες, χειρόγραφες Ψαλτικές συλλογές. Ασκήσεις παραλλαγής και μέλους. 7. Η Ψαλτική στην Κρήτη και σε άλλα περιφερειακά κέντρα. Το Αιγαίο πέλαγος και η καλλιτεχνική δημιουργία. Ήχοι διατονικοί. 8. Στοιχεία της διαχρονικής εξέλιξης της σημειογραφίας. Θεωρητικές συλλογές. Ασκήσεις σε μέλη του Αναστασιματαρίου. 9. Η μεταβυζαντινή Ψαλτική του 17^{ου} αιώνα. Ψαλτικές συλλογές, μελοποιοί και η δράση τους. 10. Η Ψαλτική του 18^{ου} αιώνα. Μεγάλοι μελοποιοί, Ψαλτικά βιβλία, το φαινόμενο των εξηγήσεων. 11. Η Ψαλτική τον 19^ο αιώνα. Η Νέα Μέθοδος (θεωρία και πράξη), οι συντελεστές της και η δράση τους. Η αρχή της μουσικής τυπογραφίας και η εξέλιξή της. Χρωματικό γένος. 12. Λόγος και μέλος: το συναμφότερον της ψαλτικής έκφρασης. 13. Η σύγχρονη μουσικολογική έρευνα στον τομέα της Ψαλτικής.

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

Μ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ, *Εισαγωγή στη Βυζαντινή Μουσική*, εκδ. University Studio Press, Θεσσαλονίκη 2016.

Κωδικός	ΥΜ407	Τίτλος μαθήματος	ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ, ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΨΗΦΙΑΚΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ
---------	-------	------------------	---

Διδάσκων: Π. ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΣΤΑΜΚΟΠΟΥΛΟΣ

Είδος μαθήματος: Υποχρεωτικό **Περίοδος τάξης:** Εαρινή **ECTS:** 4 **ΔΜ:** 3

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα παρουσιάζει τις θεολογικές μεθόδους ερμηνείας της τεχνολογίας αλλά και πως ο πολιτισμός και οι θρησκείες διαμορφώνονται στο νέο ψηφιακό γίγνεσθαι. Οι μέθοδοι ερμηνείας στηρίζονται στην Εκκλησιαστική αντίληψη για την ιστορία της τεχνολογίας από τις απαρχές της ιστορίας του ανθρώπου μέχρι σήμερα. Κατά τη διάρκεια της ιστορικής αναδρομής μελετιούνται οι κατά περιόδους πολιτισμικές ιδιαιτερότητες με απόκορύφωση τη ψηφιακή τεχνολογία κατά τον τελευταίο αιώνα. Θέτονται και συζητούνται ερωτήματα με τη χρήση εργαλείων από τη θεολογία και τη φιλοσοφία για ηθικά, γνωσιολογικά, θεολογικά και φιλοσοφικά, προβλήματα που απορρέουν από την εξέλιξη της επιστήμης και της τεχνολογίας.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ

1. Ιστορία της τεχνολογίας. Βίβλος και τεχνολογία. Βυζάντιο και τεχνολογία. 2. Η αλλαγή της αντίληψης του ανθρώπου για την τεχνολογία και την επιστήμη κατά τον 20^ο αιώνα. 3. Σύγχρονες μορφές επικοινωνίας.

Η διαμόρφωση των σύγχρονων κοινωνιών από την ψηφιακή επικοινωνία. 4. Γνώση, συνείδηση και η πληροφορία σαν μετρήσιμο μέγεθος. 5. Ψηφιοποίηση και εργαλεία ψηφιοποίησης. Γιατί όλα μετατρέπονται σε ψηφιακά; 6. Μηχανές αναζήτησης και ο ρόλος τους στη διαμόρφωση της σκέψης. 7. Εργαλεία αναζήτησης της πληροφορίας στη θεολογία και τον πολιτισμό. 8. Κοινωνικά δίκτυα και ο παγκόσμιος ιστός. 9. Εικονική πραγματικότητα, μηχανές και η προσφορά υπηρεσιών πληροφορίας. 10. Εκκλησία και ψηφιακή εποχή. 11. Εισαγωγή στην τεχνητή νοημοσύνη. Επίπεδα τεχνητής νοημοσύνης. 12. Ηθικές προεκτάσεις στη χρήση της τεχνητής νοημοσύνης. Τα εργαλεία συγγραφής περιεχομένου. 13. Ανακεφαλαίωση – Συμπεράσματα.

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

Γ. ΚΑΛΛΑΣ, *Αναλύοντας τις κοινωνίες της πληροφορίας*, εκδ. Προπομπός, Αθήνα 2019.
 ΣΤΡ. ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΗΣ-ΣΤ. ΣΥΛΛΑΙΟΥ, *Τεκμηρίωση και ανάλυση Πολιτισμού*, εκδ. Α. Τζιόλα, Θεσσαλονίκη 2023.

Κωδικός	ΥΜ501	Τίτλος μαθήματος	ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ ΚΑΙ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ. ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ
Διδάσκων: Π. ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΓΚΙΚΑΣ			
Είδος μαθήματος: Υποχρεωτικό		Περίοδος τάξης: Χειμερινή	ECTS: 5 ΔΜ: 3
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ			
Ετυμολογική και εννοιολογική προσέγγιση ποιμαντικών όρων. Ιστορία και πηγές της Ποιμαντικής. Σχέσεις της Ποιμαντικής με άλλες επιστήμες και κλάδοι που προκύπτουν. Ορισμός, Ιστορία και Πηγές της Ποιμαντικής Ψυχολογίας. Ακαδημαϊκή Θεολογία και Ποιμαντική Ψυχολογία. Σχέση Ψυχολογίας και πνευματικής ζωής. Ποιμαντική Θεολογία, ενορία και ιερωσύνη. Περί της προσωπικότητας του ποιμένα. Ο ποιμαντικοψυχολόγος ερευνητής. Ψυχολογία του Βάθους και Πνευματική καθοδήγηση των πιστών. Αγιαστικό, διδακτικό και διοικητικό έργο του ποιμένα. Τα μυστήρια. Ψυχική σύγκρουση η δομή και η λύση της. Ενοχή και επιθετικότητα σε σχέση με την ιδεατή εικόνα του ατόμου. Εφηβεία και θρησκευτικότητα. Η γλώσσα της επικοινωνίας της Εκκλησίας με το σύγχρονο κόσμο. Πρακτική άσκηση που περιλαμβάνει επισκέψεις και ενημέρωση σε χώρους ενοριακής δράσης και κοινωνικής διακονίας.			
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ			
1. Ετυμολογική και εννοιολογική προσέγγιση ποιμαντικών όρων. Ιστορία και πηγές της Ποιμαντικής. 2. Σχέσεις της Ποιμαντικής με άλλες επιστήμες και κλάδοι που προκύπτουν. 3. Ορισμός, Ιστορία και Πηγές της Ποιμαντικής Ψυχολογίας. 4. Ακαδημαϊκή Θεολογία και Ποιμαντική Ψυχολογία. Σχέση Ψυχολογίας και πνευματικής ζωής. 5. Ποιμαντική Θεολογία, ενορία και ιερωσύνη. 6. Περί της προσωπικότητας του ποιμένα. Ο ποιμαντικοψυχολόγος ερευνητής. 7. Ψυχολογία του Βάθους και Πνευματική καθοδήγηση των πιστών. 8. Αγιαστικό, διδακτικό και διοικητικό έργο του ποιμένα. 9. Τα μυστήρια. 10. Ψυχική σύγκρουση η δομή και η λύση της. 11. Ενοχή και επιθετικότητα σε σχέση με την ιδεατή εικόνα του ατόμου. 12. Εφηβεία και θρησκευτικότητα. 13. Η γλώσσα της επικοινωνίας της Εκκλησίας με το σύγχρονο κόσμο.			
ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ			
ΑΘ. ΓΚΙΚΑΣ, πρωτοπρεσβύτερος, <i>Μαθήματα Ποιμαντικής</i> , εκδ. Κυριακίδης, Θεσσαλονίκη 2025.			

Κωδικός	ΥΜ502	Τίτλος μαθήματος	ΣΥΜΒΟΛΙΚΗ-ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ-ΔΙΑΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ
Διδάσκων: ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΔΗΣ			
Είδος μαθήματος: Υποχρεωτικό		Περίοδος τάξης: Χειμερινή	ECTS: 5 ΔΜ: 3
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ			
Διδάσκονται στοιχεία από τη ζωή και τη θεολογία της Ρωμαιοκαθολικής και Προτεσταντικής Εκκλησίας. Επιχειρείται η σύγκριση με την Ορθόδοξη δογματική διδασκαλία. Παρουσιάζονται σημαντικά στοιχεία των διαχριστιανικών σχέσεων καθώς και των διορθόδοξων σχέσεων. Αναδεικνύονται οι βασικοί προβληματισμοί που ανακύπτουν από τη σύγχρονη πορεία της Οικουμενικής Κίνησης.			

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ

1. Γενική Εισαγωγή. Παρουσίαση της προβληματικής και των θεματικών ενοτήτων. Παρουσίαση σχετικής βιβλιογραφίας. 2. Ανατολή και Δύση. Ενότητα και Διάσπαση. Θεολογικές προϋποθέσεις για τη διαίρεση της αρχέγονης και ενιαίας Εκκλησίας. Το σχίσμα του 1054. 3. Γένεση και διαμόρφωση του Προτεσταντισμού. 4 Σχέσεις της Μεταρρύθμισης με τη Ρωμαιοκαθολική και την Ορθόδοξη Εκκλησία. 5. Δογματικές διαφορές της Ορθόδοξης Εκκλησίας με τις άλλες Χριστιανικές Ομολογίες Α' (Θεία Αποκάλυψη). 6. Δογματικές διαφορές της Ορθόδοξης Εκκλησίας με τις άλλες Χριστιανικές Ομολογίες Β' (Θεολογία, Filioque). 7. Δογματικές διαφορές της Ορθόδοξης Εκκλησίας με τις άλλες Χριστιανικές Ομολογίες Γ' (Ανθρωπολογία, Προπατορικό αμάρτημα). 8. Δογματικές διαφορές της Ορθόδοξης Εκκλησίας με τις άλλες Χριστιανικές Ομολογίες Δ' (Χριστολογία, Εκκλησιολογία). 9. Δογματικές διαφορές της Ορθόδοξης Εκκλησίας με τις άλλες Χριστιανικές Ομολογίες Ε' (Μυστήρια, Θεία Λατρεία, Εσχατολογία). 10. Ο διάλογος της Ορθόδοξης με τη Ρωμαιοκαθολική Εκκλησία. 11. Ο διάλογος της Ορθόδοξης με την Προτεσταντική Εκκλησία. 12. Οικουμενικό Πατριαρχείο και Οικουμενική Κίνηση. 13. Διορθόδοξες Σχέσεις.

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

N. ΜΑΤΣΟΥΚΑΣ, *Οικουμενική Κίνηση (Ιστορία-Θεολογία)*, εκδ. Κυριακίδη, Θεσσαλονίκη 2016.

Κωδικός	ΥΕΚΘ1	Τίτλος μαθήματος	ΘΡΗΣΚΕΙΑ ΤΟΥ ΑΡΧΑΙΟΥ ΙΣΡΑΗΛ ΚΑΙ ΘΕΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΠΑΛΑΙΑΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ		
Διδάσκων: ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΑΠΑΡΝΑΚΗΣ					
Είδος μαθήματος: ΥΕ		Περίοδος τάξης: Χειμερινή		ECTS: 5	ΔΜ: 3
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ					
Συστηματική έκθεση και ανάλυση των κύριων σταθμών διαμόρφωσης της θρησκείας του αρχαίου Ισραήλ και των βασικών θεολογικών ιδεών και θεμάτων της Παλαιάς Διαθήκης, που άπτονται της θεολογίας, ανθρωπολογίας, χριστολογίας, σωτηριολογίας, εκκλησιολογίας, εσχατολογίας της και συνιστούν το περιεχόμενο της υπερφυσικής θείας αποκαλύψεώς της. Σκοπός είναι η εξοικείωση με τη θεολογική σκέψη της Παλαιάς Διαθήκης, τους θεολογικούς προβληματισμούς, τις θρησκευτικές αντιλήψεις και το κοσμοείδωλο του αρχαίου Ισραήλ και των λαών και πολιτισμών της εποχής του, καθώς και η ενσωμάτωσή της στη θεολογία της Κ. Διαθήκης και της δογματικής θεολογίας της Εκκλησίας.					
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ					
1. Εισαγωγικό. Περιγραφή του μαθήματος και του προγράμματος διδασκαλίας. Η θρησκεία του αρχαίου Ισραήλ πριν τη συγκρότηση του βασιλείου. 2. Η θρησκεία στην περίοδο της βασιλείας. 3. Η θρησκεία του πρώιμου Ιουδαϊσμού. 4. Η ιστορία της εξέλιξης της Θεολογίας της Παλαιάς Διαθήκης. Θεματολογία και προβληματισμοί στη σύγχρονη έρευνα 5. Κοσμολογία. Η εξαήμερη δημιουργία του κόσμου Ι: Γενέσεως 1,1-24. 6. Κοσμολογία. Η εξαήμερη δημιουργία του κόσμου και τα κοσμολογικά μοντέλα της σύγχρονης Φυσικής 7. Ανθρωπολογία. Η δημιουργία του ανθρώπου Γενέσεως 1,26-28. 2,7-8. 8. Ανθρωπολογία. Το φαινόμενο της ζωής, η καταγωγή του ανθρώπου και η επιστήμη της Βιολογίας. 9. Ανθρωπολογία-Οικολογία. Οι πρωτόπλαστοι και ο παράδεισος. Γενέσεως 2,8-17. 10. Ανθρωπολογία. Η δημιουργία της γυναίκας. Γενέσεως 2,18-24. 11. Σωτηριολογία. Η πτώση των πρωτοπλάστων. Γενέσεως 3,1-7. 12. Σωτηριολογία. Η επαγγελία της λύτρωσης. Γενέσεως 3,8-24. 13. Η θρησκεία του Ισραήλ στο παρελθόν και στο παρόν - Σύνοψη-Συμπεράσματα.					
ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ					
Σ. ΚΑΛΑΝΤΖΑΚΗΣ, <i>Η θεολογία της Δημιουργίας στην Παλαιά Διαθήκη</i> , εκδ. Γράφημα, 2016.					

Κωδικός	ΥΕΚΘ2	Τίτλος μαθήματος	ΘΕΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΣ ΛΑΤΡΕΙΑΣ		
Διδάσκων: Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ ΧΑΤΖΗΓΡΗΓΟΡΙΟΥ					
Είδος μαθήματος: ΥΕ		Περίοδος τάξης: Χειμερινή	ECTS: 5	ΔΜ: 3	
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ					
Στο συγκεκριμένο μάθημα διδάσκονται θέματα λειτουργικής θεολογίας. Μελετάται ο τριαδολογικός, χριστολογικός, πνευματολογικός και εκκλησιολογικός χαρακτήρας της θείας λατρείας. Αναλύεται ο λειτουργικός χώρος και χρόνος. Ερμηνεύεται ο λειτουργικός συμβολισμός. Εξετάζεται, τέλος, η θεολογία των ακολουθιών του νυχθημέρου και των μυστηρίων του Βαπτίσματος, του Χρίσματος και της θείας Ευχαριστίας.					
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ					
1. Το αγιοτριαδικό θεμέλιο της θείας λατρείας. 2. Το μυστήριο του Χριστού στη θεία λατρεία. 3. Η έν Άγιω Πνεύματι τελείωση των τελουμένων στη θεία λατρεία. 4. Η Εκκλησία ως λατρεύουσα κοινότητα. 5. Η θεολογική έννοια του λειτουργικού χώρου. 6. Η θεολογική έννοια του λειτουργικού χρόνου. 7. Τα σύμβολα και οι συμβολισμοί στη θεία λατρεία. 8. Η θεολογία των ακολουθιών του νυχθημέρου. Ο Εσπερινός. 9. Το Απόδειπνο και το Μεσονυκτικό. 10. Ο Όρθρος και οι Ώρες. 11. Το μυστήριο του Βαπτίσματος. 12. Το μυστήριο του Χρίσματος. 13. Το μυστήριο της θείας Ευχαριστίας.					
ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ					
Γ. ΜΕΤΑΛΛΗΝΟΣ, Η θεολογική μαρτυρία της εκκλησιαστικής λατρείας, εκδ. Αρμός, Αθήνα 1996.					

Κωδικός	ΥΕΚΘ3	Τίτλος μαθήματος	ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΙΕΡΑΠΟΣΤΟΛΗΣ		
Διδάσκων: ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΩΤΣΙΟΠΟΥΛΟΣ					
Είδος μαθήματος: ΥΕ		Περίοδος τάξης: Χειμερινή	ECTS: 5	ΔΜ: 3	
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ					
Εισαγωγή στην κοινωνιολογία της Ιεραποστολής. Ανάλυση των βασικών λειτουργιών της Ιεραποστολικής δράσης. Αρχές, μέθοδοι, κανόνες και έρευνα. Τυπολογία της Ιεραποστολικής ζωής και δράσης. Θεολογία της Ιεραποστολής και κοινωνική ζωή. Θεσμός και Χάρισμα στην Ιεραποστολική λειτουργία. Ιεραποστολή, θρησκευτική ελευθερία, φονταμενταλισμός και εκκοσμικευση. Η Οικουμενικότητα, η Παγκοσμιότητα και η Παγκοσμιοποίηση ως πεδίο έρευνας της κοινωνιολογίας της Ιεραποστολής. Αμφίπλευρες σχέσεις και επιρροές Ιεραποστολής και κοινωνίας.					
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ					
1. Θεολογία και Κοινωνιολογία της Ιεραποστολής. 2. Πολιτισμικές και πολιτικές προεκτάσεις της Ιεραποστολής. 3. Θεολογία θρησκειών και ιεραποστολικό έργο. 4. Θρησκευτικός πλουραλισμός και Ιεραποστολικό έργο. 5. Διαλεκτική της Ιεραποστολής. Ταυτότητα - Ετερότητα. 6. Διαπολιτισμικότητα και Ιεραποστολικό έργο. 7. Φονταμενταλισμός και Ιεραποστολή. 8. Ανθρώπινα Δικαιώματα και Ιεραποστολή. 9. Σύγκρουση πολιτισμών και Ιεραποστολή. 10. Εκκοσμίκευση και Ιεραποστολή. 11. Προσηλυτισμός και Ιεραποστολή. 12. Πολιτισμικός ιμπεραλισμός, Πολιτιστική Διπλωματία και Ιεραποστολή. 13. Η Ιεραποστολή στην Ύστερη και Πολλαπλή Νεωτερικότητα.					
ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ					
Α. ΓΙΑΝΝΟΥΛΑΤΟΣ, <i>Ιεραποστολή. Στα ίχνη του Χριστού</i> , εκδ. Αποστολική Διακονία της Εκκλησίας της Ελλάδος, Αθήνα 2007.					

Κωδικός	ΥΕΧΠ1	Τίτλος μαθήματος	ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ		
Διδάσκων: ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΡΗΣΤΟΥ					
Είδος μαθήματος: ΥΕ		Περίοδος τάξης: Χειμερινή		ECTS: 5	ΔΜ: 3
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ					
Ο εκχριστιανισμός της Αυτοκρατορίας από τον Μ. Κωνσταντίνο και εξής. Η Μεγάλη Μετανάστευση των Λαών και η κατάρρευση του Δυτικού Ρωμαϊκού Κράτους. Ίδρυση των βαρβαρικών βασιλείων στη Δύση. Η δημιουργία, διαμόρφωση και εξέλιξη της βυζαντινής πολιτιστικής σύνθεσης. Η επιβίωση της ανατολικής αυτοκρατορίας κατά την διάρκεια της κρίσης της ύστερης αρχαιότητας. Η εποχή του Ιουστινιανού Α'. Η κρίση του 7ου αιώνα και η επιβίωση του κράτους. Το Φραγκικό Κράτος κατά την βασιλεία του Καρλομάγνου. Η διαμόρφωση της Μεσαιωνικής Δύσης. Η εσωτερική εξέλιξη του Βυζαντινού Κράτους κατά την μεσοβυζαντινή περίοδο, οι πόλεμοι και το απόγειο της ακμής του Βυζαντίου. Η κατάρρευση του 11ου αιώνα και η αναδιοργάνωση των Κομνηνών. Ο 13^{ος} και ο 14^{ος} αιώνας. Ο Ελληνισμός κατά την Τουρκοκρατία. Η οργάνωση του γένους και η Εκκλησία.					
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ					
1.Ο εκχριστιανισμός της Αυτοκρατορίας. Ο Μ. Κωνσταντίνος και οι διάδοχοί του. 2.Κατάρρευση της Αυτοκρατορίας στη Δύση. Επιβίωση στην Ανατολή. 3.Η ίδρυση των Γερμανικών Βασιλείων στη Δύση. 4.Η διαμόρφωση του πρώιμου Βυζαντινού Κράτους και της βυζαντινής κοινωνίας. Ιουστινιανός. 5.Η κρίση του 7ου αιώνα. 6.Η περίοδος των Ισαύρων. Εικονομαχία. Επιβίωση και αλλαγή. 7.Το κράτος του Καρλομάγνου και η διαμόρφωση της μεσαιωνικής Δύσεως. 8.Το απόγειο της βυζαντινής δύναμης (10^{ος} - 11^{ος} αι.). Νικηφόρος Φωκάς, Ιωάννης Τσιμισκής, Βασίλειος Β'. 9.Η διάλυση του στρατού και της διοίκησης και η κατάρρευση του κράτους (1025-1081). Η ανόρθωση επί της δυναστείας των Κομνηνών. Σταυροφορίες. 10.Η					

Φραγκοκρατία (1204). Η παλινόρθωση της αυτοκρατορίας (1204-1282). Παρακμή και πτώση. 11. Η οργάνωση του γένους και η επιβίωσή του κατά την οθωμανική κυριαρχία. 12. Το κοινωνικό και παιδευτικό έργο της Εκκλησίας. 13. Επισκόπηση του Ελληνισμού κατά περιοχές.

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

Κ. ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ, *Μεσαιωνικός δυτικός πολιτισμός & οι κόσμοι του Βυζαντίου και του Ισλάμ*, εκδ. Βασίλειος Π. Χρήστου, Θεσσαλονίκη 1993.

Κωδικός	ΥΕΧΠ2	Τίτλος μαθήματος	ΨΗΦΙΑΚΗ ΤΕΧΝΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ		
Διδάσκων: Π. ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΣΤΑΜΚΟΠΟΥΛΟΣ					
Είδος μαθήματος: ΥΕ		Περίοδος τάξης: Χειμερινή		ECTS: 5	ΔΜ: 3
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ					
Το μάθημα αποσκοπεί στη μελέτη της συνάντησης του ανθρώπου με την τέχνη και τον πολιτισμό στην εποχή της ψηφιακής στροφής. Μέσα από 13 εβδομάδες διδασκαλίας, οι φοιτητές εισάγονται σε θεμελιώδη ερωτήματα που αφορούν τη σχέση εικόνας, συμβόλου και μνήμης με την τεχνολογία, καθώς και τη δυνατότητα του ψηφιακού κόσμου να εκφράσει ή να αλλοιώσει το ιερό. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται: α) στη θεολογική κατανόηση της εικόνας, β) στην οντολογία του εικονικού και του ψηφιακού χώρου, γ) στον ρόλο της αφήγησης, της μουσικής και της κοινότητας στη σύγχρονη ψηφιακή εμπειρία, και, δ) στα ηθικά–φιλοσοφικά ζητήματα που εγείρουν η τεχνητή νοημοσύνη και η πολιτισμική ψηφιοποίηση.					
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ					
1. Εισαγωγή: Τέχνη, Πολιτισμός, Θεολογία. 2. Ιστορική εξέλιξη. 3. Η εικόνα και το άρρητο. 4. Οντολογία του ψηφιακού χώρου. 5. Συμβολισμός και μυστήριο. 6. Μνήμη και ψηφιακή κληρονομιά. 7. Ψηφιακή αφήγηση. 8. Κοινότητα και σώμα στην ψηφιακή πραγματικότητα. 9. Ήχος, Μουσική, Λόγος και Λειτουργία. 10. Τεχνητή Νοημοσύνη. 11. Ηθικά ζητήματα του Ψηφιακού Πολιτισμού. 12. Παρουσίαση εργασιών. 12. Ανακεφαλαίωση και προοπτικές.					
ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ					
Σημειώσεις.					

Κωδικός	ΥΕΧΠ3	Τίτλος μαθήματος	ΟΜΙΛΗΤΙΚΗ. ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΚΟΝΙΑ ΤΟΥ ΚΗΡΥΓΜΑΤΟΣ		
Διδάσκοντες: ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΟΣ, Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ ΧΑΤΖΗΓΡΗΓΟΡΙΟΥ					
Είδος μαθήματος: ΥΕ		Περίοδος τάξης: Χειμερινή		ECTS: 5	ΔΜ: 3
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ					
Η μελέτη και η γνώση της ιστορίας του κηρύγματος, ο προβληματισμός και η προετοιμασία του ιεροκήρυκα της επόμενης ημέρας.					
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ					
1. Έννοια και σκοπός του κηρύγματος. 2. Ιστορική επισκόπηση του κηρύγματος. 3. Πηγές, θέματα και είδη του κηρύγματος. 4. Μορφές του κηρύγματος. 5. Ο διάκονος και η διακονία του λόγου. 6. Ανωτέρα, κατωτέρα ομιλία και λόγος. 7. Το μυσταγωγικό κήρυγμα. 8. Εικόνα και κήρυγμα- ο λόγος της σιωπής. 9. Η αισθητική του λόγου. 10. Η μυσταγωγία του λόγου κατά τους Πατέρες της Εκκλησίας. 11. Ερμηνεία περικοπών και σχεδιαγράμματα ασκήσεων. 12. Προσπάθειες συγγραφής και εκφώνησης κηρύγματος. 13. Το κήρυγμα και η διακονία του λόγου σήμερα. Μια κριτική προσέγγιση.					
ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ					
Θ. ΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΥ, Βυζαντινή Ομιλητική. Συγγραφείας και κείμενα, εκδ. Transversa Charta, Αθήνα 2019.					

Κωδικός	ΥΜ601	Τίτλος μαθήματος	ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΕΣ ΑΙΡΕΣΕΙΣ		
Διδάσκων: Π. ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΓΕΩΡΓΟΠΟΥΛΟΣ					
Είδος μαθήματος: Υποχρεωτικό		Περίοδος τάξης: Εαρινή		ECTS: 5	ΔΜ: 3
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ					
Εισαγωγικά περί Αιρέσεων. Το ιστορικοθεολογικό πλαίσιο εμφάνισέως τους. Αρχές, προέλευση, ανάπτυξη, παρουσία και κριτική των διαφόρων αιρετικών και παραχριστιανικών κινήσεων.					
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ					
1. Εισαγωγικά περί αιρέσεων και παραχριστιανικών κινήσεων. 2. Το ιστορικό - δογματικό πλαίσιο εμφάνισης των αιρέσεων. 3. Η προέλευση των προτεσταντικών αιρέσεων. 4. Οι Μάρτυρες του Ιεχωβά Ι. 5. Οι Μάρτυρες του Ιεχωβά ΙΙ. 6. Οι Αντβεντιστές της Ζ' Ημέρας. 7. Η Πεντηκοστιανική - Χαρismaticή κίνηση. 8. Οι Μορμόνοι. 9. Η Χριστιανική Επιστήμη. 10. Το σκηνικό των αιρέσεων στην Ελλάδα Ι. 11. Το σκηνικό των αιρέσεων στην Ελλάδα ΙΙ. 12. Προσηλυτιστικές μέθοδοι και τρόποι. 13. Ορθόδοξη αντιμετώπιση του φαινομένου.					
ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ					
Α. ΑΛΕΒΙΖΟΠΟΥΛΟΣ, <i>Εγχειρίδιο Αιρέσεων και Παραχριστιανικών ομάδων</i> , εκδ. Διάλογος ΠΕΓ, Αθήνα 2020.					

Κωδικός	ΥΜ602	Τίτλος μαθήματος	ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΩΝ ΣΛΑΒΙΚΩΝ ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΟΡΘΟΔΟΞΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ		
Διδάσκων: ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΤΖΟΥΜΕΡΚΑΣ					
Είδος μαθήματος: Υποχρεωτικό		Περίοδος τάξης: Εαρινή		ECTS: 5	ΔΜ: 3
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ					
Η ιστορία και η σημερινή κατάσταση των Ορθοδόξων Εκκλησιών της Βορείου και Νοτιοανατολικής Ευρώπης, σλαβικών και μη σλαβικών (Αλβανίας, Γεωργίας, Φινλανδίας, Εσθονίας και Ρουμανίας).					
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ					
1. Γενικά περί της Ορθοδόξου Εκκλησίας στα Βαλκάνια 2. Η Εκκλησία της Ρωσίας 3. Η Εκκλησία της Σερβίας 4. Η Εκκλησία της Αλβανίας. 5. Η Εκκλησία της Ρουμανίας. 6. Η Εκκλησία της Βουλγαρίας 7. Η Εκκλησία της Φινλανδίας. 8. Η Εκκλησία της Πολωνίας. 9. Η Εκκλησία της Εσθονίας. 10. Η Εκκλησία της Τσεχίας. 11. Τα προβλήματα της Ορθοδοξίας στα Βαλκάνια. 12. Η Εκκλησία της Ρουμανίας. 13. Οικουμενικό Πατριαρχείο και Σλαβικές Εκκλησίες.					
ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ					
Μ. Γ. ΤΡΙΤΟΣ, <i>Ιστορία και σύγχρονος βίος των σλαβικών και λοιπών Ορθοδόξων Εκκλησιών</i> , εκδ. Κυριακίδη, Θεσσαλονίκη 2015.					

Κωδικός	ΥΕΚΘ5	Τίτλος μαθήματος	Η ΚΑΙΝΗ ΔΙΑΘΗΚΗ ΚΑΙ Ο ΣΥΓΧΡΟΝΟΣ ΚΟΣΜΟΣ		
Διδάσκουσα: ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΤΣΑΛΑΜΠΟΥΝΗ					
Είδος μαθήματος: ΥΕ		Περίοδος τάξης: Εαρινή		ECTS: 5	ΔΜ: 3
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ					
Στη διάρκεια του μαθήματος θα παρουσιασθούν βασικές πτυχές της θεολογικής σκέψης των συγγραφέων της Καινής Διαθήκης. Τα ιδιαίτερα θεολογικά ενδιαφέροντα των επιμέρους βιβλίων θα συνδεθούν με τη ζωή των πρωτοχριστιανικών κοινοτήτων και με τις τάσεις που αναπτύχθηκαν σε αυτές. Τέλος, θα αναζητηθούν οι πιθανές συνδέσεις με σύγχρονους κοινωνικούς προβληματισμούς, με ζητήματα σύγχρονης ανθρωπολογίας και θέματα εκκλησιαστικής οργάνωσης και ζωής καθώς και της σύνδεσης της Εκκλησίας με το σύγχρονο κόσμο. Οι φοιτήτριες/φοιτητές θα έχουν την ευκαιρία να γνωρίσουν την ιστορία της έρευνας και τις τάσεις					

στο χώρο της Θεολογίας της ΚΔ, τις θεολογικές ιδέες που διαφόρων κοινοτήτων του αρχέγονου Χριστιανισμού (π.χ. ελληνοιστές ή οι παύλειες κοινότητες), επιμέρους θεολογικά ζητήματα (π.χ. χριστολογία, σωτηριολογία), ο ρόλος του πολιτισμικού συμφραζόμενου στη διαμόρφωση της θεολογίας των επιμέρους βιβλίων της ΚΔ και θα αναζητήσουν την πιθανή σημασία αυτού του ιδεολογικού κόσμου της Καινής Διαθήκης με τους προβληματισμούς του σύγχρονου κόσμου και την Εκκλησία σήμερα.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ

1. Εισαγωγικά - ιστορία της έρευνας. 2. Το κήρυγμα του Ιησού κι η παράδοση για αυτόν. Το ζήτημα του ιστορικού Ιησού και της ιστορικότητας της χριστιανικής παράδοσης για τον Ιησού. 3. Οι απαρχές της Εκκλησίας κι οι σχέσεις με τον Ιουδαϊσμό της Παλαιστίνης και τον ελληνικό κόσμο: Ελληνιστικές και Εβραίοι της Ιερουσαλήμ. 4. Παύλος: η προσωπικότητά του κι οι πολιτισμικές του καταβολές. 5. Παύλεια χριστολογία, σωτηριολογία και ανθρωπολογία. Προεκτάσεις στις σύγχρονες συζητήσεις για τον άνθρωπο και κακό στον κόσμο. 6. Παύλεια εκκλησιολογία, εσχατολογία. Η σημασία τους για την οργάνωση και το κοινωνικό ήθος της Εκκλησίας σήμερα. 7. Παύλος: ευαγγέλιο και Νόμος, "πίστις Χριστού". Το πρόβλημα της σχέσης Ιουδαϊσμού-Χριστιανισμού. 8. Στοιχεία της θεολογίας του κατά Μάρκον. Σύγχρονος άνθρωπος και η θεολογία του πάσχοντος Δούλου του Θεού. 9. Θεολογική διδασκαλία του κατά Λουκάν και των Πράξεων. Η Εκκλησία ως κατάφαση και πρόσκληση στον κόσμο. 10. Ιωάννεια θεολογία (χριστολογία, πνευματολογία, εκκλησιολογία, εσχατολογία). Η σημασία τους σε μια σύγχρονη εκκλησιολογία. 11. Θεολογία της προς Εβραίους και της Α' Πέτρου. Η μαρτυρία της Εκκλησίας στον κόσμο. 12. Έμφυλες και κοινωνικές διακρίσεις μέσα στην Καινή Διαθήκη. 13. Συμπεράσματα: η σημασία της Καινής Διαθήκης στη διαμόρφωση ενός σύγχρονου κοινωνικού και εκκλησιαστικού ήθους.

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

X. ΑΤΜΑΤΖΙΔΗΣ, *Θεολογία της Καινής Διαθήκης*, εκδ. Ostrakon, 2019.

E. LOHSE, *Επίτομη Θεολογία της Καινής Διαθήκης*, εκδ. Γρηγόρης, 2006.

Κωδικός	ΥΕΚΘ6	Τίτλος μαθήματος	Η ΜΕΛΕΤΗ ΤΗΣ ΘΡΗΣΚΕΙΑΣ ΣΤΟΝ ΣΥΓΧΡΟΝΟ ΚΟΣΜΟ	
Διδάσκων: ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΡΑΛΙΔΗΣ				
Είδος μαθήματος: ΥΕ		Περίοδος τάξης: Εαρινή	ECTS: 5	ΔΜ: 3
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ				
Το μάθημα παρουσιάζει α) την μελέτη της θρησκείας ενταγμένη στην επιστημονική περιοχή της Θρησκειολογίας, όπως αυτή αναπτύχθηκε κατά τον 20ό και 21° αι. (ιστορική παρουσίαση, σχολές, τάσεις) β) αναπτύσσει βασικές αρχές και θέσεις αναφορικά με το φαινόμενο της θρησκείας, τις κατευθύνσεις της επιστήμης της Θρησκειολογίας και των επιμέρους κλάδων της Ιστορίας Θρησκειών, Συγκριτικής Θρησκειολογίας και Φαινομενολογίας της Θρησκείας.				
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ				
1. Η μελέτη της θρησκείας και η Θρησκειολογία ως Επιστήμη. 2. Η μελέτη της θρησκείας διαχρονικά. Μεθοδολογικές προσεγγίσεις. 3. Η προσέγγιση της θρησκείας ως φαινομένου του πολιτισμού από την αρχαιότητα έως τον 19ο αιώνα. Παραδοσιακές προοπτικές. 4. Μελετώντας την πολυσημία της θρησκείας μέσα στις τοπικές κοινωνίες: ανθρωπολογικές, κοινωνιολογικές, πολιτικές και οικονομικές προσεγγίσεις. 5. Η σύγχρονη μορφή της μελέτης της Θρησκείας. Τάσεις και προοπτικές. 6. Η Επιστήμη της Θρησκειολογίας. Κλάδοι: α. Ιστορία θρησκειών. β. Συγκριτική Θρησκειολογία. γ. Φαινομενολογία της θρησκείας. 7. Το πρόβλημα του ορισμού της θρησκείας. 8. Σύγχρονες μεθοδολογικές πρακτικές στην ταξινόμηση των θρησκειών. 9. Πώς οι άνθρωποι βιώνουν τη θρησκεία. Προοπτικές στη μελέτη της θρησκείας: α. φαινομενολογικές προσεγγίσεις. β. ψυχολογικές προσεγγίσεις. 10. Κρίνοντας τη θρησκεία σήμερα: Κρίσιμες προοπτικές και αξιολογήσεις. 11. Μελετώντας τη ίδια τη θρησκεία: Προοπτικές και συμπεράσματα. α. Ιστορικές προσεγγίσεις. β. Συγκριτικές προσεγγίσεις. 12. Ο ρόλος της Τελετουργίας στη μελέτη της θρησκείας (έννοια και σημασία). 13. Η έννοια του ιερού στη μελέτη της θρησκείας.				
ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ				
ΑΛ. ΚΑΡΙΩΤΟΓΛΟΥ, <i>Σπουδή στη θρησκειολογία</i> , εκδ. Γρηγόρης, 2006. R. CRAWFORD, <i>Τι είναι θρησκεία</i> , εκδ. Σαββάλας, 2004.				

Κωδικός	ΥΕΧΠ4	Τίτλος μαθήματος	ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΠΑΤΕΡΙΚΩΝ ΚΕΙΜΕΝΩΝ
Διδάσκουσες: ΣΟΥΛΤΑΝΑ ΛΑΜΠΡΟΥ (υπεύθ.), ANNA ΚΑΡΑΜΑΝΙΔΟΥ			
Είδος μαθήματος: ΥΕ		Περίοδος τάξης: Εαρινή	ECTS: 5 ΔΜ: 3
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ			
Πραγματοποιείται ερμηνεία, σχολιασμός και θεολογική ανάλυση συγκεκριμένων πατερικών κειμένων τόσο από την πρώιμη όσο και τη μεταγενέστερη πατερική γραμματεία. Παρουσιάζονται και καταγράφονται τα θεολογικά ζητήματα που απαντώνται, με παράλληλη επεξήγηση και ανάλυση βασικών θεολογικών θέσεων της διδασκαλίας των Πατέρων της Εκκλησίας. Πραγματοποιείται, ωσαύτως, γλωσσική και ιστοριοφιλολογική ανάλυση των εν λόγω πατερικών κειμένων.			
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ			
1. Εισαγωγικό μάθημα. 2. Ιστοριοφιλολογική προσέγγιση, ερμηνευτική και θεολογική ανάλυση κειμένου από το έργο του αγίου Ιωάννου του Δαμασκηνού <i>Ἐκδοσις ακριβῆς τῆς ὀρθοδόξου πίστεως</i> (Α, 1). 3. Ιστοριοφιλολογική προσέγγιση, ερμηνευτική και θεολογική ανάλυση κειμένου από το έργο του αυτοκράτορα Μανουήλ Β' Παλαιολόγου <i>Υποθήκαι βασιλικῆς αγωγῆς</i> (η εικόνα του ιδεατού βασιλέως και εναρέτου ανθρώπου). 4. Ιστοριοφιλολογική προσέγγιση, ερμηνευτική και θεολογική ανάλυση κειμένου από το έργο του αγίου Γρηγορίου Παλαμά <i>Υπέρ των ιερῶς ησυχάζόντων Λόγοι</i> (1, 1). Μέρος Α'. 5. Ιστοριοφιλολογική προσέγγιση, ερμηνευτική και θεολογική ανάλυση κειμένου από το έργο του αγίου Γρηγορίου Παλαμά <i>Υπέρ των ιερῶς ησυχάζόντων Λόγοι</i> (1, 1). Μέρος Β'. 6. Ιστοριοφιλολογική προσέγγιση, ερμηνευτική και θεολογική ανάλυση κειμένου από το έργο του αγίου Γενναδίου Β' Σχολαρίου <i>Ευαγγελικός Νόμος</i> (περί δικαιοσύνης). 7. Ιστοριοφιλολογική προσέγγιση, ερμηνευτική και θεολογική ανάλυση κειμένου από το έργο του αγίου Δαμασκηνού του Στουδίτου (16 ^{ος} αι.): <i>Αγγελογολία</i> . 8. Ιστοριοφιλολογική προσέγγιση, ερμηνευτική και θεολογική ανάλυση κειμένου του αγίου Νικοδήμου του Αγιορείτη (18 ^{ος} αι.): Το ερμηνευτικό του έργο ως ηθικό εγχειρίδιο. (Α' Πέτρου). 9. Ιστοριοφιλολογική προσέγγιση, ερμηνευτική και θεολογική ανάλυση του αγίου Νεκταρίου Κεφαλά (20 ^{ος} αι.) Α': <i>Περί ιερᾶς Παραδόσεως, Περί των αγίων Εικόνων, Περί του Τιμίου Σταυρού</i> . 10. Ιστοριοφιλολογική προσέγγιση, ερμηνευτική και θεολογική ανάλυση κειμένου του αγίου Νεκταρίου Κεφαλά (20 ^{ος} αι.) Β': <i>Περί αγωγῆς των εφήβων</i> . 11. Ιστοριοφιλολογική προσέγγιση, ερμηνευτική και θεολογική ανάλυση κειμένου του αγίου Νεκταρίου Κεφαλά (20 ^{ος} αι.) Γ': <i>Αρετολογία</i> . 12. Παρουσίαση και σχολιασμός εργασιών. 13. Παρουσίαση και σχολιασμός εργασιών.			
ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ			
<i>Σημειώσεις.</i>			

Κωδικός	ΥΕΧΠ5	Τίτλος μαθήματος	ΛΙΣΘΗΤΙΚΗ ΤΗΣ ΘΕΙΑΣ ΛΑΤΡΕΙΑΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ
ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ: ΕΛΕΝΗ ΧΡΥΣΑΦΗ (υπεύθ.), ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ, ΙΩΑΝΝΗΣ ΣΑΡΗΓΙΑΝΝΙΔΗΣ			
Είδος μαθήματος: ΥΕ		Περίοδος τάξης: Εαρινή	ECTS: 5 ΔΜ: 3
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ			
Εντός του χριστιανικού ναού ο χρόνος και ο χώρος καταργούνται και ο πιστός προγεύεται τη Βασιλεία των Ουρανών. Στο πλαίσιο του μαθήματος οι φοιτητές θα έχουν την ευκαιρία να προσεγγίσουν και να κατανοήσουν τις αισθητικές, μορφολογικές και τυπολογικές αρχές της χριστιανικής ναοδομίας, καθώς και τη σημασία και τον συμβολισμό του λειτουργικού εξοπλισμού των ναών (τέμπλο, κατασκευές, σκεύη, υφάσματα). Επιπλέον, θα αναλυθούν η εικονογραφική ιεραρχία και τα προγράμματα που επιλέχθηκαν για τους τύπους των χριστιανικών ναών από τους βυζαντινούς χρόνους ως σήμερα, όπως αυτά διαμορφώθηκαν στο διάβα των αιώνων σύμφωνα με τη φιλόκαλη παράδοση και την αισθητική της λατρείας της χριστιανικής Εκκλησίας (τοιχογραφίες, ψηφιδωτά, φορητές εικόνες, χειρόγραφα). Στην κατανόηση των παραπάνω συμβάλλουν οι Ανθρωπιστικές και Θετικές επιστήμες. Η αισθητική παράδοση της Εκκλησίας λειτουργεί διαχρονικά στην εκκλησιαστική αρχιτεκτονική και την καλλιτεχνική δημιουργία από την πρώιμη χριστιανική εποχή ως τις			

μερες μας και εκφράζεται στα σύγχρονα εργαστήρια αιογραφίας που λειτουργούν στον ελλαδικό χώρο και στο Άγιον Όρος.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ

1. Αισθητική, τυπολογική και μορφολογική θεώρηση του χριστιανικού ναού: χώρος, φως, τεχνική, διάκοσμος, μορφή και σύμβολο - Η αρχιτεκτονική σύνθεση των ναών κατά τους βυζαντινούς και μεταβυζαντινούς χρόνους. 2. Χριστιανική ναοδομία και λατρευτική πράξη - Τα μέρη του ναού: συμβολισμός, λειτουργία, χρήσεις - Η εξέλιξη της Θείας Λειτουργίας και η επίδρασή της στην εκκλησιαστική αρχιτεκτονική - Λειτουργικές κατασκευές και λατρευτικές χρήσεις. α) Βυζαντινά και μεταβυζαντινά ξυλόγλυπτα. Η εξέλιξη του τέμπλου. Λειτουργική χρήση, τυπολογική, μορφολογική και αισθητική θεώρηση και συμβολισμός. β) Τα ιερά σκεύη: λειτουργική χρήση και αισθητική. 4. α) Η Θεολογία, λειτουργική χρήση, δογματική, ερμηνευτική και αισθητική της εικόνας. β) Θεολογικά ζητήματα στη βυζαντινή εικονογραφία. 5. Αισθητικές αρχές της μνημειακής ζωγραφικής (τοιχογραφίες, ψηφιδωτά) κατά τους βυζαντινούς και μεταβυζαντινούς χρόνους - Εικονογραφική ιεραρχία: η θέση και η λειτουργία των παραστάσεων μέσα στον ναό - Η διαμόρφωση και η εξέλιξη των εικονογραφικών προγραμμάτων σε συνάρτηση με τις δογματικές αρχές, τις λειτουργικές ανάγκες, την εξέλιξη της Θείας Λειτουργίας και τους τύπους των ναών. 6. Τα βυζαντινά και μεταβυζαντινά εικονογραφημένα χειρόγραφα. Είδη, πρώτες ύλες, υλικά γραφής, παραγωγή, ιστορικές πηγές, διακόσμηση, καλλιτεχνικά εργαστήρια. 7. Η εικαστική προβολή του λειτουργικού χωροχρόνου στη χριστιανική τέχνη. 8. Εκκλησιαστικά υφάσματα: είδη, υλικά, τεχνικές, διάκοσμος - Ιερατικά άμφια / Λειτουργικά καλύμματα / Διακοσμητικά πέπλα - Η τέχνη της χρυσοκεντητικής. 9. Οι Θετικές Επιστήμες στην υπηρεσία των Εφαρμοσμένων Λειτουργικών Τεχνών. 10. Οι Ανθρωπιστικές Επιστήμες στην υπηρεσία των Εφαρμοσμένων Λειτουργικών Τεχνών. 11. Η Βυζαντινή Ζωγραφική σήμερα: Σύγχρονα Εργαστήρια Ζωγραφικής στην Ελλάδα. 12. Η Βυζαντινή Ζωγραφική σήμερα: Σύγχρονα Εργαστήρια Ζωγραφικής στο Άγιον Όρος. 13. Επίσκεψη σε βυζαντινά και μεταβυζαντινά μνημεία, μουσεία χριστιανικού πολιτισμού και συλλογές εκκλησιαστικών κειμηλίων.

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

Π. Α. ΜΙΧΕΛΗΣ, *Αισθητική θεώρηση της Βυζαντινής Τέχνης*, εκδ. Ίδρυμα Παναγιώτη και Έφης Μιχελή (η' έκδοση), Αθήνα 2015.

Κωδικός	ΥΕΧΠ6	Τίτλος μαθήματος	ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΗ ΤΩΝ ΒΙΒΛΙΚΩΝ ΚΕΙΜΕΝΩΝ		
Διδάσκουσα: ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΤΣΑΛΑΜΠΟΥΝΗ					
Είδος μαθήματος: ΥΕ		Περίοδος τάξης: Εαρινή	ECTS: 5	ΔΜ: 3	
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ					
Παρουσιάζεται η επιστήμη της ερμηνευτικής και ειδικότερα η ιστορία της, η θεωρία της και η εφαρμογή των αρχαίων και νέων μεθόδων ερμηνείας στα βιβλικά κείμενα. Περιγράφονται αναλυτικά οι αρχές, οι προϋποθέσεις και οι βασικοί εκπρόσωποι των ερμηνευτικών μεθόδων από την αρχαία εκκλησία έως και σήμερα και αναλύονται σχετικά παραδείγματα με την κριτική σύγκριση των διακριτών στοιχείων τους. Γίνεται ειδική αναφορά της ερμηνευτικής στον Ορθόδοξο χώρο μέσω της δημιουργικής αξιοποίησης των σύγχρονων ερμηνευτικών μεθόδων και των διαθέσιμων βιβλικών ηλεκτρονικών πόρων.					
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ					
1. Ερμηνευτική. Ορισμός, βασικές αρχές, στόχοι, μεθοδολογία, αντικείμενο και προϋποθέσεις. Η Ερμηνεία στον αρχαίο, ελληνικό και ιουδαϊκό κόσμο. 2. Η Ερμηνευτική των βιβλικών κειμένων. Ιστορία, αρχές, προϋποθέσεις και προβλήματα. Ερμηνεία και Ερμηνευτική: σχέση και διαφορές. 3. Η ερμηνεία της Αγίας					

Γραφής στην αρχαία Εκκλησία. Ερμηνευτικές σχολές και μέθοδοι. Αρχές, παραδείγματα, εκπρόσωποι. 4. Η ερμηνευτική παραγωγή στον Μεσαίωνα. Αρχές, παραδείγματα, εκπρόσωποι. 5. Η πατερική Ερμηνευτική. Ερμηνευτικές σχολές και μέθοδοι. Αρχές, παραδείγματα, εκπρόσωποι. 6. Ερμηνευτικές μέθοδοι των νεότερων χρόνων: Κριτική του κειμένου, Ιστορική κριτική, Ιστοριοφιλολογική κριτική, Μορφοϊστορία, Κριτική των πηγών, Κριτική της σύνταξης. Αρχές, παραδείγματα, εκπρόσωποι. Παρουσίαση κυρίως της Μορφοϊστορίας και της Κριτικής της σύνταξης και συνοπτική έκθεση των υπολοίπων. 7. Σύγχρονες ερμηνευτικές μέθοδοι Α': Το κοινωνιολογικό πρότυπο. Κοινωνιολογική, Πολιτισμική, Συγκριτολογική μέθοδος. Αρχές, παραδείγματα, εκπρόσωποι. Παρουσίαση κυρίως της Κοινωνιολογικής ανάλυσης και συνοπτική έκθεση των υπολοίπων. 8. Σύγχρονες ερμηνευτικές μέθοδοι Β': Το γλωσσολογικό πρότυπο. Σημασιολογική ανάλυση, Πραγματολογική προσέγγιση (Θεωρία των γλωσσικών πράξεων, Κριτική ανάλυση της Ομιλίας), Κοινωνιογλωσσολογική προσέγγιση. Αρχές, παραδείγματα, εκπρόσωποι. Παρουσίαση κυρίως της Σημασιολογικής ανάλυσης και συνοπτική έκθεση των υπολοίπων. 9. Λογοτεχνικές θεωρίες. Ρητορική και ρητορικο-κοινωνική ανάλυση, Αφηγηματική ανάλυση, Στρουκτουραλιστική προσέγγιση, Μεταστρουκτουραλιστική κριτική προσέγγιση, Διακειμενική προσέγγιση, Σημειωτική ανάλυση. Αρχές, παραδείγματα, εκπρόσωποι. Παρουσίαση κυρίως της Ρητορικο-κοινωνικής ανάλυσης και συνοπτική έκθεση των υπολοίπων. 10. Θεωρία της πρόσληψης, Ιστορία της πρόσληψης, Κριτική προσέγγιση στο πλαίσιο του κανόνα, Θεωρία της μετάφρασης. Αρχές, παραδείγματα, εκπρόσωποι. Παρουσίαση κυρίως της Ιστορίας της πρόσληψης και συνοπτική έκθεση των υπολοίπων. 11. Θεωρία της ανταπόκρισης του αναγνώστη, Αναγνωστικές θεωρίες (Φεμινιστική κριτική, Μετααποικιακή κριτική). Αρχές, παραδείγματα, εκπρόσωποι. Παρουσίαση κυρίως της Ανταπόκρισης του αναγνώστη και συνοπτική έκθεση των υπολοίπων. 12. Οικολογική ερμηνευτική. Αρχές, παραδείγματα, εκπρόσωποι. 13. Η σύγχρονη Ερμηνευτική της Καινής Διαθήκης στον ορθόδοξο χώρο. Η Ερμηνευτική και η αξιοποίησή της στη διεπιστημονική έρευνα της Καινής Διαθήκης.

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

Κ. ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ, *Πριν τη θεωρία. Προδρομική πατερική ερμηνεία*, εκδ. Ostracon, 2017.

2. Κατάλογος Μαθημάτων Ελεύθερης Επιλογής

ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ			
ΚΩΔ.	ΤΙΤΛΟΣ	ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ΟΥΣΑ	ECTS
X81	ΣΥΓΧΡΟΝΑ ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ	π. ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΓΚΙΚΑΣ	5
X113	ΟΙ ΑΓΙΟΙ ΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	ΣΥΜΕΩΝ ΠΑΣΧΑΛΙΔΗΣ ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΟΣ	5
X162	ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΑΣΚΗΣΗ ΣΤΗΝ ΤΕΧΝΗ ΤΗΣ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΑΓΙΟΓΡΑΦΙΑΣ Α΄	ΙΩΑΝΝΗΣ ΣΑΡΗΓΙΑΝΝΙΔΗΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΟΥ	5
X251	ΘΕΟΛΟΓΙΑ ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΩΝ ΠΑΤΕΡΩΝ	ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΠΙΤΤΑΡΑΣ	5
X259	Ο ΔΙΑΛΟΓΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ ΚΑΙ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΥ ΣΤΟΥΣ ΑΠΟΛΟΓΗΤΕΣ ΤΟΥ 2 ^{ου} μ.Χ. ΑΙΩΝΑ	ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΠΟΖΙΝΗΣ	5
X263	Ο ΠΡΟΦΗΤΗΣ ΙΕΡΕΜΙΑΣ. ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΚΑΙ ΘΕΟΛΟΓΙΑ	ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΑΠΑΡΝΑΚΗΣ	5
X270	ΧΡΙΣΤΟΣ ΚΑΙ ΑΓΙΟ ΠΝΕΥΜΑ ΣΤΗΝ ΟΡΘΟΔΟΞΗ ΕΚΚΛΗΣΙΟΛΟΓΙΑ	ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΤΣΙΓΚΟΣ	5
X282	ΙΣΤΟΡΙΚΟΚΑΝΟΝΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ (ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΕΙΑ ΚΑΙ ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΑ)	ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΚΑΒΑΡΔΙΝΑΣ	5
X283	ΠΕΡΙ ΔΑΙΜΟΝΩΝ ΚΑΙ ΑΓΓΕΛΩΝ	ΕΛΕΝΗ ΧΡΥΣΑΦΗ	5
X290Π	ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗ ΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΟΤΗΤΑ	ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΠΕΠΕΣ	5
X291	ΘΡΗΣΚΕΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ	ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΩΤΣΙΟΠΟΥΛΟΣ	5
X299	ΘΡΗΣΚΕΙΕΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΡΑΛΙΔΗΣ ΕΛΕΝΗ ΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΥ	5
X317	ΑΓΙΟΣ ΣΙΛΟΥΑΝΟΣ Ο ΑΘΩΝΙΤΗΣ ΚΑΙ ΓΕΡΟΝΤΑΣ ΣΩΦΡΟΝΙΟΣ ΤΟΥ ESSEX	ΑΝΝΑ ΚΑΡΑΜΑΝΙΔΟΥ	5
X319	ΤΑ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ ΤΗΣ ΚΑΙΝΗΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ	ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΤΣΑΛΑΜΠΟΥΝΗ	5
X325	Ο ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΣ ΗΣΥΧΑΣΜΟΣ ΚΑΙ Η ΦΙΛΟΚΑΛΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΗ	ΣΥΜΕΩΝ ΠΑΣΧΑΛΙΔΗΣ	5
X330	ΤΟ ΧΡΙΣΤΟΛΟΓΙΚΟ ΔΟΓΜΑ ΚΑΤΑ ΤΟΝ 5 ^ο ΑΙΩΝΑ	π. ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΓΕΩΡΓΟΠΟΥΛΟΣ π. ΧΡΗΣΤΟΣ ΦΙΛΙΩΤΗΣ	5

X331	ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΣΤΗ ΘΕΟΛΟΓΙΑ Α' - ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΕΙΚΟΝΑΣ ΚΑΙ ΗΧΟΥ	ΕΥΣΤΡΑΤΙΟΣ ΜΟΥΡΑΤΙΔΗΣ	5
X336	ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗ ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ ΚΑΤΑ ΤΗ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΚΑΙ ΟΘΩΜΑΝΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟ	ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΤΡΙΒΥΖΑΔΑΚΗ	5
X346	Η ΑΓΙΑ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΗ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ	ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΔΗΣ	5
X349	ΣΧΕΣΕΙΣ ΠΟΛΙΤΕΙΑΣ ΚΑΙ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΣΤΟ ΝΕΟΤΕΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΡΑΤΟΣ	ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΝΙΚΟΛΑΚΑΚΗΣ	5
X350	ΘΕΩΡΙΑ ΚΑΙ ΠΡΑΞΗ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ Ι	ΙΩΑΝΝΗΣ ΛΙΑΚΟΣ	5
X354	Η ΘΕΟΤΟΚΟΣ ΣΤΗΝ ΟΡΘΟΔΟΞΗ ΠΑΡΑΔΟΣΗ: ΕΟΡΤΕΣ, ΚΕΙΜΕΝΑ, ΠΑΡΑΔΟΣΗ ΘΑΥΜΑΤΑ	ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΟΣ	5
X355	ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ Α'. ΘΕΟΛΟΓΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ, ΣΥΜΒΑΝΤΑ, ΠΙΘΑΝΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ	π. ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΣΤΑΜΚΟΠΟΥΛΟΣ	5
X356	ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΕΙΑΣ. Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΗΣ ΗΓΕΜΟΝΙΑΣ ΣΑΜΟΥ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΙΣ ΠΗΓΕΣ (1834 – 1915)	ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΤΖΟΥΜΕΡΚΑΣ	5
X357	ΕΒΡΑΪΚΑ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΔΑΦΝΗ	5
X358	ΘΡΗΣΚΕΙΑ ΤΟΥ ΑΡΧΑΙΟ ΙΣΡΑΗΛ ΚΑΙ ΘΕΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΠΑΛΙΑΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ	ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΑΠΑΡΝΑΚΗΣ	5
X359	ΘΕΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΣ ΛΑΤΡΕΙΑΣ	π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ ΧΑΤΖΗΓΡΗΓΟΡΙΟΥ	5
X360	ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΙΕΡΑΠΟΣΤΟΛΗΣ	ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΩΤΣΙΟΠΟΥΛΟΣ	5
X361	ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ	ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΡΗΣΤΟΥ	5
X362	ΨΗΦΙΑΚΗ ΤΕΧΝΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ	π. ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΣΤΑΜΚΟΠΟΥΛΟΣ	5
X363	ΟΜΙΛΗΤΙΚΗ. ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΚΟΝΙΑ ΤΟΥ ΚΗΡΥΓΜΑΤΟΣ	ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΟΣ π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ ΧΑΤΖΗΓΡΗΓΟΡΙΟΥ	5
X368	ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΑΣΚΗΣΗ ΣΤΗΝ ΤΕΧΝΗ ΤΗΣ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΑΓΙΟΓΡΑΦΙΑΣ Γ'	ΙΩΑΝΝΗΣ ΣΑΡΗΓΙΑΝΝΙΔΗΣ	5

X369	ΝΕΟΤΕΡΗ ΚΑΙ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΤΟΠΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ	ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΞΥΝΑΔΑΣ	5
ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ			
ΚΩΔ.	ΤΙΤΛΟΣ	ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ΟΥΣΑ	5
ΚΩΔ.	ΤΙΤΛΟΣ	ΔΙΔΑΣΚΩΝ/ΟΥΣΑ	5
Θ73	ΕΞΟΜΟΛΟΓΗΤΙΚΗ	π. ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΓΚΙΚΑΣ	5
Θ151	ΟΡΘΟΔΟΞΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ: ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΕΣΧΑΤΩΝ	ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΤΣΙΓΚΟΣ	5
Θ154	ΘΕΟΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΙΕΡΩΝ ΜΥΣΤΗΡΙΩΝ	π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ ΧΑΤΖΗΓΡΗΓΟΡΙΟΥ	5
Θ237	ΤΟ ΔΙΚΑΙΟ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΟΡΟΥΣ	ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΝΙΚΟΛΑΚΑΚΗΣ	5
Θ239	ΘΕΜΑΤΑ ΠΑΤΕΡΙΚΗΣ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ	ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΠΙΤΤΑΡΑΣ	5
Θ242	ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ ΜΕ ΕΜΦΑΣΗ ΣΤΟ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟ ΤΟΥΡΙΣΜΟ	ΓΙΟΛΑΝΤΑ ΣΙΣΚΟΥ	5
Θ265	ΚΟΛΛΥΒΑΔΕΣ ΚΑΙ ΝΕΟΜΑΡΤΥΡΕΣ: ΑΓΙΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΘΕΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΜΑΡΤΥΡΙΟΥ	ΣΥΜΕΩΝ ΠΑΣΧΑΛΙΔΗΣ ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΟΣ ΓΕΩΡΓΙΑ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ	5
Θ276	Η ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΛΑΪΚΩΝ ΣΤΗΝ ΕΚΛΟΓΗ ΤΩΝ ΕΠΙΣΚΟΠΩΝ	ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΚΑΒΑΡΔΙΝΑΣ	5
Θ279	ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΑΣΚΗΣΗ ΣΤΗΝ ΤΕΧΝΗ ΤΗΣ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΑΓΙΟΓΡΑΦΙΑΣ Δ' - ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΨΗΦΙΔΩΤΟΥ	ΙΩΑΝΝΗΣ ΣΑΡΗΓΙΑΝΝΙΔΗΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ	5
Θ282	ΙΣΛΑΜ ΚΑΙ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΘΕΟΛΟΓΙΑ	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΡΑΛΙΔΗΣ	5
Θ293	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΑΛΑΙΟΓΡΑΦΙΑ ΚΑΙ ΕΠΙΓΡΑΦΙΚΗ	ΣΥΜΕΩΝ ΠΑΣΧΑΛΙΔΗΣ ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΟΣ ΓΕΩΡΓΙΑ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ	5
Θ306	ΗΘΙΚΗ ΘΕΩΡΗΣΗ ΤΗΣ ΜΕΤΑΜΟΣΧΕΥΣΗΣ	ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΒΑΝΤΣΟΣ	5
Θ314	Η ΟΡΘΟΔΟΞΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ, Η ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΚΑΙ Η ΜΑΡΤΥΡΙΑ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗ ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟ	ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΔΗΣ	5

Θ320Π	Η ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΝΤΑΞΗ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΚΑΙ Η ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗ ΑΓΩΓΗ	ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΠΕΠΕΣ	5
Θ324	ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ ΚΑΙ ΑΙΡΕΣΗ. ΑΠΟ ΤΙΣ ΑΡΧΑΙΕΣ ΣΤΙΣ ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΑΙΡΕΣΕΙΣ	π. ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΓΕΩΡΓΟΠΟΥΛΟΣ π. ΧΡΗΣΤΟΣ ΦΙΛΙΩΤΗΣ	5
Θ332	ΤΡΙΩΔΙΟΝ-ΠΕΝΤΗΚΟΣΤΑΡΙΟΝ: ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΔΟΙ, ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ	π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ ΧΑΤΖΗΓΡΗΓΟΡΙΟΥ	5
Θ336	ΕΠΟΣ ΤΟΥ ΓΚΙΛΓΚΑΜΕΣ, ΟΜΗΡΟΥ ΟΔΥΣΣΕΙΑ ΚΑΙ ΠΑΛΛΑΔΙΑ ΔΙΑΘΗΚΗ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΔΑΦΝΗ	5
Θ338	ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΣΤΗΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΑ: ΕΛΛΑΔΑ – ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΣ – ΡΩΜΗ	ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΠΟΖΙΝΗΣ	5
Θ342	ΠΕΡΙΗΓΗΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΤΑΞΙΔΙΑ: ΜΑΡΤΥΡΙΕΣ ΚΑΙ ΜΝΗΜΕΙΑ	ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΤΡΙΒΥΖΑΔΑΚΗ	5
Θ349	ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ	ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΩΤΣΙΟΠΟΥΛΟΣ	5
Θ356	ΟΙΚΟ-ΘΕΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΟΝΤΟ-ΘΕΟΛΟΓΙΑ	π. ΧΡΗΣΤΟΣ ΦΙΛΙΩΤΗΣ ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΜΑΚΡΗΣ	5
Θ360	ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΤΕΧΝΗ ΚΑΙ ΑΙΣΘΗΤΙΚΗ	ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ	5
Θ362	ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΔΟΓΜΑΤΙΚΩΝ ΚΕΙΜΕΝΩΝ ΤΗΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ	ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΙΣΚΟΣ	5
Θ363	ΤΟ ΒΥΖΑΝΤΙΟ ΚΑΙ Η ΚΡΙΣΗ ΤΟΥ 7 ^{ου} ΑΙΩΝΑ	ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΡΗΣΤΟΥ	5
Θ369	ΓΕΝΝΑΔΙΟΣ Β' ΣΧΟΛΑΡΙΟΣ, Ο ΠΡΩΤΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΑΛΩΣΗ. ΠΡΟΣΩΠΟ ΚΑΙ ΕΡΓΟ	ΣΟΥΛΤΑΝΑ ΛΑΜΠΡΟΥ	5
Θ370	ΘΕΩΡΙΑ ΚΑΙ ΠΡΑΞΗ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ II	ΙΩΑΝΝΗΣ ΛΙΑΚΟΣ	5
Θ374	Η ΑΓΙΑ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΗ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ (ΚΡΗΤΗ 2016). ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΚΕΣ ΚΑΙ ΕΚΚΛΗΣΙΟΛΟΓΙΚΕΣ ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ	π. ΧΡΗΣΤΟΣ ΦΙΛΙΩΤΗΣ π. ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΓΕΩΡΓΟΠΟΥΛΟΣ	5
Θ375	ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ Β' – ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΩΝ ΚΑΙ ΘΕΟΛΟΓΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΜΕ	π. ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΣΤΑΜΚΟΠΟΥΛΟΣ	5

	ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ		
Θ378	ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΑΙΓΥΠΤΟΣ – ΚΟΠΤΙΚΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ	ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΤΖΟΥΜΕΡΚΑΣ	5
Θ379	ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΣΤΗ ΘΕΟΛΟΓΙΑ Β' – ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ – ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΕΣ	ΕΥΣΤΡΑΤΙΟΣ ΜΟΥΡΑΤΙΔΗΣ	5
Θ380	ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΑΣΚΗΣΗ ΣΤΗΝ ΤΕΧΝΗ ΤΗΣ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΑΓΙΟΓΡΑΦΙΑΣ Β'	ΙΩΑΝΝΗΣ ΣΑΡΗΓΙΑΝΝΙΔΗΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ	5
Θ384	ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ	π. ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΓΚΙΚΑΣ	5
Θ385	Η ΚΑΙΝΗ ΔΙΑΘΗΚΗ ΚΑΙ Ο ΣΥΓΧΡΟΝΟΣ ΚΟΣΜΟΣ	ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΤΣΑΛΑΜΠΟΥΝΗ	5
Θ386	Η ΜΕΛΕΤΗ ΤΗΣ ΘΡΗΣΚΕΙΑΣ ΣΤΟΝ ΣΥΓΧΡΟΝΟ ΚΟΣΜΟ	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΡΑΛΙΔΗΣ	5
Θ387	ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΠΑΤΕΡΙΚΩΝ ΚΕΙΜΕΝΩΝ	ΣΟΥΛΤΑΝΑ ΛΑΜΠΡΟΥ ANNA ΚΑΡΑΜΑΝΙΔΟΥ	5
Θ388	ΑΙΣΘΗΤΙΚΗ ΤΗΣ ΛΑΤΡΕΙΑΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ	ΙΩΑΝΝΗΣ ΣΑΡΗΓΙΑΝΝΙΔΗΣ ΕΛΕΝΗ ΧΡΥΣΑΦΗ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ	5
Θ389	ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΗ ΤΩΝ ΒΙΒΛΙΚΩΝ ΚΕΙΜΕΝΩΝ	ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΤΣΑΛΑΜΠΟΥΝΗ	5
Θ392	ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΗ ΚΑΙ ΛΑΪΚΗ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΤΗΤΑ	ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΞΥΝΑΔΑΣ	5
Θ393	ΟΙ ΔΙΑΦΙΛΟΝΙΚΟΥΜΕΝΟΙ ΙΕΡΟΙ ΤΟΠΟΙ ΛΑΤΡΕΙΑΣ ΣΤΗΝ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ – ΥΣΤΕΡΗ ΟΘΩΜΑΝΙΚΗ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΑ, 19 ^{ΟΣ} – 20 ^{ΟΣ} ΑΙΩΝΑΣ	ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΥ	5
Θ394	ΟΙ ΜΕΤΑΦΡΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΚΑΙΝΗΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ: ΙΣΤΟΡΙΑ, ΜΕΘΟΔΟΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ	ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΤΣΑΛΑΜΠΟΥΝΗ	5

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΕΛΕΥΘΕΡΗΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ

ΔΜ = Διδακτικές μονάδες

ECTS = Ευρωπαϊκές πιστωτικές μονάδες

ΕΕ = Ελεύθερης επιλογής

X = Χειμερινό εξάμηνο

E = Εαρινό εξάμηνο

Κωδικός	X81	Τίτλος μαθήματος	ΣΥΓΧΡΟΝΑ ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ	
Διδάσκων: Π. ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΓΚΙΚΑΣ				
Είδος μαθήματος: ΕΕ		Περίοδος τάξης: Χειμερινή	ECTS: 5	ΔΜ: 3
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ				
Το μάθημα σε κάθε ακαδημαϊκό έτος περιλαμβάνει ένα ή δύο διαφορετικά θέματα από λίστα αντικειμένων όπως: Ενοριακή ζωή (ποιμαντική των μυστηρίων). Γάμος και οικογένεια. Ποιμαντική προς τους εξαρτημένους, Ποιμαντική προς τους μετανάστες. Ποιμαντική προς άτομα με ειδικές ανάγκες. Ποιμαντική προς τους ασθενείς. Ποιμαντική και θέματα βιοηθικής. Εθελοντισμός. Προσκυνηματικός τουρισμός κ.ά. Για το τρέχον ακαδημαϊκό έτος (2025-26) το θέμα θα είναι η ποιμαντική προσέγγιση του ζητήματος της ομοφυλοφυλίας.				
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ				
1. Εισαγωγικά περί του περιεχομένου και του σκοπού του μαθήματος. Εκσυγχρονισμός του ποιμαντικού έργου. Σχέση της Ποιμαντικής Θεολογίας προς το σύγχρονο κόσμο. 2. Ορισμοί, έννοιες και περιεχόμενο του ζητήματος της ομοφυλοφυλίας. 3. Διαχρονική πορεία του ζητήματος. Στους αρχαίους πολιτισμούς της Εγγύς Ανατολής, αρχαία Ελλάδα, Ρώμη, Βυζάντιο και νεώτεροι χρόνοι. 4. Έρως – παιδεραστία – γυναικεία ομοφυλοφυλία. 5. Βιβλικές αναφορές και πατερικές θέσεις. 6. Ψυχοκοινωνικές προσεγγίσεις του φαινομένου. 7. Θεολογία – ετερότητα – φύλο. 8. Θεολογία – χριστιανική ανθρωπολογία. 9. Ποιμαντική φροντίδα και βοήθεια. 10. Σεξουαλικός προσανατολισμός. 11. Ταυτότητα φύλου – βιολογικό/κοινωνικό φύλο. 12. Διαφυλικές σχέσεις. 13. Ομοφυλοφυλία – γάμος.				
ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ				
ΑΘ. ΓΚΙΚΑΣ, πρωτοπρεσβύτερου, Ομοφυλοφυλία. Μια σύγχρονη ποιμαντική πρόκληση, εκδ. Κυριακίδης, 2025.				

Κωδικός	X113	Τίτλος μαθήματος	ΟΙ ΑΓΙΟΙ ΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ		
Διδάσκοντες: ΣΥΜΕΩΝ ΠΑΣΧΑΛΙΔΗΣ (υπεύθ.), ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΟΣ					
Είδος μαθήματος: ΕΕ		Περίοδος τάξης: Χειμερινή	ECTS: 5	ΔΜ: 3	
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ					
Παρουσιάζονται σε ενότητες οι άγιοι της Θεσσαλονίκης, με αφετηρία τους Αγίους του αποστολικού της παρελθόντος και κατακλείδα τους Αγίους της νεότερης ιστορικής περιόδου. Καταγράφονται τα νεότερα ερευνητικά πορίσματα για τις επιμέρους ομάδες των Αγίων της Θεσσαλονίκης. Γίνεται διεξοδική αναφορά στους Αγίους που σχετίζονται με την αποστολική ίδρυση της Εκκλησίας της Θεσσαλονίκης, στους Θεσσαλονικείς μάρτυρες, οι οποίοι αποτελούν την πολυπληθέστερη ομάδα μαρτύρων, μετά από εκείνη των μαρτύρων της Ρώμης, στους επισκόπους της που εντάχθηκαν στο αγιολόγιο της Εκκλησίας ως προασπιστές του ορθόδοξου δόγματος και εκφραστές της βυζαντινής θεολογικής παράδοσης, στους οσίους που σχετίζονται με τον επί αιώνες ακμαίο βυζαντινό μοναχισμό εντός και εκτός των τειχών της πόλης, στους νεομάρτυρες της εποχής της Τουρκοκρατίας και στους νέους αγίους του 18^{ου} και 19^{ου} αιώνα. Τέλος, καθοδηγούνται οι φοιτητές για τη σύνταξη της εργασίας τους στο πλαίσιο του μαθήματος.					
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ					
1. Εισαγωγικά για την κατάσταση της έρευνας γύρω από τους Αγίους της Θεσσαλονίκης. 2. Εισαγωγικά για την ιστορία του Χριστιανισμού στη Θεσσαλονίκη. 3. Το αποστολικό υπόβαθρο της Εκκλησίας της Θεσσαλονίκης και οι Άγιοι της Αποστολικής περιόδου. 4. Η εποχή των διωγμών και οι Μάρτυρες της Θεσσαλονίκης. 5. Η εμβληματική μορφή του Αγίου Δημητρίου και η σχετική γραμματεία. 6. Οι Αρχιεπίσκοποι της Θεσσαλονίκης κατά τους οκτώ πρώτους αιώνες: Αγιότητα και δογματική αλήθεια. 7. Οι Θεσσαλονικείς Όσιοι και ο αστικός μοναχισμός στη βυζαντινή Θεσσαλονίκη. 8. Η Θεσσαλονίκη ως κέντρο του Βυζαντινού					

Ησυχασμού και οι Θεσσαλονικείς Ησυχαστές Πατέρες. 9. Η διεδρική βάση της Εκκλησίας της Θεσσαλονίκης κατά την περίοδο της Τουρκοκρατίας: Επίσκοποι και νέοι μάρτυρες. 10. Οι Νεομάρτυρες της Θεσσαλονίκης. 11. Οι νέοι Θεσσαλονικείς Άγιοι του 18^{ου} και 19^{ου} αιώνα. 12. Η τιμή των Αγίων της Θεσσαλονίκης: Θεώρηση της αγιολογικής και υμνογραφικής γραμματείας. 13. Σύνοψη – Συμπεράσματα – έλεγχος γραπτών εργασιών.

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

Σ. ΠΑΣΧΑΛΙΔΗΣ, *Οι Άγιοι της Θεσσαλονίκης*, εκδ. Αλτιντζής, Θεσσαλονίκη 2013.

Κωδικός	X162	Τίτλος μαθήματος	ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΑΣΚΗΣΗ ΣΤΗΝ ΤΕΧΝΗ ΤΗΣ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΑΠΟΓΡΑΦΙΑΣ Α'
Διδάσκοντες: ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ (υπεύθ.), ΙΩΑΝΝΗΣ ΣΑΡΗΓΙΑΝΝΙΔΗΣ			
Είδος μαθήματος: ΕΕ		Περίοδος τάξης: Χειμερινή	ECTS: 5 ΔΜ: 3
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ			
Μέσα από την θεωρητική και πρακτική άσκηση στο εργαστήριο ζωγραφικής, επιχειρείται μια προσωπική σχέση του φοιτητή με την τέχνη, διερευνώντας οι δυνατότητές τους στην εξάσκηση στο σχέδιο και στο χρώμα, και επιχειρείται να αποκτήσει ο φοιτητής την εμπειρία της δημιουργίας ενός έργου αιογραφίας, σύμφωνα με τους κανόνες της ζωγραφικής τέχνης.			
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ			
1. Αρχές της ορθόδοξης αιογραφίας. 2. Θεωρία της αιογραφίας Ι. 3. Θεωρία της αιογραφίας ΙΙ. 4. Σχολές και ρεύματα. 5. Η αιογραφία σήμερα, εργαστήρια και τεχνικές. 6. Μαθήματα σχεδίου Ι. 7. Μαθήματα σχεδίου ΙΙ. 8. Σπουδή στο σχέδιο του προσώπου Ι. 9. Σπουδή στο σχέδιο του προσώπου ΙΙ. 10. Σπουδή στο σχέδιο του σώματος Ι. 11. Σπουδή στο σχέδιο του σώματος ΙΙ. 12. Σπουδή στο χρώμα. 13. Άσκηση προσωπογραφίας.			
ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ			
Σημειώσεις.			

Κωδικός	X251	Τίτλος μαθήματος	ΘΕΟΛΟΓΙΑ ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΩΝ ΠΑΤΕΡΩΝ
Διδάσκων: ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΠΙΤΤΑΡΑΣ			
Είδος μαθήματος: ΕΕ		Περίοδος τάξης: Χειμερινή	ECTS: 5 ΔΜ: 3
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ			
Παρουσιάζονται εκτενώς και αναλύονται ο βίος, τα έργα και η διδασκαλία του Θεοδότου Αγκύρας, με ιδιαίτερη έμφαση στα ζητήματα αυτής της περιόδου και στη θεολογική αντιμετώπιση από τον εν λόγω επίσκοπο.			
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ			
1. Εισαγωγικά περί του βίου, των συγγραμμάτων και των προϋποθέσεων της διδασκαλίας του Θεοδότου. 2. Περί της θείας φύσεως κατά τον Θεόδοτο. 3. Περί των προσώπων της αγίας Τριάδος, του ομοουσίου και της συνεργίας αυτών στην οικονομία. 4. Για τη δημιουργία του ανθρώπου, το κακό και την πτώση. 5. Για τον σκοπό της θείας ενανθρώπησης και την αναγκαιότητα αυτής για τον άνθρωπο σύμφωνα με τον Θεόδοτο. 6. Η θεία ενανθρώπηση-σάρκωση ως κατ' ακρίβειαν ένωση σε αντιπαράθεση με τη διδασκαλία του Νεστορίου. 7. Ο τρόπος της θείας ενανθρώπησης και η αναφορά της ύπαρξης του Λόγου με την αντωνυμία «εαυτώ». 8. Το πρόσωπο του Χριστού βάσει αυτής της ένωσης. 9. Η ενότητα του Χριστού και το πάθος αυτού. 10. Το πρόσωπο της Θεοτόκου συνεπεία της θείας ενανθρώπησης. Το αειπάρθενο και η μητροπαρθενία αυτής στον Θεόδοτο. 11. Η δυτική σκέψη και η διδασκαλία του Θεοδότου περί της Θεοτόκου και αναίρεση κακονοιών. 12. Πως πραγματώνεται η εν Χριστώ σωτηρία του ανθρώπου σύμφωνα με τον Θεόδοτο. 13. Οι αναφορές του Θεοδότου σε μυστήρια της Εκκλησίας, όπως το βάπτισμα και τη θεία Ευχαριστία.			
ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ			
Σημειώσεις.			

Διδάσκων: ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΠΟΖΙΝΗΣ

Είδος μαθήματος: ΕΕ	Περίοδος τάξης: Χειμερινή	ECTS: 5	ΔΜ: 3
---------------------	---------------------------	---------	-------

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στα πλαίσια του μαθήματος εξετάζονται οι φιλοσοφικές απηχήσεις στο κείμενο της Καινής Διαθήκης και, αναλυτικότερα, στις απολογίες του 2^{ου} αιώνα μ.Χ. που προέρχονται από το χέρι λόγιων εκκλησιαστικών ανδρών – του Ιουστίνου, του Αθηναγόρα, του Τατιανού, του Θεόφιλου Αντιοχείας και του Κλήμη Αλεξανδρείας. Ιδιαίτερη έμφαση δίδεται στις πνευματικές ζυμώσεις που σημειώνονται στον ελληνορωμαϊκό κόσμο τους πρώτους αιώνες μ.Χ. και στον διάλογο που εγκαινιάζεται ανάμεσα σε εθνικούς και χριστιανούς την εποχή των Αντωνίνων.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ

1. Η δίκη του Ιησού και η δίκη του Σωκράτη: μία αντιπαραβολή του χαρακτήρα τους και των αιώτερων συνεπειών τους. 2. Ἐγὼ ἄνθρωπος μὲν εἰμι Ἰουδαῖος, Ταρσεὺς τῆς Κιλικίας (Πρξ 21, 39): το ελληνιστικό υπόβαθρο της προσωπικότητας του αποστόλου Παύλου. 3. Η ομιλία του Παύλου στον Ἄρειο Πάγο των Αθηνῶν μπροστὰ σε ἕνα κοινό επικούρειον και στωικῶν φιλοσόφων (Πρξ 17, 22-33). 4. Απηχῆσεις φιλοσοφικῶν ιδεῶν στην παύλεια επιστολογραφία της Καινῆς Διαθήκης (φύσει νόμος, αὐτάρκεια, συνείδησις κ.ά.). 5. Ο χριστιανισμός με τα μάτια ενός ειδωλολάτρη: Τάκιτος, Σουετώνιος, Πλίνιος, Γαληνός, Λουκαῖ- νός, Κέλσος. 6. Αντιπαγανιστική κριτική στους χριστιανούς απολογητές του 2^{ου} μ.Χ. αἰῶνα. 7. Η αμφισβή- τηση των θεϊκῶν και θεογονικῶν μύθων στην αρχαιότητα (ἡ οι φιλόσοφοι ἐνάντια στην εθνική θρησκεία). 8. Προς μία τυπολογία του φιλοσόφου στην αρχαιότητα. 9. Η διδασκαλία σχετικά με τον σπερματικὸν λόγον του φιλόσοφου και μάρτυρα Ιουστίνου. 10. Οι ἄλλοι απολογητές της Εκκλησίας (Αριστείδης, Κοδράτος, Τατιανός, Αθηναγόρας, Θεόφιλος Αντιοχείας, επιστολή Πρὸς Διόγνητον). 11. Τίτος Φλάβιος Κλήμης ο Αλεξανδρέας. 12. Οι Στρωματεῖς του Κλήμεντα και οι απαρχές μιας «χριστιανικῆς φιλοσοφίας». 13. Συμπεράσματα και επισκόπηση της σύγχρονης βιβλιογραφία.

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

N. ΤΖΙΡΑΚΗΣ, *Απολογητές. Συμβολή στη σχέση των Απολογιών με την αρχαία ελληνική γραμματεία*, εκδ. Αρμός, Αθήνα 2003.

W. WINDELBAND - H. HEIMSOETH, *Εγχειρίδιο Ιστορίας της Φιλοσοφίας*, τ. Α' (Η Φιλοσοφία των Αρχαίων Ελλήνων, η Φιλοσοφία των ελληνιστικών και ρωμαϊκών χρόνων), εκδ. MIET, Αθήνα 2001.

Διδάσκων: ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΑΠΑΡΝΑΚΗΣ

Είδος μαθήματος: ΕΕ	Περίοδος τάξης: Χειμερινή	ECTS: 5	ΔΜ: 3
---------------------	---------------------------	---------	-------

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Ερμηνευτική ανάλυση και θεολογική εμβάθυνση στο βιβλίο του προφήτη Ιερεμία με την αξιοποίηση της πατερικής παράδοσης και της σύγχρονης ερμηνευτικής βιβλιογραφίας.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ

1. Εισαγωγή στο βιβλίο του προφήτη Ιερεμίας Ι. 2. Εισαγωγή στο βιβλίο του προφήτη Ιερεμίας ΙΙ. 3. Η κλήση του προφήτη. Κλήσεις των εκλεκτών του Θεού στην Π. Διαθήκη. 4. Προφητείες κατά του Ισραήλ και του Ιούδα Ι. 5. Προφητείες κατά του Ισραήλ και του Ιούδα ΙΙ. 6. Προφητείες κατά του Ισραήλ και του Ιούδα ΙΙΙ. 7. Προφητείες κατά των εθνών Ι. 8. Προφητείες κατά των εθνών ΙΙ. 9. Παραμυθητικές προφητείες. 10. Ιστορικά περιστατικά την περίοδο της δράσης του προφήτη Ι. 11. Ιστορικά περιστατικά την περίοδο της δράσης του προφήτη ΙΙ. 12. Θεολογικές ιδέες του προφήτη Ι. 13. Θεολογικές ιδέες του προφήτη ΙΙ.

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

Α. ΠΑΠΑΡΝΑΚΗΣ, *Αληθής και ψευδής Προφητεία - Η σύγκρουση του Ιερεμιά με τους ψευδοπροφήτες*, εκδ. Γράφημα, Θεσσαλονίκη 2021.

Κωδικός	X270	Τίτλος μαθήματος	ΧΡΙΣΤΟΣ ΚΑΙ ΑΓΙΟ ΠΝΕΥΜΑ ΣΤΗΝ ΟΡΘΟΔΟΞΗ ΕΚΚΛΗΣΙΟΛΟΓΙΑ	
Διδάσκων: ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΤΣΙΠΚΟΣ				
Είδος μαθήματος: ΕΕ		Περίοδος τάξης: Χειμερινή	ECTS: 5	ΔΜ: 3
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ				
Παρουσίαση και ερμηνεία ειδικών θεμάτων της ορθόδοξης πίστεως, που σχετίζονται με τη σύνδεση της Χριστολογίας και Πνευματολογίας με την Εκκλησιολογία και τη σύγχρονη διορθόδοξη περί Εκκλησίας συζήτηση.				
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ				
1. Η Χριστοκεντρική Εκκλησιολογία της πατερικής θεολογίας. 2. Η περί Χριστού και Εκκλησίας συζήτηση στη σύγχρονη θεολογία. 3. Πατερικές και σύγχρονες περιγραφές, εικόνες και σχήματα (models) περί Εκκλησίας. 4. Η εν Χριστώ Θεία Οικονομία και το έργο του Αγίου Πνεύματος. 5. Το ζήτημα των “δύο Οικονομιών” στους Πατέρες και τη νεώτερη θεολογία. 6. Η ενότητα Χριστολογίας και Πνευματολογίας στην Ορθόδοξη Εκκλησιολογία. 7. Το ζήτημα της εκκλησιαστικής αυθεντίας κατά τους Πατέρες και τη σύγχρονη θεολογική συζήτηση. 8. Έννοια και πηγή της εκκλησιαστικής αυθεντίας. 9. Φορείς της εκκλησιαστικής αυθεντίας. 10. Η αυθεντία του επισκόπου και τα όρια αυτής. 11. Η συνοδική αυθεντία. Σύγχρονοι προβληματισμοί για τη συνοδικότητα. 12. Η θέση του πρώτου στην ορθόδοξη θεολογία και ζωή. 13. Η Εκκλησιολογία της κοινωνίας.				
ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ				
B. ΤΣΙΠΚΟΣ, <i>Χάρισμα και θεσμός στην περί Εκκλησίας διδασκαλία του ιερού Χρυσόστομου</i> , εκδ. Ostracon, Θεσσαλονίκη 2016.				

Κωδικός	X282	Τίτλος μαθήματος	ΙΣΤΟΡΙΚΟΚΑΝΟΝΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ (ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΕΙΑ ΚΑΙ ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΑ)	
Διδάσκων: ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΚΑΒΑΡΔΙΝΑΣ				
Είδος μαθήματος: ΕΕ		Περίοδος τάξης: Χειμερινή	ECTS: 5	ΔΜ: 3
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ				
Σχέση κανόνων και πολιτειακών διατάξεων στη Βυζαντινή Αυτοκρατορία. Η παρακμή της νομοθετικής παραγωγής εκ μέρους του κράτους και η σταδιακή ανάληψη της αρμοδιότητος αυτής εκ μέρους της Εκκλησίας. Η απονομή δικαίου και οι πηγές του κατά την περίοδο της Οθωμανικής κυριαρχίας. Η Θεσσαλονίκη νομοκανονική γραμματεία του 14^{ου} αιώνα. Οι δικαιοκείμενοι περιεχομένου πατριαρχικές και συνοδικές αποφάσεις και η απονομή δικαιοσύνης από την πατριαρχική σύνοδο Κωνσταντινουπόλεως και τα επί μέρους εκκλησιαστικά όργανα. Ζητήματα οικογενειακού και κληρονομικού δικαίου. Σχέσεις Οθωμανικού κράτους και Εκκλησίας στις τουρκοκρατούμενες περιοχές. Τα κανονικά δικαιώματα του οικουμενικού πατριαρχείου στον τουρκοκρατούμενο βορειοελλαδικό και στον ευρύτερο μακεδονικό χώρο.				
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ				
1. Η κατάσταση του δικαίου από τον 12^ο μέχρι και τον 14^ο αιώνα. 2. Η νομοκανονική παραγωγή στη Θεσσαλονίκη κατά τον 14^ο αιώνα. 3. Ο Ματθαίος Βλάσταρης, ο Κωνσταντίνος Αρμενόπουλος και το νομοκανονικό τους έργο. 4. Ο δικαιοδοτικός ρόλος της Εκκλησίας στην απονομή δικαίου από τον 14^ο αιώνα και εξής. 5. Η επίδραση του κανονικού δικαίου στη διαμόρφωση δικαιοκείμενων θεσμών κατά τη μεταβυζαντινή περίοδο. 6. Πατριαρχικές αποφάσεις και απονομή δικαίου στον τουρκοκρατούμενο βορειοελλαδικό χώρο. 7. Οι νομοκανονικές συλλογές των Παραδουνάβιων . Πηγές και περιεχόμενο. 8. Η Επαρχιακή Μητροπολιτική Σύνοδος Θεσσαλονίκης. Δικαιοδοσία, αρμοδιότητες, κανονικές αποφάσεις. 9. Το δίκαιο της μνηστείας και του γάμου στον τουρκοκρατούμενο βορειοελλαδικό χώρο. 10. Οι θρησκευτικού περιεχομένου διατάξεις των οθωμανικών βερατιών και φερμανιών και η σημασία τους για τη διοίκηση των ορθοδόξων καθιδρυμάτων. 11. Το επιτίμιο του αφορισμού. Δίκαιο και πρακτική. 12. Νομοκανονικές διατάξεις και θεσμοί κληρονομικού δικαίου. 13. Τα πατριαρχικά δίκαια στον τουρκοκρατούμενο Μακεδονικό χώρο.				

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ
Γ. ΓΚΑΒΑΡΙΝΑΣ, <i>Εκκλησία-Δίκαιο και Ιστορία. Ιστορικοκανονικά μελετήματα (Θεσσαλονίκη και Μακεδονικά)</i> , εκδ. Μέθεξις, Θεσσαλονίκη 2014.

Κωδικός	X283	Τίτλος μαθήματος	ΠΕΡΙ ΔΑΙΜΟΝΩΝ ΚΑΙ ΑΓΓΕΛΩΝ
Διδάσκουσα: ΕΛΕΝΗ ΧΡΥΣΑΦΗ			
Είδος μαθήματος: ΕΕ		Περίοδος τάξης: Χειμερινή	ECTS: 5 ΔΜ: 3
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ			
Το μάθημα αποτελεί διεπιστημονική προσέγγιση στην Αγγελολογία και τη Δαιμονολογία μέσα από το βιβλικό τους υπόβαθρο, την Ορθόδοξη θεολογική και λειτουργική παράδοση, τον χριστιανικό πολιτισμό και την εκκλησιαστική τέχνη Βυζαντίου και Δύσης.			
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ			
1. Εισαγωγή στην Αγγελολογία και τη Δαιμονολογία - Προσέγγιση στην Ορθόδοξη διδασκαλία περί αγγέλων και πονηρών πνευμάτων. 2. Αγγελολογία και Δαιμονολογία στην Παλαιά Διαθήκη και τον Ιουδαϊσμό. 3. Αγγελολογία και Δαιμονολογία στην Καινή Διαθήκη και την απόκρυφη χριστιανική γραμματεία. 4. Οι Άγγελοι στην εκκλησιαστική γραμματεία και τα λειτουργικά κείμενα. - Η περί Αγγέλων διδασκαλία των Πατέρων και εκκλησιαστικών συγγραφέων. 5. Οι θεολογικές προϋποθέσεις της απεικόνισης των Αγγέλων στη χριστιανική τέχνη. 6. Η διαμόρφωση της εικονογραφίας των Αγγέλων στη χριστιανική τέχνη Βυζαντίου και Δύσης. 7. Ο εικονογραφικός κύκλος των Θαυμάτων-Εμφανίσεων Αγγέλων και Αρχαγγέλων στη βυζαντινή και μεταβυζαντινή τέχνη. 8. Οι άγγελοι ως ουράνιοι λειτουργοί-διάκονοι και ως μέλη της Ουράνιας Αυλής στις γραπτές πηγές και την τέχνη του Βυζαντίου. 9. Η εικονογραφία των Δαιμόνων στη βυζαντινή και τη μεταβυζαντινή τέχνη. 10. Η Δευτέρα Παρουσία ως καιρός των εσχάτων - Βυζαντινές και μεταβυζαντινές παραστάσεις της Μέλλουσας Κρίσης. 11. Η εικονογραφία Αγγέλων και Δαιμόνων στη χριστιανική τέχνη της Δύσης. 12. Άγγελοι και Δαίμονες στον λαϊκό πολιτισμό, τη λογοτεχνία, το θέατρο και τον κινηματογράφο. 13. Συμπεράσματα μαθήματος. - Παρουσίαση εργασιών.			
ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ			
J. DANIELOU, <i>Οι άγγελοι και η αποστολή τους</i> , εκδ. Αποστολική Διακονία της Εκκλησίας της Ελλάδος, Αθήνα 2016.			
N. ΜΑΤΣΟΥΚΑΣ, <i>Δογματική και Συμβολική Θεολογία Δ'. Ο Σατανάς</i> , εκδ. Κυριακίδη, Θεσσαλονίκη 2016.			

Κωδικός	X290Π	Τίτλος μαθήματος	ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗ ΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΟΤΗΤΑ
Διδάσκων: ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΠΕΠΕΣ			
Είδος μαθήματος: ΕΕ		Περίοδος τάξης: Χειμερινή	ECTS: 5 ΔΜ: 3
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ			
Στο πλαίσιο του συγκεκριμένου μαθήματος εξετάζονται τόσο οι σύγχρονες παιδαγωγικές κατευθύνσεις όσο και οι διδακτικές προσεγγίσεις, οι οποίες εφαρμόζονται διεθνώς για μια επιτυχή διαχείριση της θρησκευτικής, πολιτισμικής και κάθε άλλης διαφορετικότητας στο σχολείο υπό το πρίσμα της ορθόδοξης παράδοσης.			
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ			
1. Η διαφορετικότητα στην αρχαία ελληνική αγωγή. 2. Η διαφορετικότητα στην Παλαιά Διαθήκη. 3. Η διαφορετικότητα στην Καινή Διαθήκη. 4. Η διαφορετικότητα στην ορθόδοξη πατερική θεολογία. 5. Η διαφορετικότητα στα ευρωπαϊκά εκπαιδευτικά συστήματα κατά την εποχή του ευρωπαϊκού διαφωτισμού. 6. Ο άλλος ως αδελφός στο πλαίσιο της εκκλησιαστικής κοινότητας. 7. Η διαφορετικότητα στο σύγχρονο σχολείο. 8. Πλουραλισμός, θρησκευτική αγωγή και διαφορετικότητα. 9. Παγκοσμιοποίηση, θρησκευτική αγωγή και διαφορετικότητα. 10. Η διαφορετικότητα στο πλαίσιο μίας ατομικιστικής κοινωνίας. 11. Η διαφο-			

ρετικότητα στο πλαίσιο της κοινωνίας της πληροφορίας. 12. Η διαφορετικότητα στο πλαίσιο μίας μεταμοντέρνας πολυθρησκευτικής πνευματικότητας. 13. Διαφορετικότητα, ανθρώπινα δικαιώματα και θρησκευτική ελευθερία.

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

Η. ΠΕΡΑΚΗΣ, *Η ετερότητα του «άλλου» στην ελληνική παιδεία. Ορθόδοξη χριστιανοπαιδαγωγική θεώρηση*, εκδ. Δ. Σφακιανάκη, Θεσσαλονίκη 2016.

Κωδικός	X291	Τίτλος μαθήματος	ΘΡΗΣΚΕΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ
Διδάσκων: ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΩΤΣΙΟΠΟΥΛΟΣ			
Είδος μαθήματος: ΕΕ		Περίοδος τάξης: Χειμερινή	ECTS: 5 ΔΜ: 3
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ			
Στο πλαίσιο του μαθήματος διαπιστώνεται η αναγκαιότητα θεσμικής συνύπαρξης Εκκλησίας Πολιτείας, η οποία αφίσταται τόσο από τα άκρα της πολιτειοκρατίας όσο και της θεοκρατίας. Κατ' αυτόν τον τρόπο επισημαίνεται η διαφορετική οπτική της δυτικής θεολογικής και φιλοσοφικής σκέψης, ενώ ταυτόχρονα διαπιστώνεται η οικουμενική αντίληψη της βυζαντινής πολιτειολογίας, καθώς και η ορθόδοξη «πολιτική θεολογία» σε αντίθεση με αντίστοιχα δυτικά κινήματα επαναστατικής θεολογίας.			
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ			
1. Εισαγωγικό μάθημα. 2. Πολιτική και εξουσία. 3. Θεσμοί και εξουσία. 4. Θρησκεία, Πολιτική και Πολιτισμός. 5. Πολιτική και Ηθική. 6. Βυζαντινή Πολιτική Θεωρία. 7. Επαναστατικός Χιλιασμός και Ουτοπισμός στον Μεσαίωνα και την πρώιμη νεωτερικότητα. 8. Λούθηρος και Καλβίνος για το Κράτος και την εξουσία. 9. Θρησκεία και Πολιτική Θεωρία στους Th. Hobbes, J. Locke, J.J. Rousseau, G. Hegel, J. Fichte. 10. Θρησκευτικός Φονταμενταλισμός και Νεωτερικότητα. 11. Η θεωρία της σύγκρουσης των Πολιτισμών. 12. Η Πολιτική Θεολογία. 13. Οικουμενικό Πατριαρχείο. Οικουμενική Κίνηση και Πολιτική.			
ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ			
Κ. ΚΩΤΣΙΟΠΟΥΛΟΣ, <i>Θρησκεία και πολιτική εξεπόψεως κοινωνιολογίας του Χριστιανισμού</i> , εκδ. Μυγδονία, Θεσσαλονίκη 2018.			

Κωδικός	X299	Τίτλος μαθήματος	ΘΡΗΣΚΕΙΕΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ
Διδάσκοντες: ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΡΑΛΙΔΗΣ, ΕΛΕΝΗ ΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΥ			
Είδος μαθήματος: ΕΕ		Περίοδος τάξης: Χειμερινή	ECTS: 5 ΔΜ: 3
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ			
Στο μάθημα παρουσιάζεται η σχέση των διαφόρων θρησκειών με το περιβάλλον διαχρονικά από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα. Ακόμη, προσεγγίζονται μία σειρά από σύγχρονα οικολογικά ζητήματα.			
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ			
1. Θρησκεία και περιβάλλον, μια αμφίδρομη σχέση. 2. Οι θρησκείες για το περιβάλλον. 3. Οι θρησκείες της Αν. Μεσογείου για το περιβάλλον Ι (Αρχαία ελληνική και ρωμαϊκή θρησκεία). 4. Οι θρησκείες της Αν. Μεσογείου για το περιβάλλον ΙΙ (Λατρείες της Μ. Ασίας, λατρείες της Βαλκανικής και του Ευξείνου Πόντου, Λατρείες της Μ. Ανατολής, αρχαίοι Αιγύπτιοι). 5. Ιουδαϊσμός και περιβάλλον. 6. Λαοί της Μεσοποταμίας (Ασσύριοι, Βαβυλώνιοι, Πέρσες). 7. Ανατολικές θρησκείες Ι (Βεδισμός, Ινδουϊσμός, Τζαϊνισμός, Βουδισμός). 8. Ανατολικές θρησκείες ΙΙ (Κομφουκιανισμός, Ταοϊσμός, Σιντοϊσμός). 9. Λαοί της υποσαχάριας Αφρικής, Ινδιάνοι της Αμερικής, Αβορίγινες της Ωκεανίας. 10. Ισλάμ και περιβάλλον. 11. Σύγχρονα θέματα θρησκείας και οικολογίας. 12. Διεθνή κινήματα για την οικολογία. Σχέση με τις θρησκείες. 13. Παρουσίαση εργασιών.			
ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ			
Σημειώσεις.			

Κωδικός	X317	Τίτλος μαθήματος	ΑΓΙΟΣ ΣΙΛΟΥΑΝΟΣ Ο ΑΘΩΝΙΤΗΣ ΚΑΙ ΓΕΡΟΝΤΑΣ ΣΩΦΡΟΝΙΟΣ ΤΟΥ ESSEX
Διδάσκουσα: ANNA ΚΑΡΑΜΑΝΙΔΟΥ			
Είδος μαθήματος: ΕΕ		Περίοδος τάξης: Χειμερινή	ECTS: 5 ΔΜ: 3
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ			
Στόχος του μαθήματος είναι να γνωρίσουν οι φοιτητές σε βάθος την προσωπικότητα, το φρόνημα, την σπουδαιότητα, την πνευματική εμπειρία και ελευθερία δύο ορθοδόξων θεολόγων του 20 ^{ού} αι., του αγίου Σιλουανού του Αθωνίτου, και του γέροντος Σωφρονίου του Essex, και ταυτόχρονα να σκιαγραφήσουν εν γένει την θεολογική και κοινωνική προσφορά τους στο κόσμο.			
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ			
1. Εισαγωγή και γενική παρουσίαση των ασκητικών μορφών του Αγίου Όρους. 2. Ο Γέρων Σωφρόνιος (Ζαχάρωφ) του Essex (1896 – 11 Ιουλίου 1993). Βιογραφικά στοιχεία. 3. Η εργογραφία του. 4. Προσέγγιση της θεολογίας του. 5. Παράδοση και ανανέωση στη θεολογία του. 6. Ο Άγιος Σιλουανός ο Αθωνίτης (1866-1938). Βιογραφικά στοιχεία. 7. Πατερική παράδοση στη διδασκαλία του. 8. Παράδοση και προσωπική εμπειρία στη ζωή του. 9. Η Πνευματική πατρότητα κατά τον άγιο Σιλουανό. 10. Ασκητικές εμπειρίες του αγίου Σιλουανού. 11. Η οικουμενικότητα της διδασκαλίας του. 12. Παρουσίαση εργασιών. 13. Παρουσίαση εργασιών.			
ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ			
Σ. ΣΑΧΑΡΩΦ, <i>Ο Άγιος Σιλουανός ο Αθωνίτης</i> , εκδ. Κυριακίδης, 2020.			

Κωδικός	X319	Τίτλος μαθήματος	ΤΑ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ ΤΗΣ ΚΑΙΝΗΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ
Διδάσκουσα: ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΤΣΑΛΑΜΠΟΥΡΝΗ			
Είδος μαθήματος: ΕΕ		Περίοδος τάξης: Χειμερινή	ECTS: 5 ΔΜ: 3
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ			
Το μάθημα έχει ως σκοπό να γνωρίσει στους φοιτητές τα χειρόγραφα της Καινής Διαθήκης, την ιστορία διάδοσης του κειμένου της Καινής Διαθήκης, τα προβλήματα του κειμένου αλλά και τις δυνατότητες που προσφέρει η κριτική του κειμένου στις βιβλικές σπουδές.			
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ			
1. Εισαγωγή: περιεχόμενο, σκοπός του μαθήματος, εργασίες φοιτητών. Τα είδη των χειρογράφων της Καινής Διαθήκης και οι βασικοί εκπρόσωποι. 2. Ιστορία και διάδοση του κειμένου της Καινής Διαθήκης - Τύποι κειμένου - Ελληνικά, λατινικά, συριακά και πολύγλωσσα χειρόγραφα. 3. Γνωριμία με τα βασικά μέρη ενός χειρογράφου της Καινής Διαθήκης - Παρουσίαση ψηφιοποιημένων συλλογών χειρογράφων της ΚΔ. 4. Πρακτικά στάδια περιγραφής και μεταγραφής ενός χειρογράφου της Καινής Διαθήκης. 5. Βασικές αρχές κριτικής του κειμένου της ΚΔ: στέμματα, οικογένειες, ποσοτικές μέθοδοι, μέθοδος CBGM, εκλεκτικό κείμενο. 6. Μέθοδος κριτικής του κειμένου της ΚΔ: εσωτερικά και εξωτερικά κριτήρια. 7. Κριτικές εκδόσεις και κριτικά υπομνήματα. 8. Ευαγγέλια: πρόλογοι ευαγγελίων, Διατεσσάρων, πίνακες Ευσεβίου, paratext, catenae. 9. Παραδείγματα προβλημάτων της κριτικής του κειμένου των ευαγγελίων: Ιω 7,53-8,11 και Μκ 16,8 εξ. 10. Οι επιστολές του Παύλου: Ευθαλιανό υπόμνημα, πρόλογοι επιστολών, catenae. 11. Παραδείγματα προβλημάτων της κριτικής του κειμένου των παύλειων επιστολών: Ρωμ 16 και 1Κορ 14,34-35. 12. Πράξεις: παραλλαγές στην χειρόγραφη παράδοση και Αποκάλυψη: τα προβλήματα κριτικής του κειμένου. 13. Η συμβολή της κριτικής του κειμένου στην εξήγηση και την έρευνα της θεολογίας της Καινής Διαθήκης.			
ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ			
Κ. ALAND κ.ά., <i>Nestle-Aland Novum Testamentum Graece</i> , Ελληνική Βιβλική Εταιρεία, Αθήνα 2012.			

Κωδικός	X325	Τίτλος μαθήματος	Ο ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΣ ΗΣΥΧΑΣΜΟΣ ΚΑΙ Η ΦΙΛΟΚΑΛΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΗ
Διδάσκων: ΣΥΜΕΩΝ ΠΑΣΧΑΛΙΔΗΣ			
Είδος μαθήματος: ΕΕ		Περίοδος τάξης: Χειμερινή	ECTS: 5 ΔΜ: 3
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ			
Στο μάθημα αυτό παρουσιάζεται το μοναστικό πνευματικό κίνημα του βυζαντινού Ησυχασμού και η μεταλαμπάδευση και εδραίωσή του μέσω της Φιλοκαλικής αναγέννησης του 18^{ου} και 19^{ου} αιώνα. Ο Ησυχασμός, φαινόμενο πρώιμο όσο και η εμφάνιση του μοναχισμού κατά τον 4ο αιώνα, ήρθε στο προσκήνιο της πνευματικής ζωής του Βυζαντίου από τον 13^ο αιώνα και κυρίως μέσα από τις λεγόμενες ησυχαστικές έριδες του 14^{ου} αιώνα. Με κύριους εκπροσώπους του τον άγιο Γρηγόριο Παλαμά, το Φιλόθεο Κόκκινο, το Συμεών Θεσσαλονίκης κ.ά., άφησε το ισχυρό αποτύπωμά του στους μετέπειτα αιώνες, για να επιδράσει καταλυτικά στη νεότερη Ορθοδοξία μέσω από την ανάπτυξη της Φιλοκαλικής παράδοσης και την αναγέννηση που αυτή επέφερε. Στο πλαίσιο αυτό παρουσιάζεται και αναλύεται το περιεχόμενο και η θεολογία των συγγραφέων της Φιλοκαλίας.			
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ			
1. Ο Ησυχασμός και η θεολογία της ιεράς ησυχίας στον πρώιμο και μεσαιωνικό μοναχισμό. 2. Οι κυριότεροι φορείς του βυζαντινού Ησυχασμού κατά τον 13^ο αιώνα. 3. Οι ησυχαστικές έριδες και οι Ησυχαστικές Σύνοδοι του 14^{ου} αιώνα. 4. Οι σημαντικότεροι εκπρόσωποι του βυζαντινού Ησυχασμού κατά τον 14^ο αιώνα. 5. Το έργο και η θεολογία του αγίου Γρηγορίου του Παλαμά για τον Ησυχασμό Α'. 6. Το έργο και η θεολογία του αγίου Γρηγορίου του Παλαμά για τον Ησυχασμό Β'. 7. Η προάσπιση της μνήμης και της θεολογίας του αγίου Γρηγορίου του Παλαμά κατά την παλαιολόγεια περίοδο (Φιλόθεος Κόκκινος, Συμεών Θεσσαλονίκης, Μακάριος Μακρής, Γεννάδιος Σχολάριος). 8. Η προάσπιση της μνήμης και της θεολογίας του αγίου Γρηγορίου του Παλαμά κατά την περίοδο της Τουρκοκρατίας. 9. Ο Ησυχασμός και η Φιλοκαλική αναγέννηση του 18^{ου} και 19^{ου} αιώνα. 10. Θεολογικό πλαίσιο και ανάπτυξη της φιλοκαλικής παράδοσης. 11. Ο Ησυχασμός στα κείμενα της Φιλοκαλίας Α'. 12. Ο Ησυχασμός στα κείμενα της Φιλοκαλίας Β'. 13. Η διάχυση της Φιλοκαλίας στον σύγχρονο κόσμο. Κριτική αποτίμηση.			
ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ			
Π. ΧΡΗΣΤΟΥ (επιμ.), <i>Γρηγορίου του Παλαμά, Συγγράμματα</i> , τ. Ε', εκδ. Κυρομάνος, Θεσσαλονίκη 1992.			

Κωδικός	X330	Τίτλος μαθήματος	ΤΟ ΧΡΙΣΤΟΛΟΓΙΚΟ ΔΟΓΜΑ ΚΑΤΑ ΤΟΝ 5 ^ο ΑΙΩΝΑ
Διδάσκοντες: Π. ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΓΕΩΡΓΟΠΟΥΛΟΣ, Π. ΧΡΗΣΤΟΣ ΦΙΛΩΤΗΣ			
Είδος μαθήματος: ΕΕ		Περίοδος τάξης: Χειμερινή	ECTS: 5 ΔΜ: 3
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ			
Το χριστολογικό δόγμα δεν προκύπτει στη ζωή της Εκκλησίας αυτόνομα άλλα συνδέεται οργανικά με την τριαδολογία και τη σωτηριολογία. Για το λόγο αυτό η τρίτη και η τέταρτη Οικουμενικές Σύνοδοι, με τις οποίες η Εκκλησία διατύπωσε τη χριστολογική της διδασκαλία έρχονται ως άμεση οργανική συνέχεια με την πρώτη και τη δεύτερη, οι οποίες διατύπωσαν τη διδασκαλία για το τριαδικό δόγμα, όπως αυτό ομολογείται στο Σύμβολο Νικαίας-Κωνσταντινουπόλεως. Στην ιστορία της πρώτης χριστιανικής κοινότητας ο άσφαρκος Λόγος που μιλούσε στους προφήτες βρίσκεται πλέον ένσαρκος στο προσκήνιο της ιστορίας και της θείας οικονομίας. Ως εκ τούτου με την τρίτη Οικουμενική Σύνοδο αρχίζει μία μεγάλη περίοδος στη ζωή της Εκκλησίας με κέντρο το πρόσωπο του Χριστού, το «του Χριστού μυστήριο» όπως θα πει ο αγ. Κύριλλος Αλεξανδρείας. Χριστολογικά ζητήματα που ετέθησαν τότε επανέρχονται όχι μόνο στις επόμενες συνόδους αλλά φθάνουν μέχρι τη σύγχρονη πραγματικότητα, όταν η Εκκλησία καλείται να αντιμετωπίσει τις επιβιώσεις του νεοαρειανισμού και του νεονεστοριανισμού, καθώς και αλλοτριώσεις σε σύγχρονες αιρετικές κινήσεις.			
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ			
1. Το χριστολογικό Δόγμα στους τρεις πρώτους αιώνες. 2. Το χριστολογικό Δόγμα κατά το Δ' αιώνα. 3. Χριστολογικές διατυπώσεις πριν την Τρίτη Οικουμενική Σύνοδο. 4. Το ιστοριοδογματικό πλαίσιο της			

τρίτης Οικουμενικής Συνόδου. 5. Η διδασκαλία του Νεστορίου. 6. Ο άγιος Κύριλλος Αλεξανδρείας και η αντιμετώπιση του νεστοριανισμού. 7. Από την τρίτη στην τέταρτη Οικουμενική Σύνοδο Α'. 8. Από την τρίτη στην τέταρτη Οικουμενική Σύνοδο Β': Ο μονοφυσιτισμός. 9. Η τέταρτη Οικουμενική Σύνοδος και ο Όρος της Χαλκηδόνας. 10. Θεολογικές προεκτάσεις του χριστολογικού δόγματος. 11. Η προτεσταντική Κενωτική Χριστολογία του ΙΘ' αιώνα. 12. Η προτεσταντική κριτική στην Δ' Οικουμενική Σύνοδο. (Αντιπροσωπευτικά παραδείγματα). 13. Νεστοριανικές αναβιώσεις στον ελληνικό προτεσταντικό χώρο τον 20^ο αιώνα.

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

Δ. ΛΙΑΛΙΟΥ, *Ερμηνεία των Δογματικών και Συμβολικών Κειμένων της Ορθόδοξου Εκκλησίας*, τ. Β', εκδ. Κυριακίδης, Θεσσαλονίκη 2017.

Κωδικός	X331	Τίτλος μαθήματος	ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΣΤΗ ΘΕΟΛΟΓΙΑ Α' – ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΕΙΚΟΝΑΣ ΚΑΙ ΗΧΟΥ
Διδάσκων: ΕΥΣΤΡΑΤΙΟΣ ΜΟΥΡΑΤΙΔΗΣ			
Είδος μαθήματος: ΕΕ		Περίοδος τάξης: Χειμερινή	ECTS: 5 ΔΜ: 3
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ			
Το μάθημα έχει ως στόχο οι φοιτητές να αποκτήσουν το θεωρητικό υπόβαθρο και να εξειδικευθούν στην επεξεργασία αρχείων εικόνας. Παρουσιάζεται το θεωρητικό υπόβαθρο των ηλεκτρονικών αρχείων εικόνας-φωτογραφίας και ήχου-βίντεο (κωδικοποίηση, δειγματοληψία, ψηφιοποίηση), τίγονται τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας αυτών και γίνεται εκπαίδευση στην επεξεργασία αρχείων εικόνας (ψηφιογραφικής και διανυσματικής) με χρήση προγραμμάτων επεξεργασίας ανοικτού κώδικα (GIMP και Inkscape). Η εκπαίδευση περιλαμβάνει θέματα ψηφιακής φωτογράφισης και γίνεται κυρίως, αλλά όχι αποκλειστικά, επί θεμάτων θεολογικού χαρακτήρα.			
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ			
1. Εισαγωγή στην πληροφορική, Ιστορική εξέλιξη, Κατηγορίες υπολογιστών, Υλικό (hardware) και λογισμικό (software) υπολογιστών, Περιφερειακές συσκευές. 2. Αριθμητικά συστήματα, κωδικοποίηση αλφαριθμητικών χαρακτήρων, κωδικοποίηση εικόνων. 3. Συστήματα κωδικοποίησης (διανυσματικά-ψηφιογραφικά), συμπίεση εικόνας (απωλεστική και μη απολεστική), διαμορφώσεις (format) εικόνας, γενική επεξεργασία εικόνας χωρίς ειδικό λογισμικό. 4. Επεξεργασία διανυσματικής εικόνας με χρήση του ελεύθερου λογισμικού Inkscape (παραδείγματα, πρακτική άσκηση). 5. Δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας και εικόνες-φωτογραφίες, συκοφαντική δυσφήμιση, διαπίστωση γνησιότητας εικόνων. 6. Ψηφιοποίηση ήχου-διαδικασία και περιπτωσιακή ανάλυση, βίντεο (τεχνικές δυνατότητες-προβλήματα). 7. Διαδικασία ψηφιοποίησης (σάρωση, ψηφιακή φωτογράφιση - τεχνικές έννοιες, αρχές λειτουργίας, χαρακτηριστικά), χρωματικά συστήματα, πρακτική άσκηση. 8. Επεξεργασία ψηφιογραφικής εικόνας με χρήση του ελεύθερου λογισμικού GIMP (I), Εισαγωγή και παραμετροποίηση. 9. Επεξεργασία εικόνας με χρήση του ελεύθερου λογισμικού GIMP (II), Δομή και εργαλεία, Εφαρμοσμένα παραδείγματα. 10. Επεξεργασία εικόνας με χρήση του ελεύθερου λογισμικού GIMP (III), Επίπεδα (Layers), Εφαρμοσμένα παραδείγματα. 11. Επεξεργασία εικόνας με χρήση του ελεύθερου λογισμικού GIMP (IV), Επεξεργασία (θόλωση, εικονοστοιχείωση, υπόβαθρο-φίλτρα). Εφαρμοσμένα παραδείγματα. 12. Επεξεργασία εικόνας με χρήση του ελεύθερου λογισμικού GIMP (V), Μάσκες, επεξεργασία χρωμάτων. 13. Εξετάσεις.			
ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ			
ΕΛ. ΚΟΦΙΔΗΣ, <i>Επεξεργασία ήχου και εικόνας</i> , Κάλλιπος, Ανοικτές ακαδημαϊκές εκδόσεις, 2023 (ηλεκτρονικό σύγγραμμα).			

Κωδικός	X336	Τίτλος μαθήματος	ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗ ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ ΚΑΤΑ ΤΗ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΚΑΙ ΟΘΩΜΑΝΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟ
Διδάσκουσα: ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΤΡΙΒΥΖΑΔΑΚΗ			
Είδος μαθήματος: ΕΕ		Περίοδος τάξης: Χειμερινή	ECTS: 5 ΔΜ: 3
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ			
Στο πλαίσιο του μαθήματος εξετάζονται τα μνημεία που διαμόρφωσαν τη θρησκευτική γεωγραφία της Θεσσαλονίκης κατά τη βυζαντινή και οθωμανική περίοδο. Πιο συγκεκριμένα, με αναφορές σε πληροφορίες που προέρχονται από κείμενα και με προσεγγίσεις των μνημείων/μαρτύρων που σώζονται από το παρελθόν επιχειρείται η παρουσίαση του τρόπου που οι τρεις κύριοι θρησκευτικοί πληθυσμοί της πόλης (χριστιανικός, εβραϊκός, μουσουλμανικός) άφησαν το στίγμα τους στην ιστορική πορεία της Θεσσαλονίκης.			
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ			
1. Ίδρυση της Θεσσαλονίκης. Ιστορία και μνημεία. 2. Η επίσκεψη του Αποστόλου Παύλου στη Θεσσαλονίκη και η εδραίωση του χριστιανισμού, όπως μπορεί να περιγραφεί με βάση τις γραπτές πηγές και να αποδειχθεί από τα αρχαιολογικά ευρήματα. 3. Η Θεσσαλονίκη μέσα από τα μνημεία της πρώιμης, μέσης και ύστερης βυζαντινής περιόδου. 4. Επίσκεψη στο Μουσείο Βυζαντινού Πολιτισμού Θεσσαλονίκης. 5. Επίσκεψη σε μνημεία της βυζαντινής περιόδου. 6. Επίσκεψη σε μνημεία της βυζαντινής περιόδου. 7. Εβραϊκές συνοικίες και συναγωγές στη Θεσσαλονίκη κατά την οθωμανική περίοδο. 8. Η χριστιανική Θεσσαλονίκη της οθωμανικής περιόδου. 9. Η χριστιανική Θεσσαλονίκη στον Πέτρο Παπαγεωργίου. 10. Μουσουλμανικές συνοικίες και τζαμιά στη Θεσσαλονίκη της οθωμανικής περιόδου. 11. Η θρησκευτική γεωγραφία της Θεσσαλονίκης κατά τη βυζαντινή και οθωμανική περίοδο όπως παρουσιάζεται στον τύπο του 19 ^{ου} και 20 ^{ου} αιώνα. 12. Η Θεσσαλονίκη στα μάτια των περιηγητών. 13. Απελευθέρωση της Θεσσαλονίκης (1912). Χρήση των θρησκευτικών τόπων στην ελληνική πόλη.			
ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ			
Μ. ΚΑΖΑΜΙΑ – ΤΣΕΡΝΟΥ, <i>Μνημειακή τοπογραφία της χριστιανικής Θεσσαλονίκης. Οι ναοί: 4^{ος} – 8^{ος}</i> , εκδ. Γράφημα, Θεσσαλονίκη 2009.			

Κωδικός	X346	Τίτλος μαθήματος	Η ΑΓΙΑ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΗ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ
Διδάσκων: ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΔΗΣ			
Είδος μαθήματος: ΕΕ		Περίοδος τάξης: Χειμερινή	ECTS: 5 ΔΜ: 3
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ			
Η Αγία και Μεγάλη Σύνοδος, που πραγματοποιήθηκε στην Κρήτη το 2016, υπήρξε ένα ιστορικό γεγονός για όλη την Ορθόδοξη Εκκλησία. Αντικείμενο του μαθήματος είναι η παρουσίαση της προετοιμασίας και της διεξαγωγής της, καθώς και η αναλυτική προσέγγιση των κειμένων και της διδασκαλίας της.			
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ			
1. Η συνοδική παράδοση της Ορθόδοξης Εκκλησίας. 2. Οι Πατριαρχικές και Συνοδικές Εγκύκλιοι των ετών 1902 και 1904 ως θεμέλια της διορθόδοξης συνεργασίας. 3. Η προετοιμασία της Αγίας και Μεγάλης Συνόδου (Πανορθόδοξο Συνέδριο του 1923 και Προκαταρκτική Επιτροπή των Ορθοδόξων Εκκλησιών του 1930) Α'. 4. Η προετοιμασία της Αγίας και Μεγάλης Συνόδου (Πανορθόδοξες Διασκέψεις, Προσυνοδικές Πανορθόδοξες Διασκέψεις) Β'. 5. Ανάλυση και σχολιασμός του συνοδικού κειμένου περί της αποστολής της Ορθόδοξης Εκκλησίας στον σύγχρονο κόσμο. 6. Ανάλυση και σχολιασμός του συνοδικού κειμένου περί του μυστηρίου του γάμου και των κωλυμάτων του. 7. Ανάλυση και σχολιασμός του συνοδικού κειμένου περί της ορθόδοξης διασποράς. 8. Ανάλυση και σχολιασμός του συνοδικού κειμένου περί του αυτονόμου και του τρόπου ανακήρυξής του. 9. Ανάλυση και σχολιασμός του συνοδικού κειμένου περί των σχέσεων της Ορθόδοξης Εκκλησίας με τον υπόλοιπο χριστιανικό κόσμο. 10. Ανάλυση και σχολιασμός του συνοδικού κειμένου περί της σπουδαιότητας της νηστείας και της τήρησής της σήμερα. 11. Ανάλυση και σχολιασμός της Εγκυ-			

κλίου της Αγίας και Μεγάλης Συνόδου. 12. Ανάλυση και σχολιασμός του Μηνύματος της Αγίας και Μεγάλης Συνόδου. 13. Το ζήτημα της αποδοχής και της ποιμαντικής αξιοποίησης των αποφάσεων της Αγίας και Μεγάλης Συνόδου.

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

Β. ΦΕΙΔΑΣ, *Η Αγία και Μεγάλη Σύνοδος*, Αποστολική Διακονία της Εκκλησίας της Ελλάδος, Αθήνα 2017.

Κωδικός	X349	Τίτλος μαθήματος	ΣΧΕΣΕΙΣ ΠΟΛΙΤΕΙΑΣ ΚΑΙ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΣΤΟ ΝΕΟΤΕΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΡΑΤΟΣ
Διδάσκων: ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΝΙΚΟΛΑΚΑΚΗΣ			
Είδος μαθήματος: ΕΕ		Περίοδος τάξης: Χειμερινή	ECTS: 5 ΔΜ: 3
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ			
Το μάθημα «Σχέσεις Πολιτείας και Εκκλησίας στο νεότερο ελληνικό κράτος» εξετάζει τις σχέσεις Πολιτείας και Εκκλησίας αμέσως μετά τη δημιουργία του ελληνικού κράτους. Συγκεκριμένα, εστιάζει στην αντίθεση της εισαχθείσας από τη βασιλεία του Όθωνα καταστατικής νομοθεσίας της Αυτοκεφάλου Εκκλησίας της Ελλάδος τόσο με τον Συνοδικό Τόμο της 29^{ης} Ιουνίου 1850, δυνάμει του οποίου ανακηρύσσεται το αυτόκεφαλο της Ελλαδικής Εκκλησίας, όσο και με το ορθόδοξο κανονικό δίκαιο εν γένει. Υπό το πρίσμα αυτών των εκκλησιαστικών πηγών δικαίου μελετώνται ιδιαίτερα οι κυριότερες ρυθμίσεις αφενός του Ν. Σ'/1852 «Περί Έπισκοπών και Έπισκόπων και περί του υπό τους Έπισκόπους τελούντος Κλήρου» και αφετέρου του Ν. ΣΑ'/1852 περί «Νόμου Καταστατικού τής Ιεράς Συνόδου τής Εκκλησίας τής Ελλάδος». Ο πρώτος από τους παραπάνω νόμους ρυθμίζει τη διαίρεση της Αυτοκεφάλου Εκκλησίας της Ελλάδος στη Μητρόπολη Αθηνών, σε αρχιεπισκοπές και επισκοπές, τον ρόλο του επισκόπου, καθώς και τη σχέση του επισκόπου με τους υπαγόμενους σε αυτόν κληρικούς. Ο δεύτερος από τους παραπάνω νόμους διέπει τη συγκρότηση, τη λειτουργία και τις αρμοδιότητες της Ιεράς Συνόδου της Εκκλησίας της Ελλάδος.			
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ			
1. Η σύσταση του νεότερου Ελληνικού Κράτους. 2. Η μονομερής ανακήρυξη του αυτοκέφαλου της Εκκλησίας του Βασιλείου της Ελλάδος δια του Β.Δ. της 23ης Ιουλίου 1833. 3. Οι περί θρησκείας διατάξεις του Συντάγματος του 1844. 4. Ο οργανισμός της Ανατολικής Ορθοδόξου Εκκλησίας. 5. Το συνοδικό πολίτευμα της Ανατολικής Ορθοδόξου Εκκλησίας. 6. Η κανονική διαδικασία χορήγησης αυτοκέφαλου κάθεστώτος. 7. Ο συνοδικός τόμος του 1850. 8. Η υποδοχή του συνοδικού τόμου του 1850. 9. Οι σχετικές με τις επισκοπές και τους επισκόπους ρυθμίσεις του Ν. Σ'/1852 και οι παρεκκλίσεις τους από τον συνοδικό τόμο του 1850. 10. Ο Ν. ΣΑ'/1852 περί καταστατικού της Ιεράς Συνόδου της Εκκλησίας της Ελλάδος και οι παρεκκλίσεις του από τους όρους του Συνοδικού Τόμου του 1850. 11. Οι περί εκκλησιαστικής δικαιοσύνης ρυθμίσεις του Ν. Σ'/1852. 12. Οι περί εκκλησιαστικής δικαιοσύνης ρυθμίσεις του Ν. ΣΑ'/1852. 13. Συνολική αποτίμηση των σχέσεων Πολιτείας και Εκκλησίας στο νεότερο Ελληνικό Κράτος.			
ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ			
Δ. ΝΙΚΟΛΑΚΑΚΗΣ, <i>Ο τόμος του 1850 και η φαλκίδευσή του με τους νόμους Σ' και ΣΑ'/1852</i> , εκδ. Σάκκουλα, Αθήνα 2021.			

Κωδικός	X350	Τίτλος μαθήματος	ΘΕΩΡΙΑ ΚΑΙ ΠΡΑΞΗ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ Ι
Διδάσκων: ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΙΑΚΟΣ			
Είδος μαθήματος: ΕΕ		Περίοδος τάξης: Χειμερινή	ECTS: 5 ΔΜ: 3
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ			
Θα παρουσιαστεί το μουσικό βιβλίο Ειρμολόγιο όπως αυτό εξελίχθηκε κατά την Βυζαντινή και Μεταβυζαντινή περίοδο. Επίσης θα μελετηθεί το σύντομο και αργό μέλος του Ειρμολογίου με αντίστοιχα μουσικά			

παραδείγματα κατ' ήχον. Ακόμα, θα γίνει παρουσίαση του Στιχηρарικού γένους μελοποιίας της μεταβυζαντινής περιόδου με συνθέσεις του Παναγιώτου Χρυσάφη, του Αρχιεπισκόπου Γερμανού Νέων Πατρών, Ιακώβου Πρωτοψάλτου, Πέτρου Λαμπαδαρίου και Χουρμουζίου Χαρτοφύλακος.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ

1. Το Ειρμολόγιο ως μουσικός κώδικας του ιη'-ιθ' αιώνας.-Πέτρος Πελοποννήσιος (1778) και Πέτρος Βυζαντινός (1808).- 2. Το "σύντομο" ειρμολογικό μέλος.-Οι θέσεις του συντόμου μέλους ως δομικό στοιχείο. 3. Το "αργό" ειρμολογικό μέλος: Α' Το Βυζαντινό Ειρμολόγιο (ιδ' -ιε' αιώνες). Ειρμολόγιο κατά τον ιζ' αιώνα: Θεοφάνης Καρύκης, Χρυσάφης ο νέος, Γερμανός Νέων Πατρών, Κοσμάς Ιβηρίτης. 4. Το Ειρμολόγιο του Μπαλάση ιερέως. -Το Ειρμολόγιο του Πέτρου Πελοποννησίου. -Οι θέσεις του αργού μέλους ως δομικό στοιχείο. 5. Θεωρία και Πράξη με σύντομα ειρμολογικά μέλη: Α' Οι "πρώτοι" ήχοι: α' και πλ α'. Β'. Οι "τέταρτοι" ήχοι δ' και πλ δ'. Γ'. Οι "τρίτοι" ήχοι: τρίτος και βαρύς. Δ'. Οι "δεύτεροι" ήχοι: β' και πλ β'. 6. Το Αναστασιματάριο ως τμήμα του Βυζαντινού Στιχηραρίου. 7. Το Αναστασιματάριο του Χρυσάφη του νέου με "καλλωπισμούς" (β' μισό του ιζ' αιώνας). 8. Οι θέσεις του αργού στιχηρарικού μέλους ως δομικό στοιχείο. 9. Το Αναστασιματάριο του Πέτρου Πελοποννησίου, ως "νέο αργό" στιχηρарικό μέλος. 10. Θεωρία και Πράξη με στιχηρарικά μέλη: Α' Οι "πρώτοι" ήχοι: α' και πλ α'. Β'. Οι "τέταρτοι" ήχοι δ' και πλ δ'. Γ'. Οι "τρίτοι" ήχοι: τρίτος και βαρύς. Δ'. Οι "δεύτεροι" ήχοι: β' και πλ β'. 11. Τα Δοξαστικά ιδιόμελα των Στιχηραρίων του Χρυσάφη του νέου και του Γερμανού Νέων Πατρών με "καλλωπισμούς" και "καινοφανείς θέσεις" (β' μισό του ιζ' αιώνας). 12. Η απόσπαση των Δοξαστικών ιδιομέλων απ' το Στιχηράριο και η διαμόρφωση του κώδικος "Δοξαστάριο". Τα Δογματικά θεοτοκία. Το Δοξαστάριο του Ιακώβου Πρωτοψάλτου. 13. Το Δοξαστάριο του Πέτρου Πελοποννησίου. Το Δοξαστάριο του Χουρμουζίου Χαρτοφύλακος.

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

ΑΧ. ΧΑΛΔΑΙΑΚΗΣ, *Βυζαντινομουσικολογικά*, τ. Α': *Θεωρία*, εκδ. Άθως, 2014.

Κωδικός	X354	Τίτλος μαθήματος	Η ΘΕΟΤΟΚΟΣ ΣΤΗΝ ΟΡΘΟΔΟΞΗ ΠΑΡΑΔΟΣΗ: ΕΟΡΤΕΣ, ΚΕΙΜΕΝΑ, ΠΑΡΑΔΟΣΕΙΣ, ΘΑΥΜΑΤΑ
Διδάσκων: ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΟΣ			
Είδος μαθήματος: ΕΕ		Περίοδος τάξης: Χειμερινή	ECTS: 5 ΔΜ: 3
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ			
Στο πλαίσιο του μαθήματος παρουσιάζεται η ιστορική εξέλιξη της τιμής της Θεοτόκου σε όλες τις εκφάνσεις της και η θέση της εν γένει στην Ορθόδοξη Παράδοση και λατρεία. Εξετάζεται το ιστορικό πλαίσιο γένεσης, καθιέρωσης και εξέλιξης των θεομητορικών εορτών, αναλύονται ιστορικοφιλολογικά και θεολογικά επιλεγμένα θεομητορικά κείμενα (απόκρυφα, αγιολογικά, ομιλητικά, υμνογραφικά, διηγήσεις θαυμάτων), ενώ ιδιαίτερη αναφορά γίνεται σε παραδόσεις που αφορούν σε θαύματα θεομητορικών εικόνων, καθώς και σε βυζαντινά προσκυνήματα της Θεοτόκου.			
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ			
1. Η Θεοτόκος στη βιβλική και απόκρυφη χριστιανική γραμματεία. 2. Η Θεοτόκος στη λατρεία της Εκκλησίας. 3. Οι Θεομητορικές εορτές Α': Σύλληψη, Γενέσιο και Εισόδια της Θεοτόκου (ιστορία, περιεχόμενο, κείμενα, παραδόσεις). 4. Οι Θεομητορικές εορτές Β': Ευαγγελισμός και Κοίμηση της Θεοτόκου (ιστορία, περιεχόμενο, κείμενα, παραδόσεις). 5. Οι εορτές των «λειψάνων» της Θεοτόκου (τιμίας ζώνης, τιμίας εσθήτος, ιερού μαφορίου). 6. Οι βιογραφίες της Θεοτόκου στο Βυζάντιο. 7. Η Θεοτόκος στη βυζαντινή αγιολογική και ομιλητική γραμματεία Α': Ιστορικοφιλολογική και θεολογική ανάλυση θεομητορικών Λόγων και Ομιλιών. 8. Η Θεοτόκος στη βυζαντινή αγιολογική και ομιλητική γραμματεία Β': Ιστορικοφιλολογική και θεολογική ανάλυση θεομητορικών Λόγων και Ομιλιών. 9. Η Θεοτόκος στη βυζαντινή θρησκευτική ποίηση Α': Ιστορικοφιλολογική και θεολογική ανάλυση θεομητορικών ύμνων. 10. Η Θεοτόκος στη βυζαντινή θρησκευτική ποίηση Β': Ιστορικοφιλολογική και θεολογική ανάλυση θεομητορικών ύμνων. 11. Διηγήσεις Θεομητορικών θαυμάτων. 12. Παραδόσεις, διηγήσεις και θαύματα θεομητορικών εικόνων. 13. Ναοί και Προσκυνήματα της Θεοτόκου στο Βυζάντιο.			

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

Γ. ΦΙΛΙΑΣ, *Οι θεομητορικές εορτές στη λατρεία της Εκκλησίας*, εκδ. Γρηγόρης, 2002.

Δ. ΣΤΡΑΤΗΓΟΠΟΥΛΟΣ, *Ο πατριάρχης Φώτιος υμνεί τη Θεοτόκο. Εισαγωγή-κριτική έκδοση-σχόλια*, εκδ. Αρμός, 2019.

Κωδικός	X355	Τίτλος μαθήματος	ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ Α'. ΘΕΟΛΟΓΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ, ΣΥΜΒΑΝΤΑ, ΠΙΘΑΝΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ
---------	------	------------------	---

Διδάσκων: Π. ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΣΤΑΜΚΟΠΟΥΛΟΣ

Είδος μαθήματος: ΕΕ

Περίοδος τάξης: Χειμερινή

ECTS: 5

ΔΜ: 3

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα ανιχνεύει τη σχέση της θεολογίας με την ανάλυση εμπειρικών δεδομένων μέσω των πιθανοτήτων και άλλων τεχνικών ανάλυσης της πληροφορίας. Μελετάται η θρησκευτική πίστη μέσα από το φακό της ποσοτικής ανάλυσης με ενδιαφέροντα αποτελέσματα για τους ερευνητές της θεολογικής επιστήμης. Οι φοιτητές μαθαίνουν πως να χρησιμοποιούν τις πιθανότητες με προγράμματα επεξεργασίας δεδομένων σε θεολογικά δεδομένα αποκομίζοντας στοιχεία για την αποτελεσματικότερη ερμηνεία του θρησκευτικού φαινομένου και της πίστεως γενικότερα. Το μάθημα εξετάζει και την ηθική πλευρά της ανάλυσης ιερών στοιχείων της Εκκλησίας και της πίστεως και τη σχέση τους με την προστασία των προσωπικών δεδομένων.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ

1. Παρουσίαση του μαθήματος. Πως ορίζεται η ανάλυση δεδομένων και πως μπορεί να χρησιμοποιηθεί στη θεολογία αλλά και στα θρησκευτικά δεδομένα. Ηθική της ανάλυσης θεολογικών δεδομένων. 2. Εισαγωγή στις πιθανότητες. Πως ορίζονται τα συμβάντα και πως μετρούμε το ενδεχόμενο. 3. Εισαγωγή στη θεωρία συνόλων και δειγματική χώροι. 4. Συμβάντα που σχετίζονται με τη θεολογία και πιθανότητες. 5. Πηγές και συλλογή θεολογικών δεδομένων. Ιερά κείμενα και πηγές. Ιστορικά και θρησκευτικά αρχεία. 6. Αξιώματα στη θεωρία των πιθανοτήτων. Συμπληρωματικά συμβάντα και δεσμευμένη πιθανότητα. 7. Προετοιμασία και διαχείριση θρησκευτικών δεδομένων. Διαχείριση αγνώστων ή ελλείπων δεδομένων. 8. Κατανομές πιθανοτήτων. 9. Θεώρημα κεντρικού ορίου. 10. Εισαγωγή στη Μπαϊσιανή θεωρία πιθανοτήτων. 11. Πρόβλεψη και ερμηνεία εκκλησιαστικών γεγονότων. 12. Ασφάλεια και διαχείριση προσωπικών θρησκευτικών δεδομένων. 13. Θέματα ηθικής στη συλλογή, στην ανάλυση και στη διαχείριση εκκλησιαστικών και δεδομένων.

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

Δ. ΜΠΕΡΤΣΕΚΑΣ - Γ. ΤΣΙΤΣΙΚΛΗΣ, *Εισαγωγή στις Πιθανότητες με στοιχεία Στατιστικής*, εκδ. Α. Τζιόλα, Θεσσαλονίκη 2024.

Κωδικός	X356	Τίτλος μαθήματος	ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΕΙΑΣ. Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΗΣ ΗΓΕΜΟΝΙΑΣ ΣΑΜΟΥ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΙΣ ΠΗΓΕΣ (1834-1915)
---------	------	------------------	---

Διδάσκων: ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΤΖΟΥΜΕΡΚΑΣ

Είδος μαθήματος: ΕΕ

Περίοδος τάξης: Χειμερινή

ECTS: 5

ΔΜ: 3

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα εξετάζει το ιστορικό πλαίσιο των σχέσεων της τοπικής Εκκλησίας της Σάμου, όπως αυτό διαμορφώθηκε εντός της Ηγεμονίας της Σάμου από το 1834 έως το 1915. Εστιάζει στο ιδιότυπο καθεστώς λειτουργίας των εκκλησιαστικών θεσμών της Σάμου, τη θέση του Οικουμενικού Πατριαρχείου και τα ιστορικά προβλήματα που δημιουργήθηκαν από τους κατά καιρούς αρχιερείς και ηγεμόνες Σάμου και τη θέση του Οικουμενικού Πατριαρχείου. Η ιστορική παράθεση και αξιολόγηση των διαμορφωθέντων σχέσεων μελετάται και αναλύεται υπό το πρίσμα των πηγών μέσα από Ηγεμονικό Ιστορικό Αρχείο της Σάμου.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ

1. Εισαγωγικά. Η διαμόρφωση των σχέσεων Εκκλησίας και Πολιτείας, στο Βυζάντιο και στον ελληνικό χώρο. 2. Η δημιουργία της Ηγεμονίας της Σάμου. Ιστορική παρουσίαση. 3. Η τοπική Εκκλησία της Σάμου.

Ιστορικά στοιχεία αυτής. 4. Ηγεμόνες Σάμου και η εκκλησιαστική τους πολιτική. 5. Διαμόρφωση των Σχέσεων Ηγεμόνων-Μητροπολιτών στη Σάμο 1834-1854. 6. Η εξέλιξη των σχέσεων Ηγεμόνων – Μητροπολιτών Σάμου 1855-1915. 7. Η θέση του Οικουμενικού Πατριαρχείου. 8. Νομοθετικά κείμενα και διατάξεις της Ηγεμονίας. 9. Το καθεστώς των μονών της Σάμου. 10. Έρευνα και αποτίμηση των επιδράσεων της εκκλησιαστικής νομοθεσίας του ελληνικού κράτους στα σχετικά κείμενα της ηγεμονίας. 11. Μελέτη περίπτωσης και ανάλυση των σχετικών πηγών Ι. 12. Μελέτη περίπτωσης και ανάλυση των πηγών ΙΙ. 13. Συνολική ιστορική αποτίμηση των σχέσεων Εκκλησίας και Ηγεμονίας στη Σάμο.

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

Μ.Γ. ΒΑΡΒΟΥΝΗΣ – Π. ΤΖΟΥΜΕΡΚΑΣ, *Εκκλησιαστική ζωή και παράδοση στην Ηγεμονία της Σάμου (1834 – 1912). Η μαρτυρία των πηγών*, Εκδ. Σταμούλη, Θεσσαλονίκη 2022.

Κωδικός	X357	Τίτλος μαθήματος	ΕΒΡΑΪΚΑ
Διδάσκουσα: ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΔΑΦΝΗ			
Είδος μαθήματος: ΕΕ		Περίοδος τάξης: Χειμερινή	ECTS: 5 ΔΜ: 3
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ			
Ανάλυση σημαντικών γραμματικών φαινομένων, εκμάθηση βασικού λεξιλογίου και θεολογικών όρων, μετάφραση απλών προτάσεων από την Εβραϊκή στην Ελληνική και αντιστρόφως.			
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ			
1. Εισαγωγή: Ιστορία της Εβραϊκής Γλώσσας, βασική βιβλιογραφία. 2. Το εβραϊκό αλφάβητο Ι. 3. Το εβραϊκό αλφάβητο ΙΙ. 4. Άρθρο, Σύνδεσμοι, Προθέσεις. 5. Αντωνυμίες. 6. Αντωνυμικά Επιθήματα. 7. Αριθμητικά. 8. Ουσιαστικά Ι. 9. Ουσιαστικά ΙΙ. 10. Επίθετα. 11. Ρήματα Ι. 12. Ρήματα ΙΙ. 13. Ρήματα ΙΙΙ.			
ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ			
W. RUDOLPH, K. ELLINGER, <i>Biblia hebraica stuttgartensia</i> , Εκδ. Ελληνική Βιβλική Εταιρεία, 1997.			

Κωδικός	X358	Τίτλος μαθήματος	ΘΡΗΣΚΕΙΑ ΤΟΥ ΑΡΧΑΙΟΥ ΙΣΡΑΗΛ ΚΑΙ ΘΕΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΠΑΛΙΑΙΑΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ
Διδάσκων: ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΑΠΑΡΝΑΚΗΣ			
Είδος μαθήματος: ΥΕ		Περίοδος τάξης: Χειμερινή	ECTS: 5 ΔΜ: 3
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ			
Συστηματική έκθεση και ανάλυση των κύριων σταθμών διαμόρφωσης της θρησκείας του αρχαίου Ισραήλ και των βασικών θεολογικών ιδεών και θεμάτων της Παλαιάς Διαθήκης, που άπτονται της θεολογίας, ανθρωπολογίας, χριστολογίας, σωτηριολογίας, εκκλησιολογίας, εσχολογίας της και συνιστούν το περιεχόμενο της υπερφυσικής θείας αποκαλύψεώς της. Σκοπός είναι η εξοικείωση με τη θεολογική σκέψη της Παλαιάς Διαθήκης, τους θεολογικούς προβληματισμούς, τις θρησκευτικές αντιλήψεις και το κοσμοείδωλο του αρχαίου Ισραήλ και των λαών και πολιτισμών της εποχής του, καθώς και η ενσωμάτωσή της στη θεολογία της Κ. Διαθήκης και της δογματικής θεολογίας της Εκκλησίας.			
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ			
1. Εισαγωγικό. Περιγραφή του μαθήματος και του προγράμματος διδασκαλίας. Η θρησκεία του αρχαίου Ισραήλ πριν τη συγκρότηση του βασιλείου. 2. Η θρησκεία στην περίοδο της βασιλείας. 3. Η θρησκεία του πρώιμου Ιουδαϊσμού. 4. Η ιστορία της εξέλιξης της Θεολογίας της Παλαιάς Διαθήκης. Θεματολογία και προβληματισμοί στη σύγχρονη έρευνα 5. Κοσμολογία. Η εξαήμερη δημιουργία του κόσμου Ι: Γενέσεως 1,1-24. 6. Κοσμολογία. Η εξαήμερη δημιουργία του κόσμου και τα κοσμολογικά μοντέλα της σύγχρονης Φυσικής 7. Ανθρωπολογία. Η δημιουργία του ανθρώπου Γενέσεως 1,26-28. 2,7-8. 8. Ανθρωπολογία. Το φαινόμενο της ζωής, η καταγωγή του ανθρώπου και η επιστήμη της Βιολογίας. 9. Ανθρωπολογία-Οικολογία. Οι πρωτόπλαστοι και ο παράδεισος. Γενέσεως 2,8-17. 10. Ανθρωπολογία. Η δημιουργία της γυναίκας. Γενέσεως 2,18-24. 11. Σωτηριολογία. Η πτώση των πρωτοπλάστων. Γενέσεως 3,1-7. 12. Σωτηριολογία. Η			

επαγγελία της λύτρωσης. Γενέσεως 3,8-24. 13. Η θρησκεία του Ισραήλ στο παρελθόν και στο παρόν - Σύνοψη-Συμπεράσματα.

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

Σ. ΚΑΛΑΝΤΖΑΚΗΣ, *Η θεολογία της Δημιουργίας στην Παλαιά Διαθήκη*, εκδ. Γράφημα, 2016.

Κωδικός	X359	Τίτλος μαθήματος	ΘΕΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΣ ΛΑΤΡΕΙΑΣ		
Διδάσκων: Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ ΧΑΤΖΗΓΡΗΓΟΡΙΟΥ					
Είδος μαθήματος: ΥΕ		Περίοδος τάξης: Χειμερινή		ECTS: 5	ΔΜ: 3
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ					
Στο συγκεκριμένο μάθημα διδάσκονται θέματα λειτουργικής θεολογίας. Μελετάται ο τριαδολογικός, χριστολογικός, πνευματολογικός και εκκλησιολογικός χαρακτήρας της θείας λατρείας. Αναλύεται ο λειτουργικός χώρος και χρόνος. Ερμηνεύεται ο λειτουργικός συμβολισμός. Εξετάζεται, τέλος, η θεολογία των ακολουθιών του νυχθημέρου και των μυστηρίων του Βαπτίσματος, του Χρίσματος και της θείας Ευχαριστίας.					
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ					
1. Το αγιοτριαδικό θεμέλιο της θείας λατρείας. 2. Το μυστήριο του Χριστού στη θεία λατρεία. 3. Η έν Άγιω Πνεύματι τελείωση των τελουμένων στη θεία λατρεία. 4. Η Εκκλησία ως λατρεύουσα κοινότητα. 5. Η θεολογική έννοια του λειτουργικού χώρου. 6. Η θεολογική έννοια του λειτουργικού χρόνου. 7. Τα σύμβολα και οι συμβολισμοί στη θεία λατρεία. 8. Η θεολογία των ακολουθιών του νυχθημέρου. Ο Εσπερινός. 9. Το Απόδειπνο και το Μεσονυκτικό. 10. Ο Όρθρος και οι Ώρες. 11. Το μυστήριο του Βαπτίσματος. 12. Το μυστήριο του Χρίσματος. 13. Το μυστήριο της θείας Ευχαριστίας.					
ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ					
Γ. ΜΕΤΑΛΛΗΝΟΣ, <i>Η θεολογική μαρτυρία της εκκλησιαστικής λατρείας</i> , εκδ. Αρμός, Αθήνα 1996.					

Κωδικός	X360	Τίτλος μαθήματος	ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΙΕΡΑΠΟΣΤΟΛΗΣ		
Διδάσκων: ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΩΤΣΙΟΠΟΥΛΟΣ					
Είδος μαθήματος: ΥΕ		Περίοδος τάξης: Χειμερινή		ECTS: 5	ΔΜ: 3
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ					
Εισαγωγή στην κοινωνιολογία της Ιεραποστολής. Ανάλυση των βασικών λειτουργιών της Ιεραποστολικής δράσης. Αρχές, μέθοδοι, κανόνες και έρευνα. Τυπολογία της Ιεραποστολικής ζωής και δράσης. Θεολογία της Ιεραποστολής και κοινωνική ζωή. Θεσμός και Χάρισμα στην Ιεραποστολική λειτουργία. Ιεραποστολή, θρησκευτική ελευθερία, φονταμενταλισμός και εκκοσμικευση. Η Οικουμενικότητα, η Παγκοσμιότητα και η Παγκοσμιοποίηση ως πεδίο έρευνας της κοινωνιολογίας της Ιεραποστολής. Αμφίπλευρες σχέσεις και επιρροές Ιεραποστολής και κοινωνίας.					
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ					
1. Θεολογία και Κοινωνιολογία της Ιεραποστολής. 2. Πολιτισμικές και πολιτικές προεκτάσεις της Ιεραποστολής. 3. Θεολογία θρησκειών και ιεραποστολικό έργο. 4. Θρησκευτικός πλουραλισμός και Ιεραποστολικό έργο. 5. Διαλεκτική της Ιεραποστολής. Ταυτότητα - Ετερότητα. 6. Διαπολιτισμικότητα και Ιεραποστολικό έργο. 7. Φονταμενταλισμός και Ιεραποστολή. 8. Ανθρώπινα Δικαιώματα και Ιεραποστολή. 9. Σύγκρουση πολιτισμών και Ιεραποστολή. 10. Εκκοσμικευση και Ιεραποστολή. 11. Προσηλυτισμός και Ιεραποστολή. 12. Πολιτισμικός ιμπεραλισμός, Πολιτιστική Διπλωματία και Ιεραποστολή. 13. Η Ιεραποστολή στην Ύστερη και Πολλαπλή Νεωτερικότητα.					
ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ					
Α. ΓΙΑΝΝΟΥΛΑΤΟΣ, <i>Ιεραποστολή. Στα ίχνη του Χριστού</i> , εκδ. Αποστολική Διακονία της Εκκλησίας της Ελλάδος, Αθήνα 2007.					

Κωδικός	X361	Τίτλος μαθήματος	ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ	
Διδάσκων: ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΡΗΣΤΟΥ				
Είδος μαθήματος: ΥΕ		Περίοδος τάξης: Χειμερινή	ECTS: 5	ΔΜ: 3
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ				
Ο εκχριστιανισμός της Αυτοκρατορίας από τον Μ. Κωνσταντίνο και εξής. Η Μεγάλη Μετανάστευση των Λαών και η κατάρρευση του Δυτικού Ρωμαϊκού Κράτους. Ίδρυση των βαρβαρικών βασιλείων στη Δύση. Η δημιουργία, διαμόρφωση και εξέλιξη της βυζαντινής πολιτιστικής σύνθεσης. Η επιβίωση της ανατολικής αυτοκρατορίας κατά την διάρκεια της κρίσης της ύστερης αρχαιότητας. Η εποχή του Ιουστινιανού Α'. Η κρίση του 7ου αιώνας και η επιβίωση του κράτους. Το Φραγκικό Κράτος κατά την βασιλεία του Καρλομάγνου. Η διαμόρφωση της Μεσαιωνικής Δύσης. Η εσωτερική εξέλιξη του Βυζαντινού Κράτους κατά την μεσοβυζαντινή περίοδο, οι πόλεμοι και το απόγειο της ακμής του Βυζαντίου. Η κατάρρευση του 11ου αιώνας και η αναδιοργάνωση των Κομνηνών. Ο 13 ^{ος} και ο 14 ^{ος} αιώνας. Ο Ελληνισμός κατά την Τουρκοκρατία. Η οργάνωση του γένους και η Εκκλησία.				
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ				
1.Ο εκχριστιανισμός της Αυτοκρατορίας. Ο Μ. Κωνσταντίνος και οι διάδοχοί του. 2.Κατάρρευση της Αυτοκρατορίας στη Δύση. Επιβίωση στην Ανατολή. 3.Η ίδρυση των Γερμανικών Βασιλείων στη Δύση. 4.Η διαμόρφωση του πρώιμου Βυζαντινού Κράτους και της βυζαντινής κοινωνίας. Ιουστινιανός. 5.Η κρίση του 7ου αιώνα. 6.Η περίοδος των Ισαύρων. Εικονομαχία. Επιβίωση και αλλαγή. 7.Το κράτος του Καρλομάγνου και η διαμόρφωση της μεσαιωνικής Δύσεως. 8.Το απόγειο της βυζαντινής δύναμης (10 ^{ος} - 11 ^{ος} αι.). Νικηφόρος Φωκάς, Ιωάννης Τσιμισκής, Βασίλειος Β'. 9.Η διάλυση του στρατού και της διοίκησης και η κατάρρευση του κράτους (1025-1081). Η ανόρθωση επί της δυναστείας των Κομνηνών. Σταυροφορίες. 10.Η Φραγκοκρατία (1204). Η παλινόρθωση της αυτοκρατορίας (1204-1282). Παρακμή και πτώση. 11. Η οργάνωση του γένους και η επιβίωσή του κατά την οθωμανική κυριαρχία. 12. Το κοινωνικό και παιδευτικό έργο της Εκκλησίας. 13. Επισκόπηση του Ελληνισμού κατά περιοχές.				
ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ				
Κ. ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ, <i>Μεσαιωνικός δυτικός πολιτισμός & οι κόσμοι του Βυζαντίου και του Ισλάμ</i> , εκδ. Βασίλειος Π. Χρήστου, Θεσσαλονίκη 1993.				

Κωδικός	X362	Τίτλος μαθήματος	ΨΗΦΙΑΚΗ ΤΕΧΝΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ	
Διδάσκων: Π. ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΣΤΑΜΚΟΠΟΥΛΟΣ				
Είδος μαθήματος: ΥΕ		Περίοδος τάξης: Χειμερινή	ECTS: 5	ΔΜ: 3
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ				
Το μάθημα αποσκοπεί στη μελέτη της συνάντησης του ανθρώπου με την τέχνη και τον πολιτισμό στην εποχή της ψηφιακής στροφής. Μέσα από 13 εβδομάδες διδασκαλίας, οι φοιτητές εισάγονται σε θεμελιώδη ερωτήματα που αφορούν τη σχέση εικόνας, συμβόλου και μνήμης με την τεχνολογία, καθώς και τη δυνατότητα του ψηφιακού κόσμου να εκφράσει ή να αλλοιώσει το ιερό. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται: α) στη θεολογική κατανόηση της εικόνας, β) στην οντολογία του εικονικού και του ψηφιακού χώρου, γ) στον ρόλο της αφήγησης, της μουσικής και της κοινότητας στη σύγχρονη ψηφιακή εμπειρία, και, δ) στα ηθικά–φιλοσοφικά ζητήματα που εγείρουν η τεχνητή νοημοσύνη και η πολιτισμική ψηφιοποίηση.				
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ				
1. Εισαγωγή: Τέχνη, Πολιτισμός, Θεολογία. 2. Ιστορική εξέλιξη. 3. Η εικόνα και το άρρητο. 4. Οντολογία του ψηφιακού χώρου. 5. Συμβολισμός και μυστήριο. 6. Μνήμη και ψηφιακή κληρονομιά. 7. Ψηφιακή αφήγηση. 8. Κοινότητα και σώμα στην ψηφιακή πραγματικότητα. 9. Ήχος, Μουσική, Λόγος και Λειτουργία. 10. Τεχνητή Νοημοσύνη. 11. Ηθικά ζητήματα του Ψηφιακού Πολιτισμού. 12. Παρουσίαση εργασιών. 12. Ανακεφαλαίωση και προοπτικές.				
ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ				
Ηλεκτρονικές Σημειώσεις.				

Κωδικός	X369	Τίτλος μαθήματος	ΝΕΟΤΕΡΗ ΚΑΙ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΤΟΠΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ		
Διδάσκων: ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΞΥΝΑΔΑΣ					
Είδος μαθήματος: ΕΕ		Περίοδος τάξης: Εαρινή		ECTS: 5	ΔΜ: 3
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ					
Στο πλαίσιο του μαθήματος παρουσιάζονται θεωρητικά ζητήματα που αφορούν τη σχέση Γενικής - Τοπικής Ιστορίας, τα οποία εξειδικεύουν και εξετάζουν τη σχέση Γενικής - Τοπικής Εκκλησιαστικής Ιστορίας. Επίσης, αναδεικνύεται και ερευνάται η σχέση Τοπικής Εκκλησιαστικής Ιστορίας με την Προφορική Ιστορία. Επιπλέον, οι φοιτητές πληροφορούνται για τις Πηγές και τη Μεθοδολογία Έρευνας της Τοπικής Εκκλησιαστικής Ιστορίας και εργάζονται ενδεικτικά πάνω σε αυτές. Τέλος, στο μάθημα παρουσιάζονται και αναλύονται ζητήματα που αντλούν τη θεματολογία τους από τη Νεότερη και Σύγχρονη Τοπική Εκκλησιαστική Ιστορία, κυρίως, επαρχιών του κλήματος του Οικουμενικού Πατριαρχείου.					
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ					
1. Εισαγωγικά. Ιστορία ως Επιστήμη και Τοπική Ιστορία. 2. Εκκλησιαστική Ιστορία και Τοπική Εκκλησιαστική Ιστορία Από την Μακροϊστορία στην Μικροϊστορία. 3. Πηγές Τοπικής Εκκλησιαστικής					

Ιστορίας και Μεθοδολογία εργασίας. 4. Εκπαιδευτική επίσκεψη στο Ιστορικό Αρχείο της Μητροπόλεως Θεσσαλονίκης. 5. Τοπική Ιστορία και Προφορική Ιστορία - Σύνταξη ερωτηματολογίου Προφορικής Συνέντευξης. 6. Μητροπόλεις του κλίματος του Οικουμενικού Πατριαρχείου. 7. Κοινοτισμός και Τοπική Εκκλησιαστική Διοίκηση. 8. Εκπαιδευτική επίσκεψη στο Ιστορικό Αρχείο Μακεδονίας. 9. Ξένες προπαγάνδες στην Ήπειρο και τη Μακεδονία στα τέλη του 19ου και τις αρχές του 20ού αιώνα. 10. Εκπαιδευτική Επίσκεψη στο Μουσείο Μακεδονικού Αγώνα. 11. Οι Μητροπόλεις των Νέων Χωρών στο μεταίχμιο από την Οθωμανική Αυτοκρατορία στο Εθνικό Κράτος. 12. Σχέσεις Ορθόδοξων Χριστιανών με άλλες εθνοτικές και θρησκευτικές ομάδες στο α' μισό του 20ού αιώνα. 13. Η στάση των τοπικών εκκλησιαστικών διοικήσεων κατά τη διάρκεια της Κατοχής και του Ελληνικού Εμφυλίου Πολέμου.

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

Ε. ΞΥΝΑΔΑΣ, *Η συλλογή μουσικών παλαιτύπων της ΑΕΑ Βελλας Ιωαννίνων*, εκδ. Καραζαφείρης Σταμπουλίδης ΟΕ, Θεσσαλονίκη 2024.

Κωδικός	Θ73	Τίτλος μαθήματος	ΕΞΟΜΟΛΟΓΗΤΙΚΗ		
Διδάσκων: Π. ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΓΚΙΚΑΣ					
Είδος μαθήματος: ΕΕ		Περίοδος τάξης: Εαρινή		ECTS: 5	ΔΜ: 3
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ					
Το μάθημα αναφέρεται στο Μυστήριο της Μετανοίας. Ιστορία και εξέλιξη του Μυστηρίου. Εννοιολογική προσέγγιση όρων (αμαρτία, μετάνοια, ενοχή, απώθηση περιδεής συνείδηση, καταλλαγή, λύτρωση, επιτίμια, ακρίβεια/οικονομία). Στάδια της μετανοίας. Πνευματικός Πατέρας (ειδικές προϋποθέσεις, καθιέρωση, επιλογή). Πνευματικός και εξομολογούμενος.					
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ					
1. Εισαγωγικά περί του περιεχομένου και του σκοπού του μαθήματος. 2. Ιστορία και εξέλιξη του μυστηρίου. Βιβλιογραφική ενημέρωση. 3. Εννοιολογική προσέγγιση όρων (αμαρτία, μετάνοια, ενοχή, απώθηση, περιδεής συνείδηση, καταλλαγή, λύτρωση, επιτίμια, ακρίβεια/οικονομία). 4. Πνευματικός Πατέρας. Περί πατρότητας, σαρκικός-πνευματικός πατέρας, καθιέρωση, επιλογή. 5. Ειδικές προϋποθέσεις περί πνευματικής πατρότητας. 6. Καθιέρωση και επιλογή πνευματικού πατέρα. 7. Ο πνευματικός κατά το μυστήριο της εξομολόγησης 8. Ο πνευματικός και τα επιτίμια. 9. Κανόνες και μετάνοια. Ακρίβεια και οικονομία. 10. Ο εξομολογούμενος κατά το μυστήριο της εξομολόγησης. 11. Ο ποιμαντικός διάλογος. Στάδια και αρχές. 12. Η ψυχανάλυση και το μυστήριο της μετάνοιας. 13. Ο πνευματικός πατέρας και ο διάλογος με ψυχικά πάσχοντες.					
ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ					
Π. ΑΘ. ΓΚΙΚΑΣ, <i>Ο πνευματικός και το μυστήριο της μετανοίας</i> , εκδ. Κυριακίδης, 2025.					

Κωδικός	Θ151	Τίτλος μαθήματος	ΟΡΘΟΔΟΞΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ: ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΕΣΧΑΤΩΝ		
Διδάσκων: ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΤΣΙΠΚΟΣ					
Είδος μαθήματος: ΕΕ		Περίοδος τάξης: Εαρινή	ECTS: 5	ΔΜ: 3	
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ					
Παρουσιάζονται και ερμηνεύονται ειδικά θέματα της ορθόδοξης πίστεως, που σχετίζονται με πτυχές της περί εσχάτων διδασκαλίας της Εκκλησίας.					
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ					
1. Η Εκκλησία ως εσχατολογική κοινότητα και η ζωή της στην προοπτική των εσχάτων. 2. Ο άνθρωπος και ο χωροχρόνος. 3. Το ζήτημα του χρόνου στην ορθόδοξη αντίληψη. 4. Η εσχατολογία κατά την πατερική περίοδο. 5. Ο Χριστός, ο πρώτος και ο έσχατος, αρχή και τέλος. 6. Η εσχατολογική φύση της Εκκλησίας. 7. Τα έσχατα στην καθημερινή ζωή του ανθρώπου. 8. Η βίωση των εσχάτων στη λειτουργική πράξη της Εκκλησίας. 9. Θεία Ευχαριστία: πρόγευση-κοινωνία εσχάτων. 10. Η εικονολογική μορφή διδασκαλίας περί					

κολάσεως και παραδείσου. 11. Ερμηνευτικές προσεγγίσεις στο θέμα παράδεισος και κόλαση. 12. Το μυστήριο του θανάτου. “Προσδοκώ ανάστασιν νεκρών και ζώην του μέλλοντος αιώνας”. 13. Ανακεφαλαίωση και αγαθοτοπία στην ορθόδοξη θεολογία.

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

Β. ΤΣΙΠΚΟΣ, *Ο ανακαινισμός του ανθρώπου*, εκδ. Πουρναράς, Θεσσαλονίκη 2009.

Κωδικός	Θ154	Τίτλος μαθήματος	ΘΕΟΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΙΕΡΩΝ ΜΥΣΤΗΡΙΩΝ		
Διδάσκων: π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ ΧΑΤΖΗΓΡΗΓΟΡΙΟΥ					
Είδος μαθήματος: ΕΕ		Περίοδος τάξης: Εαρινή		ECTS: 5	ΔΜ: 3
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ					
Δίνεται το θεολογικό περιεχόμενο των μυστηρίων.					
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ					
1. Τα ιερά μυστήρια και το βαθύτερο νόημά τους. 2. Σχέση ιερών μυστηρίων και ιερουργιών. 3. Χριστολογικός χαρακτήρας των ιερών μυστηρίων. 4. Πνευματολογικός χαρακτήρας των ιερών μυστηρίων. 5. Εκκλησιολογικός χαρακτήρας των ιερών μυστηρίων. 6. Τα μυστήρια της χριστιανικής μύσεως γενικά. 7. Βάπτισμα 8. Χρίσμα 9. Θεία Ευχαριστία. 10. Γάμος. 11. Ιερό Ευχέλαιο. 12. Σύμβολα και πραγματικότητα στη θεία λειτουργία. 13. Κοσμική διάσταση στη θεολογία των ιερών μυστηρίων.					
ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ					
π. ΣΤ. ΧΑΤΖΗΓΡΗΓΟΡΙΟΥ, <i>Η μυστηριακή ζωή ως βάση της ποιμαντικής διακονίας της Εκκλησίας κατά τον Άγιο Νικόλαο Καβάσιλα</i> , εκδ. Κυριακίδης, Θεσσαλονίκη 2019.					

Κωδικός	Θ237	Τίτλος μαθήματος	ΤΟ ΔΙΚΑΙΟ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΟΡΟΥΣ		
Διδάσκων: ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΝΙΚΟΛΑΚΑΚΗΣ					
Είδος μαθήματος: ΕΕ		Περίοδος τάξης: Εαρινή		ECTS: 5	ΔΜ: 3
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ					
Περίγραμμα της ιστορίας του Αγίου Όρους. Πηγές δικαίου του Αγίου Όρους. Η οργάνωση του μοναχικού βίου. Η διοικητική οργάνωση του Αγίου Όρους. Η ιδιαίτερη νομική μεταχείριση των αγιορειτών μοναχών. Το δίκαιο των πραγμάτων. Η απονομή δικαιοσύνης στο Άγιο Όρος.					
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ					
1. Ιστορική εισαγωγή. 2. Το Άγιον Όρος κατά τη βυζαντινή περίοδο. 3. Το Άγιον Όρος κατά την οθωμανική περίοδο. 4. Η συνταγματική προστασία του καθεστώτος του Αγίου Όρους. 5. Ο καταστατικός χάρτης του Αγίου Όρους. 6. Άγιον Όρος και Ευρωπαϊκή Ένωση. 7. Η κεντρική οργάνωση του Αγίου Όρους. 8. Η περιφερειακή οργάνωση του Αγίου Όρους. 9. Το άβατον. 10. Το δίκαιο των προσώπων στο Άγιον Όρος. 11. Η ιδιαίτερη νομική μεταχείριση των αγιορειτών μοναχών. 12. Περιουσιακό δίκαιο στο Άγιον Όρος. 13. Απονομή της δικαιοσύνης στο Άγιον Όρος.					
ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ					
Ι. ΚΟΝΙΔΑΡΗΣ, <i>Ιδιαίτερα εκκλησιαστικά καθεστώτα στην ελληνική επικράτεια</i> , εκδ. Σάκκουλα Α.Ε., Αθήνα-Θεσσαλονίκη 2017.					

Κωδικός	Θ239	Τίτλος μαθήματος	ΘΕΜΑΤΑ ΠΑΤΕΡΙΚΗΣ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ		
Διδάσκων: ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΠΙΤΤΑΡΑΣ					
Είδος μαθήματος: ΕΕ		Περίοδος τάξης: Εαρινή		ECTS: 5	ΔΜ: 3
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ					
Διδάσκονται ειδικότερα θέματα πατερικής θεολογίας, όπως ανέκυψαν στις υπό εξέταση περιόδους. Επεξηγούνται και αναλύονται βασικές θεολογικές θέσεις της πατερικής διδασκαλίας, καθώς παρουσιάζονται οι θέσεις των Πατέρων σε συνάρτηση πάντα με τα ανακύπτοντα ζητήματα.					

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ

1. Εισαγωγικό μάθημα περί της περιόδου προ της Οικουμενικής Συνόδου στην Έφεσο ώστε να κατανοηθούν σχετικά θέματα της διδασκαλίας των Πρόκλου Κων/πόλεως και Κυρίλλου Αλεξανδρείας. 2. Η σχέση χριστολογίας και σωτηριολογίας στον Πρόκλο. 3. Η σχέση θανάτου και αμαρτίας ένεκα της πτώσης του πρώτου ανθρώπου. 4. Η διά της αντιπροσωπευτικής θυσίας του Χριστού σωτηρία του ανθρώπου σύμφωνα με τον Πρόκλο. 5. Οι ονομασίες του μυστηρίου της θείας ευχαριστίας κατά τον Κύριλλο Αλεξανδρείας και οι διάφορες προτυπώσεις του μυστηρίου. 6. Αγιογραφική θεμελίωση της σύστασης και παράδοσης της θείας ευχαριστίας. 7. Ο μυστηριακός και θυτήριος χαρακτήρας του μυστηρίου της ευχαριστίας στον Κύριλλο. 8. Οι προϋποθέσεις και οι καρποί της ευχαριστίας για τον άνθρωπο. 10. Η σχέση ευχαριστίας και εκκλησιολογίας στον Κύριλλο. 11. Η θεία ευχαριστία στη νεστοριανική έριδα, η κακοδοξία του Νεστορίου και η απάντησή του Κυρίλλου αναφορικά με το μυστήριο αυτό. 12. Η περί της Θεοτόκου διδασκαλία του Νεστορίου και η αντίστοιχη του Πρόκλου, διακρίνοντας τη θεοτοκία από τη θεοποίηση της Παρθένου. 13. Θεολογούμενες απόψεις και ανταλλαγή επιχειρημάτων και συζήτηση.

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

Σημειώσεις.

Κωδικός	Θ242	Τίτλος μαθήματος	ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ ΜΕ ΕΜΦΑΣΗ ΣΤΟ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟ ΤΟΥΡΙΣΜΟ
---------	------	------------------	---

Διδάσκουσα: ΓΙΟΛΑΝΤΑ ΣΙΣΚΟΥ

Είδος μαθήματος: ΕΕ

Περίοδος τάξης: Εαρινή

ECTS: 5

ΔΜ: 3

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το περιεχόμενο του μαθήματος περιλαμβάνει θεματικές ενότητες που σχετίζονται: Α) Με γνώσεις και δεξιότητες που αφορούν στην κατάρτιση των φοιτητριών/ων ως προς τη δημιουργία μίας εικονικής επιχείρησης. Επιπλέον οι φοιτήτριες/ες εφοδιάζονται με γνώσεις σχετικά με τη διάσταση της έννοιας “καινοτομία”, σε σχέση με την επιχειρηματικότητα σε θρησκευτικό & κοινωνικο-πολιτισμικό πλαίσιο στην εκπαίδευση, όπως στα Προγράμματα Καλλιέργειας Δεξιοτήτων στην υποχρεωτική εκπαίδευση και στον τομέα Διοίκησης και Οικονομίας στα Επαγγελματικά Λύκεια (ΕΠΑΛ). Β) Επίσης, περιλαμβάνει θεωρητικές γνώσεις που αφορούν στο φαινόμενο του θρησκευτικού - προσκυνηματικού τουρισμού, τη σχέση του με τη Θεολογία, την Κοινωνική Παιδαγωγική και τις Οικονομικές Επιστήμες, τη σύνδεσή του με τη λαϊκή παράδοση και τον λαϊκό πολιτισμό, καθώς και την αξιοποίησή της άυλης και υλικής θρησκευτικής κληρονομιάς στην εκπαίδευση. Καλλιεργώντας την εξωστρέφεια, κατά τη διάρκεια των μαθημάτων, δίνεται η ευκαιρία για συνεργασίες/επισκέψεις των φοιτητριών/ων σε επιχειρήσεις καθώς και σε φορείς της θρησκευτικής και κοινωνικής ζωής αλλά και σε φορείς του λαϊκού πολιτισμού μας.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ

1. Η έννοια της επιχειρηματικότητας. Τεχνολογία- Καινοτομία- Επιχειρηματικότητα. Το προφίλ του σύγχρονου επιχειρηματία. 2. Θεολογική προσέγγιση της επιχειρηματικότητας- Ηθική των επιχειρήσεων/ Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη (ΕΚΕ). 3. Βασικές Αρχές Μάρκετινγκ για μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Ανάλυση S.W.O.T. 4. Κοινωνική επιχειρηματικότητα. 5. Η Εικονική επιχείρηση στα διδακτικά αντικείμενα «Εργαστηρια Δεξιοτήτων» «Εφαρμογές στον Τουρισμό» και «Οργάνωση και Λειτουργία Τουριστικών Επιχειρήσεων». 6. Οργάνωση Επιχειρηματικού Σχεδίου (Business Plan), βασισμένο σε μία επιχειρηματική ιδέα, η οποία εντάσσεται στο θρησκευτικό και κοινωνικο-πολιτισμικό πλαίσιο. 7. Η χρήση των μεθόδων της κοινωνικής έρευνας στην επιχειρηματικότητα (ποσοτική/ποιοτική έρευνα). 8. Το φαινόμενο και η έννοια του θρησκευτικού τουρισμού και η αξιοποίησή του στην εκπαίδευση. Θρησκευτικές – Προσκυνηματικές περιηγήσεις. 9. Ο Θρησκευτικός Τουρισμός στην Ελλάδα. Οργάνωση, υλοποίηση, μεγέθη. 10. Ορθόδοξα χριστιανικά μνημεία στην Ελλάδα και στο εξωτερικό. Ο ρόλος του εκπαιδευτικού, όσον αφορά στην ανάδειξή τους. 11. Χριστιανικά μνημεία στο εξωτερικό/ Τα κυριότερα θρησκευτικά μνημεία άλλων θρησκειών. 12.

Η προοπτική επαγγελματικής οργάνωσης του Θρησκευτικού Τουρισμού στην Ελλάδα. Ο ρόλος των απόφοιτων των θεολογικών σχολών. 13. Παρουσίαση εργασιών.

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

Σημειώσεις, διαφάνειες και πολυμεσικό υλικό.

Κωδικός	Θ265	Τίτλος μαθήματος	ΚΟΛΛΥΒΑΔΕΣ ΚΑΙ ΝΕΟΜΑΡΤΥΡΕΣ: ΑΠΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΘΕΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΜΑΡΤΥΡΙΟΥ
---------	------	------------------	--

Διδάσκοντες: ΣΥΜΕΩΝ ΠΑΣΧΑΛΙΔΗΣ (υπεύθ.), ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΟΣ, ΓΕΩΡΓΙΑ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ

Είδος μαθήματος: ΕΕ	Περίοδος τάξης: Εαρινή	ECTS: 5	ΔΜ: 3
----------------------------	-------------------------------	----------------	--------------

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Παρουσιάζεται το υμναγιολογικό έργο των Κολλυβάδων ή πατέρων της Φιλοκαλικής αναγέννησης, το οποίο συνιστά το αποκορύφωμα της πνευματικής ακμής του υπόδουλου Ελληνισμού κατά το 18^ο αιώνα. Το έργο αυτό διαρθρώνεται στη συλλογή, μετάφραση και έκδοση αγιολογικών και υμνογραφικών κειμένων για παλαιούς ή νέους αγίους. Ειδικό ενδιαφέρον παρουσιάζει η επικέντρωση του έργου των Κολλυβάδων στην ομάδα των Νεομαρτύρων, την οποία ιδιαίτερα προέβαλαν, και μάλιστα την κατηγορία των εξ αρνησιχρίστων Νεομαρτύρων. Το έργο αυτό δεν περιορίστηκε μόνο στη συγγραφή και έκδοση των σχετικών νεομαρτυρολογικών κειμένων, αγιολογικών και υμνογραφικών, αλλά εδράζεται και στην αλειπτική τους δραστηριότητα για να ενισχύσουν και να προετοιμάσουν πνευματικά κάποιους αρνησιχρίστους για το μαρτύριο της πίστης. Εξετάζεται σύνολη η αγιολογική και νεομαρτυρολογική γραμματεία που προήλθε από τους Κολλυβάδες και πρόσωπα του περιβάλλοντός τους, καθώς και η θεολογία της αγιότητας και του μαρτυρίου που αναδεικνύεται μέσα από τα κείμενα αυτά. Τέλος, παρουσιάζεται ο τρόπος συγγραφής των σχετικών φοιτητικών εργασιών.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ

1. Το ιστορικό πλαίσιο της Κολλυβαδικής έριδας και της πνευματικής αναγέννησης του 18^{ου} και 19^{ου} αιώνα.
2. Κολλυβάδες και Αντικολλυβάδες - Θεολογικά κριτήρια και ανάπτυξη της φιλοκαλικής παράδοσης.
3. Ο άγιος Μακάριος Νοταράς, το αλειπτικό και το αγιολογικό έργο του.
4. Ο όσιος Νικόδημος ο Αγιορείτης και το συγγραφικό έργο του για τους Νέους μάρτυρες και τους νέους Αγίους.
5. Ο άγιος Αθανάσιος ο Πάριος και το υμναγιολογικό έργο του.
6. Άλλοι Κολλυβάδες συνεργοί του συγγραφικού έργου των πρωτεργατών του φιλοκαλικού κινήματος.
7. Οι Κολλυβάδες και οι εξ αρνησιχρίστων νεομάρτυρες: ένα μείζον ζήτημα και η αντιμετώπισή του.
8. Οι ομάδες των Νεομαρτύρων.
9. Χειρόγραφες νεομαρτυρολογικές συλλογές Ι: Οι συλλογές του Μανουήλ Κορινθίου και του Ιωάννη Καρυοφύλλη.
10. Χειρόγραφες νεομαρτυρολογικές συλλογές ΙΙ: Οι συλλογές του παπα-Ιωάνη, του Καισαρίου Δαπόντε και η Ξενοφωντινή Συλλογή.
11. Έντυπες νεομαρτυρολογικές συλλογές (Νέον Μαρτυρολόγιον, Νέον Λειμωνάριον κ.ά.).
12. Θεολογικά ζητήματα γύρω από την ακρίβεια και την οικονομία για το μαρτύριο των εξ αρνησιχρίστων Νεομαρτύρων.
13. Οι Νεομάρτυρες στην ιστορία και το παρόν της χριστιανικής παράδοσης.

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

Σ. ΠΑΣΧΑΛΙΔΗΣ, *Κολλυβάδες και Νεομάρτυρες. Αγιότητα και θεολογία του Μαρτυρίου*, εκδ. Αλτιντζής, Θεσσαλονίκη 2017.

Κωδικός	Θ276	Τίτλος μαθήματος	Η ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΛΑΪΚΩΝ ΣΤΗΝ ΕΚΛΟΓΗ ΤΩΝ ΕΠΙΣΚΟΠΩΝ
---------	------	------------------	--

Διδάσκων: ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΚΑΒΑΡΙΝΑΣ

Είδος μαθήματος: ΕΕ	Περίοδος τάξης: Εαρινή	ECTS: 5	ΔΜ: 3
----------------------------	-------------------------------	----------------	--------------

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Η συμμετοχή του λαού στην εκλογή εκκλησιαστικών λειτουργών στην αρχαία Χριστιανική Εκκλησία. Σύγκριση πολιτειακών εκλογών αναδείξεως κρατικών αξιωματούχων και εκκλησιαστικών εκλογών αναδείξεως εκκλησιαστικών λειτουργών. Η συμμετοχή του λαού στην εκλογή επισκόπων κατά τις κανονικού περιεχο-

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

Κωδικός	Θ279	Τίτλος μαθήματος	ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΑΣΚΗΣΗ ΣΤΗΝ ΤΕΧΝΗ ΤΗΣ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΑΓΙΟΓΡΑΦΙΑΣ Δ'- ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΨΗΦΙΔΩΤΟΥ
---------	------	---------------------	---

Είδος μαθήματος: ΕΕ

Περίοδος τάξης: Εαρινή

ECTS: 5

 $\Delta M: 3$

Μέσα από την θεωρητική και πρακτική άσκηση στο εργαστήριο ζωγραφικής, επιχειρείται μια προσωπική σχέση του φοιτητή με την τέχνη, διερευνώντας οι δυνατότητές τους στην εξάσκηση στο σχέδιο και στο χρώμα, και επιχειρείται να αποκτήσει ο φοιτητής την εμπειρία της δημιουργίας ενός έργου αγιογραφίας, σύμφωνα με τους κανόνες της ζωγραφικής τέχνης.

1. Βερνίκωμα εικόνας. 2 – 5. Σπουδή στο σχέδιο σώματος. 6. Πολυπρόσωπες παραστάσεις. 7 – 10. Σχεδιασμός συνθέσεως. 11. Εικονογραφία και φυσικό περιβάλλον. 12. Αρχιτεκτονική του βυζαντινού σχεδίου. 13. Στοιχεία τοιχογραφικού διακόσμου.

Σημειώσεις.

Κωδικός	Θ282	Τίτλος μαθήματος	ΙΣΛΑΜ ΚΑΙ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΘΕΟΛΟΓΙΑ	
Διδάσκων: ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΡΑΛΙΔΗΣ				
Είδος μαθήματος: ΕΕ		Περίοδος τάξης: Εαρινή	ECTS: 5	ΔΜ: 3
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ				
Παρουσίαση των θεολογικών κειμένων που συντάχθηκαν από βυζαντινούς συγγραφείς για το Ισλάμ με αφετηρία την ιστορική εμφάνισή του και κατακλείδα την περίοδο της Τουρκοκρατίας.				
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ				
1. Εισαγωγικά. Η ιστορική εμφάνιση του Ισλάμ στην Αραβική χερσόνησο. 2. Η πρώτη περίοδος των ισλαμικών κατακτήσεων. Οι ανακατατάξεις στην Παλαιστίνη και στην Συρία. 3. Τα κείμενα της πρώιμης περιόδου (μέσα 7 ^{ου} αι.). Επιγραμματικές αναφορές στο Ισλάμ. 4. Τα πρώτα κείμενα βυζαντινών θεολόγων για το Ισλάμ. Ιωάννης Δαμασκηνός, Θεόδωρος Αβουκαράς (τέλη 7 ^{ου} – 8 ^{ου} αι.). 5. Η Βυζαντινή Θεολογία του 8 ^{ου} και 9 ^{ου} αι. για το Ισλάμ α΄. Πραγματείες, επιστολές, αγιολογικά κείμενα. 6. Η Βυζαντινή Θεολογία του 8 ^{ου} και 9 ^{ου} αι. για το Ισλάμ β΄. Το έργο του Νικήτα Βυζαντίου. 7. Η Βυζαντινή Θεολογία του 10 ^{ου} και 11 ^{ου} αι. για το Ισλάμ. Πραγματείες, επιστολές, αγιολογικά κείμενα. 8. Η Βυζαντινή Θεολογία του 12 ^{ου} και 13 ^{ου} αι. για το Ισλάμ. Πραγματείες, επιστολές, αγιολογικά κείμενα. 9. Η εμφάνιση των Οθωμανών Τούρκων. Η σταδιακή απώλεια μεγάλου τμήματος της Βυζαντινής αυτοκρατορίας και οι βίαιοι εξισλαμισμοί μεγάλων χριστιανικών πληθυσμών. 10. Η Βυζαντινή Θεολογία του 14 ^{ου} αι. για το Ισλάμ, α΄. Γρηγόριος Παλαμάς. 11. Η Βυζαντινή Θεολογία του 14 ^{ου} αι. για το Ισλάμ, β΄. Μανουήλ Παλαιολόγος. 12. Η Βυζαντινή Θεολογία του 15 ^{ου} αι. για το Ισλάμ. Πραγματείες, επιστολές, αγιολογικά κείμενα. 13. Επιλεγόμενα. Γενική θεώρηση της Βυζαντινής Γραμματείας και Θεολογίας για το Ισλάμ.				
ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ				
Σ. ΠΑΣΧΑΛΙΔΗΣ – Α. ΚΡΑΛΙΔΗΣ, <i>Ορθόδοξη θεολογία και Ισλάμ</i> , εκδ. Αλτιντζής, Θεσσαλονίκη 2017.				

Κωδικός	Θ293	Τίτλος μαθήματος	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΑΛΑΙΟΓΡΑΦΙΑ ΚΑΙ ΕΠΙΓΡΑΦΙΚΗ		
Διδάσκοντες: ΣΥΜΕΩΝ ΠΑΣΧΑΛΙΔΗΣ (υπεύθ.), ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΟΣ					
Είδος μαθήματος: ΕΕ		Περίοδος τάξης: Εαρινή		ECTS: 5	ΔΜ: 3
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ					
Παρουσιάζονται τα εισαγωγικά ζητήματα που αφορούν στην επιστήμη της ελληνικής παλαιογραφίας και της επιγραφικής. Εξετάζονται τα αρχαϊκά συστήματα γραφής που οδήγησαν στο ελληνικό αλφάβητο και παρουσιάζονται τα πρόχειρα και τα κατεργασμένα υλικά γραφής. Κυρίως γίνεται αναφορά στον πάπυρο, την περγαμηνή και τον χάρτη, καθώς και στα σχήματα που έλαβαν αυτά τα υλικά κατά τη χρήση τους ως αποθηκευτικών μέσων των γραπτών κειμένων (ειλητάρια, κώδικες κλπ). Γίνεται επίσης διεξοδική παρουσίαση της μεγαλο-γράμματος γραφής στις διάφορες φάσεις της, καθώς και της μικρογράμματος που επικρατεί από τον 9ο αιώνα. Παρουσιάζονται, τέλος, τα ζητήματα που αφορούν στην αντιγραφή και στην ανάγνωση των χειρογράφων. Τα μαθήματα συνοδεύονται από ασκήσεις ανάγνωσης κειμένων από επιλεγμένους πίνακες χειρογράφων όλων των χρονικών περιόδων.					
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ					
1. Εισαγωγικά για την παλαιογραφική επιστήμη και τους κλάδους της. 2. Αρχαϊκά συστήματα γραφής και το ελληνικό αλφάβητο. 3. Πρόχειρα και κατεργασμένα υλικά και όργανα γραφής. 4. Οι αρχαίες επιγραφές και η γραφή τους. Οι μορφές των χειρογράφων. 5. Η μεγαλογράμματη ή μεγαλόσχημη γραφή από τον 2^ο ως τον 6^ο αι.: Γενικά χαρακτηριστικά, Βακχυλίδεια και Ρωμαϊκή κεφαλαιογράμματη, Βιβλική μεγαλογράμματη. 6. Η μεγαλογράμματη γραφή μετά τον 6^ο αιώνα: Αλεξανδρινή ή κοπτική μεγαλογράμματη, όρθια και επικλινής οξυκόρυφη, λειτουργική στρογγυλόσχημη. 7. Η επισευρμένη (ή συρτή) γραφή. 8. Οι απαρχές της μικρογράμματος ή μικρόσχημης γραφής: από τον μεταχαρακτηρισμό του 9^{ου} αι. ως τα μέσα του 10^{ου} αι. 9. Τύποι μικρογράμματος γραφής: μαργαριτόπλεχτη, ανισοστρόγγυλη, Κάτω Ιταλίας, Μονής Οδηγών κ.ά. 10. Γραφείς και γραφές κατά την υστεροβυζαντινή και μεταβυζαντινή περίοδο. 11. Ζητήματα αντιγραφής					

ενός χειρογράφου: Γραφείας, διαδικασία αντιγραφής, χρονολόγηση-σημειώματα. 12. Ανάγνωση ενός χειρογράφου: Σημεία στίξης, πνεύματα και τόνοι, αριθμηση και κρυπτογραφία. 13. Ανάγνωση ενός χειρογράφου: συντομογραφίες και συμπλέγματα, σημεία και σύμβολα.

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

L. PERRIA, *Οι γραφές των ελληνικών χειρογράφων*, εκδ. University Studio Press, Θεσσαλονίκη 2019.

Κωδικός	Θ306	Τίτλος μαθήματος	ΗΘΙΚΗ ΘΕΩΡΗΣΗ ΤΗΣ ΜΕΤΑΜΟΣΧΕΥΣΗΣ
Διδάσκων: ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΒΑΝΤΣΟΣ			
Είδος μαθήματος: ΕΕ		Περίοδος τάξης: Εαρινή	ECTS: 5 ΔΜ: 3
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ			
Στο μάθημα αυτό εξετάζεται ο ηθικός προβληματισμός για τη μεταμόσχευση ιστών και οργάνων με ιδιαίτερη έμφαση στην προσέγγιση της Ορθόδοξης Βιοηθικής.			
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ			
1. Το ιστορικό πλαίσιο και η σύγχρονη κατάσταση. 2. Η θεολογική επιχειρηματολογία κατά της δωρεάς οργάνου στη Δύση στα μέσα του 20 ^{ου} αι. 3. Η θεολογική επιχειρηματολογία υπέρ της δωρεάς οργάνου ως πράξη αγάπης. 4. Αποτελεί η δωρεά οργάνου ηθικό καθήκον του Χριστιανού; Είναι ηθικά αποδεκτή και η δωρεά που έχει το χαρακτήρα αυτοθυσίας; 5. Το ιατρικό ήθος σε σχέση με τον υποψήφιο δότη και λήπτη. 6. Προϋποθέσεις της δωρεάς οργάνου: αυτονομία. 7. Προϋποθέσεις της δωρεάς οργάνου: ενημέρωση. 8. Είναι θεμιτοί οι περιορισμοί για τους ζώντες δότες; 9. Είναι θεμιτή η αποζημίωση ή η αμοιβή του ζώντα δότη; 10. Το ζήτημα της εμπορευματοποίησης της προσφοράς οργάνων. 11. Η εικαζόμενη συναίνεση στην περίπτωση του νεκρού δότη. 12. Το ζήτημα του εγκεφαλικού θανάτου. 13. Η θέση της Ορθόδοξης Εκκλησίας.			
ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ			
Μ. ΒΑΝΤΣΟΣ – Ε. ΝΙΚΟΛΟΥΣΗ, <i>Η μεταμόσχευση του ιστού και οργάνου από ζώντα δότη. Ιατρική και ηθική θεώρηση</i> , εκδ. Ostrakon, Θεσσαλονίκη 2016.			

Κωδικός	Θ314	Τίτλος μαθήματος	Η ΟΡΘΟΔΟΞΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ, Η ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΚΑΙ Η ΜΑΡΤΥΡΙΑ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗ ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟ
Διδάσκων: ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΔΗΣ			
Είδος μαθήματος: ΕΕ		Περίοδος τάξης: Εαρινή	ECTS: 5 ΔΜ: 3
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ			
Ο Οικουμενικός Πατριάρχης Βαρθολομαίος έχει αναδειχθεί σε μία από τις ηγετικές μορφές όχι μόνο του ορθόδοξου, αλλά και ολόκληρου του χριστιανικού κόσμου. Έχει σφραγίσει με την παρουσία του τη νεότερη και σύγχρονη ιστορία του Οικουμενικού Πατριαρχείου. Αντικείμενο του μαθήματος είναι η σύγχρονη κατανόηση της Ορθοδοξίας μέσα από το λόγο του Οικουμενικού Πατριάρχη Βαρθολομαίου.			
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ			
1. Το Οικουμενικό Πατριαρχείο μέσα στην ιστορία Α'. 2. Το Οικουμενικό Πατριαρχείο μέσα στην ιστορία Β'. 3. Βιογραφία του Οικουμενικού Πατριάρχη Βαρθολομαίου (Το εκκλησιαστικό και επιστημονικό έργο του). 4. Ο Οικουμενικός Πατριάρχης Βαρθολομαίος και η ομογένεια της Κωνσταντινούπολης. 5. Το Οικουμενικό Πατριαρχείο εντός του ορθόδοξου κόσμου. Ο Οικουμενικός Πατριάρχης ως Πρώτος Α'. 6. Το Οικουμενικό Πατριαρχείο εντός του ορθόδοξου κόσμου. Ο Οικουμενικός Πατριάρχης ως Πρώτος Β'. 7. Η διαχριστιανική διακονία του Οικουμενικού Πατριαρχείου. Η συμβολή του Οικουμενικού Πατριάρχη Βαρθολομαίου Α'. 8. Η διαχριστιανική διακονία του Οικουμενικού Πατριαρχείου. Η συμβολή του Οικουμενικού Πατριάρχη Βαρθολομαίου Β'. 9. Οικουμενικό Πατριαρχείο και διαθρησκειακοί διάλογοι. Η συμβολή του Οικουμενικού Πατριάρχη Βαρθολομαίου στη συνάντηση με τις άλλες θρησκείες. 10. Οικουμενικό Πατριαρχείο και περιβάλλον. Ο "πράσινος Πατριάρχης". 11. Η εικόνα του σύγχρονου κόσμου μέσα από τον πατριαρχικό λόγο (εκκοσμίκευση, παγκοσμιοποίηση, φανατισμός, εθνικισμός, ρατσισμός). 12. Οικουμενικό Πατριαρχείο και κοινωνικά προβλήματα. Η κοινωνική διάσταση του πατριαρχικού λόγου (κοινωνική			

δικαιοσύνη, φτώχεια, ανισότητα). 13. Οικουμενικό Πατριαρχείο και ανθρώπινα δικαιώματα (θρησκευτική ελευθερία, θρησκευτική ανοχή. Η περίπτωση της Θεολογικής Σχολής της Χάλκης).

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

Π. Ι. ΧΡΥΣΑΥΓΗΣ, *Βαρθολομαίος (Αποστολή και Όραμα)*, εκδ. Athens Bookstore Publications, Εν πλω, Αθήνα 2018.

Κωδικός	Θ320Π	Τίτλος μαθήματος	Η ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΝΤΑΞΗ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΚΑΙ Η ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗ ΑΓΩΓΗ
Διδάσκων: ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΠΕΠΕΣ			
Είδος μαθήματος: ΕΕ		Περίοδος τάξης: Εαρινή	ECTS: 5 ΔΜ: 3
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ			
Το μάθημα εξετάζει τρόπους κοινωνικών σχέσεων στο σχολείο και στην κοινωνία μέσα από τα πρότυπα, τις αρετές και τον τρόπο ζωής που εμπνέει η χριστιανική αγωγή. Μελετώνται παράλληλα σύγχρονες ευρωπαϊκές ενταξιακές πολιτικές στο σχολικό και στο ευρύτερο κοινωνικό περιβάλλον. Τέλος, διερευνάται η συμβολή της ορθόδοξης παράδοσης στο σχεδιασμό και την εφαρμογή παιδαγωγικών μοντέλων και διδακτικών πρακτικών με στόχο την επιτυχή ένταξη των μαθητών στο σύγχρονο κοινωνικό περιβάλλον.			
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ			
1. Οι κοινωνικές σχέσεις στην αρχαία ελληνική αγωγή. 2. Οι κοινωνικές σχέσεις στην Παλαιά Διαθήκη. 3. Οι κοινωνικές σχέσεις στην Καινή Διαθήκη. 4. Οι κοινωνικές σχέσεις στην πατερική θεολογία. 5. Οι κοινωνικές σχέσεις στην αγωγή του ευρωπ. Διαφωτισμού. 6. Οι κοινωνικές σχέσεις στο νέο σχολείο. 7. Τα πρότυπα διδασκαλίας της κοινωνικής ανάπτυξης. 8. Ο ενταξιακός χαρακτήρας της σχολικής θρησκευτικής αγωγής. 9. Οι αρετές της χριστιανικής πίστεως και η κοινωνική αγωγή των μαθητών. 10. Τα πρότυπα ζωής της παγκοσμιοποίησης και η κοινωνικότητα των μαθητών. 11. Η κοινωνία του μαθητή με την ετερότητα στην ελληνική παιδεία. 12. Οι κοινωνικές σχέσεις στο σχολείο και τα αντικοινωνικά πρότυπα του περιβάλλοντος. 13. Κοινωνικότητα και έκπτωση των κοινωνικών αρχών και αξιών. Τα παράδοξα και οι αντιφάσεις της νεοτερικής εποχής.			
ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ			
Η. ΡΕΡΑΚΗΣ, <i>Θεολογικά μαθήματα του ελληνικού σχολείου και η κοινωνική ένταξη του μαθητή</i> , εκδ. Δ. Σφακιανάκη, Θεσσαλονίκη 2018.			

Κωδικός	Θ324	Τίτλος μαθήματος	ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ ΚΑΙ ΑΙΡΕΣΗ. ΑΠΟ ΤΙΣ ΑΡΧΑΙΕΣ ΣΤΙΣ ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΑΙΡΕΣΕΙΣ
Διδάσκοντες: Π. ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΓΕΩΡΓΟΠΟΥΛΟΣ, Π. ΧΡΗΣΤΟΣ ΦΙΛΙΩΤΗΣ			
Είδος μαθήματος: ΕΕ		Περίοδος τάξης: Εαρινή	ECTS: 5 ΔΜ: 3
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ			
Ορθοδοξία και αίρεση δεν είναι θεωρητικά κατασκευάσματα. Στην ιστορική πορεία του εκκλησιαστικού σώματος προηγείται η αλήθεια ως θεοφάνεια, ως ιστορική και συγκεκριμένη φανέρωση με καθολική διάσταση. Η Εκκλησία από πολύ νωρίς χαρακτηρίζεται στα βαπτιστήρια σύμβολα ως καθολική. Η καθολικότητα στη συνέχεια θα ταυτιστεί με τον όρο ορθοδοξία. Η αίρεση δεν είναι τίποτε άλλο παρά η διάβρωση της αλήθειας, ως ζωής πρώτιστα και ως διδασκαλίας στη συνέχεια. Ταυτόχρονα υποδηλώνει την έκπτωση από το σώμα της εκκλησιαστικής κοινότητας.			
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ			
1. Μεθοδολογία του μαθήματος. Ανάλυση των όρων ορθοδοξία και αίρεση. 2. Η λατρεύουσα εκκλησιαστική κοινότητα ως κριτήριο ορθοδοξίας και αληθείας. 3. Προϋποθέσεις της ορθής θεολογίας. 4. Ο ιουδαϊσμός και ο ελληνισμός ως μήτρα αιρετικών παραχαράξεων. 5. Αρχαίες τριαδολογικές αιρέσεις. 6. Αρχαίες χριστολογικές αιρέσεις. 7. Απο το σχίσμα του 1054 στην εμφάνιση της Μεταρρύθμισης. 8. Οι Αναβαπτιστές. 9.			

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

Διδάσκων: Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ ΧΑΤΖΗΓΡΗΓΟΡΙΟΥ

Είδος μαθήματος: ΕΕ	Περίοδος τάξης: Εαρινή	ECTS: 5	ΔΜ: 3
---------------------	------------------------	---------	-------

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Εορτές και ύμνοι, με τις συνακόλουθες τυπικές διατάξεις, συγκροτούν τα λειτουργικά βιβλία του Τριωδίου και του Πεντηκοσταρίου, τα οποία εμπεριέχουν τις κινητές εορτές από την Κυριακή του Τελώνου και του Φαρισαίου μέχρι και την Κυριακή των αγίων Πάντων. Τα εν λόγω λειτουργικά βιβλία αποτελούν λειτουργικές συλλογές που διαμορφώθηκαν διαμέσου των αιώνων μέσα από διάφορες φάσεις εξέλιξης. Περιλαμβάνουν εορτές, οι οποίες καθιερώθηκαν κάτω από διαφορετικές συνθήκες και για διαφορετικούς λόγους η καθεμιά. Η ανάλυση των λόγων και η αναφορά των συνθηκών εξηγεί την δομή ολόκληρης της εορτολογικής περιόδου και συνεπώς την δομή των συγκεκριμένων λειτουργικών βιβλίων. Η θεματολογία που αναπτύσσουν είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με το περιεχόμενο των εορτών, το οποίο προβάλλουν δια των ύμνων οι ποιητές. Ως εκ τούτου, κατά τη διάρκεια του εξαμήνου, θα παρουσιαστούν η διαδικασία διαμόρφωσης, το περιεχόμενο και η δομή των λειτουργικών αυτών συλλογών, ως και το θεολογικό νόημα των κινητών εορτών του Τριωδίου και του Πεντηκοσταρίου.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ

1. Ο απαρτισμός του Τριωδίου και του Πεντηκοσταρίου και τα στάδια της χειρόγραφης και έντυπης εξέλιξής τους. 2. Το υμνογραφικό υλικό και οι ποιητές του εν χρήσει εντύπου Τριωδίου και Πεντηκοσταρίου. 3. Οι τρεις προπαρασκευαστικές εβδομάδες του Τριωδίου. 4. Η Μεγάλη Τεσσαρακοστή και οι πέντε Κυριακές των Νηστειών. 5. Το Σάββατο της Α' εβδομάδος των Νηστειών, το Σάββατο του Ακαθίστου. 6. Ο Μέγας Κανών. 7. Το Σάββατο του Λαζάρου και η Κυριακή των Βαΐων. 8. Η αγία και Μεγάλη Εβδομάδα. 9. Το Πάσχα και η Διακαινήσιμος Εβδομάδα. 10. Οι Κυριακές των Μυροφόρων, του Παραλύτου, της Σαμαρείτιδος, του Τυφλού και των αγίων Πατέρων. 11. Η Μεσοπεντηκοστή, η απόδοση του Πάσχα και η Ανάληψη. 12. Τα δύο Ψυχοσάββατα. 13. Η Πεντηκοστή και η Κυριακή των αγίων Πάντων.

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

Π. Σ. ΧΑΤΖΗΓΡΗΓΟΡΙΟΥ, *Εορτές και Ύμνοι στο λειτουργικό βιβλίο «Πεντηκοστάριον»*. Συμβολή στην μελέτη της δομής και του περιεχομένου του, εκδ. Δέσποινα Κυριακίδη, Θεσσαλονίκη 2014.

Διδάσκουσα: ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΔΑΦΝΗ

Είδος μαθήματος: ΕΕ	Περίοδος τάξης: Εαρινή	ECTS: 5	ΔΜ: 3
---------------------	------------------------	---------	-------

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι η διερεύνηση του τρόπου συνάντησης και τυχόν αλληλεπίδρασης της Παλαιάς Διαθήκης προς το πολιτισμικό περιβάλλον της απ' αρχής μέχρι τους Ελληνιστικούς Χρόνους. Εξετάζονται γλώσσα, παραστάσεις και ιδέες κειμένων θεολογικού, κοσμολογικού, ανθρωπολογικού και σωτηριολογικού ενδιαφέροντος από την Παλαιά Διαθήκη, την Αρχαία Εγγύς Ανατολή και την Αρχαία Ελλάδα, τα οποία παρουσιάζουν αναλογίες γλώσσας, μορφής και περιεχομένου.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ

1. Πρωτοϊστορία (Γεν. 1-11). 2. Το βιβλίο του Ιώβ. 3. Το Έπος του Gilgamesh. 4. Ομήρου Οδύσσεια. 5. Γεν 1 και παράλληλα στον Ιώβ και στο έπος του Gilgamesh. 6. Γεν 1 και παράλληλα στην Ομήρου Οδύσσεια. 7. Γεν 2 και παράλληλα στον Ιώβ και στο έπος του Gilgamesh. 8. Γεν 2 και παράλληλα στην Ομήρου Οδύσσεια. 9. Γεν 3 και παράλληλα στον Ιώβ και στο έπος του Gilgamesh. 10. Γεν 3 και παράλληλα στην Ομήρου Οδύσσεια. 11. Γεν 4 και παράλληλα στον Ιώβ και στο έπος του Gilgamesh. 12. Γεν 4 και παράλληλα στην Ομήρου Οδύσσεια. 13. Συμπεράσματα.

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

Π. ΤΡΕΜΠΕΛΑΣ, *Υπόμνημα εις τον Ιώβ*, εκδ. Ο Σωτήρ, Θεσσαλονίκη 1980.

Κωδικός	Θ338	Τίτλος μαθήματος	ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΣΤΗΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΑ: ΕΛΛΑΔΑ – ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΣ - ΡΩΜΗ		
Διδάσκων: ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΠΟΖΙΝΗΣ					
Είδος μαθήματος: ΕΕ		Περίοδος τάξης: Εαρινή	ECTS: 5	ΔΜ: 3	
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ					
Στα πλαίσια του μαθήματος περιγράφεται η γένεση και η εξέλιξη της πολιτικής σκέψης στην ελληνορωμαϊκή αρχαιότητα με την εξέταση ενός ευρέως φάσματος πηγών της ιουδαιοχριστιανικής και θύραθεν γραμματείας, από τα έπη του Ομήρου και του Ησίοδου έως το κήρυγμα των μεγάλων πατέρων της Εκκλησίας τον 4 ^ο /5 ^ο μ.Χ. αιώνα.					
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ					
1. Η ιδέα της θείας δικαιοσύνης στα έπη του Ομήρου και του Ησίοδου. 2. Πολιτικές ιδέες στην ελεγειακή ποίηση και τη φιλοσοφία των αρχαϊκών χρόνων (Τυρταίος, Θέογνις, Σόλωνας, Αναξίμανδρος, Ηράκλειτος, Παρμενίδης, Πυθαγόρας). 3. Η νέα ελευθερία: η αφύπνιση του δημοκρατικού ιδεώδους μετά τους μηδικούς πολέμους. 4. Φύσις και νόμος: η ριζοσπαστική διδασκαλία των σοφιστών για τα κοινά και ο Σωκράτης. 5. Οι πολιτικοί διάλογοι του Πλάτωνα Α': Γοργίας, Πολιτεία. 6. Οι πολιτικοί διάλογοι του Πλάτωνα Β': Πολιτικός, Νόμοι. 7. Τα Πολιτικά και τα Ήθικα Νικομάχεια του Αριστοτέλη. 8. Ελληνιστική μοναρχική θεωρία. 9. Η ελληνική πολιτική σκέψη στη Ρώμη (Πολύβιος, Παναίτιος, Καρνεάδης, Ποσειδώνιος, Μάρκος Τούλλιος Κικέρων). 10. Η ιουδαϊκή θεοκρατία. 11. Θρησκεία και πολιτική στην Καινή Διαθήκη: ο χριστιανισμός ανάμεσα στο 13 ^ο κεφάλαιο της Πρὸς Ῥωμαίους επιστολής και το 13 ^ο κεφάλαιο της Απόκάλυψης του Ιωάννη. 12. Πλούσιοι και φτωχοί: η υπέρβαση των ταξικών διακρίσεων στους κόλπους της Αρχαίας Εκκλησίας. 13. Πολιτική Αγάπη: η διαμόρφωση μιας αμιγώς «χριστιανικής πολιτικής φιλοσοφίας» στον Ιωάννη Χρυσόστομο και τους Καππαδόκες.					
ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ					
Τ.Α. SINCLAIR, <i>Ιστορία της ελληνικής πολιτικής σκέψεως</i> , εκδ. Παπαζήσης, Αθήνα 1973. Κ. ΜΠΟΖΙΝΗΣ, <i>Πολιτική αγάπη</i> , εκδ. Σταμούλης, Θεσσαλονίκη 2019.					

Κωδικός	Θ342	Τίτλος μαθήματος	ΠΕΡΙΗΓΗΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΤΑΞΙΔΙΑ: ΜΑΡΤΥΡΙΕΣ ΚΑΙ ΜΝΗΜΕΙΑ		
Διδάσκουσα: ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΤΡΙΒΥΖΑΔΑΚΗ					
Είδος μαθήματος: ΕΕ		Περίοδος τάξης: Εαρινή		ECTS: 5	ΔΜ: 3
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ					
Ο περιηγητισμός και τα ταξίδια αποτελούν δράσεις του χριστιανικού βίου με εκτεταμένη παρουσία καθ' όλη τη διάρκεια της βυζαντινής, μεταβυζαντινής και σύγχρονης εποχής. Στο πλαίσιο του μαθήματος παρουσιάζονται κατ' αρχάς τα διαφορετικά ποιοτικά χαρακτηριστικά των δύο δράσεων που ωστόσο είναι και οι δύο εκφάνσεις του χριστιανικού πολιτισμού. Στο πλαίσιο αυτό αναζητούνται οι κειμενικές μαρτυρίες για τις περιηγήσεις και τις επισκέψεις στους τόπους του χριστιανισμού ανά τους αιώνες και αξιολογούνται τα στοιχεία που παρέχονται. Παρουσιάζονται οι διαδρομές, οι συνθήκες και τα αποτελέσματα των συγκεκριμένων περιηγήσεων και ταξιδιών. Στη συνέχεια, το μάθημα στρέφεται στα μνημεία που αποτέλεσαν και αποτελούν					

τους προορισμούς των περιηγητών και των ταξιδιωτών. Γίνεται παρουσίαση των λόγων επιλογής των συγκεκριμένων προορισμών, των τρόπων αντιμετώπισης των μνημείων από τους επισκέπτες τους (πρόσληψη) και προτείνεται η ορθή εκκλησιαστική προσέγγιση και οριοθέτηση των μνημείων.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ

1. Το φαινόμενο του περιηγητισμού. Ορισμός, φάσεις, χαρακτηριστικά. 2. Το φαινόμενο του ταξιδιού. Ορισμός, φάσεις, χαρακτηριστικά. 3. Περιήγηση και ταξίδι. Τρόποι υλοποίησης, στόχοι, συνέπειες. 4. Κείμενα της βυζαντινής εποχής. 5. Κείμενα της μεταβυζαντινής εποχής. 6. Σύγχρονα ημερολόγια. 7. Πρακτική άσκηση. 8. Μνημεία της βυζαντινής εποχής. 9. Μνημεία της μεταβυζαντινής εποχής. 10. Μνημεία της σύγχρονης εποχής. 11. Πρακτική άσκηση. 12. Περιηγήσεις και ταξίδια στον 21^ο αιώνα. 13. Μνημεία του σύγχρονου κόσμου ως προορισμοί του μελλοντικού περιηγητή. Το πρότυπο του περιηγητή και ταξιδιώτη του μέλλοντος.

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

Φ. Μ. ΤΣΙΠΚΑΚΟΥ, *Η Αθήνα με τα μάτια των ζωγράφων – περιηγητών 16^{ου} – 19^{ου}*, εκδ. Οίστρος, 2007.
 Π. ΜΟΙΡΑ, *Θρησκευτικός τουρισμός και προσκήνυμα*, Εκδ. Ίδρυμα Νικητόπουλος Σ. και ΣΙΑ ΕΕ, 2019.

Κωδικός	Θ349	Τίτλος μαθήματος	ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ
Διδάσκων: ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΩΤΣΙΟΠΟΥΛΟΣ			
Είδος μαθήματος: ΕΕ		Περίοδος τάξης: Εαρινή	ECTS: 5 ΔΜ: 3
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ			
Η παγκοσμιοποίηση ως απειλή για την εθνική ταυτότητα και η Παγκοσμιότητα ως επικοινωνία και διάλογος. Οι πολιτισμικές θεωρίες περί Παγκοσμιοποίησης και Παγκοσμιότητας. Ο ρόλος των θρησκειών στον πολιτισμικό διάλογο και την διαμόρφωση θρησκευτικής και εθνικής ταυτότητας. Η Αγία και Μεγάλη Σύνοδος της Κρήτης και η Ορθόδοξη Χριστιανική κριτική έναντι της Παγκοσμιοποίησης.			
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ			
1. Ορισμοί Παγκοσμιοποίησης. 2. Ορισμοί Παγκοσμιότητας. 3. Παγκοσμιοποίηση και Πολιτική Οικονομία. 4. Παγκοσμιοποίηση και Δημοκρατία. 5. Τα προβλήματα της μετά δημοκρατίας και του μετά - ανθρωπισμού. 6. Παγκοσμιοποίηση και Πολιτισμός. 7. Πολυπολιτισμικότητα και Παγκοσμιοποίηση. 8. Πολιτισμική ταυτότητα και Παγκοσμιοποίηση. 9. Έθνος και Παγκοσμιοποίηση. 10. Χριστιανική Οικουμενικότητα και Παγκοσμιοποίηση. 11. Η Αγία και Μεγάλη Σύνοδος της Κρήτης και το πρόβλημα της Παγκοσμιοποίησης. 12. Πολυθρησκειακή πραγματικότητα και Παγκοσμιοποίηση. 13. Πολιτιστική διπλωματία, διαθρησκειακοί διάλογοι και Παγκοσμιοποίηση.			
ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ			
Κ. ΚΩΤΣΙΟΠΟΥΛΟΣ, <i>Παγκοσμιοποίηση. Κατασκευή και πραγματικότητα</i> , εκδ. Κυριακίδη ΙΚΕ, Θεσσαλονίκη 2020.			

Κωδικός	Θ356	Τίτλος μαθήματος	ΟΙΚΟ-ΘΕΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΟΝΤΟ-ΘΕΟΛΟΓΙΑ
Διδάσκοντες: Π. ΧΡΗΣΤΟΣ ΦΙΛΙΩΤΗΣ (υπεύθ.), ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΜΑΚΡΗΣ (Τμήμα Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών ΠΑΜΑΚ)			
Είδος μαθήματος: ΕΕ		Περίοδος τάξης: Εαρινή	ECTS: 5 ΔΜ: 3
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ			
Η οικολογική κρίση παίρνει μέρα με τη μέρα διαστάσεις ανεξέλεγκτες που προκαλούν ανησυχία στον πολιτικό και τον επιστημονικό κόσμο. Οι διάφορες θρησκείες και ιδιαίτερα ο χριστιανικός κόσμος έχουν ενεργοποιηθεί για τη δημιουργία μιας υπεύθυνης οικολογικής συνείδησης. Οι πρωτοβουλίες του Οικουμενικού Πατριαρχείου και ιδιαίτερα οι άοκνες προσπάθειες του οικουμενικού πατριάρχη Βαρθολομαίου, του «πράσινου πατριάρχη», συνιστούν μία πραγματική οικολογική μεταστροφή. Οι πρωτοβουλίες αυτές δεν είναι παρά φυσική συνέχεια της πατερικής κοσμολογίας και της λειτουργικής πράξης της ορθόδοξης Εκκλησίας, οι οποίες, με τον αντιμυθιστικό χαρακτήρα τους, θεωρούν τον υλικό κόσμο ως την «λίαν καλή δημιουργία»			

του τριαδικού Θεού. Η στάση του ανθρώπου δεν μπορεί παρά να είναι ευχαριστιακή, καθώς ο κτιστός κόσμος είναι δώρο του Θεού και ο άνθρωπος οφείλει να τον σέβεται και να τον προστατεύει. Η παράχρηση της υλικής δημιουργίας συνιστά αμαρτία και απέναντι στο πνεύμα του καταναλωτισμού και της εκμετάλλευσης προτείνεται η ασκητική στάση ζωής. Ο ιστορικός Lynn White ασκεί δριμεία κριτική στον δυτικό κυρίως χριστιανικό κόσμο για το θέμα της οικολογικής κρίσης. Τόσο η σκέψη του Οικουμενικού Πατριάρχη Βαρθολομαίου, όσο και η οικολογική εγκύκλιος *Laudato' Si* του πάπα Φραγκίσκου (2015), η οποία αναδεικνύει την προσφορά του Οικουμενικού Πατριαρχείου στα θέματα οικολογίας, επαναφέρουν στην επικαιρότητα ένα επαναστατικό χριστιανικό οικολογικό μήνυμα, απορρίπτοντας την κατεξούσιαση του ανθρώπου πάνω στην κτίση, την οποία ασυνέτως ασκεί κυρίως από τη βιομηχανική επανάσταση και μετά, ανατρέποντας την ισόρροπη και αρμονική σχέση ανθρώπου και κτίσης, σύμφωνα με τον διάσημο ιστορικό των θρησκειών Mircea Eliade. Σκοπός των έξι διαλέξεων του καθηγητή Μακρή είναι να αναδείξουν αφενός τις κρίσιμες όψεις της οικο-θεολογίας και της φιλοσοφίας στη σύγχρονη εποχή: χριστιανική περιβαλλοντική ηθική, σχέση της συστηματικής θεολογίας με την κλιματική αλλαγή, οντολογία των απορριμμάτων, οικολογική θεολογία της φύσης και κοσμική οικολογία και αφετέρου να καταδείξουν τις θεωρητικές προοπτικές μίας ριζοσπαστικής οικολογίας μέσα από το έργο και τη σκέψη σημαντικών σύγχρονων κοινωνικών και πολιτικών οντο-θεολογών. Η ρητή σχέση της χριστιανικής θεολογίας με την οικολογία έχει διαμορφώσει πλέον το πεδίο της οικο-θεολογίας. Η κυριότερη μορφή χριστιανικής οικο-θεολογίας έχει αναπτυχθεί ως μία θεολογία της χάρης όπου στη Φύση αποτυπώνονται οι θείες ενέργειες. Η χριστιανική οικο-θεολογία στην οικουμενική της διάσταση έχει τρεις μορφές: οικο-δικαιοσύνη (eco-justice), χριστιανική επιστασία (christian stewardship) και οικολογική πνευματικότητα (ecological spirituality). Οντο-θεολογικά, η χριστιανική οικο-θεολογία εδράζεται στις σωτηριολογικές έννοιες της αγιότητας (sanctification), της απολύτρωσης (redemption) και της θέωσης (deification), που τείνουν σε μία θεολογία της χάρης και κατ' επέκταση σε μία θεολογία της ελπίδας. Στη σύγχρονη θεολογική σκέψη ξεχωρίζουν δύο σημαντικές οικο-θεολογίες. Από τη μία οικο-θεολογία του Jürgen Moltmann, όπου ο Θεός σηματοδοτεί την ίδια τη Δημιουργία. Από την άλλη, η οικο-θεολογία του Pierre Teilhard de Chardin, όπου η συνεργασία επιστήμης και θεολογίας οδηγούν σε ένα Omega Point, όπου ο άνθρωπος και η Φύση συγκλίνουν με το Χριστό. Επιχειρείται επίσης μία αξιοποίηση της θεμελιώδους οντολογίας του Martin Heidegger με σκοπό να αναδειχθεί η βαθύτερη οντολογική και φαινομενολογική εμμένεια (immanence) όλων τωνδημιουργημάτων και των αντικειμένων, που δεν πρέπει να εικλαμβάνονται ως σκουπίδια και αναλώσιμα, αλλά ως αυθύπαρκτα όντα που αξίζουν το σεβασμό μας, απόδίδοντας έτσι σεβασμό στην ίδια τη Φύση. Δύο από τις πλέον ριζοσπαστικές σύγχρονες κοινωνικές και πολιτικές οντο-θεολογίες, που θέτουν με έναν ολιστικό και ενίοτε παραδοξικό τρόπο το ζήτημα της οικολογίας, του περιβάλλοντος, της Φύσης και του μη-Ανθρώπινου (Inhuman) γενικότερα, είναι αυτές του Paul Virilio και του Jean Baudrillard. Ο Virilio οικοδομεί μία τρόπον τινά αστική οικολογία, όπου η ανθρώπινη πόλη αλλοτριώνεται από την ταχύτητα, την τεχνολογία και την επικράτηση μίας σχεδόν μιλιταριστικής λογικής. Ο Baudrillard συνθέτει μία οικολογική δυστοπία, όπου μέσα από την εικονική πραγματικότητα ο μεταμοντέρνος άνθρωπος εξαχρειώνει και καταστρέφει κάθε μη-ανθρώπινη οντότητα. Η χριστιανική θρησκεία τίθεται ως ένα ηθικό πρότυπο για τη διαμόρφωση μίας μεταφυσικά και οντολογικά θεμελιωμένης οικολογικής συνείδησης.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ

1. Κοινό εισαγωγικό μάθημα: Η σχέση Οικολογίας, Θεολογίας, Φιλοσοφίας και Πολιτικής (π. Φιλιώτης – Σπ. Μακρής). 2. Θεολογία και Κτισιολογία: Θεολογική προσέγγιση στο πρόβλημα της Οικολογίας (π. Φιλιώτης). 3. Η κτίση ως δώρο: Ευχαριστιακή προσέγγιση της υλικής δημιουργίας (π. Φιλιώτης). 4. Το οικολογικό ζήτημα στην Οικουμενική Κίνηση και η αμφισημία της ευθύνης του χριστιανικού κόσμου (π. Φιλιώτης). 5. Οι πρωτοβουλίες του Οικουμενικού Πατριαρχείου για τα θέματα οικολογίας και προστασίας περιβάλλοντος (π. Φιλιώτης). 6. Η οικολογική σκέψη του Οικουμενικού Πατριάρχη Βαρθολομαίου (π. Φιλιώτης). 7. Η οικολογική εγκύκλιος *Laudato' Si* του πάπα Φραγκίσκου (π. Φιλιώτης). 8. Οικολογία και οντο-θεολογία: Η στρατηγική της χριστιανικής επιστασίας -christian stewardship (Σπ. Μακρής). 9. Η οικοθεολογία (ecotheology) ως θεολογία της ελπίδας (Σπ. Μακρής). 10. Κλιματική αλλαγή, χριστιανική ηθική και

πολιτική θεολογία-political theology (Σπ. Μακρής). 11. Η οντολογία των απορριμμάτων μέσα από τη φιλοσοφική σκέψη του Martin Heidegger -An ontology of trash (Σπ. Μακρής). 12. Η περίπτωση μίας Οικολογικής Θεολογίας της Φύσης (Ecological Theology of Nature): Η συμβολή του Jürgen Moltmann (Σπ. Μακρής). 13. Η ριζοσπαστική οικολογία της πόλεως του Paul Virilio (urban ecology) και η οικολογία της εικονικής πραγματικότητας του Jean Baudrillard - virtual reality, Biosphere I και Biosphere II (Σπ. Μακρής).

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

Ν. ΜΑΤΣΟΥΚΑΣ, *Επιστήμη, Φιλοσοφία και Θεολογία στην Εξαήμερο του Μεγάλου Βασιλείου*, εκδ. Κυριακίδη, Θεσσαλονίκη 2016.

Κωδικός	Θ360	Τίτλος μαθήματος	ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΤΕΧΝΗ ΚΑΙ ΑΙΣΘΗΤΙΚΗ
Διδάσκουσα: ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ			
Είδος μαθήματος: ΕΕ		Περίοδος τάξης: Εαρινή	ECTS: 5 ΔΜ: 3
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ			
Η μελέτη της νεότερης εκκλησιαστικής τέχνης μπορεί να προσφέρει νέες αναγνώσεις όχι μόνο στην τέχνη αλλά και στην ιστορία των ιδεών του νέου Ελληνισμού, καθώς παρουσιάζει ιδιόμορφη εξέλιξη, άμεσα συνυφασμένη με τα ιστορικά και πολιτικά γεγονότα του τόπου. Μετά τη δημιουργία του Ελληνικού κράτους, κυρίως στα μεγάλα αστικά κέντρα, υπάρχει στροφή στα δυτικά ακαδημαϊκά πρότυπα, ενώ στην υπόλοιπη επικράτεια συνεχίζονται οι παλαιές φόρμες. Απαραίτητες προϋποθέσεις για τη μελέτη της νεοελληνικής εκκλησιαστικής ζωγραφικής είναι η διασαφήνιση όρων που τη χαρακτηρίζουν ως λαϊκή, ακαδημαϊκή, ναζαρηνή, κ.ά. και η ανασηματοδότησή τους. Ο 20^{ος} αιώνας σφραγίζεται από την τάση επιστροφής στην εικονογραφία και τις αισθητικές αξίες της βυζαντινής τέχνης, της οποίας εισηγητής υπήρξε ο ζωγράφος και λογοτέχνης Φώτης Κόντογλου. Το «νεοβυζαντινό» ύφος επικρατεί έκτοτε στη συνείδηση των μαθητών και συνεχιστών του, σε μια προσπάθεια δημιουργίας μιας τέχνης με «εθνική ταυτότητα», σύμφωνα με το πνεύμα της εποχής, και μακριά από το πνεύμα του ακαδημαϊσμού. Η προσπάθεια των σύγχρονων αγιογράφων είναι να ερμηνευθεί και να εκτιμηθεί ο νεότερος εκκλησιαστικός εικαστικός πολιτισμός με βάση δικές του αισθητικές και δογματικές νόρμες και όχι με βάση νεοϊδεαλιστικές αισθητικές αξίες.			
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ			
1. Εισαγωγή. Η τελευταία φάση της μεταβυζαντινής ζωγραφικής (1700-1830). Η «αναγεννητική» κίνηση του αγιορείτη μοναχού Διονυσίου από τον Φουρνά των Αγράφων (1670-1744) και η Έρμηνεία της ζωγραφικής τέχνης (1728-1733). 2. Από τη δυτικοευρωπαϊκή αναγεννησιακή τέχνη στο Μπαρόκ. Το διάδοχο Ροκοκό. 3. Η δράση και η εμβέλεια των εργαστηρίων του 18^{ου} και 19^{ου} αιώνα. Καπεσοβίτες (1742-1841), Γαλατσιάνοι (1780-1860), Χιοναδίτες (μέσα 18ου αιώνα έως και τέλη 19ου αιώνα), Σαμαρινιώτες (τέλη 18^{ου}, 19^{ος} αι.), Κολακιώτες ζωγράφοι. Χαρακτηριστικά της αγιογραφικής παραγωγής και αισθητικής του 18ου και 19ου αιώνα. 4. Ετεροπροσδιορισμός και ετεροαναφορά. Πελοποννήσιοι και Αθηναίοι ζωγράφοι του 18^{ου} και 19^{ου} αιώνα. Κρήτες ζωγράφοι και η Επτανησιακή σχολή ζωγραφικής. 5. Το ελεύθερο ελληνικό κράτος και οι ιδεολογικές του επιλογές. Το Σχολείο των Τεχνών (31 Δεκεμβρίου 1836). Σχέσεις εκκλησιαστικής-θρησκευτικής και κοσμικής ζωγραφικής. Η «λαϊκή» και η «ακαδημαϊκή» εκκλησιαστική τέχνη. Ο νεοβυζαντινός ρυθμός στην αρχιτεκτονική και ο Τσίλλερ. 6. Η νεοαναγεννησιακή ζωγραφική των Ναζαρητών ζωγράφων και η ιταλορωσική τεχντροπία. Η Συνοδεία των Ιωασαφαίων (1859). Ο Θείριος, ο Ζάιτς (μέσα 19^{ου} αιώνα) και η «εκδυτικοποιημένη» εκκλησιαστική ζωγραφική. Ο Κ. Φανέλλης και ο Ρομαντισμός. Ο Θεόφιλος και η Ναΐφ ζωγραφική (naïve art). 7. Εκκλησιαστική τέχνη και αισθητική στη μεταπολεμική Ελλάδα, το ιδρυθέν Καλλιτεχνικό Επαγγελματικό Επιμελητήριο (1944). Ο Σ. Παπαλουκάς (1892-1957), ο Κ. Παρθένης (1878-1967), ο Α. Αστεριάδης (1898-1977), κ.ά. 8. Η βυζαντινή τέχνη ως αντικείμενο πειραματικής έρευνας των μοντερνιστών καλλιτεχνών του 20ού αι. Ο Henri Matisse (1869-1954), ο Vasily Kandinsky (1866-1944), ο Kazimir Malevich (1879-1935), κ.ά. 9. Ο Φώτης Κόντογλου (1940-1965) και οι μαθητές του. Ο προσδιορισμός της εθνικής ταυτότητας στην εκκλησιαστική τέχνη με			

βάση την ίδια παράδοση. 10. Ιδιοπρόσωπη εκκλησιαστική ζωγραφική. Σ. Βασιλείου (1902-1985), Π. Ρέγκος (1903-1984), Ν. Εγγονόπουλος (1907-1985), Γ. Τσαρούχης (1910-1989), κ.ά. Η βυζαντινή εικόνα και οι οπτικές αντιλήψεις του Μοντερνισμού. 11. Η δεκαετία του 1960 και η στροφή προς τους πατέρες της εκκλησίας και τη βυζαντινή παράδοση. Σύγχρονοι ορθόδοξοι αγιογράφοι. Ρ. Κοψίδης (1929-2010), Μ. Βασιλάκης, κ.ά. Η διαχρονική σπουδαιότητα της βυζαντινής τέχνης. 12. Αγιογραφία και θρησκευτικός πίνακας. Η θρησκευτική εικονογραφία στη σύγχρονη τέχνη. Η σημασία των θρησκευτικών συμβόλων και η συλλογική μνήμη. 13. Η επανεύρεση του κριτηρίου και του ήθους του καθ' ημάς πολιτισμού στην εκκλησιαστική τέχνη. Η Ορθόδοξη αγιογραφία ως μια ζώσα καλλιτεχνική και πνευματική εμπειρία.

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

Ν. ΚΑΚΑΔΙΑΡΗΣ, *Νεωτερίότητα και μεταμοντέρνο στη Βυζαντινή Τέχνη*, εκδ. Γ. Καραμπελιάς, 2016.
 Α. ΚΩΤΙΔΗΣ, *Μοντερνισμός και παράδοση στην ελληνική τέχνη του μεσοπολέμου*, εκδ. University Studio Press, Θεσσαλονίκη 1993.

Κωδικός	Θ362	Τίτλος μαθήματος	ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΔΟΓΜΑΤΙΚΩΝ ΚΕΙΜΕΝΩΝ ΤΗΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ		
Διδάσκων: ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΙΣΚΟΣ					
Είδος μαθήματος: ΕΕ		Περίοδος τάξης: Εαρινή		ECTS: 5	ΔΜ: 3
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ					
Το μάθημα εστιάζει στις ερμηνευτικές προτάσεις περί της Αγίας Τριάδος στον Ρωμαιοκαθολικισμό και τον Προτεσταντισμό κατά τον 19 ^ο και τον 20 ^ο αιώνα. Αναλύονται συστηματικά εγκύκλιοι, διατάγματα και συνοδικές αποφάσεις του Ρωμαιοκαθολικισμού σε αναφορά με τη Νεοσχολαστική ερμηνευτική. Καταγράφονται οι σημαντικότεροι εκπρόσωποι και τα κείμενά τους σε αναφορά με το θεολογικό παράδειγμα της οντολογίας της σχέσης και του προσώπου στη δυτική Χριστιανοσύνη.					
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ					
1. Ρωμαιοκαθολικισμός και Μεταρρύθμιση απέναντι στο Διαφωτισμό κατά τον 19ο αιώνα. -Α΄ Βατικανή σύνοδος: Το Δογματικό Σύνταγμα επί της Καθολικής Πίστεως. Η σχέση λόγου και πίστης. -Η εγκύκλιος Aeterni Patris του πάπα Λέοντος ΙΓ΄: Το πρόγραμμα θεμελίωσης των Θωμιστικών σπουδών. 2. Η εγκύκλιος Pascendi Dominici Gregis του πάπα Πίου Ι΄ για τη διδασκαλία του Μοντερνισμού. 3. Οι 24 θέσεις της θωμιστικής φιλοσοφίας ως ο ερμηνευτικός κανόνας του Νεοσχολαστικισμού: Οντολογία. 4. οι 24 θέσεις της θωμιστικής φιλοσοφίας ως ο ερμηνευτικός κανόνας του Νεοσχολαστικισμού: Κοσμολογία. 5. Οι 24 θέσεις της θωμιστικής φιλοσοφίας ως ο ερμηνευτικός κανόνας του Νεοσχολαστικισμού: Ψυχολογία. 6. Οι 24 θέσεις της θωμιστικής φιλοσοφίας ως ο ερμηνευτικός κανόνας του Νεοσχολαστικισμού: Φυσική Θεολογία. 7. Νεοσχολαστική ερμηνευτική και το μυστήριο της Αγίας Τριάδος Ι. 8. Νεοσχολαστική ερμηνευτική και τό μυστήριο της Αγίας Τριάδος ΙΙ. 9. Νεοσχολαστική ερμηνευτική και το μυστήριο της Αγίας Τριάδος ΙΙΙ. 10. Η κριτική της Αυγουστίνειας και της σχολαστικής Τριαδολογίας στη δυτική θεολογία. 11. Η σχέση αιδίας και οικονομικής Τριάδας στη δυτική συστηματική θεολογία κατά το παράδειγμα της οντολογίας της σχέσης. 12. Το μυστήριο της Αγίας Τριάδος στους Karl Barth και Karl Rahner. 13. Το ερμηνευτικό παράδειγμα της οντολογίας της σχέσης στον 20 ^ο αιώνα στη δυτική Χριστιανοσύνη.					
ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ					
Γ. ΣΙΣΚΟΣ, <i>Η Αγία Τριάδα στη Δυτική Χριστιανοσύνη (20^{ος} αι.). Νεοσχολαστικισμός και Οντολογία της Σχέσης</i> , εκδ. Αρμός, Αθήνα 2023.					

Κωδικός	Θ363	Τίτλος μαθήματος	ΤΟ ΒΥΖΑΝΤΙΟ ΚΑΙ Η ΚΡΙΣΗ ΤΟΥ 7 ^{ου} ΑΙΩΝΑ
Διδάσκων: ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΡΗΣΤΟΥ			
Είδος μαθήματος: ΕΕ		Περίοδος τάξης: Εαρινή	ECTS: 5 ΔΜ: 3
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ			
Ο 7 ^{ος} αιώνας αποτελεί το τέλος της ύστερης αρχαιότητας και την έναρξη της περιόδου των λεγομένων Σκοτεινών Αιώνων. Η Βυζαντινή Αυτοκρατορία έχει περιέλθει σε δεινή κρίση εξαιτίας των εξωτερικών απειλών και της απώλειας σημαντικών εδαφών. Ως εκ τούτου, ξεκινά μία σειρά μεταρρυθμίσεων, οι οποίες οφείλουν να καταστήσουν το κράτος ικανό να επιβιώσει της κρίσης. Εξετάζονται τα κομβικά γεγονότα της εποχής, αλλά και τα επιμέρους πλαίσια εντός των οποίων διαμορφώθηκαν οι κοσμοϊστορικές αλλαγές της περιόδου.			
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ			
1. Το ιστορικό υπόβαθρο. 2. Το υστερορωμαϊκό κράτος. 3. Οι διάδοχοι του Ιουστινιανού. 4. Ο τελευταίος περσικός πόλεμος. 5. Η αραβική επίθεση. 6. Εκκλησία και Πολιτεία. 7. Ορθοδοξία και αίρεση. 8. Η σύγκρουση. 9. Άνθρωπος και Θεία Πρόνοια κατά τις αντιλήψεις της εποχής. 10. Βασιλεία και Κράτος. 11. Η ιστορία στον δρόμο προς τα έσχατα. 12. Η πολιτιστική σύνθεση του 7ου αιώνα. 13. Συμπεράσματα.			
ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ			
Κ. ΧΡΗΣΤΟΥ, <i>Εκκλησιαστικοί συγγραφείς του 7^{ου} αιώνα ως μάρτυρες της εποχής τους</i> , εκδ. Βασίλειος Π. Χρήστου, Θεσσαλονίκη 2010.			

Κωδικός	Θ369	Τίτλος μαθήματος	ΓΕΝΝΑΔΙΟΣ Β' ΣΧΟΛΑΡΙΟΣ, Ο ΠΡΩΤΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΑΛΩΣΗ. ΠΡΟΣΩΠΟ ΚΑΙ ΕΡΓΟ
Διδάσκουσα: ΣΟΥΛΤΑΝΑ ΛΑΜΠΡΟΥ			
Είδος μαθήματος: ΕΕ		Περίοδος τάξης: Εαρινή	ECTS: 5 ΔΜ: 3
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ			
Παρουσιάζεται ο βίος, το συγγραφικό έργο και η διδασκαλία του Πατριάρχη Γενναδίου Β' Σχολαρίου. Αναδεικνύεται η προσωπικότητα του τελευταίου διδασκάλου και συγγραφέα της καταλυθείσας ελληνικής ανατολικής αυτοκρατορίας και πρώτου παιδαγωγού και εθνάρχη του νεώτερου ελληνισμού. Εξετάζεται, ωστόσο, και το πρόβλημα της νόθευσης των συγγραμμάτων του με σκοπό τη δημιουργία σύγχυσης για το πρόσωπο και το έργο αυτού.			
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ			
1. Εισαγωγικά. 2. Η περί του Γενναδίου εικόνα στις πηγές και στην έρευνα. 3. Ο βίος του Γενναδίου (καταγωγή-σπουδές-επάγγελμα). 4. Από τη σύνοδο Φερράρας-Φλωρεντίας μέχρι της ανόδου του στον πατριαρχικό θρόνο. 5. Ο Σχολάριος ως πατριάρχης και εθνάρχης. 6. Το συγγραφικό του έργο γενικά. 7. Τα γνήσια, αμφιβαλλόμενα και νόθα έργα του Α'. 8. Τα γνήσια, αμφιβαλλόμενα και νόθα έργα του Β'. 9. Η διδασκαλία του Σχολαρίου και οι βάσεις αυτής. 10. Θεολογικά, ηθικά και ανθρωπολογικά θέματα στη διδασκαλία του Σχολαρίου Α'. 11. Θεολογικά, ηθικά και ανθρωπολογικά θέματα στη διδασκαλία του Σχολαρίου Β'. 12. Απόλογητικές θέσεις του Σχολαρίου. 13. Εκκλησιολογικές απόψεις του Σχολαρίου.			
ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ			
Θ. ΖΗΣΗΣ, <i>Γεννάδιος Β' Σχολάριος. Βίος – συγγράμματα – διδασκαλία</i> , εκδ. Πατριαρχικό Ίδρυμα Πατερικών Μελετών, Θεσσαλονίκη 1988.			

Κωδικός	Θ370	Τίτλος μαθήματος	ΘΕΩΡΙΑ ΚΑΙ ΠΡΑΞΗ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ II
Διδάσκων: ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΙΑΚΟΣ			
Είδος μαθήματος: ΕΕ		Περίοδος τάξης: Εαρινή	ECTS: 5 ΔΜ: 3
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ			
Γίνεται αναφορά στην ιστορία της εκφωνητικής σημειογραφίας και στον τρόπο απαγγελίας της. Επίσης, μελετάται το είδος των Δοξολογιών, των Χερουβικών και των Κοινωνικών έτσι όπως καταγράφονται στην χιλιόχρονη βυζαντινή μουσική παράδοση. Θα γίνει λόγος ακόμα, για το είδος του Μαθηματαρίου ή Καλοφωνικού Στιχηραρίου όπως καταγράφεται στους μουσικούς χειρόγραφους κώδικες και πως αυτά φτάνουν στις μέρες μέσα από τις εξηγήσεις του Χουρμουζίου Χαρτοφύλακος.			
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ			
1. Η εκφωνητική σημειογραφία και η εκφώνηση των αναγνωσμάτων. 2. Η Δοξολογία, χαρακτηριστικό δείγμα της κατά στίχο υμνογραφίας. 3. Δημιουργία της Δοξολογίας ως ψαλτικής μορφής, περίπου το 1620 (Μελχισεδέκ επίσκοπος Ραιδεστού). 4. Δοξολογίες του ιζ' αιώνας. – Δοξολογίες του ιη' και ιθ' αιώνας. 5. Θεωρία και Πράξη με Δοξολογίες: Α' Οι "πρώτοι" ήχοι: α' και πλ α'. Β'. Οι "τέταρτοι" ήχοι δ' και πλ δ'. Γ'. Οι "τρίτοι" ήχοι: τρίτος και βαρύς. Δ'. Οι "δεύτεροι" ήχοι: β' και πλ β'. 6. Βυζαντινά Χερουβικά και Κοινωνικά: "Σιγησάτω", του Νικηφόρου Ηθικού, και "Αινείτε" του Ιωάννου Κουκουζέλη. 7. Χερουβικά και Κοινωνικά του ιζ' (Χρυσάφη του νέου και Μπαλάση ιερέως). 8. Χερουβικά και Κοινωνικά του ιη' (Δανιήλ Πρωτοψάλτου και Πέτρου Πελοποννησίου). 9. Χερουβικά και Κοινωνικά του ιθ' αιώνας. 10. Γένεση του Μαθηματαρίου, ή Καλοφωνικού Στιχηραρίου, απ' τον κώδικα Παπαδική, κατά τον ιε' αιώνα. 11. Τα κατ' ήχον θεοτοκία μαθήματα του Μαθηματαρίου. – Οι σημαντικότεροι κώδικες μεταβυζαντινών Μαθηματαρίων. – Η εξήγηση του Μαθηματαρίου από τον Χουρμούζιο. 12. Τα εκδεδωμένα μαθήματα στον Γ' τόμο της Μουσικής Παν-δέκτης (1851) και σε άλλα έντυπα μουσικά βιβλία. – Το περισσότερο διαδεδομένο Μάθημα "Ανωθεν οι προφήται" του Ιωάννου Κουκουζέλη. 13. Θεωρία και Πράξη με Χερουβικά, Κοινωνικά, Καλοφωνικά Στιχηρά: Α' Οι "πρώτοι" ήχοι: α' και πλ α'. Β'. Οι "τέταρτοι" ήχοι δ' και πλ δ'. Γ'. Οι "τρίτοι" ήχοι: τρίτος και βαρύς. Δ'. Οι "δεύτεροι" ήχοι: β' και πλ β'.			
ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ			
ΑΧ. ΧΑΛΔΑΙΑΚΗΣ, <i>Βυζαντινομουσικολογικά</i> , τ. Β': <i>Ιστορία</i> , εκδ. Άθως, 2014.			

Κωδικός	Θ374	Τίτλος μαθήματος	Η ΑΓΙΑ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΗ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ (ΚΡΗΤΗ 2016). ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΚΕΣ ΚΑΙ ΕΚΚΛΗΣΙΟΛΟΓΙΚΕΣ ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ
Διδάσκοντες: Π. ΧΡΗΣΤΟΣ ΦΙΛΙΩΤΗΣ, Π. ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΓΕΩΡΓΟΠΟΥΛΟΣ			
Είδος μαθήματος: ΕΕ		Περίοδος τάξης: Εαρινή	ECTS: 5 ΔΜ: 3
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ			
Το έτος 2016 συνεκλήθη η Αγία και Μεγάλη Σύνοδος της Ορθοδόξου Εκκλησίας. Το γεγονός αυτό επισφράγισε μία μακρά περίοδο προετοιμασίας των Ορθοδόξων Εκκλησιών. Κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου επιβεβαιώθηκε η συνοδική αυτοσυνειδησία της Ορθόδοξης Εκκλησίας, η οποία επισφραγίστηκε με τις συνοδικές διεργασίες κατά τη διάρκεια σύγκλησης της συνόδου στην Κρήτη το 2016. Το συγκεκριμένο μάθημα θα αναδείξει πτυχές που σχετίζονται με ανθρωπολογικά και εκκλησιολογικά ζητήματα, καθώς και τον τρόπο αντιμετώπισης σημαντικών ανθρωπολογικών και ποιμαντικών θεμάτων, όπως οι μεικτοί γάμοι ή ο θεσμός της νηστείας. Επίσης θα εξεταστούν ζητήματα που σχετίζονται με μία σειρά συγχύσεων ως προς τη σχέση της Ορθόδοξης Εκκλησίας με τις άλλες Χριστιανικές Εκκλησίες.			
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ			
1. Η διορθόδοξη πορεία προς την Αγία και Μεγάλη Σύνοδο της Ορθοδόξου Εκκλησίας Α'. 2. Η διορθόδοξη πορεία προς την Αγία και Μεγάλη Σύνοδο της Ορθοδόξου Εκκλησίας Β'. 3. Η αναγκαιότητα σύγκλησης της Συνόδου. 4. Το θεολογικό έργο της Συνόδου Α'. 5. Το θεολογικό έργο της Συνόδου Β'. Παρουσίαση των			

κειμένων. 6. Η ανθρωπολογική διδασκαλία της Εκκλησίας ως βάση της σχετικής διδασκαλίας της Συνόδου. 7. Η αποστολή της Εκκλησίας στο σύγχρονο κόσμο. 8. Ανθρωπολογικές πτυχές του «Μυνήματος της Αγίας και Μεγάλης Συνόδου προς τον ορθόδοξο λαόν και κάθε άνθρωπον καλής θελήσεως». 9. Ανθρωπολογικές διαστάσεις των κειμένων για τη σπουδαιότητα της νηστείας και του μυστηρίου του γάμου και των μεικτών γάμων. 10. Η συνοδικότητα ως έκφραση της ζωής της Εκκλησίας. 11. Εκκλησιολογική θεώρηση του κειμένου «Σχέσεις της ορθόδοξης Εκκλησίας προς τον λοιπόν χριστιανικό κόσμο» Α'. 12. Εκκλησιολογική θεώρηση του κειμένου «Σχέσεις της ορθόδοξης Εκκλησίας προς τον λοιπόν χριστιανικό κόσμο» Β'. 13. Ανθρωπολογικές πτυχές του κειμένου για την κοινωνική διδασκαλία της Εκκλησίας (Ύπέρ της του κόσμου ζωής. Τὸ κοινωνικὸ ἦθος τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας).

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

Μητρ. Μεσσηνίας ΧΡ. ΣΑΒΒΑΤΟΣ, *Η Αγία και Μεγάλη Σύνοδος της Ορθόδοξης Εκκλησίας Έκφρασις της Συνοδικῆς Αυτοσυνηδησίας της Ορθόδοξης Εκκλησίας*, Εκδ. Λυδία Μ. Γρηγόρη, Αθήνα 2017.

Κωδικός	Θ375	Τίτλος μαθήματος	ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ Β'. ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΚΑΙ ΘΕΟΛΟΓΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΜΕ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ
Διδάσκων: Π. ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΣΤΑΜΚΟΠΟΥΛΟΣ			
Είδος μαθήματος: ΕΕ		Περίοδος τάξης: Εαρινή	ECTS: 5 ΔΜ: 3
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ			
Το μάθημα ερευνά την εφαρμογή των τεχνικών στατιστικής ανάλυσης σε κοινωνιολογικά και θεολογικά δεδομένα με έμφαση στη χρήση πληροφοριακών συστημάτων στη συλλογή, επεξεργασία και ερμηνεία των δεδομένων αυτών. Οι φοιτητές θα εκπαιδευθούν στους τρόπους συλλογής και ανάλυσης δεδομένων από την κοινωνία και τις εκκλησιαστικές κοινότητες, μελετώντας έτσι βαθύτερα τα κοινωνιολογικά και θεολογικά φαινόμενα, ερμηνεύοντάς τα καλύτερα.			
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ			
1. Παρουσίαση του μαθήματος. Τι είναι η στατιστική και πως μπορεί να εφαρμοστεί σε κοινωνικά δεδομένα. Η αξία της στατιστικής στη λήψη αποφάσεων. 2. Τύποι δεδομένων και τρόποι μέτρησης. 3. Περιγραφική στατιστική. Κεντρική επικρατούσα τιμή, μέσος όρος, σταθμικός μέσος, διάμεσος. 4. Μέτρα διασποράς. Εύρος, διακύμανση, τυπική απόκλιση, συντελεστής μεταβλητότητας. 5. Απεικόνιση δεδομένων με γραφήματα. Ιστογράμματα, ραβδογράμματα κ.λπ. 6. Δειγματικοί χώροι και τρόποι δειγματοληψίας σε πληθυσμούς κοινωνικών και θεολογικών δεδομένων. 7. Σφάλματα δειγματοληψίας και πως αυτά επηρεάζουν τις μετρήσεις και τη λήψη αποφάσεων. 8. Πληθυσμοί και δείγματα. Συγκρίσεις πληθυσμών και τρόποι μέτρησης της διαφοράς τους. 9. Έλεγχος υπόθεσης και σφάλματα. 10. Συσχέτιση πληθυσμών και διαγράμματα. Γραμμική παλινδρόμηση και πρόβλεψη μετρήσεων σε πληθυσμούς. 11. Ηθικά θέματα στην στατιστική και στην ανάλυση πληθυσμών. 12. Επιλογή εργασίας κατανόησης. 13. Παρουσίαση εργασίας κατανόησης.			
ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ			
Σ. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΟΥ, <i>Στατιστική και μεθοδολογία έρευνας στις κοινωνικές επιστήμες</i> , εκδ. Κριτική Α.Ε., Αθήνα 2019.			

Κωδικός	Θ378	Τίτλος μαθήματος	ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΑΙΓΥΠΤΟΣ – ΚΟΠΤΙΚΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ
Διδάσκων: ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΤΖΟΥΜΕΡΚΑΣ			
Είδος μαθήματος: ΕΕ		Περίοδος τάξης: Εαρινή	ECTS: 5 ΔΜ: 3
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ			
Η Αίγυπτος υπήρξε ο τόπος της μεγάλης ανάπτυξης του χριστιανικού κηρύγματος. Μέχρι την αραβική κατάκτηση ήταν πλήρως χριστιανική. Αν και χωρισμένη σε δύο χριστιανικές εκκλησίες, την Ορθόδοξη και			

την Κοπτική Εκκλησία η οποία δεν αποδέχθηκε τις αποφάσεις της Χαλκηδόνας και ακολούθησε τον Μονοφυσιτισμό. Στόχος του μαθήματος είναι να δώσει στους φοιτητές μια καθολική εικόνα της ιστορίας και της πολιτιστικής συμβολής της Κοπτικής Εκκλησίας στην ιστορική πορεία της Αιγύπτου, μέσα από την προβολή προσώπων, γεγονότων, ιερών μοναστηριακών κέντρων και προσκυνημάτων καθώς και των πολιτιστικών αγαθών που παρήγαγε και παράγει διαχρονικά.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ

1. Εισαγωγή στην χριστιανική ιστορία της Αιγύπτου και την ανάπτυξη του Χριστιανισμού. 2. Η διαμόρφωση της κοπτικής ταυτότητας. 3. Ιστορία της κοπτικής εκκλησίας. 4. Θεσμοί και οργάνωση της Κοπτικής Εκκλησίας. 5. Κοπτική γλώσσα Ι: Ιστορικά στοιχεία. 6. Κοπτική γλώσσα ΙΙ: Γραμματικά και συντακτικά στοιχεία της Βοχαϊρικής διαλέκτου. 7. Κοπτική γλώσσα ΙΙΙ: Σύντομα παραδείγματα κειμένων. 8. Κοπτική γραμματεία και φιλολογία. 9. Στοιχεία Κανονικού Δικαίου. 10. Στοιχεία λειτουργικής ζωής και παράδοσης. 11. Κοπτική τέχνη - Κοπτικός πολιτισμός. 12. Μοναχισμός - Μοναστική παράδοση. 13. Κοπτική Πνευματικότητα - Προοπτικές.

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

Σημειώσεις.

Κωδικός	Θ379	Τίτλος μαθήματος	ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΣΤΗ ΘΕΟΛΟΓΙΑ Β' - ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ – ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΕΣ		
Διδάσκων: ΕΥΣΤΡΑΤΙΟΣ ΜΟΥΡΑΤΙΔΗΣ					
Είδος μαθήματος: ΕΕ		Περίοδος τάξης: Εαρινή		ECTS: 5	ΔΜ: 3
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ					
Στα πλαίσια του μαθήματος διδάσκεται ο τρόπος λειτουργίας των δικτύων και του διαδικτύου γενικότερα, καθώς και η δημιουργία και διαχείριση ιστοσελίδων με χρήση του Wordpress.					
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ					
1. Βασικές αρχές των δικτύων Η/Υ- Διαδίκτυο (ιστορική αναδρομή, εξέλιξη). 2. Χαρακτηριστικά και είδη δικτύων Η/Υ. 3. Ανάλυση τρόπου λειτουργίας δικτύων Η/Υ. 4. Σύστημα Ονομάτων Χώρου-Domain Name System (DNS) (Τρόπος λειτουργίας, εφαρμογές, παραδείγματα χρήσης). 5. Σύστημα Ονομάτων Χώρου (διαχειριστικές αρχές, παράδοξα-κίνδυνοι, κανονιστικά-νομικά θέματα). 6. WWW (World Wide Web)-Τρόπος λειτουργίας. 7. Ιστοσελίδες (δομή, κατασκευή, φιλοξενία). 8. Πρωτόκολλο http, ασφαλής περιήγηση στο διαδίκτυο, διαδικτυακά πιστοποιητικά. 9. Συστήματα διαχείρισης διαδικτυακού περιεχομένου - Εισαγωγή στο Wordpress-Εγκατάσταση-διαμόρφωση. 10. Συστήματα διαχείρισης διαδικτυακού περιεχομένου - Wordpress Themes, Plugins. 11. Συστήματα διαχείρισης διαδικτυακού περιεχομένου - Wordpress Forms. 12. Συστήματα διαχείρισης διαδικτυακού περιεχομένου - Wordpress Ερωτηματολόγια. 13. Συστήματα διαχείρισης διαδικτυακού περιεχομένου - Εργασία.					
ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ					
W. ODOM, <i>Δίκτυα υπολογιστών: Το πρώτο βήμα</i> , εκδ. Κλειδάριθμος, Αθήνα 2006.					

Κωδικός	Θ380	Τίτλος μαθήματος	ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΑΣΚΗΣΗ ΣΤΗΝ ΤΕΧΝΗ ΤΗΣ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΑΠΟΓΡΑΦΙΑΣ Β΄		
Διδάσκοντες: ΙΩΑΝΝΗΣ ΣΑΡΗΓΙΑΝΝΙΔΗΣ (υπεύθ.), ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ					
Είδος μαθήματος: ΕΕ		Περίοδος τάξης: Εαρινή		ECTS: 5	ΔΜ: 3
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ					
Μέσα από την θεωρητική και πρακτική άσκηση στο εργαστήριο ζωγραφικής, επιχειρείται μια προσωπική σχέση του φοιτητή με την τέχνη, διερευνώνται οι δυνατότητές τους στην εξάσκηση στο σχέδιο και στο χρώμα, και επιχειρείται να αποκτήσει ο φοιτητής την εμπειρία της δημιουργίας ενός έργου αβιογραφίας, σύμφωνα με τους κανόνες της ζωγραφικής τέχνης.					
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ					

1. Σπουδή στην προσωπογραφία. 2. Σπουδή στην προσωπογραφία. 3. Σπουδή στην προσωπογραφία. 4. Σπουδή στην προσωπογραφία. 5. Σχεδιασμός μελών του σώματος. 6. Σχεδιασμός μελών του σώματος. 7. Σχεδιασμός μελών του σώματος. 8. Σχεδιασμός μελών του σώματος. 9. Φορητή εικόνα. 10. Προετοιμασία της εικόνας. 11. Προετοιμασία της εικόνας. 12. Χρυσώμα της εικόνας. 13. Χρυσώμα της εικόνας.

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

Σημειώσεις.

Κωδικός	Θ384	Τίτλος μαθήματος	ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ
Διδάσκων: Π. ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΓΚΙΚΑΣ			
Είδος μαθήματος: ΥΕ		Περίοδος τάξης: Χειμερινή	ECTS: 5 ΔΜ: 3
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ			
Η εξειδικευμένη επιστημονική δράση στην περιοχή του ποιμαντικού έργου της Εκκλησίας, ιδιαίτερα στη σημερινή εποχή, απαιτεί γνώσεις και δεξιότητες που συνδέονται με την εφαρμογή των πορισμάτων της σύγχρονης έρευνας της επιστήμης της Ψυχολογίας. Η Ποιμαντική Ψυχολογία ως κλάδος της Ποιμαντικής συνδυάζει τις ψυχολογικές θεωρίες με την βιωματική εμπειρία της νηπτικής θεολογίας και αποβλέπει στην αξιοποίησή τους στην περιοχή του πνευματικού έργου της Εκκλησίας. Προσφέρει την μεθοδική έρευνα και την σπουδή των ψυχικών διαδικασιών και γεγονότων υπό το πρίσμα των αναγκών και των απαιτήσεων του ποιμαντικού έργου. Καταρτίζει δυννητικά τους ποιμένες και τους εμπλεκόμενους στην ποιμαντική διακονία με σημαντικές δεξιότητες συμβουλευτικής και θεραπείας στα διάφορα υπαρξιακά/πνευματικά προβλήματα του σύγχρονου ανθρώπου.			
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ			
1. Εισαγωγικά (Ορισμός, Ιστορία και Πηγές της Ποιμαντικής Ψυχολογίας). 2. Ακαδημαϊκή Θεολογία και Ποιμαντική Ψυχολογία. 3. Σχέση Ψυχολογίας και πνευματικής ζωής. 4. Ψυχολογία του Βάθους και Πνευματική καθοδήγηση των πιστών. 5. Ο ποιμαντικοψυχολόγος ερευνητής. 6. Η ψυχική σύγκρουση. (Αφετηρίες και δομή, προσέγγιση των θεωριών Freud, Jung, Adler, Horney, I. Carouso). 7. Βιβλική μορφολογία της δομής της ψυχικής σύγκρουσης. 8. Βιβλική μορφολογία της λύσης της ψυχικής σύγκρουσης. 9. Ενοχή και επιθετικότητα σε σχέση με την ιδεατή εικόνα του ατόμου. 10. Εφηβεία και θρησκευτικότητα. 11. Το άγχος ως ποιμαντικό πρόβλημα. 12. Η εκκλησιαστική μέριμνα για τους ψυχικώς πάσχοντες. 13. Η γλώσσα της επικοινωνίας (ο ποιμαντικός διάλογος) της Εκκλησίας με το σύγχρονο κόσμο.			
ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ			
Α. ΑΥΤΟΥΣΤΙΔΗΣ, <i>Εκκλησία και ψυχική υγεία</i> , εκδ. Έννοια, Αθήνα 2008.			

Κωδικός	Θ385	Τίτλος μαθήματος	Η ΚΑΙΝΗ ΔΙΑΘΗΚΗ ΚΑΙ Ο ΣΥΓΧΡΟΝΟΣ ΚΟΣΜΟΣ
Διδάσκουσα: ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΤΣΑΛΑΜΠΟΥΝΗ			
Είδος μαθήματος: ΥΕ		Περίοδος τάξης: Εαρινή	ECTS: 5 ΔΜ: 3
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ			
Στη διάρκεια του μαθήματος θα παρουσιασθούν βασικές πτυχές της θεολογικής σκέψης των συγγραφέων της Καινής Διαθήκης. Τα ιδιαίτερα θεολογικά ενδιαφέροντα των επιμέρους βιβλίων θα συνδεθούν με τη ζωή των πρωτοχριστιανικών κοινοτήτων και με τις τάσεις που αναπτύχθηκαν σε αυτές. Τέλος, θα αναζητηθούν οι πιθανές συνδέσεις με σύγχρονους κοινωνικούς προβληματισμούς, με ζητήματα σύγχρονης ανθρωπολογίας και θέματα εκκλησιαστικής οργάνωσης και ζωής καθώς και της σύνδεσης της Εκκλησίας με το σύγχρονο κόσμο. Οι φοιτήτριες/φοιτητές θα έχουν την ευκαιρία να γνωρίσουν την ιστορία της έρευνας και τις τάσεις στο χώρο της Θεολογίας της ΚΔ, τις θεολογικές ιδέες που διαφόρων κοινοτήτων του αρχέγονου Χριστιανισμού (π.χ. ελληνιστές ή οι παύλειες κοινότητες), επιμέρους θεολογικά ζητήματα (π.χ. χριστολογία, σωτηριολογία), ο ρόλος του πολιτισμικού συμφραζόμενου στη διαμόρφωση της θεολογίας των επιμέρους βιβλίων			

της ΚΔ και θα αναζητήσουν την πιθανή σημασία αυτού του ιδεολογικού κόσμου της Καινής Διαθήκης με τους προβληματισμούς του σύγχρονου κόσμου και την Εκκλησία σήμερα.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ

1. Εισαγωγικά - ιστορία της έρευνας. 2. Το κήρυγμα του Ιησού κι η παράδοση για αυτόν. Το ζήτημα του ιστορικού Ιησού και της ιστορικότητας της χριστιανικής παράδοσης για τον Ιησού. 3. Οι απαρχές της Εκκλησίας κι οι σχέσεις με τον Ιουδαϊσμό της Παλαιστίνης και τον ελληνικό κόσμο: Ελληνιστικές και Εβραίοι της Ιερουσαλήμ. 4. Παύλος: η προσωπικότητά του κι οι πολιτισμικές του καταβολές. 5. Παύλεια χριστολογία, σωτηριολογία και ανθρωπολογία. Προεκτάσεις στις σύγχρονες συζητήσεις για τον άνθρωπο και κακό στον κόσμο. 6. Παύλεια εκκλησιολογία, εσχατολογία. Η σημασία τους για την οργάνωση και το κοινωνικό ήθος της Εκκλησίας σήμερα. 7. Παύλος: ευαγγέλιο και Νόμος, "πίστις Χριστού". Το πρόβλημα της σχέσης Ιουδαϊσμού-Χριστιανισμού. 8. Στοιχεία της θεολογίας του κατά Μάρκον. Σύγχρονος άνθρωπος και η θεολογία του πάσχοντος Δούλου του Θεού. 9. Θεολογική διδασκαλία του κατά Λουκάν και των Πράξεων. Η Εκκλησία ως κατάφαση και πρόσκληση στον κόσμο. 10. Ιωάννεια θεολογία (χριστολογία, πνευματολογία, εκκλησιολογία, εσχατολογία). Η σημασία τους σε μια σύγχρονη εκκλησιολογία. 11. Θεολογία της προς Εβραίους και της Α' Πέτρου. Η μαρτυρία της Εκκλησίας στον κόσμο. 12. Έμφυλες και κοινωνικές διακρίσεις μέσα στην Καινή Διαθήκη. 13. Συμπεράσματα: η σημασία της Καινής Διαθήκης στη διαμόρφωση ενός σύγχρονου κοινωνικού και εκκλησιαστικού ήθους.

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

Χ. ΑΤΜΑΤΖΙΔΗΣ, *Θεολογία της Καινής Διαθήκης*, εκδ. Ostrakon, 2019.

Ε. LOHSE, *Επίτομη Θεολογία της Καινής Διαθήκης*, εκδ. Γρηγόρης, 2006.

Κωδικός	Θ386	Τίτλος μαθήματος	Η ΜΕΛΕΤΗ ΤΗΣ ΘΡΗΣΚΕΙΑΣ ΣΤΟΝ ΣΥΓΧΡΟΝΟ ΚΟΣΜΟ		
Διδάσκων: ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΡΑΛΙΔΗΣ					
Είδος μαθήματος: ΥΕ		Περίοδος τάξης: Εαρινή		ECTS: 5	ΔΜ: 3
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ					
Το μάθημα παρουσιάζει α) την μελέτη της θρησκείας ενταγμένη στην επιστημονική περιοχή της Θρησκειολογίας, όπως αυτή αναπτύχθηκε κατά τον 20ό και 21° αι. (ιστορική παρουσίαση, σχολές, τάσεις) β) αναπτύσσει βασικές αρχές και θέσεις αναφορικά με το φαινόμενο της θρησκείας, τις κατευθύνσεις της επιστήμης της Θρησκειολογίας και των επιμέρους κλάδων της Ιστορίας Θρησκειών, Συγκριτικής Θρησκειολογίας και Φαινομενολογίας της Θρησκείας.					
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ					
1. Η μελέτη της θρησκείας και η Θρησκειολογία ως Επιστήμη. 2. Η μελέτη της θρησκείας διαχρονικά. Μεθοδολογικές προσεγγίσεις. 3. Η προσέγγιση της θρησκείας ως φαινομένου του πολιτισμού από την αρχαιότητα έως τον 19ο αιώνα. Παραδοσιακές προοπτικές. 4. Μελετώντας την πολυσημία της θρησκείας μέσα στις τοπικές κοινωνίες: ανθρωπολογικές, κοινωνιολογικές, πολιτικές και οικονομικές προσεγγίσεις. 5. Η σύγχρονη μορφή της μελέτης της Θρησκείας. Τάσεις και προοπτικές. 6. Η Επιστήμη της Θρησκειολογίας. Κλάδοι: α. Ιστορία θρησκειών. β. Συγκριτική Θρησκειολογία. γ. Φαινομενολογία της θρησκείας. 7. Το πρόβλημα του ορισμού της θρησκείας. 8. Σύγχρονες μεθοδολογικές πρακτικές στην ταξινόμηση των θρησκειών. 9. Πώς οι άνθρωποι βιώνουν τη θρησκεία. Προοπτικές στη μελέτη της θρησκείας: α. φαινομενολογικές προσεγγίσεις. β. ψυχολογικές προσεγγίσεις. 10. Κρίνοντας τη θρησκεία σήμερα: Κρίσιμες προοπτικές και αξιολογήσεις. 11. Μελετώντας τη ίδια τη θρησκεία: Προοπτικές και συμπεράσματα. α. Ιστορικές προσεγγίσεις. β. Συγκριτικές προσεγγίσεις. 12. Ο ρόλος της Τελετουργίας στη μελέτη της θρησκείας (έννοια και σημασία). 13. Η έννοια του ιερού στη μελέτη της θρησκείας.					
ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ					
ΑΛ. ΚΑΡΙΩΤΟΓΛΟΥ, Σπουδή στη θρησκειολογία, εκδ. Γρηγόρης, 2006. R. CRAWFORD, Τι είναι θρησκεία, εκδ. Σαββάλας, 2004.					

Κωδικός	Θ388	Τίτλος μαθήματος	ΑΙΣΘΗΤΙΚΗ ΤΗΣ ΘΕΙΑΣ ΛΑΤΡΕΙΑΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ		
ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ: ΕΛΕΝΗ ΧΡΥΣΑΦΗ (υπεύθ.), ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ, ΙΩΑΝΝΗΣ ΣΑΡΗΓΓΙ-ΑΝΝΙΔΗΣ					
Είδος μαθήματος: YE		Περίοδος τάξης: Εαρινή		ECTS: 5	ΔΜ: 3
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ					
Εντός του χριστιανικού ναού ο χρόνος και ο χώρος καταργούνται και ο πιστός προγεύεται τη Βασιλεία των Ουρανών. Στο πλαίσιο του μαθήματος οι φοιτητές θα έχουν την ευκαιρία να προσεγγίσουν και να κατανοήσουν τις αισθητικές, μορφολογικές και τυπολογικές αρχές της χριστιανικής ναοδομίας, καθώς και τη σημασία και τον συμβολισμό του λειτουργικού εξοπλισμού των ναών (τέμπλο, κατασκευές, σκεύη, υφάσματα). Επιπλέον, θα αναλυθούν η εικονογραφική ιεραρχία και τα προγράμματα που επιλέχθηκαν για τους τύπους των χριστιανικών ναών από τους βυζαντινούς χρόνους ως σήμερα, όπως αυτά διαμορφώθηκαν στο διάβα των αιώνων σύμφωνα με τη φιλόκαλη παράδοση και την αισθητική της λατρείας της χριστιανικής Εκκλησίας (τοιχογραφίες, ψηφιδωτά, φορητές εικόνες, χειρόγραφα). Στην κατανόηση των παραπάνω συμβάλλουν οι Ανθρωπιστικές και Θετικές επιστήμες. Η αισθητική παράδοση της Εκκλησίας λειτουργεί διαχρονικά στην εκκλησιαστική αρχιτεκτονική και την καλλιτεχνική δημιουργία από την πρώιμη χριστιανική εποχή ως τις					

μερες μας και εκφράζεται στα σύγχρονα εργαστήρια αιογραφίας που λειτουργούν στον ελλαδικό χώρο και στο Άγιον Όρος.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ

1. Αισθητική, τυπολογική και μορφολογική θεώρηση του χριστιανικού ναού: χώρος, φως, τεχνική, διάκοσμος, μορφή και σύμβολο - Η αρχιτεκτονική σύνθεση των ναών κατά τους βυζαντινούς και μεταβυζαντινούς χρόνους. 2. Χριστιανική ναοδομία και λατρευτική πράξη - Τα μέρη του ναού: συμβολισμός, λειτουργία, χρήσεις - Η εξέλιξη της Θείας Λειτουργίας και η επίδρασή της στην εκκλησιαστική αρχιτεκτονική - Λειτουργικές κατασκευές και λατρευτικές χρήσεις. α) Βυζαντινά και μεταβυζαντινά ξυλόγλυπτα. Η εξέλιξη του τέμπλου. Λειτουργική χρήση, τυπολογική, μορφολογική και αισθητική θεώρηση και συμβολισμός. β) Τα ιερά σκεύη: λειτουργική χρήση και αισθητική. 4. α) Η Θεολογία, λειτουργική χρήση, δογματική, ερμηνευτική και αισθητική της εικόνας. β) Θεολογικά ζητήματα στη βυζαντινή εικονογραφία. 5. Αισθητικές αρχές της μνημειακής ζωγραφικής (τοιχογραφίες, ψηφιδωτά) κατά τους βυζαντινούς και μεταβυζαντινούς χρόνους - Εικονογραφική ιεραρχία: η θέση και η λειτουργία των παραστάσεων μέσα στον ναό - Η διαμόρφωση και η εξέλιξη των εικονογραφικών προγραμμάτων σε συνάρτηση με τις δογματικές αρχές, τις λειτουργικές ανάγκες, την εξέλιξη της Θείας Λειτουργίας και τους τύπους των ναών. 6. Τα βυζαντινά και μεταβυζαντινά εικονογραφημένα χειρόγραφα. Είδη, πρώτες ύλες, υλικά γραφής, παραγωγή, ιστορικές πηγές, διακόσμηση, καλλιτεχνικά εργαστήρια. 7. Η εικαστική προβολή του λειτουργικού χωροχρόνου στη χριστιανική τέχνη. 8. Εκκλησιαστικά υφάσματα: είδη, υλικά, τεχνικές, διάκοσμος - Ιερατικά άμφια / Λειτουργικά καλύμματα / Διακοσμητικά πέπλα - Η τέχνη της χρυσοκεντητικής. 9. Οι Θετικές Επιστήμες στην υπηρεσία των Εφαρμοσμένων Λειτουργικών Τεχνών. 10. Οι Ανθρωπιστικές Επιστήμες στην υπηρεσία των Εφαρμοσμένων Λειτουργικών Τεχνών. 11. Η Βυζαντινή Ζωγραφική σήμερα: Σύγχρονα Εργαστήρια Ζωγραφικής στην Ελλάδα. 12. Η Βυζαντινή Ζωγραφική σήμερα: Σύγχρονα Εργαστήρια Ζωγραφικής στο Άγιον Όρος. 13. Επίσκεψη σε βυζαντινά και μεταβυζαντινά μνημεία, μουσεία χριστιανικού πολιτισμού και συλλογές εκκλησιαστικών κειμηλίων.

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

Π. Α. ΜΙΧΕΛΗΣ, *Αισθητική θεώρηση της Βυζαντινής Τέχνης*, εκδ. Ίδρυμα Παναγιώτη και Έφης Μιχελή (η' έκδοση), Αθήνα 2015.

Κωδικός	Θ389	Τίτλος μαθήματος	ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΗ ΤΩΝ ΒΙΒΛΙΚΩΝ ΚΕΙΜΕΝΩΝ		
Διδάσκουσα: ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΤΣΑΛΑΜΠΟΥΝΗ					
Είδος μαθήματος: ΥΕ		Περίοδος τάξης: Εαρινή		ECTS: 5	ΔΜ: 3
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ					
Παρουσιάζεται η επιστήμη της ερμηνευτικής και ειδικότερα η ιστορία της, η θεωρία της και η εφαρμογή των αρχαίων και νέων μεθόδων ερμηνείας στα βιβλικά κείμενα. Περιγράφονται αναλυτικά οι αρχές, οι προϋποθέσεις και οι βασικοί εκπρόσωποι των ερμηνευτικών μεθόδων από την αρχαία εκκλησία έως και σήμερα και αναλύονται σχετικά παραδείγματα με την κριτική σύγκριση των διακριτών στοιχείων τους. Γίνεται ειδική αναφορά της ερμηνευτικής στον Ορθόδοξο χώρο μέσω της δημιουργικής αξιοποίησης των σύγχρονων ερμηνευτικών μεθόδων και των διαθέσιμων βιβλικών ηλεκτρονικών πόρων.					
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ					
1. Ερμηνευτική. Ορισμός, βασικές αρχές, στόχοι, μεθοδολογία, αντικείμενο και προϋποθέσεις. Η Ερμηνεία στον αρχαίο, ελληνικό και ιουδαϊκό κόσμο. 2. Η Ερμηνευτική των βιβλικών κειμένων. Ιστορία, αρχές, προϋποθέσεις και προβλήματα. Ερμηνεία και Ερμηνευτική: σχέση και διαφορές. 3. Η ερμηνεία της Αγίας Γραφής στην αρχαία Εκκλησία. Ερμηνευτικές σχολές και μέθοδοι. Αρχές, παραδείγματα, εκπρόσωποι. 4. Η					

ερμηνευτική παραγωγή στον Μεσαίωνα. Αρχές, παραδείγματα, εκπρόσωποι. 5. Η πατερική Ερμηνευτική. Ερμηνευτικές σχολές και μέθοδοι. Αρχές, παραδείγματα, εκπρόσωποι. 6. Ερμηνευτικές μέθοδοι των νεότερων χρόνων: Κριτική του κειμένου, Ιστορική κριτική, Ιστοριοφιλολογική κριτική, Μορφοϊστορία, Κριτική των πηγών, Κριτική της σύνταξης. Αρχές, παραδείγματα, εκπρόσωποι. Παρουσίαση κυρίως της Μορφοϊστορίας και της Κριτικής της σύνταξης και συνοπτική έκθεση των υπολοίπων. 7. Σύγχρονες ερμηνευτικές μέθοδοι Α': Το κοινωνιολογικό πρότυπο. Κοινωνιολογική, Πολιτισμική, Συγκριτολογική μέθοδος. Αρχές, παραδείγματα, εκπρόσωποι. Παρουσίαση κυρίως της Κοινωνιολογικής ανάλυσης και συνοπτική έκθεση των υπολοίπων. 8. Σύγχρονες ερμηνευτικές μέθοδοι Β': Το γλωσσολογικό πρότυπο. Σημασιολογική ανάλυση, Πραγματολογική προσέγγιση (Θεωρία των γλωσσικών πράξεων, Κριτική ανάλυση της Ομιλίας), Κοινωνιογλωσσολογική προσέγγιση. Αρχές, παραδείγματα, εκπρόσωποι. Παρουσίαση κυρίως της Σημασιολογικής ανάλυσης και συνοπτική έκθεση των υπολοίπων. 9. Λογοτεχνικές θεωρίες. Ρητορική και ρητορικο-κοινωνική ανάλυση, Αφηγηματική ανάλυση, Στρουκτουραλιστική προσέγγιση, Μεταστρουκτουραλιστική κριτική προσέγγιση, Διακειμενική προσέγγιση, Σημειωτική ανάλυση. Αρχές, παραδείγματα, εκπρόσωποι. Παρουσίαση κυρίως της Ρητορικο-κοινωνικής ανάλυσης και συνοπτική έκθεση των υπολοίπων. 10. Θεωρία της πρόσληψης, Ιστορία της πρόσληψης, Κριτική προσέγγιση στο πλαίσιο του κανόνα, Θεωρία της μετάφρασης. Αρχές, παραδείγματα, εκπρόσωποι. Παρουσίαση κυρίως της Ιστορίας της πρόσληψης και συνοπτική έκθεση των υπολοίπων. 11. Θεωρία της ανταπόκρισης του αναγνώστη, Αναγνωστικές θεωρίες (Φεμινιστική κριτική, Μεταποικιακή κριτική). Αρχές, παραδείγματα, εκπρόσωποι. Παρουσίαση κυρίως της Ανταπόκρισης του αναγνώστη και συνοπτική έκθεση των υπολοίπων. 12. Οικολογική ερμηνευτική. Αρχές, παραδείγματα, εκπρόσωποι. 13. Η σύγχρονη Ερμηνευτική της Καινής Διαθήκης στον ορθόδοξο χώρο. Η Ερμηνευτική και η αξιοποίησή της στη διεπιστημονική έρευνα της Καινής Διαθήκης.

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

Κ. ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ, *Πριν τη θεωρία. Προδρομική πατερική ερμηνεία*, εκδ. Ostrakon, 2017.

Κωδικός	Θ392	Τίτλος μαθήματος	ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΗ ΚΑΙ ΛΑΪΚΗ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΤΗΤΑ		
Διδάσκων: ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΞΥΝΑΔΑΣ					
Είδος μαθήματος: ΕΕ		Περίοδος τάξης: Εαρινή		ECTS: 5	ΔΜ: 3
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ					
Στο πλαίσιο του μαθήματος παρουσιάζεται και αναλύεται η έννοια της εκκλησιαστικής παράδοσης, ενώ γίνεται αναφορά σε ενδεικτικά παραδείγματα χριστιανικών παραδόσεων, ορθόδοξων και μη, οι οποίες έχουν διατηρηθεί στο πέρασμα του χρόνου. Επίσης, γίνεται αναφορά και αναλύεται το αντικείμενο και η μεθοδολογία της επιστήμης της Θρησκευτικής Λαογραφίας, τα οποία σχετίζονται άρρηκτα και συμβάλουν καθοριστικά στην καταγραφή της λαϊκής θρησκευτικότητας. Στο μάθημα εξετάζονται επίσης και ζητήματα που αφορούν την Εκκλησιαστική Πολιτιστική Διαχείριση και Δραστηριότητα.					
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ					
1. Εισαγωγικά Χριστιανικός Πολιτισμός και Παράδοση. 2. Χριστιανικές Παραδόσεις στην Ανατολή. 3. Χριστιανικές Παραδόσεις στη Δύση. 4. Επίσκεψη στη Ρωμαιοκαθολική Εκκλησία Θεσσαλονίκης. 5. Τοπικές εκκλησιαστικές παραδόσεις. 6. Θρησκευτική λαογραφία και λαϊκή θρησκευτικότητα. Μεθοδολογία έρευνας θρησκευτικής λαογραφίας και καταγραφής της λαϊκής θρησκευτικότητας. 7. Επίσκεψη στο Λαογραφικό Μουσείο Θεσσαλονίκης. 8. Θρησκευτική λαογραφία στον κύκλο της ζωής. 9. Θρησκευτική λαογραφία στον κύκλο του χρόνου. 10. Η γυναίκα στη θρησκευτική λαογραφία. 11. Επίσκεψη στο Εθνογραφικό Κέντρο Γιώργη Μελίκη. 12. Χριστιανικός Πολιτισμός και Πολιτιστική Διαχείριση. 13. Εκκλησιαστική Πολιτιστική Δραστηριότητα.					
ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ					
Μ. ΒΑΡΒΟΥΝΗΣ, <i>Νεωτερική Ελληνική Λαϊκή Θρησκευτικότητα</i> , εκδ. Μπαρμπουνάκης, Θεσσαλονίκη 2013.					

M. ΒΑΡΒΟΥΝΗΣ, *Εισαγωγή στη θρησκευτική λαογραφία*, τ. Α', εκδ. Κωνσταντίνα Αντ. Σταμούλη, Θεσσαλονίκη, 2023.
 M. ΒΑΡΒΟΥΝΗΣ, *Εισαγωγή στη θρησκευτική λαογραφία*, τ. Β', εκδ. Κωνσταντίνα Αντ. Σταμούλη, Θεσσαλονίκη 2023.

Κωδικός	Θ393	Τίτλος μαθήματος	ΟΙ ΔΙΑΦΙΛΟΝΙΚΟΥΜΕΝΟΙ ΙΕΡΟΙ ΤΟΠΟΙ ΛΑΤΡΕΙΑΣ ΣΤΗΝ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ – ΥΣΤΕΡΗ ΟΘΩΜΑΝΙΚΗ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΑ, 19 ^{ος} – 20 ^{ος} ΑΙΩΝΑΣ
Διδάσκουσα: ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΥ			
Είδος μαθήματος: ΕΕ		Περίοδος τάξης: Εαρινή	ECTS: 5 ΔΜ: 3
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ			
Στο μάθημα αυτό παρουσιάζεται το ζήτημα των διαφιλονικούμενων ιερών τόπων λατρείας στην Κεντρική Μακεδονία, την κρίσιμη περίοδο, από τα μέσα του 19^{ου} αιώνα έως τις αρχές του 20^{ου} αι. Πρόκειται για ζήτημα διαστάσεων ακήρυχτου θρησκευτικού πολέμου στην, υπό κρατικό μεταρρυθμιστικό ανασχηματισμό, οθωμανική επικράτεια. Αυτός ο ανασχηματισμός διεξαγόταν υπό την πίεση των Μ. Δυνάμεων, που είχαν τα δικά τους συμφέροντα στην Ανατολή, με το πρόσχημα υποστήριξης των θρησκευτικών δικαιωμάτων των χριστιανών υπηκόων της οθωμανικής επικράτειας. Εκκλησίες, νεκροταφεία, μοναστήρια, αγιάσματα, παρεκκλήσια, εξωκλήσια, επισκοπεία, βακουφικά κτήματα των κανονικών ορθόδοξων κοινοτήτων έγιναν θέατρο άπειρων συγκρούσεων. Φόνοι, τραυματισμοί, οχλοκρατία και πυρπολήσεις εντός και γύρω απ' αυτούς τους ιερούς τόπους λατρείας ήταν καθημερινό συνηθισμένο φαινόμενο. Οι ορθόδοξοι, κυρίως, υπήρξαν θύματα πολιτικών, εθνοφυλετικών και θρησκευτικών ακραίων σκοπιμοτήτων. Όλη αυτή η κατάσταση επέτεινε τις διεργασίες για να φτάσουμε στους νικηφόρους βαλκανικούς πολέμους (1912-13), που οδήγησαν στην απελευθέρωση της Μακεδονίας από τον οθωμανικό ζυγό.			
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ			
1. Το περιεχόμενο-ορισμός των ιερών τόπων λατρείας και η διαδικασία ίδρυσής τους. 2. Το γεωπολιτικό και γεωθρησκευτικό πλαίσιο-διοικητική διαίρεση της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας. 3. Θρησκευτικές Προπαγάνδες και Μεγάλες Δυνάμεις-Α'. 4. Θρησκευτικές Προπαγάνδες και Μεγάλες Δυνάμεις-Β'. 5. Το ουνιτικό κίνημα στη Μητρόπολη Θεσσαλονίκης. 6. Τα αίτια, η βίαιη πολιτική και οι μέθοδοι αμφισβήτησης των προπαγανδιστών προς τους ιερούς τόπους λατρείας. 7. Ο Περί Εκκλησιών Κανονισμός-Α'. 8. Ο Περί Εκκλησιών Κανονισμός-Β'. 9. Ανάλυση της ετεροδιδασκαλίας του εθνοφυλετισμού-Α'. 10. Ανάλυση της ετεροδιδασκαλίας του εθνοφυλετισμού-Β'. 11. Αντιπροσωπευτικά παραδείγματα αμφισβήτησης της έννομης και κανονικής τάξης των ιερών τόπων λατρείας στο Σατζάκι Θεσσαλονίκης-Α' (Ιερά Μητρόπολη Θεσσαλονίκης, Επισκοπές Κίτρους, Πολυανής). 12. Αντιπροσωπευτικά παραδείγματα αμφισβήτησης της έννομης και κανονικής τάξης των Ιερών Τόπων Λατρείας στο Σατζάκι Θεσσαλονίκης-Β' (Ιερά Μητρόπολη Στρώμνιτσας, Βελεσών, Βοδενών και Βέροιας). 13. Οι βεβηλώσεις των ιερών τόπων λατρείας κατά την Συνθήκη της Λωζάννης (1923).			
ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ			
Α. ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΥ, <i>Ιεροί τόποι λατρείας των ελληνορθόδοξων κοινοτήτων στη δίνη του Εθνοφυλετισμού, 19^{ος}-20^{ος} αιώνας</i>, εκδ. Μπαρμπουνάκης, Θεσσαλονίκη 2023.			

Κωδικός	Θ394	Τίτλος μαθήματος	ΟΙ ΜΕΤΑΦΡΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΚΑΙΝΗΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ: ΙΣΤΟΡΙΑ, ΜΕΘΟΔΟΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ
Διδάσκουσα: ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΤΣΑΛΑΜΠΟΥΡΗ			
Είδος μαθήματος: ΕΕ		Περίοδος τάξης: Εαρινή	ECTS: 5 ΔΜ: 3
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ			
Η μετάφραση των κειμένων της Καινής Διαθήκης αποτελεί αναμφισβήτητη τη βάση του ιεραποστολικού και ποιμαντικού έργου της Εκκλησίας. Δεν είναι επομένως ατυχής η διαπίστωση ότι η πρώτη γλώσσα της Εκκλησίας ήταν η μετάφραση. Ενώ όμως αποτελεί σημαντική πτυχή της ζωής κι αυτονόητη προϋπόθεση του έργου της διάδοσης του ευαγγελίου, η ιστορία των μεταφράσεων χαρακτηρίζεται από αντιπαράθεσεις και αιματηρές κάποιες φορές συγκρούσεις. Ταυτόχρονα, η μετάφραση των βιβλικών κειμένων συνδέεται με τις απαρχές των μεταφραστικών θεωριών. Σημαντικές μεταφράσεις, όπως η μετάφραση των αδελφών Κυρίλλου και Μεθοδίου στα σλαβονικά, του Λουθήρου στα γερμανικά ή του Βασιλίου Ιακώβου στα αγγλικά έθεσαν τις βάσεις για τη γλώσσα διαφόρων λαών κι αποτελούν μνημεία λογοτεχνίας και πολιτισμού. Περιεχόμενο του μαθήματος αποτελεί η ιστορία των μεταφράσεων της Καινής Διαθήκης με έμφαση σε εκείνες την καθομιλούμενη ελληνική από το 16ο αι. κι εξής, η θεολογία της μετάφρασης, οι διάφορες μεταφραστικές θεωρίες κι η εφαρμογή τους σε κείμενα Καινής Διαθήκης.			
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ			
1. Εισαγωγή: οι απαρχές και οι θεολογικές προϋποθέσεις στην μετάφραση των κειμένων της Καινής Διαθήκης. 2. Οι πρώτες αρχαίες μεταφράσεις της Καινής Διαθήκης: συριακές και vetus latina. 3. Ο Ιερώνυμος κι η Vulgata - η κατά λέξη μετάφραση του βιβλικού κειμένου. 4. Οι μεταφράσεις της Καινής Διαθήκης στην αρχαία Εκκλησία. 5. Μεταφράσεις της Καινής Διαθήκης στην καθομιλούμενη Ελληνική: 16ος - 18ος αιώνας. 6. Νεότερες μεταφράσεις στην καθομιλούμενη Ελληνική: 19ος αιώνας έως σήμερα. 7. Θεολογία της μετάφρασης της Καινής Διαθήκης: προκλήσεις, προβλήματα, δυνατότητες. 8. Eugene Nida και δυναμική ισοδυναμία. 9. Οι λειτουργικές θεωρίες της μετάφρασης - θεωρία του σκοπού. 10. Η πολιτισμική στρόφη στην μετάφραση: ιδεολογικά πρίσματα και συμπερίληψη. 11. Ο ρόλος του μεταφραστή. 12. Μετάφραση και αυθεντία. 13. Παραδείγματα μεταφράσεων			
ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ			
Χ. ΚΑΡΒΟΥΝΗΣ, <i>Το Κατά Ματθαίον Ευαγγέλιο από τον Αλ. Πάλλη: Ζητήματα μετάφρασης της Αγίας Γραφής</i>, εκδ. Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, 2022.			

ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ-ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ

1. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΙΚΡΟΔΙΔΑΣΚΑΛΙΩΝ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΑΣΚΗΣΗΣ ΦΟΙΤΗΤΩΝ ΣΕ ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ

Οι Μικροδιδασκαλίες σε συνδυασμό με την Πρακτική Άσκηση των φοιτητών σε σχολικές μονάδες πραγματοποιούνται, ως αυτόνομο μάθημα του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος.

α. Μικροδιδασκαλίες

Οι Μικροδιδασκαλίες αποτελούν μία εργαστηριακή εκπαιδευτική διαδικασία, η οποία υλοποιείται στο Εργαστήριο Παιδαγωγικής-Χριστιανικής Παιδαγωγικής με σκοπό τη βιωματική άσκηση των φοιτητών στη διδακτική πράξη. Έπειτα από την ταξινόμηση των φοιτητών σε ολιγομελείς ομάδες και την παρακολούθηση δειγματικής διδασκαλίας, τα μέλη κάθε ομάδας σχεδιάζουν και πραγματοποιούν διαδοχικά μία διδασκαλία διάρκειας δώδεκα (12) έως δεκαπέντε (15) λεπτών σε ιδανικές συνθήκες εργαστηρίου εναλλάσσοντας τους ρόλους του εκπαιδευτικού και του μαθητή. Τη διδασκαλία κάθε φοιτητή στα υπόλοιπα μέλη της ομάδας ακολουθεί η αυτοαξιολόγηση από τον διδάσκοντα, η ετεροαξιολόγηση της από τα υπόλοιπα μέλη της ομάδας που έχουν τον ρόλο των μαθητών καθώς και ο σχετικός παιδαγωγικός αναστοχασμός. Οι Μικροδιδασκαλίες αποτελούν απαραίτητο και θεμελιακό παράγοντα για την κατάρτιση και την προετοιμασία των φοιτητών, προκειμένου να είναι σε θέση να διδάξουν, με όσο το δυνατόν εγγύτερη παιδαγωγική και διδακτική πιστότητα, σε μία πραγματική τάξη κατά την πραγματοποίηση της Πρακτικής τους Άσκησης στις σχολικές μονάδες.

β. Πρακτική Άσκηση

Η Πρακτική Άσκηση στοχεύει στην εξοικείωση των φοιτητών με τους χώρους της μελλοντικής τους εργασίας, καθώς και την άσκησή τους σε θέματα παιδαγωγικού και διδακτικού ενδιαφέροντος. Επιπλέον, το Πρόγραμμα έχει ως στόχο να συμβάλει στην ουσιαστικότερη και ταυτόχρονα δημιουργικότερη σύνδεση της Δευτεροβάθμιας με την Τριτοβάθμια Εκπαίδευση, στο πλαίσιο της παιδαγωγικής και διδακτικής ανατροφοδότησης. Το Πρόγραμμα Πρακτικής Άσκησης πραγματοποιείται σε συνεργασία με ένα δίκτυο πενήντα (50) περίπου Φορέων Υποδοχής, μεταξύ των οποίων συμπεριλαμβάνονται Πειραματικά, Επαγγελματικά, Εσπερινά, Εκκλησιαστικά και Διαπολιτισμικά Σχολεία, καθώς και ένα Σχολείο Ειδικής Αγωγής, της ευρύτερης περιοχής της Θεσσαλονίκης. Καθ' όλη τη διάρκεια του Προγράμματος Πρακτικής Άσκησης συντάσσονται παιδαγωγικές εκθέσεις από τους ασκούμενους φοιτητές, τους θεολόγους εκπαιδευτικούς και τους διευθυντές/προϊσταμένους των συνεργαζόμενων Φορέων Υποδοχής.

Το Πρόγραμμα Πρακτικής Άσκησης υλοποιείται σε τέσσερις (4) ως εξής: Κατά την πρώτη φάση του οι φοιτητές κατανέμονται σε ομάδες δύο ή τριών (2-3) ατόμων και εντάσσονται σε Φορέα Υποδοχής εκπαιδευτικού προσανατολισμού με την ευθύνη του Εργαστηρίου Παιδαγωγικής – Χριστιανικής Παιδαγωγικής του Τμήματος. Κατά τη δεύτερη φάση του Προγράμματος οι ομάδες φοιτητών μεταβαίνουν στον Φορέα Υποδοχής και ενημερώνονται τόσο για την παιδαγωγική λειτουργία όσο και για τις επιμέρους παραμέτρους του διδακτικού και ευρύτερα παιδαγωγικού έργου του, ενώ παράλληλα παρατηρούν συστηματικά την παιδαγωγική διαδικασία και τις επιμέρους πτυχές της. Ειδικότερα, οι ασκούμενοι κατά τη διάρκεια της παραμονής τους στους εκπαιδευτικούς

φορείς έχουν την ευκαιρία να παρατηρήσουν των τρόπο εφαρμογής και λειτουργίας στην εκπαιδευτική πράξη βασικών παιδαγωγικών αρχών καθώς και διδακτικών μεθόδων και στρατηγικών όπως η λειτουργία των κινήτρων στη διδακτική διαδικασία, οι στρατηγικές ενεργοποίησης των μαθητών, ενίσχυσης του μαθησιακού κλίματος και της αυτενέργειάς τους, οι διδακτικές μέθοδοι και στρατηγικές καθώς και τα εφαρμοζόμενα μοντέλα αξιολόγησης των μαθητών, η ανάπτυξη και λειτουργία των διαπροσωπικών σχέσεων στο σχολικό περιβάλλον, η διαχείριση κρίσεων κ.ά.

Κατά την τρίτη φάση του Προγράμματος, οι ομάδες φοιτητών, υπό την καθοδήγηση των εποπτών τους, των διευθυντών και των θεολόγων Εκπαιδευτικών, εντάσσονται πλήρως στο σχολικό περιβάλλον και προσφέρουν, στην πράξη, έργο σχετικό με τη διοίκηση και τη λειτουργία των Σχολείων και των λοιπών Φορέων Υποδοχής (γραμματειακή υποστήριξη, συμμετοχή στην οργάνωση και υλοποίηση σχολικών δραστηριοτήτων, εορτών, εκδρομών, αρχειοθέτηση, οργάνωση και λειτουργία βιβλιοθήκης, σχεδιασμός και υλοποίηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων κλπ). Ταυτόχρονα, οι φοιτητές παρακολουθούν, υπό την ευθύνη και την εποπτεία του θεολόγου εκπαιδευτικού, τη διδασκαλία του μαθήματος των Θρησκευτικών αποκτώντας παιδαγωγική και διδακτική εμπειρία. Κατά την τέταρτη φάση του Προγράμματος οι φοιτητές σχεδιάζουν δύο (2) διδασκαλίες, αξιοποιώντας σύγχρονα παιδαγωγικά εργαλεία και διδακτικές μεθόδους με τη βοήθεια και εποπτεία των επιστημονικών συνεργατών του Εργαστηρίου Παιδαγωγικής. Ακολουθώς διδάσκουν τις προσχεδιασμένες ενότητες σε τάξεις των Σχολικών Μονάδων που έχουν ενταχθεί. Μετά την πραγματοποίηση των διδασκαλιών, αξιολογούν από κοινού με τους θεολόγους εκπαιδευτικούς και τους επόπτες τα αποτελέσματα της διδασκαλίας τους.

Επιστημονικός Υπεύθυνος Πρακτικής Άσκησης: Ευάγγελος Πεπές, επίκ. καθηγητής

Εργαστήριο Παιδαγωγικής-Χριστιανικής Παιδαγωγικής

Ώρες λειτουργίας για τους φοιτητές: 09.30 – 15.00

4^{ος} όροφος κτιρίου Θεολογικής Σχολής, Πανεπιστημιούπολη ΑΠΘ

τηλ: 2310997103 & 2310996974

email: plab@past.auth.gr

Ιστοσελίδα: [Εργαστήριο Παιδαγωγικής-Χριστιανικής Παιδαγωγικής](http://www.past.auth.gr/Εργαστήριο-Παιδαγωγικής-Χριστιανικής-Παιδαγωγικής)

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΣΠΑ

Η Πρακτική Άσκηση εντάσσεται στο Πρόγραμμα “Πρακτική Άσκηση Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης ακ. ετών 2024-2025, 2025-2026 και 2026-2027 του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης” και συγχρηματοδοτείται από την Ελλάδα και το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ+) μέσω του Προγράμματος “Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή” της Προγραμματικής Περιόδου 2021-2027. Το Πρόγραμμα υλοποιείται από το Εργαστήριο Παιδαγωγικής – Χριστιανικής Παιδαγωγικής του Τμήματος σε συνεργασία με ένα δίκτυο πενήντα (50) περίπου σχολικών μονάδων και εκπαιδευτικών φορέων.

Στο Πρόγραμμα Πρακτικής Άσκησης του Τμήματος μέσω ΕΣΠΑ εντάσσονται και ασκούνται οι φοιτητές βάσει κριτηρίων επιλογής. Δικαίωμα συμμετοχής έχουν οι φοιτητές που βρίσκονται στο Η' ή μεγαλύτερο εξάμηνο σπουδών.

Σύμφωνα με το Πρόγραμμα, οι φοιτητές έρχονται σε φυσική επαφή με το σχολικό περιβάλλον, γνωρίζουν τη διοικητική, οργανωτική και παιδαγωγική λειτουργία της Σχολικής Μονάδας και λαμβάνουν μέρος στις δραστηριότητές της. Παράλληλα, παρακολουθούν τις διδασκαλίες του Μαθήματος των Θρησκευτικών στις σχολικές τάξεις, προετοιμάζονται με εικονικές διδασκαλίες εντός

του Εργαστηρίου Παιδαγωγικής στο πλαίσιο των Μικροδιδασκαλιών και προβαίνουν στην πραγματοποίηση δύο (2) διδασκαλιών ενώπιον των μαθητών, ενώ στα επόμενα μαθήματα ελέγχουν τα αποτελέσματα των διδασκαλιών τους. Το σύνολο των δραστηριοτήτων της Πρακτικής Άσκησης καταγράφεται και ταξινομείται σε σειρά εντύπων που συμπληρώνουν όλοι οι εμπλεκόμενοι παράγοντες της (Φοιτητές, Θεολόγοι, Διευθυντές Σχολείων, Επόπτες, Επιστημονικός Υπεύθυνος) και αποτελεί, αφενός παραδοτέο υλικό προς τους αρμόδιους Φορείς, και αφετέρου αντικείμενο ερευνητικής επεξεργασίας από τους Μεταπτυχιακούς Φοιτητές και τους Επιστημονικούς Συνεργάτες του Εργαστηρίου, με σκοπό την εξαγωγή επιστημονικών δεδομένων και την εν γένει βελτίωση της Πρακτικής Άσκησης.

2. ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗΣ

Κάθε Πέμπτη πρωί (8.00-10.00 π.μ.) στον ναό της Θεολογικής Σχολής του ΑΠΘ (4^{ος} όροφος) πραγματοποιείται υποχρεωτικό Φροντιστήριο Λειτουργικής (πρακτική άσκηση στη λατρεία, το κήρυγμα και την ψαλτική τέχνη), ενταγμένο στο προπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών και των δύο Τμημάτων της Θεολογικής Σχολής του ΑΠΘ. Το Φροντιστήριο τελεί υπό την διεύθυνση, οργάνωση και επιβλεψη των αρμοδίων καθηγητών του Τομέα Λατρείας, Αρχαιολογίας και Τέχνης, σε συνεργασία με ομότεχνους συναδέλφους του Τμήματος Θεολογίας. Στην εβδομαδιαία αυτή λατρευτική σύναξη δίδεται πρωτίστως η ευκαιρία σε όλα τα μέλη της Σχολής (καθηγητές, φοιτητές, διοικητικό και λοιπό προσωπικό), αλλά και, ευρύτερα, στο σύνολο της πανεπιστημιακής κοινότητας, να βιώσουν εμπειρικά τη ζώσα λειτουργική παράδοση της Ορθόδοξης Εκκλησίας και να συνέρχονται «επί το αυτό» ενώπιον του εν Τριάδι Θεού σε κοινή προσευχή και ευχαριστία. Ταυτοχρόνως το Φροντιστήριο στοχεύει να δώσει την κατ' εφαρμογή εποπτεία των τριών υποχρεωτικών μαθημάτων της Λειτουργικής (Εισαγωγή και πηγές, Ιστορία και Θεολογία, Βυζαντινή λειτουργική παράδοση), ως επίσης και των συναφών μαθημάτων του προγράμματος (Ομιλητική, Εκκλησιαστική Μουσική-Υμνολογία, Αγιολογία-Εορτολογία). Το Φροντιστήριο αποτελεί λοιπόν φυτώριο και συναμα πρότυπο για την ακριβή και εύτακτη τέλεση και μετοχή στην Ορθόδοξη λατρευτική πράξη, αλλά συγχρόνως και χώρο αφόρμησης εξειδικευμένου ερευνητικού προβληματισμού.

Ειδικότερα, το πρόγραμμα του Φροντιστηρίου περιλαμβάνει τα ακόλουθα:

1. Την τέλεση των εν χρήσει Λειτουργιών του βυζαντινού λειτουργικού τύπου (Λειτουργία του Μεγάλου Βασιλείου, του ιερού Χρυσοστόμου, Προηγιασμένη).
2. Την ανάδειξη των αρχαίων Λειτουργιών (α) του δυτικού συριακού και (β) του αλεξανδρινού λειτουργικού τύπου (α. Λειτουργία και Προηγιασμένη Ιακώβου του Αδελφοθέου, Λειτουργία των «Αποστολικών Διαταγών» και β. Λειτουργία του αγίου Μάρκου και του Γρηγορίου του Θεολόγου).
3. Την γνωριμία με τις ασματικές και μοναχικές ακολουθίες (α) του νυχθημέρου και (β) του λειτουργικού έτους (α. Όρθρος, Ώρες, Εσπερινός, Μέγα και Μικρόν Απόδειπνον, Παννυχίς, Τριθέκτι και β. Μέγας Κανών, Παρακλητικοί Κανόνες, Χαιρετισμοί, Μεγάλη Εβδομάς του αγίου Δημητρίου).
4. Την μετ' επιγνώσεως μέθεξι στα Ιερά Μυστήρια και τις Ιεροπραξίες (Ευχέλαιο, Μικρός Αγιασμός, Μνημόσυνο).
5. Την επαφή με τη λειτουργική πράξη άλλων χριστιανικών κοινοτήτων στους χώρους λατρείας τους (Ρωμαιοκαθολική και Αρμενική παράδοση), με συνοδεία καθηγητών.
6. Τη συμμετοχή των φοιτητών στην αντιφωνική και καθ' υπακοήν ψαλμωδία και στην ψαλμώδηση ύμνων, συντόμων ή αργών, εκ του κλασσικού και νεωτέρου ρεπερτορίου, όλων των ειδών και γενών (παπαδικού, στιχηραρικού, ειρμολογικού).

7. Κήρυγμα από τους φοιτητές του τελευταίου έτους σπουδών, όλων των ομιλητικών ειδών (κατώτερα ομιλία, ανωτέρα ομιλία, λόγος) και όλων των θεμάτων (περικοπές της Αγίας Γραφής, του λειτουργικού έτους, τις ακολουθίες κ.τ.λ.).

Οι Ακολουθίες, οι Λειτουργίες, τα Ιερά Μυστήρια και οι Ιεροπραξίες τελούνται βάσει των φυλλάδων της σειράς «Κείμενα Λειτουργικής» του μακαριστού καθηγητή της Λειτουργικής του Τμήματος Κοινωνικής Θεολογίας και Χριστιανικού Πολιτισμού, Ιωάννου Φουντούλη. Η σειρά αριθμεί 20 φυλλάδες ως ακολούθως:

1. Τριθέκτη
2. Παννυχίς
3. Θεία Λειτουργία του αποστόλου Μάρκου
4. Χειροτονία πρεσβυτέρου
5. Θεία Λειτουργία Ιακώβου του Αδελφοθέου
6. Μοναχικός εσπερινός
7. Τάξις γινομένη επί θεμελίω εκκλησίας
8. Λειτουργία προηγιασμένων δώρων
9. Μεγάλοι ώροι της παραμονής της αγίας Πεντηκοστής
10. Μοναχικός Όρθρος
11. Ακολουθία του Μικρού Αγιασμού
12. Βυζαντινά θεία Λειτουργία Βασιλείου του Μεγάλου και Ιωάννου του Χρυσόστομου
13. Θεία Λειτουργία των «Αποστολικών Διαταγών»
14. Ακολουθία εις φόβον σεισμού
15. Ακολουθία του ευχελαίου
16. Εικοσιτετράωρον Ωρολόγιον
17. «Μεγάλη Εβδομάς» του αγίου Δημητρίου
18. Θεία Λειτουργία της Αρμενικής Εκκλησίας
19. Λειτουργία προηγιασμένων δώρων Ιακώβου του Αδελφοθέου
20. Ακολουθία του μνημοσύνου

Οι φυλλάδες της σειράς «Κείμενα Λειτουργικής» έχουν εκδοθεί κατά ενότητες και σε τρία τεύχη-τόμους ως εξής:

1. Τεύχος 1: *Ακολουθία του νυχθημέρου* (φυλλάδες: 1, 2, 6, 9, 10, 16 και 17).
2. Τεύχος 2: *Θέματα Ευχολογίου* (φυλλάδες: 4, 7, 11, 14, 15 και 20).
3. Τεύχος 3: *Αι θεία Λειτουργία* (φυλλάδες: 3, 5, 8, 12, 13, 18, 19).

Επιστημονικά Υπεύθυνος: πρωτοπρ. Χρυσόστομος Νάσσης, αναπλ. καθηγητής

3. ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ ΣΤΗ ΨΑΛΤΙΚΗ-ΧΟΡΩΔΙΑ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ

Ο Βυζαντινός Ψαλτικός Χορός με την επωνυμία «Τρεις Ιεράρχες» της Θεολογικής Σχολής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης απαρτίζεται κυρίως από ταλαντούχους προπτυχιακούς και μεταπτυχιακούς φοιτητές, καθώς και υποψηφίους διδάκτορες της Σχολής, όπως επίσης και από φοιτητές άλλων Τμημάτων που ασχολούνται και ασκούνται στη Βυζαντινή Εκκλησιαστική και Παραδοσιακή Μουσική.

Βασικός σκοπός του Χορού Ψαλτών είναι η συμμετοχή του στις Εβδομαδιαίες Λατρευτικές συνάξεις που πραγματοποιούνται στον Ιερό Ναό της Αγίας Τριάδος της Θεολογικής Σχολής τελώντας ακολουθίες των αρχαϊκών και βυζαντινών Λειτουργιών και Ακολουθιών στα πλαίσια του Φροντιστηρίου της Λειτουργικής και Ψαλτικής της Θεολογικής Σχολής.

Επίσης, στις πρόβες της Χορωδίας γίνεται συστηματική έρευνα, παρουσίαση και μουσικολογική ανάλυση άγνωστων μελουρημάτων της Ψαλτικής Τέχνης έτσι όπως καταγράφονται στα διάφορα μουσικά χειρόγραφα, με απότερο σκοπό την παρουσίασή τους είτε σε κάποια συναυλία, είτε σε ηχογράφηση κάποιου ψηφιακού δίσκου.

Η Χορωδία συμμετέχει σε επετειακές εορτές και εκδηλώσεις της Θεολογικής Σχολής, αλλά και του Πανεπιστημίου γενικότερα.

Χοράρχης: Ιωάννης Λιάκος, αναπλ. καθηγητής, τηλ.: 2310.99.66.72

e-mail: liakos@past.auth.gr

Χοράρχης: Ιωάννης Λιάκος, αναπλ. καθηγητής, τηλ.: 2310.99.66.72

e-mail: liakos@past.auth.gr

4. ΑΣΚΗΣΗ ΣΤΗΝ ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ ΚΑΙ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ

Οι «Ασκήσεις της Ποιμαντικής» πραγματοποιούνται στο Β' κύκλο σπουδών του νέου ΠΠΣ και είναι η πρακτική άσκηση των φοιτητών στο μάθημα της Ποιμαντικής και Χριστιανικής Συμβουλευτικής με την ευθύνη του π. Αθανασίου Γκίκα. Περιλαμβάνουν επισκέψεις (10 περίπου κάθε χρόνο) σε ενορίες, προσκυνηματικούς ναούς, μονές, ιδρύματα, νοσοκομεία, φυλακές και γενικά σε τοπους όπου επιτελείται ποιμαντικό έργο. Σ' αυτές συμμετέχουν περίπου 100 φοιτητές. Η άσκηση περιλαμβάνει επίσκεψη στους προαναφερθέντες χώρους, όπου γίνεται, από τους υπευθύνους, ενημέρωση για το επιτελούμενο έργο και ακολουθεί συζήτηση με ερωτήσεις των φοιτητών για διευκρίνιση των θιγομένων θεμάτων. Οι φοιτητές έχουν την ευκαιρία να έρθουν σε επαφή με Μητροπολίτες και κληρικούς γενικότερα, γιατρούς, κοινωνικούς λειτουργούς, υπευθύνους των ιδρυμάτων υγείας και περίθαλψης προσώπων με ειδικές ανάγκες και γενικά πρόσωπα που υλοποιούν την κοινωνική διακονία που προέρχεται από τον εκκλησιαστικό χώρο.

Ο στόχος των ασκήσεων είναι να έλθουν σε επαφή οι φοιτητές με το ποιμαντικό έργο στην πράξη. Να γνωρίσουν τις ιδιαιτερότητες που παρουσιάζουν οι ενορίες ανάλογα με την κοινωνική ταυτότητα κάθε περιοχής. Να αποκτήσουν επίσης γνώση της ποικιλίας των θεμάτων που καλύπτει το ποιμαντικό έργο της Εκκλησίας και να τους δοθούν κίνητρα: α) για εξειδίκευση των σπουδών τους σε μεταπτυχιακό επίπεδο και β) για τον επαγγελματικό τους προσανατολισμό.

Στο πλαίσιο της άσκησης συντάσσεται υποχρεωτικά από όλους τους φοιτητές μια εργασία με χρήση βιβλιογραφίας ποιμαντικής, αναφερόμενη στα θέματα που συζητούνται και αναπτύσσονται κατά τη διεξαγωγή των επισκέψεων-ασκήσεων. Η εργασία αυτή συνεκτιμούμενη με την παρουσία του φοιτητή στις ασκήσεις και την προφορική εξέταση επί του θέματος της εργασίας δίδει την τελική βαθμολογική του αξιολόγηση.

5. ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΤΟΜΕΑ ΛΑΤΡΕΙΑΣ, ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗΣ

Στο πλαίσιο του μαθήματος της Χριστιανικής Αρχαιολογίας και Τέχνης, πραγματοποιούνται επισκέψεις και ξεναγήσεις σε ναούς-μνημεία, μονές και αρχαιολογικούς χώρους για την άσκηση των φοιτητών.

6. ΑΣΚΗΣΗ ΑΓΙΟΓΡΑΦΙΑΣ-ΑΓΙΟΓΡΑΦΕΙΟ

Στόχος και περιεχόμενο της πρακτικής άσκησης στην Αγιογραφία είναι η ενημέρωση των φοιτητών στις τεχνικές και τις βασικές αρχές της αγιογραφικής τέχνης, η οποία επιτυγχάνεται με τη σπουδή στο σχέδιο, το χρώμα, καθώς και τη μελέτη εικονογραφικών συνόλων εξεχόντων μνημείων και διακεκριμένων αγιογράφων της Εκκλησίας μας. Προβληματισμός και μελέτη επίσης των σύγχρονων ζητημάτων εξέλιξης της αγιογραφίας. Στο Τμήμα έχει οργανωθεί εργαστήριο αγιογραφίας, στο οποίο οι φοιτητές ασκούνται στην εκμάθηση της Ζωγραφικής της Ορθόδοξης Παράδοσης. Το μάθημα είναι οργανωμένο σε θεωρητικό και πρακτικό επίπεδο. Στο πρώτο επίπεδο διδάσκεται η θεωρία της Αγιογραφίας και ο τεχνικός προβληματισμός, ενώ οι φοιτητές ενημερώνονται για τις τάσεις της σύγχρονης Αγιογραφίας και κάνουν τα πρώτα μαθήματα σχεδίου. Στο δεύτερο επίπεδο, διδάσκονται την τεχνική της φορητής εικόνας και της τοιχογραφίας. Στο εργαστήριο εκπαιδεύονται περίπου 30 φοιτητές. Στο νέο ακαδημαϊκό έτος θα προστεθεί και εργαστήριο ψηφιδωτού και ξυλογραφίας-χαρακτικής.

Για περισσότερες πληροφορίες επισκεφθείτε την [ιστοσελίδα](#) του Αγιογραφείου:

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΕΣ ΔΟΜΕΣ

1. Κέντρο Αγίου Δημητρίου και Αγίου Γρηγορίου Παλαμά

Το Κέντρο Αγίου Δημητρίου και Αγίου Γρηγορίου Παλαμά (Συνεδρία Συγκλήτου αρ. 2849/29-8-2012) εξυπηρετεί εκπαιδευτικές, ερευνητικές και διδακτικές ανάγκες στα επιστημονικά πεδία της Αγιολογίας, της Υμνολογίας, της Χριστιανικής Γραμματείας, της Βυζαντινής Θεολογίας και της Χριστιανικής Τέχνης, τόσο σε πανεπιστημιακό επίπεδο, στην Ελλάδα αλλά και στον διεθνή χώρο, όσο και σε ευρύτερα εκπαιδευτικό.

Το Κέντρο στοχεύει στην έρευνα και μελέτη της πλούσιας και μοναδικής, ακόμη και από ιστορικής απόψεως, γραμματείας που παρήχθη από την πρωτοβυζαντινή ως και τη μεταβυζαντινή περίοδο, πεζής και έμμετρης για να τιμήσει έναν από τους πλέον λαοφιλείς αγίους του Βυζαντίου, προστάτη της Θεσσαλονίκης αλλά και του βυζαντινού στρατού. Στο σύνολο αυτής της γραμματείας διακριτή θέση κατέχουν και οι ποικίλες μεταφράσεις αυτών των έργων που εκπονήθηκαν καθόλη τη βυζαντινή και μεταβυζαντινή περίοδο τόσο στη Δύση, όπου μεταφέρθηκε η τιμή προς τον Άγιο Δημήτριο. Η γραμματεία αυτή παραμένει ως τις μέρες μας σε ένα μέρος της ανέκδοτη ή ελλιπώς εκδεδομένη και απαιτεί τη συστηματική διερεύνηση τόσο της χειρόγραφης παράδοσης της Δημητρείου γραμματείας όσο και την προετοιμασία νέων κριτικών εκδόσεων όλων των κειμένων. Το προοιμιακό αυτό έργο είναι απαραίτητο για τη συστηματική μελέτη της ογκωδέστατης σε έκταση δεξαμενής κειμένων που σχετίζονται με τη διαμόρφωση και εδραίωση της Θεσσαλονίκης ως «πόλης του Δημητρίου» και την καθιέρωσή της μεταξύ των μεγάλων προσκυνημάτων του χριστιανικού κόσμου κατά το βυζαντινό και δυτικό μεσαίωνα, στοιχείο που επιβιώνει και κυρίως αναβιώνει στις μέρες μας με την ανάπτυξη του προσκυνηματικού τουρισμού και προς τη Θεσσαλονίκη, με κέντρο το ναό του μυροβλύτη Αγίου. Επίσης, στο Κέντρο οργανώνεται η έρευνα και μελέτη του έργου και της θεολογικής σκέψης του μεγάλου Πατέρα του Βυζαντινού Ησυχασμού και αρχιεπισκόπου της Θεσσαλονίκης κατά τον 14^ο αιώνα, Αγίου Γρηγορίου του Παλαμά. Το Παλαμικό έργο βρίσκεται και σήμερα στο επίκεντρο της διεθνούς θεολογικής και φιλοσοφικής σκέψης, με αφετηρία την κριτική έκδοσή του που ξεκίνησε πριν από μισό αιώνα στη Θεολογική Σχολή του ΑΠΘ, γεγονός που κατέστησε τη Θεσσαλονίκη διεθνώς κέντρο των Παλαμικών σπουδών. Η ολοκλήρωση αυτής της εκδοτικής εργασίας και η συστηματοποίηση της έρευνας και μελέτης των Παλαμικών και εν γένει Ησυχαστικών έργων αποτελεί desideratum, που πρόκειται να θεραπεύσει το Κέντρο Γραμματείας Αγίου Δημητρίου και Αγίου Γρηγορίου Παλαμά.

Στο πλαίσιο των εκπαιδευτικών δράσεων του Κέντρου Αγίου Δημητρίου και Αγίου Γρηγορίου Παλαμά οργανώνεται και το μεταπτυχιακό σεμινάριο «Colloquium Αγιολογίας». Στο Colloquium πραγματοποιούνται τρεις ανά εξάμηνο διάλέξεις από διακεκριμένους επιστήμονες με συναφές προς το αντικείμενο του Κέντρου ερευνητικό έργο για μεταπτυχιακούς φοιτητές και υποψηφίους διδάκτορες, προκειμένου να ενημερωθούν για τις διάφορες τάσεις στη σύγχρονη Αγιολογική έρευνα.

Διευθυντής: Δημοσθένης Κακλαμάνος, Αναπλ. καθηγητής Αγιολογίας - Υμνολογίας

☎ +302310 996966

Κτίριο Θεολογικής Σχολής

e-mail : dkaklama@past.auth.gr

Ιστοσελίδα: [Κέντρο Αγίου Δημητρίου και Αγίου Γρηγορίου Παλαμά](http://www.kentro-agiou-dimhetriou-ka-agiou-grigorioy-palamas.gr)

2. Εργαστήριο Παιδαγωγικής-Χριστιανικής Παιδαγωγικής

Το Εργαστήριο Παιδαγωγικής-Χριστιανικής Παιδαγωγικής ιδρύθηκε το 2009 με τη με αριθμό 35962/Β1/09.04.2009 απόφαση ΥΠΕΠΘ (ΦΕΚ Β' 661/09.04.2009). Λειτουργεί στον τέταρτο όροφο του κτιρίου της Θεολογικής Σχολής από το 2010, οπότε και εγκρίθηκε και κατάσκευάστηκε ο χώρος όπου εδρεύει σήμερα και ολοκληρώθηκε ο υλικοτεχνικός εξοπλισμός που απαιτείται για την εκπλήρωση των σκοπών του και των αναγκών της λειτουργίας του.

Σκοποί του Εργαστηρίου, με βάση την ιδρυτική πράξη και τον κανονισμό του, είναι μεταξύ άλλων οι εξής:

1. Η εξυπηρέτηση εκπαιδευτικών και ερευνητικών αναγκών στο πεδίο της αγωγής των παιδιών και των εφήβων, η ψυχοπαιδαγωγική και διδακτική κατάρτιση και Πρακτική Άσκηση των προπτυχιακών και μεταπτυχιακών φοιτητών του Τμήματος, καθώς και άλλων Τμημάτων στα γνωστικά αντικείμενα της Παιδαγωγικής – Χριστιανικής Παιδαγωγικής και της Διδακτικής των Θεολογικών μαθημάτων με χρήση Πολυμέσων, νέων μεθόδων και Τεχνολογιών σε συνεργασία με την Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια εκπαίδευση.

2. Η τεκμηρίωση, η έρευνα και η μελέτη στα πεδία των θεωρητικών Επιστημών και ιδιαίτερα των Επιστημών της Αγωγής, σε συνάρτηση με τις εφαρμογές τους σε όλες τις βαθμίδες της Εκπαίδευσης, καθώς επίσης και η σύλληψη και η εκτέλεση ερευνητικών προγραμμάτων αντίστοιχου περιεχομένου.

3. Η κάθε μορφής συνεργασία με την Εκκλησία, με Κέντρα Ερευνών, Ινστιτούτα, Εργαστήρια και με Πανεπιστημιακά Τμήματα ημεδαπής και αλλοδαπής, εφόσον συμπίπτουν, συμβαδίζουν και αλληλοσυμπληρώνονται οι επιστημονικοί τους στόχοι με εκείνους του Εργαστηρίου.

4. Η διοργάνωση επιστημονικών διαλέξεων, ημερίδων, σεμιναρίων, συμποσίων, συνεδρίων και άλλων επιστημονικών εκδηλώσεων με τη συμμετοχή Ελλήνων και ξένων αναγνωρισμένων επιστημόνων, καθώς και η διάδοση των ερευνητικών πορισμάτων τους μέσω δημοσιεύσεων και εκδόσεων.

5. Η παροχή ερευνητικών και επιστημονικών υπηρεσιών που σχετίζονται με θέματα αγωγής, σε δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς που εκδηλώνουν αντίστοιχο ενδιαφέρον.

Το Εργαστήριο έχει υλοποιήσει μέχρι σήμερα σειρά δραστηριοτήτων, στο πλαίσιο των παραπάνω σκοπών του. Ειδικότερα, οι δράσεις του Εργαστηρίου συνοψίζονται σε: α) ευρωπαϊκά προγράμματα (1. ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ (ΕΣΠΑ): (Πράξη 04.05.06.72.31.01 «ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ ΑΝΩΤΑΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ και 2. ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ (ΕΣΠΑ): (Πράξη 04.05.06.72.31.01 «ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ ΑΝΩΤΑΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ»), β) πρακτική άσκηση σε σχολικές μονάδες, γ) εργαστηριακές ασκήσεις παιδαγωγικής, δ) μικροδιδασκαλίες, ε) επιστημονικά συνέδρια και ημερίδες, στ) επιστημονικές εκδηλώσεις και διαλέξεις, ζ) εκπαιδευτικές εκδρομές, η) πρόσθετη υποστήριξη εργαζόμενων φοιτητών.

Διευθυντής: Ευάγγελος Πεπές, επίκ. καθηγητής

Μέλη: Γιολάντα Σίσκου, ΕΔΙΠ, Βασιλική Σγουρνιού, ΕΤΕΠ

Εργαστήριο Παιδαγωγικής-Χριστιανικής Παιδαγωγικής

Ώρες λειτουργίας για τους φοιτητές: 09.30 – 15.00

4^{ος} όροφος κτιρίου Θεολογικής Σχολής, Πανεπιστημιούπολη ΑΠΘ

τηλ: 2310997103 & 2310996974

email: plab@past.auth.gr

Ιστοσελίδα: Εργαστήριο Παιδαγωγικής-Χριστιανικής Παιδαγωγικής

3. Εργαστήριο Βιβλικών Σπουδών

Το Εργαστήριο Βιβλικών Σπουδών του Τμήματος Κοινωνικής Θεολογίας και Χριστιανικού Πολιτισμού της Θεολογικής Σχολής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης ιδρύθηκε με το ΦΕΚ 3060/26-09-2016, τ. Β' και εξυπηρετεί τις εκπαιδευτικές και ερευνητικές ανάγκες στα γνωστικά αντικείμενα των βιβλικών σπουδών, και ειδικότερα στη μελέτη της Αγίας Γραφής, Παλαιάς και Καινής Διαθήκης, και των σχετικών με αυτήν πεδίων.

Συγκεκριμένα, το Εργαστήριο θεραπεύει τη θεωρητική και πρακτική υποστήριξη και ενίσχυση της διδασκαλίας σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο, καθώς και την υποστήριξη και ενίσχυση της ακαδημαϊκής έρευνας και της συνεργασίας κάθε μορφής με ερευνητικούς φορείς της ημεδαπής και της αλλοδαπής, στα εξής γνωστικά αντικείμενα:

- α) Εισαγωγή στην Παλαιά και στην Καινή Διαθήκη
- β) Ερμηνεία και Θεολογία της Παλαιάς και της Καινής Διαθήκης
- γ) Ερμηνευτική των βιβλικών κειμένων και Θεωρίες ερμηνείας
- δ) Γλώσσες των βιβλικών κειμένων και Ελληνιστική Κοινή
- ε) Γραμματεία της εποχής της Παλαιάς και Καινής Διαθήκης
- στ) Βιβλικά κείμενα και Πολιτισμικές Σπουδές
- ζ) Ιστορία χρόνων και Αρχαιολογία Παλαιάς και Καινής Διαθήκης
- η) Κριτική κειμένου και έκδοση Παλαιάς και Καινής Διαθήκης, και
- θ) Μεταφρασεολογία και μετάφραση της Αγίας Γραφής.

Το Εργαστήριο Βιβλικών Σπουδών περιλαμβάνει στις εκπαιδευτικές και τις ερευνητικές δράσεις του τα εξής:

1) Το «Exegeticum Σεμινάριο Ορθοδόξου Ερμηνευτικής Θεολογίας», που απευθύνεται κυρίως στους μεταπτυχιακούς φοιτητές του Τομέα Αγίας Γραφής και Πατερικής Γραμματείας, ενώ είναι ανοιχτό σε κάθε ακαδημαϊκά ενδιαφερόμενο. Σκοπός του σεμιναρίου είναι η επιστημονική ενημέρωση και συζήτηση με βάση τις τρέχουσες εξελίξεις στη διεθνή έρευνα για τις βιβλικές σπουδές, ο οποίος θεραπεύεται κυρίως με την πρόσκληση ακαδημαϊκών δασκάλων και ερευνητών από την Ελλάδα και το εξωτερικό.

2) Το σεμινάριο «Σημειωτική και Βίβλος», το οποίο διεξάγεται σε συνεργασία με το Κέντρο Ανάλυσης Θρησκευτικού Λόγου (CADIR) του Καθολικού Πανεπιστημίου της Λυών, και από το ακαδ. έτος 2016-17 σε συνεργασία, επίσης, με το Εργαστήριο Σημειωτικής SemioLab της Φιλοσοφικής Σχολής του ΑΠΘ. Το Σεμινάριο εγκαινιάσθηκε το 2014-15, με επιστημονική υπεύθυνη την ομότιμη καθηγήτρια Κυριακούλα Παπαδημητρίου, και έχει ήδη διοργανώσει 9 σεμινάρια. Περισσότερες λεπτομέρειες υπάρχουν στην [Ιστοσελίδα](#) του Εργαστηρίου.

3) Το Πρόγραμμα «Η Κοινή Ελληνιστική γλώσσα της Αγίας Γραφής και η πολιτισμική της διάσταση», το οποίο λειτούργησε ως Διά Βίου Μάθησης Πρόγραμμα σε τρεις κύκλους, κατά τα έτη 2018-19, 2019-20 και 2020-21 το οποίο μελετά και διδάσκει στους εκπαιδευόμενους τη γλώσσα των ελληνικών βιβλικών κειμένων και, ευρύτερα, την Κοινή Ελληνιστική γλώσσα, η οποία αποτελεί σημαντικό κρίκο μέσα στην αδιάλειπτη συνέχεια της Ελληνικής γλώσσας μέχρι σήμερα. Στα πλαίσια του Προγράμματος, από το 2019 ε.ε., με επιστημονική υπεύθυνη την ομότιμη καθηγήτρια Κυριακούλα Παπαδημητρίου, έχει συσταθεί μία ερευνητική ομάδα από γλωσσολόγους, φιλόλογους, ιστορικούς και βιβλικούς θεολόγους, που διερευνά την Κοινή Ελληνιστική γλώσσα με μία πρωτότυπη προσέγγιση, διεπιστημονικά και εστιάζοντας στην πολιτισμική της διάσταση. Λεπτομέρειες για το πρόγραμμα υπάρχουν στην [Ιστοσελίδα](#) του Εργαστηρίου.

4) Τη διοργάνωση επιστημονικών συναντήσεων και διαλέξεων για την εμβάθυνση και προώθηση των βιβλικών σπουδών με προσκεκλημένους ειδικούς επιστήμονες.

Τέλος, στις ερευνητικές δράσεις του Εργαστηρίου Βιβλικών Σπουδών συμπεριλαμβάνεται το Κέντρο Αποστόλου Παύλου ([link](#)), το οποίο μελετά ειδικά το πρόσωπο και το έργο του αποστόλου Παύλου, καθώς και την επίδραση που άσκησε στη Θεολογία, στην Ιστορία και στον Πολιτισμό. Το Κέντρο Αποστόλου Παύλου κατά την τριετία 2013-2016, λειτούργησε ως ερευνητικό και εκπαιδευτικό κέντρο του Τμήματος, μέσα στα πλαίσια του θεματικού δικτύου για την Κειμενική και Ερμηνευτική Εκκλησιαστική Παράδοση (ΚΕΕΠ), υπό τη διεύθυνση της ομότιμης καθηγήτριας Κυριακούλας Παπαδημητρίου. Μετά την ίδρυση του Εργαστηρίου Βιβλικών Σπουδών (2016) απορροφήθηκε εξ ολοκλήρου από αυτό και εντάχθηκε μέσα στο θεσμικό πλαίσιο του Εργαστηρίου, καθόσον το γνωστικό αντικείμενο του Κέντρου επικαλύπτεται πλήρως από τα αντικείμενα του Εργαστηρίου (βλ. Πρακτικά Συνέλευσης Τμήματος αρ. 667/23-07-2020). Έκτοτε, αποτελεί ερευνητική δράση του Εργαστηρίου Βιβλικών Σπουδών και υπάγεται στην αρμοδιότητα του Διευθυντή του Εργαστηρίου Βιβλικών Σπουδών.

Διευθύντρια: Αικατερίνη Τσαλαμπούνη, καθηγήτρια

Εργαστήριο Βιβλικών Σπουδών

Γραφείο 017, Ισόγειο κτιρίου Θεολογικής Σχολής, Πανεπιστημιούπολη ΑΠΘ

☎: 2310991161, email: etsala@past.auth.gr

Ιστοσελίδα: [Εργαστήριο Βιβλικών Σπουδών](#)

4. Εργαστήριο Ιστορίας, Πολιτικής, Διπλωματίας και Γεωγραφίας της Εκκλησίας

Το Εργαστήριο Ιστορίας, Πολιτικής, Διπλωματίας και Γεωγραφίας της Εκκλησίας - Laboratory of History, Policy, Diplomacy and Geography of the Church, (EUSEBIUS LAB), ιδρύθηκε με το υπ. αριθμ. ΦΕΚ3486/31-10-2016, τ. Β', με σκοπό να εξυπηρετήσει τις εκπαιδευτικές και ερευνητικές ανάγκες στα παρακάτω γνωστικά αντικείμενα:

- α) Πηγές της Εκκλησιαστικής Ιστορίας
- β) Εκκλησιαστική Ιστορία
- γ) Ιστορία και σύγχρονη κατάσταση των Σλαβικών και λοιπών Ορθόδοξων Εκκλησιών
- δ) Ιστορία των Πρεσβυγενών Πατριαρχείων
- ε) Ιστορία του Βυζαντινού Πολιτισμού και του Νέου Ελληνισμού
- στ) Ιστορία της Αρχαίας και Βυζαντινής Φιλοσοφίας

Το Εργαστήριο έχει ως αποστολή:

1. Τη συνεργασία, κάθε μορφής, με κέντρα και ινστιτούτα ερευνών, ακαδημαϊκά και εκκλησιαστικά ιδρύματα, ακαδημίες, εργαστήρια, μουσεία, φορείς, οργανισμούς ως και βιβλιοθήκες της ημεδαπής και της αλλοδαπής, εφόσον οι στόχοι συμπίπτουν, συμβαδίζουν και αλληλοσυμπληρώνονται με εκείνους του Εργαστηρίου.

2. Την εκπαίδευση επιστημόνων στα γνωστικά αντικείμενα που καλύπτει το Εργαστήριο και προβλέπεται από το Νόμο (37006, ΦΕΚ 3657/11-11-2016, τ. Β').

3. Τη συνεργασία κάθε μορφής με κέντρα ερευνών και ακαδημαϊκά ιδρύματα ημεδαπής και αλλοδαπής εφόσον οι στόχοι συμπίπτουν, συμβαδίζουν και αλληλοσυμπληρώνονται με εκείνους του Εργαστηρίου.

4. Τη διοργάνωση επιστημονικών διαλέξεων, ημερίδων, σεμιναρίων, συμποσίων, συνεδρίων και άλλων επιστημονικών εκδηλώσεων, την πραγματοποίηση δημοσιεύσεων και εκδόσεων και την πρόσκληση Ελλήνων και ξένων αναγνωρισμένου κύρους επιστημόνων.

5. Την παροχή υπηρεσιών σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο Π.Δ. 159/1984 (ΦΕΚ 53/ τ. Α'/27-4-1984): «Προϋποθέσεις παροχής υπηρεσιών από τα πανεπιστημιακά εργαστήρια σε ιδιώτες και κάθε νομικής μορφής οργανισμούς».

6. Η σύνταξη εκθέσεων και την παροχή γνωμοδοτήσεων (σε δικαστήρια, εκκλησιαστικούς φορείς κτλ.) σε θέματα που άπτονται των γνωστικών αντικειμένων του Εργαστηρίου, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.

7. Τη συλλογή, επεξεργασία, αποθήκευση και διάθεση δεδομένων.

8. Την ανάληψη συμβουλευτικών ή αναπτυξιακών έργων και μελετών με σκοπό την ικανοποίηση των αναγκών της κοινωνίας.

9. Την έκδοση περιοδικών.

10. Την επιστημονική συνεργασία και έρευνα με Ορθόδοξες Εκκλησίες, Ιερές Μητροπόλεις, Ιερές Μονές και Ενορίες, με αναγνωρισμένες χριστιανικές ομολογίες και δόγματα, καθώς και με άλλες θρησκείες.

Επιπλέον, τη συνεργασία με φορείς του δημοσίου, των ΟΤΑ και του ιδιωτικού τομέα, με ΜΚΟ, με αστικές μη κερδοσκοπικές εταιρείες, με κοινωνικούς και επιστημονικούς φορείς και οργανώσεις της Ελλάδας και του εξωτερικού, σε θέματα που αφορούν στα αντικείμενα του Εργαστηρίου.

Studium Historicorum

Το Studium Historicorum είναι κοινό Μεταπτυχιακό Σεμινάριο Εκκλησιαστικής Ιστορίας του Τμήματος Κοινωνικής Θεολογίας και Χριστιανικού Πολιτισμού του Α.Π.Θ και του Τμήματος Θεολογίας του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών. Ξεκίνησε το ακαδημαϊκό έτος 2010-2011 ως πρωτοβουλία του Ιωάννη Παναγιωτόπουλου, καθηγητή της Γενικής Εκκλησιαστικής Ιστορίας του Τμήματος Θεολογίας της Θεολογικής Σχολής Αθηνών. Από το ακαδημαϊκό έτος 2011-2012 και εντεύθεν το Σεμινάριο διεξάγεται με συνδιοργανωτή τον Ιστορικό κλάδο του Τομέα Ιστορίας, Δόγματος, Διορθοδόξων και Διαχριστιανικών σχέσεων του Τμήματος Κοινωνικής Θεολογίας και Χριστιανικού Πολιτισμού του Α.Π.Θ., με υπεύθυνο έως το 2019 τον Βασίλειο Κουκουσά, καθηγητή των Πηγών της Εκκλησιαστικής Ιστορίας και στη συνέχεια τον Ιωάννη Μπάκα, καθηγητή της Ιστορίας των Πρεσβυγενών Πατριαρχείων. Από το ακαδημαϊκό έτος 2016-2017 το Studium Historicorum της Θεσσαλονίκης αποτελεί δραστηριότητα του Εργαστηρίου Ιστορίας, Πολιτικής, Διπλωματίας και Γεωγραφίας της Εκκλησίας «EUSEBIUS LAB».

Το Studium Historicorum έχει ως στόχο τη δημιουργία φυτωρίου νέων επιστημόνων που διακρίνονται για το ιδιαίτερο ενδιαφέρον τους στο γνωστικό αντικείμενο της Εκκλησιαστικής Ιστορίας. Παράλληλα, επιθυμεί να εμψύσει πνεύμα συνεργασίας μεταξύ των μεταπτυχιακών φοιτητών και να τους παραχωρήσει βήμα, στο οποίο να μπορούν να ανακοινώνουν τα πορίσματα των ερευνών τους.

Η ετήσια Διεθνής Συνάντηση-Σεμινάριο της Ανάφης είναι μια από τις δράσεις του Studium Historicorum. Οργανώθηκε για πρώτη φορά 27-30 Οκτωβρίου 2011 στην Ανάφη υπό την αιγίδα της Ιεράς Μονής Προφήτου Ηλίου Θήρας. Το ακαδημαϊκό έτος 2016-2017 πραγματοποιήθηκε το έβδομο κατά σειρά σεμινάριο. Σε όλες τις συναντήσεις συμμετείχε μεγάλη ομάδα μεταπτυχιακών φοιτητών των δύο Τμημάτων καθώς και πανεπιστημίων του εξωτερικού, οι οποίοι επιθυμούν να εμβαθύνουν σε θέματα έρευνας και μελέτης στο γνωστικό αντικείμενο της Εκκλησιαστικής Ιστορίας.

Οι Διεθνείς Συναντήσεις-Σεμινάρια του Studium Historicorum:

- Α' Συνάντηση της Ανάφης, «Αγίου Διονυσίου Αρεοπαγίτου οδοί» (Asking for St. Dionysius Areopagite), Πέμπτη 27 - Κυριακή 30 Οκτωβρίου 2011, Μονή Παναγίας Καλαμιώτισσας (Μονή Ζωοδόχου Πηγής Ανάφης).
- Β' Συνάντηση της Ανάφης, «Αγία Μαρία Μαγδαληνή: Βίος και Παράδοση», 10-12 Ιουλίου 2012, Μονή Παναγίας Καλαμιώτισσας (Μονή Ζωοδόχου Πηγής Ανάφης).
- Γ' Συνάντηση της Ανάφης, «Μάρτυρες και Άγιοι του Βυζαντίου», 27-29 Αυγούστου 2013, Μονή Παναγίας Καλαμιώτισσας (Μονή Ζωοδόχου Πηγής Ανάφης).
- Διεθνής Συνάντηση της Χάλκης, «Μάρτυρες και Άγιοι του Βυζαντίου», 1-2 Δεκεμβρίου 2013, Μονή Αγίας Τριάδος Χάλκης - Ιερά Θεολογική Σχολή Χάλκης.
- Δ' Διεθνής Συνάντηση της Ανάφης, «Η Σικελία των Ελλήνων (Άγιοι και Εκκλησιαστικές προσωπικότητες)», 29-31 Αυγούστου 2014, Ιερά Μονή Παναγίας Καλαμιώτισσας (Μονή Ζωοδόχου Πηγής Ανάφης).
- Διεθνές Συνέδριο της Ρώμης, «Στην Πρεσβυτέρα Ρώμη των Ελλήνων», 12-14 Δεκεμβρίου 2014, Sant'Egidio και Palazzo Leopardi, Trastevere, Rome.
- Ε' Διεθνής Συνάντηση της Ανάφης, «Η Μεγάλη Ελλάδα: Καλαβρία - Απουλία - Καμπανία», 28-30 Αυγούστου 2015, Μονή Παναγίας Καλαμιώτισσας (Μονή Ζωοδόχου Πηγής Ανάφης).
- ΣΤ' Διεθνής Συνάντηση της Ανάφης, «Ραβέννα· ανάμεσα στη Δύση και την Ανατολή», 27-30 Αυγούστου 2016, Μονή Παναγίας Καλαμιώτισσας (Μονή Ζωοδόχου Πηγής Ανάφης).
- Διεθνές Συνέδριο, «Ιστορία και Ορθοδοξία: μεθοδολογικά κριτήρια και εκκλησιαστική συνείδηση στην αντιμετώπιση κρίσεων», 28-31 Οκτωβρίου 2016, Ησυχαστήριο Τιμίου Προδρόμου Ακριτοχωρίου Σερρών.
- Διεθνές Συνέδριο, «Χριστιανική Θράκη», 9-11 Ιουνίου 2017, Μονή Οσίου Μαξίμου Καυσοκαλυβίτου (Παπίκιον Όρος-Ροδόπη).
- Ζ' Διεθνής Συνάντηση της Ανάφης, «Το Ρωμαϊκό Μιλάνο των Χριστιανών», 23-27 Αυγούστου 2017, Μονή Παναγίας Καλαμιώτισσας (Μονή Ζωοδόχου Πηγής Ανάφης).

Διευθυντής: Παναγιώτης Τζουμέρκας, αναπλ. καθηγητής

Εργαστήριο Ιστορίας, Πολιτικής, Διπλωματίας και Γεωγραφίας της Εκκλησίας

Γραφείο 414^β, 4^{ος} όροφος κτιρίου Θεολογικής Σχολής, Πανεπιστημιούπολη ΑΠΘ

☎ +302310 996686

e-mail: tzoumerkass@past.auth.gr

Ιστοσελίδα: [Εργαστήριο Ιστορίας, Πολιτικής, Διπλωματίας και Γεωγραφίας της Εκκλησίας](#)

5. Εργαστήριο Λειτουργικών Μελετών

Το Εργαστήριο Λειτουργικών Μελετών (ΦΕΚ ίδρυσης: 2668/31-7-2017, τ. Β') εξυπηρετεί τις εκπαιδευτικές, ερευνητικές και διδακτικές ανάγκες στα γνωστικά αντικείμενα της Λειτουργικής και των συναφών κλάδων, όπως αυτά θεραπεύονται στον Τομέα Λατρείας, Αρχαιολογίας και Τέχνης του Τμήματος Κοινωνικής Θεολογίας και Χριστιανικού Πολιτισμού της Θεολογικής Σχολής του ΑΠΘ. Ειδικότερα, η Λειτουργική αποτελεί την επιστήμη που μελετά την ιστορία, θεολογία, τελεστική πράξη, λειτουργική ευταξία και τις πηγές της λειτουργικής παραδόσεως της Ορθόδοξης Εκκλησίας, από την αποστολική εποχή έως σήμερα, και εκτείνεται στους συναφείς κλάδους της αγιολογίας, της υμνολογίας, της χριστιανικής αρχαιολογίας και τέχνης, της αισθητικής της λατρείας, της ομιλητικής, της βυζαντινής μουσικολογίας και ψαλτικής και της διαχείρισης πολιτισμικού, εκκλησιαστικού αγαθού (ναοδομία, αγιογραφία, συντήρηση).

Το Εργαστήριο καλύπτει, επικουρικά, σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο, τις διδακτικές, φροντιστηριακές και ερευνητικές ανάγκες του Τμήματος Κοινωνικής Θεολογίας και Χριστιανικού Πολιτισμού και των άλλων Τμημάτων του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης σε θέματα που εμπίπτουν στα γνωστικά αντικείμενα του Εργαστηρίου. Έχει δε ως αποστολή:

1. Την, μέσω προγραμμάτων διά βίου μάθησης και παρεμφερών δράσεων, εκπαίδευση (θεωρητική και πρακτική άσκηση) ειδικευμένων επιστημόνων, επαγγελματιών, δημοσίων λειτουργών και εθελοντών (θεολόγων, κληρικών, φιλόλογων, μουσικολόγων, αρχαιολόγων, ιστορικών της χριστιανικής τέχνης, ξεναγών, ψαλτών, κατηχητών κ.ά.) στα επί μέρους γνωστικά αντικείμενα του Εργαστηρίου, όπως προβλέπεται από τον νόμο και τις δομές του Πανεπιστημίου.

2. Την προώθηση της βασικής και εφαρμοσμένης έρευνας στους επιστημονικούς κλάδους της Λειτουργικής, της Αγιολογίας, της Υμνολογίας και των εκκλησιαστικών τεχνών, όπως αυτοί ορίζονται διεθνώς.

3. Τη συνεργασία, κάθε μορφής, με κέντρα και ινστιτούτα ερευνών, ακαδημαϊκά και εκκλησιαστικά ιδρύματα, ακαδημίες, εργαστήρια, μουσεία, φορείς, οργανισμούς ως και βιβλιοθήκες της ημεδαπής και της αλλοδαπής, εφόσον οι στόχοι συμπίπτουν, συμβαδίζουν και αλληλοσυμπληρώνονται με εκείνους του Εργαστηρίου.

4. Τη διοργάνωση επιστημονικών διαλέξεων (όπως η Ετήσια διάλεξη εις μνήμην Ιωάννου Μ. Φουντούλη), ημερίδων, σεμιναρίων, συμποσίων, συνεδρίων και άλλων επιστημονικών εκδηλώσεων και την πρόσκληση Ελλήνων και ξένων αναγνωρισμένου κύρους ειδικών επιστημόνων.

5. Την παροχή υπηρεσιών σε ιδιώτες και οργανισμούς σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο Π.Δ. 159/1984 (ΦΕΚ 53/τ.Α'/27.4.1984): «Προϋποθέσεις παροχής υπηρεσιών από τα πανεπιστημιακά εργαστήρια σε ιδιώτες και κάθε νομικής μορφής οργανισμούς».

6. Την παροχή γνωμοδοτήσεων σε θέματα που άπτονται του γνωστικού αντικειμένου του Εργαστηρίου.

7. Τη συλλογή, επεξεργασία, αποθήκευση και διάθεση δεδομένων.

8. Την πραγματοποίηση δημοσιεύσεων, μεταφράσεων και εκδόσεων δελτίων, επιστημονικών περιοδικών και σειρών.

Διευθυντής: πρωτοπρ. Χρυσόστομος Νάσσης, αναπλ. καθηγητής

Εργαστήριο Λειτουργικών Μελετών

Γραφείο 414^β, 4^{ος} όροφος κτιρίου Θεολογικής Σχολής, Πανεπιστημιούπολη ΑΠΘ

☎ +302310 997095

e-mail: nassis@past.auth.gr

Ιστοσελίδα: [Εργαστήριο Λειτουργικών Μελετών](http://ΕργαστήριοΛειτουργικώνΜελετών)

6. Εργαστήριο Ψηφιακής Καινοτομίας στη Θεολογία και τον Πολιτισμό

Το Εργαστήριο Ψηφιακής Καινοτομίας στη Θεολογία και τον Πολιτισμό (ΦΕΚ ίδρυσης: 3749/16-7-2025, τ. Β') εξυπηρετεί τις εκπαιδευτικές και ερευνητικές ανάγκες των φοιτητών, προπτυχιακών και μεταπτυχιακών, στη σπουδή της Θεολογίας και του πολιτισμού χρησιμοποιώντας καινοτόμα εργαλεία ψηφιακής τεχνολογίας και εφαρμογών της πληροφορικής, ενισχύοντας περαιτέρω τη γνώση στα πληροφοριακά συστήματα από τους φοιτητές του Τμήματος, έχοντας ως δεδομένο τη σταθερή απόφαση του Τμήματος για ύπαρξη τεσσάρων μαθημάτων πληροφορικής, ώστε να ενισχύεται η πιστοποίηση επάρκειας στις δεξιότητες ΤΠΕ.

Το Εργαστήριο καλύπτει και εξυπηρετεί τις εκπαιδευτικές και ερευνητικές ανάγκες στα γνωστικά αντικείμενα της Ψηφιακής Τεχνολογίας, Εφαρμογών της Πληροφορικής στη Θεολογία,

Εφαρμογών της Πληροφορικής στον Πολιτισμό, Ανάλυσης κοινωνιολογικών και θεολογικών δεδομένων, επεξεργασίας δεδομένων στη Θεολογία, θεολογικής και φιλοσοφικής ερμηνείας της πληροφορίας. Έχει δε ως αποστολή:

1. Τη προαγωγή της έρευνας και τη καινοτομία τόσο στη δημιουργία και τη διαχείριση ψηφιακού πολιτιστικού και θεολογικού υλικού, προερχόμενο από την πλούσια εκκλησιαστική παράδοση, όσο και στην κατανόηση με θεολογικούς, φιλοσοφικούς και κοινωνιολογικούς όρους της ψηφιακής επανάστασης, της αθρόας εισαγωγής των κοινωνικών δικτύων και της τεχνητής νοημοσύνης στην κοινωνική, θρησκευτική και εκκλησιαστική ζωή του ανθρώπου και τις προτάσεις ψηφιακών εργαλείων για την ποιμαντική της Εκκλησίας.

2. Την κάθε μορφής συνεργασία με κέντρα ερευνών και ακαδημαϊκά ιδρύματα ημεδαπής και αλλοδαπής, εφόσον συμπίπτουν οι στόχοι, συμβαδίζουν και αλληλοσυμπληρώνονται με εκείνους του Εργαστηρίου.

3. Τη διοργάνωση επιστημονικών διαλέξεων, ημερίδων, σεμιναρίων, συμποσίων, συνεδρίων και άλλων επιστημονικών εκδηλώσεων, την πραγματοποίηση δημοσιεύσεων και εκδόσεων και την πρόσκληση Ελλήνων και ξένων επιστημόνων αναγνωρισμένου κύρους.

4. Την παροχή υπηρεσιών σε ιδιώτες και οργανισμούς σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο Π.Δ. 159/1984 (ΦΕΚ 53/27-4-1984, τ. Α'): «Προϋποθέσεις παροχής υπηρεσιών από τα πανεπιστημιακά εργαστήρια σε ιδιώτες και κάθε νομικής μορφής οργανισμούς».

5. Την παροχή γνωμοδοτήσεων (δικαστήρια κ.τ.λ.) σε θέματα που άπτονται του γνωστικού αντικειμένου σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.

6. Την παροχή γνωμοδοτήσεων σε θέματα που άπτονται του γνωστικού αντικειμένου του Εργαστηρίου.

7. Την ανάληψη συμβουλευτικών ή αναπτυξιακών έργων και μελετών με σκοπό την ικανοποίηση των αναγκών της κοινωνίας.

8. Τη συμμετοχή σε πρότυπα ακαδημαϊκά δίκτυα καινοτομίας στη ψηφιοποίηση και τεκμηρίωση του πολιτισμού με έμφαση στον Χριστιανικό πολιτισμό.

9. Τη συλλογή, επεξεργασία, αποθήκευση και διάθεση δεδομένων.

10. Την πραγματοποίηση δημοσιεύσεων, μεταφράσεων και εκδόσεων δελτίων, επιστημονικών περιοδικών και σειρών.

Διευθυντής: δεν έχει οριστεί

Εργαστήριο Ψηφιακής Καινοτομίας στη Θεολογία και στον Πολιτισμό

Νησίδα Η/Υ, 4^{ος} όροφος κτιρίου Θεολογικής Σχολής, Πανεπιστημιούπολη ΑΠΘ

☎ +302310 997289

e-mail: telem@past.auth.gr

ΝΗΣΙΔΑ Η/Υ

Από το ακαδ. έτος 2004-2005 στο Τμήμα Κοινωνικής Θεολογίας και Χριστιανικού Πολιτισμού λειτουργεί για τους φοιτητές και ερευνητές του Τμήματος Νησίδα Η/Υ, που καθιστά δυνατή την πρόσβαση στις ηλεκτρονικές πηγές και στα ηλεκτρονικά περιοδικά στα πλαίσια όχι μόνο της έρευνας, αλλά και της διδασκαλίας. Έδη η αξιοποίηση των πληροφορικών συστημάτων γίνεται ορατή στην οργάνωση των ερευνητικών προγραμμάτων του Τμήματος και στην προσαρμογή του στις σύγχρονες εκπαιδευτικές μεθόδους.

Υπεύθυνος νησίδας

Δρ Ευστράτιος Μουρατίδης, Ε.ΔΙ.Π.

e-mail: stmour@past.auth.gr

Ώρες λειτουργίας: Δευτέρα – Παρασκευή 11.00-14.00

☎ +302310 997289

ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΑΠΘ

Πρύτανης Α.Π.Θ.	99.6701-2
Γραμματεία Πρυτανείας	99.6703-4
Αντιπρυτάνεις	99.6711, 99.6712
Κοσμητορας Θεολογικής Σχολής	99.6699
Γραμματεία Κοσμητείας	99.6698
Πρόεδρος Τμήματος Κοινωνικής Θεολογίας & Χριστιανικού Πολιτισμού	99.7020
Γραμματεία Τμήματος	99.6681- 84
Προϊσταμένη Γραμματείας Τμήματος	99.6680
Αίθουσα Συνεδριάσεων	99.6696
Νησίδα Η/Υ Τμήματος Κοινωνικής Θεολογίας & Χριστιανικού Πολιτισμού	99.7289
Βιβλιοθήκη Θεολογικής Σχολής	99.6690, 99.6691, 99.6694
Εργαστήριο Παιδαγωγικής - Χριστιανικής Παιδαγωγικής	99. 7103, 99.6974
Κεντρική Βιβλιοθήκη	99.5323
Θυρωρείο Θεολογικής Σχολής	99.6999
Πανεπιστημιακή Φοιτητική Λέσχη	99.2671
Κυλικείο Θεολογικής Σχολής	99.6995
Σύλλογος φοιτητών Θεολογικής Σχολής	99.7110

**ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΗΛΕΦΩΝΩΝ & ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΩΝ
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΥ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ
ΜΕΛΩΝ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ
ΚΑΙ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ**

Όνοματεπώνυμο	Τηλέφωνο Γραφείου	email
Αγγελοπούλου Αναστασία (ΕΔΙΠ)	99.6685	tessa@past.auth.gr
Αντωνοπούλου Ελένη (ΕΔΙΠ)	99.6678	eantonop@past.auth.gr
Βάντσος Μιλτιάδης (καθηγητής)	99.7163	mvantsos@past.auth.gr
Γαβριηλίδου Γεωργία (διδ. Ελληνικής)	99.7575	ggavriil@smg.auth.gr
π. Γεωργόπουλος Βασίλειος (αναπλ. καθηγητής)	99.6949	georgopv@past.auth.gr
Γκαβαρδίνας Γεώργιος (αναπλ. καθηγητής)	99.1347	ggavard@past.auth.gr

π. Γκίκας Αθανάσιος (καθηγητής)	99.6676	agikas@past.auth.gr
Δάφνη Γ. Ευαγγελία (αναπλ. καθηγήτρια)	99.6963	edafni@past.auth.gr
Δάφφα Αγνή (διδ. Γερμανικής)	99.7391	agndaffa@lance.auth.gr
Καζαμία Βασιλεία (διδ. Αγγλικών)	99.5989	vkazamia@lance.auth.gr
Κακλαμάνος Δημοσθένης (αναπλ. καθηγητής)	99.6966	dkaklama@past.auth.gr
Καραμανίδου Άννα (καθηγήτρια)	99.6945	annakarm@past.auth.gr
Κουκουσάς Βασίλειος (καθηγητής)	99.7482	vkukusas@past.auth.gr
Κραλίδης Απόστολος (καθηγητής, Πρόεδρος Τμήματος)	99.7020	akralid@past.auth.gr
Κωτσιόπουλος Κωνσταντίνος (καθηγητής)	99.6515	kkotsiop@past.auth.gr
Λάμπρου Σουλτάνα (καθηγήτρια)	99.6943	slabrou@past.auth.gr
Αρχιεπίσκοπος Αμερικής Ελπιδοφόρος Λαμπρυνιάδης (καθηγητής)	99.6846	lambriniadis@past.auth.gr
Λιόλια Χριστίνα (υπαλλ. Γραμμ.)	99.6682	cliolia@past.auth.gr
Κοπαίλα Ζωή (προϊσταμένη Γραμματείας)	99.6680	zoikopaila@past.auth.gr
Λιάκος Ιωάννης (αναπλ. καθηγητής)	99.6672	liakos@past.auth.gr
Χαρίκλεια Χατζημιχαήλ (διδ. Γαλλικών)		harahatzimihail@frl.auth.gr
Ματσούκας Μιλτιάδης (υπάλλ. Γραμμ.)	99.6648	mmatsouk@past.auth.gr
Μουρατίδης Ευστράτιος (ΕΔΙΠ)	99.6671	stmour@past.auth.gr
Μποζίνης Κωνσταντίνος (αναπλ. καθηγητής)	99.6953	cbozinis@past.auth.gr
π. Νάσσης Χρυσόστομος (αναπλ. καθηγητής)	99.7095	nassis@past.auth.gr
Νικολακάκης Δημήτριος (καθηγητής)	99.6697	dnix@past.auth.gr
Ξυνάδας Εμμανουήλ (επίκ. καθηγητής)	99.6961	exynadas@past.auth.gr

Παπαδημητρίου Παρασκευή (ΕΔΙΠ)	99.7059	parpapadim@past.auth.gr
Παπαρνάκης Αθανάσιος (καθηγητής)	99.7119	apaparna@past.auth.gr
Πασχαλίδης Συμεών (καθηγητής)	99.6964	spaschal@past.auth.gr
Πεπές Ευάγγελος (επίκ. καθηγητής)	99.6968	pepes@past.auth.gr
Πιτταράς Θεόδωρος (καθηγητής)	99.6986	pittaras@past.auth.gr
Σαρηγιαννίδης Ιωάννης (ΕΔΙΠ)	99.7059	isarigiannidis@past.auth.gr
Σγουρνιού Βασιλική (ΕΤΕΠ)	99.6974	vasosg@past.auth.gr
Σίσκος Γεώργιος (ΕΔΙΠ)	99.6984	gsiskos@past.auth.gr
Σίσκου Γιολάντα (ΕΔΙΠ)	99.7103	gsiskou@past.auth.gr
Σκύφτας Κωνσταντίνος (ΕΤΕΠ)	99.6687 99.6684	kskyftas@past.auth.gr
Σουκαρά Αλεξία (υπάλλ. Γραμματείας)	99.6681	alexias@past.auth.gr
π. Σταυκόπουλος Γρηγόριος (αναπλ. καθηγητής)	99.6966	telem@past.auth.gr
Συμεωνίδου Ζαχαρένια (προϊσταμένη Κοσμητείας)	99. 6698	srenia@theosch.auth.gr
Τζουμέρκας Παναγιώτης (αναπλ. καθηγητής)	99.6686	tzoumerkass@past.auth.gr
Τριβυζαδάκη Αγγελική (επίκ. καθηγήτρια)	99.1383	atrivyza@past.auth.gr
Τσαλαμπούνη Αικατερίνη (καθηγήτρια)	99.1161	etsala@past.auth.gr
Τσαρουχίδου Αλεξάνδρα	99.6674	atsarouc@past.auth.gr
Τσίγκος Βασίλειος (καθηγητής)	99.6962	vtsgkos@past.auth.gr
π. Φιλιώτης- Βλαχάβας Χρήστος (αναπλ. καθηγητής)	99.6673	filiotis@past.auth.gr
Χαραλαμπίδης Στυλιανός, (επίκ. καθηγητής)	99.6672	charalas@past.auth.gr
π. Χατζηγηρηγορίου Στυλιανός (επίκ. καθηγητής)	99.6987	stylxatz@past.auth.gr
Χρήστου Κωνσταντίνος (καθηγητής)	99.6656	konchris@past.auth.gr
Χριστοδούλου Γεωργία (ΕΔΙΠ)	99.6946	gechrist@past.auth.gr
Χρυσάφη Ελένη (ΕΔΙΠ)	99.6673	echrys@past.auth.gr